MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF
THE GOVERNMENT OF MADRAS.

General Editor
T. CHANDRASEKHARAN, M.A., L.T.,
Curator, Government Oriental Manuscripts Library,
Madras.

No. CXIX

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತ

VYAVAHARAGANITA

Critically edited with Introduction

BY

M. MARIAPPA BHAT, M.A., L.T.,

(Head of the Kannada Department, University of Madras.)

Acq. 12167

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

1955

[Price Rs. 3—8—0

PRINTED AT
THE SREEVATHSA PRESS
ROYAPETTAH, MADRAS.

INTRODUCTION

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine, Science, etc., early in May 1948. Important Manuscript Libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this requsst. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable for publication was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4—4—1949, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the Secretary, for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following are the members of the Committee :—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
3. „ C. M. Ramachandra Chettiar, B.A., B.L.
4. „ R. Krishnamoorthy, (Kalki).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph. D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. „ V. Prabhakara Sastri.
8. „ N. Venkata Rao, M.A.
9. „ H. Sesha Ayyangar.
10. „ Masti Venkatesa Ayyangar.
11. „ M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph. D.
13. „ C. Kunhan Raja, M.A., D. Phil.
14. „ A. Sankaran M.A., Ph. D, L.T.
15. Sri Polakam Rama Sastri.
16. „ S. K. Ramanatha Sastri.

17. Dr. M. Abdul Haq, M.A., D. Phil., (Oxon.)
18. Afzul-ul Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. Sri P. D. Joshi.
20. ,, S. Gopalan, B.A., B.L.
21. ,, T. Chandrasekharan, M.A., L.T.

With the exception of Sri Masti Venkatesa Ayyangar, and Dr. C. Kunhan Raja, the above members continued to be members of the Expert Committee for 1950-51 also to which the following gentlemen were added in Govt. Memo. 7297-E/50-3, Edn., D/—19—'50 and Govt. Memo. No. 15875-E/50-4, Edn. D/—7—9—'50.

1. Dr. A. Chidambaranatha Chettiar, M.A., Ph. D.
2. Sri S. Govindarajulu, B.A., B.L., LL.B., Bar-at-law.
3. Capt. G. Srinivasamoorthy, B.A., B.L., M.B., & C.M.
4. Dr. Muhammad Hussian Nainar, M.A., Ph. D.
5. Sri T. V. Subba Rao, B.A., B.L.
6. Principal, College of Indian Medicine, Madras.

The members of the Committee formed into Sub-Committees for the various languages, Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Mahrathi and Islamic Languages. They met during the month of May, 1949, at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government and they decided to call these publication as the "MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES," and appointed the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the publications under this series.

The following manuscripts were taken up for publication during 1949-50.

"A" From The Government Oriental Manuscripts Library, Madras

TAMIL

1. Kappal Sattiram
2. Anubhava Vaiddiya Murai
3. Attanakolahalam
4. Upadesa Kandam
5. Colan Purva Pattayam
6. Sivajnana Dipam

TELUGU

1. Ausadha Yogamulu
2. Vaidya Nighantuvu
3. Dhanurvidya Vilasamu
4. Yoga Darsana Visayamu
5. Khadga Laksana Siromani

SANSKRIT

1. Visanarayaniyam—(Tantrasarasangraha)
2. Bhargava Nadika
3. Hariharacaturangam
4. Brahmasutravrtti—Mitaksara
5. Nyayasiddhanata Tattvamrtam

MALAYALAM

1. Garbha Cikitsa
2. (a) Vastulaksanam
   (b) Silpavisayam
3. Mahasaram
4. Kanakkusaram
5. Kriyakramam
6. Kanakkusaram—(Balaprabodham)

KANNADA

1. Lokopakaram
2. Rattamatam

3. Asvasastram
4. Vividha Vaidya Visayagalu
5. Sangitaratnakara
6. Supasastra

ISLAMIC LANGUAGES

1. Jamil-Al-Ashya
2. Tibb-E-Faridi
3. Tahqiq-Al-Buhran
4. Safinat-Al-Najat

"B" FROM THE TANJORE MAHARAJA SERFOJI'S SARASVATHY MAHAL LIBRARY, TANJORE

TAMIL

1. Sarabendra Vaiddya Murai (Diabetes)
2. Do. (Eyes)
3. Do. (Anaemia)
4. Do. (Svasakasam)
5. Agastiyar 2000
6. Konkanarsarakku Vaippu
7. Tiruccirrambalakkovaiyar with Padavurai
8. Talasamudram
9. Bharatanatyam
10. (a) Pandikeli Vilasa Natakam
    (b) Pururava Cakravarti Natakam
    (c) Madana Sundara Vilasa Natakam
11. Percy Macqueen's Collection of Folklore in the Madras University Library
12. Ramaiyan Ammanai

TELUGU

1. Kamandakanitisaramu
2. Taladasapranapradipika

3. Raghunatha Nayakabhyudayamu
4. Rajagopala Vilasamu
5. Ramayanamu by Katta Varadaraju

MAHRATHI

1. Natyasastra Sangraha
2. (a) Book of Knowledge
   (b) Folk Songs
   (c) Dora Darun Veni Paddhati
   (d) Asvasa Catula Dumani
3. (a) Pratapasimhendra Vijaya Prabandha
   (b) Sarabhendra Tirthavali
   (c) Lavani
4. Devendra Kuravanji
5. Bhakta Vilasa
6. Sloka Baddha Ramayana

SANSKRIT

1. Asvasastra with Tricolour illustrations
2. Rajamrganka
3. Anandakandam
4. Ayurvedamahodadhi
5. Gita Govinda Abhinaya
6. (a) Colacampu
   (b) Sahendra Vilasa
7. Dharmakutam—Sundra Kanda
8. Jatakasara
9. Visnutattvanirnaya Vyakhya
10. Sangita Darpana
11. Bijapallava

During 1950, only the Sub-committees for TAMIL, TELUGU and KANNADA met in the month of July 1950 at Madras.

The following books were taken up for publication in the various languages during 1950-51.

TAMIL

1. Datcanayanar-Vaiddiya-Attavanai
2. Vaiddiyak Kalanciyam
3. Anubhava Vaiddiya Murai Vol. 3

TELUGU

1. Saivacarasangrahamu
2. Anubhava Veidyamu
3. Abhinayadarpanamu

SANSKRIT

1. Arogyacintamani
2. Tattvasara with Ratnasarini
3. Sutrarathamrta Lahari
4. (a) Ratnadipika
   (b) Ratnasastra

MALAYALAM

1. Asvacikitsa
2. Phalasarasamuccaya

KANNADA

1. Vaidya Sara Sangraha, Vol. I

During 1951-52, only the Sub-committees for TAMIL, TELUCU and MALAYALAM met in the month of April 1951.

The following books were taken up for publication in the various languages :—

TAMIL

1. Saptarisinadi Vol. I, Mesa Lagna
2. Karnatakarajakkal Savistara Caritram
3. Bharata Siddantam
4. Pillaippinivakatam Vol. I
5. Anubhava Vaiddiyam Vol. 4
6. Mattuvakatam

TELUGU

1. Brahmavidya Sudharnavamu
2. Ragatalacintamani
3. Vaidyacintamani
4. Kumararamuni Katha
5. Katamaraju Katha

SANSKRIT

1. Devakeralam—Candrakala Nadi
2. Patanjala Yogasutra Bhasya Vivarana by Sri Sankaracarya

MALAYALAM

1. Kilivandusamvadam
2. Advaita Vedantam
3. Barhaspatyasutra with Malayalam commentary
4. Karanapaddhati

KANNADA

1. Sadgururahasyam

ARABIC

1. Shawakil-Ul-Hur

In Government Memorandum No. 18947-E/52-2, Edn., dated 7-8-1952, a few changes were made in the personnel of the Expert Committee :

The names of the following members were deleted :-

1. Sri V. Prabahakara Sastri
2. Professor M. Hiriyanna
3. ,, C. Achyuta Menon
4. ,, M. Abdul Haq

The following gentlemen were included as members of the Expert Committee :—

1. Sri M. Somasekhara Sarma
2. Dr. V. Raghavan, M.A., Ph. D.
3. „ R. Nagaraja Sarma, M.A., Ph. D.
4. „ S. Krishnan Nayar, M.A., Ph. D.
5. Professor S. A. Bukhari, M.A.

The Sub-Committees for all the languages met during September 1952 for selecting manuscripts for publication.

The following manuscripts were taken up for publication during 1952-53 :—

TAMIL

1. Saptarisinadi Valume II—VRSABHA LAGNA
2. Temple Inscriptions of South India, Vol. I

TELUGU

1. Sariramu

KANNADA

1. Bijjalaraya Carite
2. Vaidyasara Sangraha, Volume II

MALAYALAM

1. Vidyamadhaviyam
2. Sarvasadharana Cikitsa.
3. Visacikitsa and Visappattusaram

SANSKRIT

1. Nyayaratnam with the commentary Dyutimalika
2. Cikitsatilakam
3. Nrttaratnavali

The Government in their G.O.Ms. No. 1820 Education dated 4—8—1952 sanctioned a grant of rupees 9,000 to the Dr. V. Swaminatha Iyer's Library, Adyar, towards the publication of the following Tamil Manuscripts as part of the "Madras Government Oriental Series."

1. Tiruvacaka Vyakhyanam.
2. Mahabharata Cudamani

The following books were taken up for publication during 1953-54 :—

TAMIL

1. Saptarisinadi Volume III (MITHUNA LAGNA).
2. Temple Inscriptions of South India Volume II

TELUGU

1. Bharathasarasangraha

KANNADA

1. Manmathavijaya

MALAYALAM

1. Jnanapiyusam

SANSKRIT

1. Daivajnabharana

PERSIAN

1. Baharisthan Sukhan

Out of the seven books taken up for publication, five books excepting one in Telugu and one in Persian were printed during the year.

The following books were taken up for publication during 1954-55 :—

TAMIL

1. Pillaippinivakatam (on Infantile disease), Vol. II.
2. Saptarisinadi, Vol. IV, Kataka Lagna
3. Perur Kovai
4. Siddhantavilakkam
5. Samudrikalaksanam
6. Anandaranga Kovai

KANNADA

1. Abhidhanaratnamala
2. Vyavaharaganita

MALAYALAM

1. Vetalapancavimsati
2. Yudhisthiravijayam

SANSKRIT

1. Abhoga
2. Aumapatam
3. Mahabhaskariyam

PERSIAN

1. Nuskha-e-Shajahani

On account of the separation of the Andhra State, the printing of the Telugu manuscripts could be undertaken only in consultation with that State. Since the concurrence of that State has not been received so far, no work in Telugu was taken up for publication although three works, namely, Bobbili-Yuddhakatha, Haider Caritramu and Aryabhtiya Siddhanta Vyakhya were selected for publication during 1954-55.

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next few years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the Library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets and correct readings have been suggested in square brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drivc for economy in all the departments. My thanks are due to the members of the Expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors, who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the press. The various Presses that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

This edition is based on three palm-leaf manuscripts, D. No. 1419, 1422 and 1478 and one paper manuscript D. No. 1435 preserved in this library. The palm-leaf manuscript bearing D. No. 1419 is $17\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{4}$ inches in size and the other two pa!m-leaf manusceripts D. No. 1422 and 1478 are $10\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{8}$ inches in size.

This work deals with arithmatic (Practical and Commercial) under the title "Vyavaharaganita." This is written in Kanda and Vrtta metres. The author is Rajaditya who lived in 12th century A. D.

Govt. Oriental Manuscripts Library,
Madras.

T. CHANDRASEKHARAN,
General Editor,
Madras Govt. Oriental Series.

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

1.	ಮುನ್ನುಡಿ	1 — 8
2.	Introduction	9 — 12
3.	ಪೀಠಿಕಾ ಪ್ರಕರಣಂ	1 — 8
4.	ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಕರಣಂ	9 — 14
5.	ತ್ರೈರಾಶಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ	15 — 32
6.	ಪಂಚರಾಶಿ, ಬೆಸ್ತರಾಶಿ, ಮಿಶ್ರರಾಶಿ ಇತ್ಯಾದಿ	33 — 68
7.	ಪಂಚಸಪ್ತ ನವರಾಶಿ	69 — 99
8.	ಅನುಬಂಧ ೧	1 — 48
9.	ಅನುಬಂಧ ೨	49 — 51

ಮುನ್ನುಡಿ

ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ಜೈನಕವಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಗಣಿತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಈತನೇ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿನವನೆನ್ನಬಹುದು. ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತ, ಕ್ಷೇತ್ರಗಣಿತ, ವ್ಯವಹಾರರತ್ನ, ಲೀಲಾವತಿ, ಜೈನಗಣಿತ ಸೂತ್ರಟೀಕೋದಾಹರಣ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿ ಬರೆದಿರುವುದಾಗಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಹೇಳಿರುವರು. ಆದರೆ ಯಾವೊಂದು ಗ್ರಂಥವೂ ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೂ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿಯೂ ದೊರಕದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಈತನಿಗೆ ರಾಜ, ರಾಜವರ್ಮ, ಭಾಸ್ಕರ, ಬಾಚಯ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಗಣಿತವಿಳಾಸ ಓಜೆವೆಡಂಗ, ಪದ್ಯವಿದ್ಯಾಧರ, ಉತ್ತಮಭವ್ಯಭೂಷಣ, ಜಿನಪದಕಮಲಮಧುಕರ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಿರುದುಗಳೂ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಗಣಿತಜ್ಞ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಉತ್ತಮ ಕವಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ಈತನ ಪದ್ಯ ರಚನಾಸೌಂದರ್ಯವು ಸಾರುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದ ಪೀಠಿಕಾ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಾದ ಪೂವಿನಬಾಗೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಅದರೊಳಗಿನ ಪದ್ಯ,

ವನತತಿಯಿಂ ನದೀನದಕುಭೃತ್ಕುಲದಿಂ ಧನಧಾನ್ಯವರ್ಗದಿಂ |
ಜನಪದರಾಜಿಯಿಂ ಬೆಳೆವ ಕೆಯ್ವೊಲದಿಂದೆಸೆವೂರ್ಗಳಿಂ ಜಗ ||
ಜ್ಜನನುತ ಜೈನಧರ್ಮದ ನೆಗಳ್ತೆಯೊಳಿಂಬಿನ ಕೊಂಡಿಮಂಡಲ |
ಕ್ಕನುಪಮರತ್ನಮಂಡನಮೆನಿಪ್ಪುದು ಪೂವಿನಬಾಗೆ ಸಂತತಂ ||

ಈ ಪೂವಿನಬಾಗೆ ಕೊಂಡಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದಂಥ ರತ್ನಭೂಷಣದಂತಿರುವುದಂತೆ. ಹೂವಿನಬಾಗೆ ಎಂಬುದು ಉತ್ತರಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ, ಬಾಗೆವಾಡಿ ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಹೋಲುವಂತಿದೆ ಈ ಊರ ಹೆಸರು.

ತನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕವಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಜಿನನಾಥಂ ನೇಮಿನಾಥಂ ನಿಜಗುರು ಶುಭಚಂದ್ರೋತ್ತಮಂ ತಂದೆ ಸರ್ವಾ |
ವನಿಸಂಸ್ತುತ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಶ್ರೀಪತಿ ಜನನಿ ವಸಂತಾಖ್ಯೆ ತನ್ನಗ್ರಜಂ ಶಾಂ ||
ತನುಮಂತಾಯೋಗಮಂ ಬಾಹುಬಲಿ ಭರತರಾತ್ಮೇಶ್ವರರ್ ತಾಮೆನಲ್ ಭಾ |
ಪ್ಪೆನೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನೇಂ ಧನ್ಯನೊ ವಿಶದಯಶಂ ಸದ್ಗುಣಾಂಭೋಧಿಚಂದ್ರಂ ||
ಅನುರೂಪಂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಂ ಪರಹಿತಚರಿತಂ ಸುಸ್ಥಿರಂ ಭೋಗಿ ಗಂಭೀ |
ರನುದಾರಂ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಂ ಸೊಬಗನಖಿಲವಿದ್ಯಾವಿದಂ ಭವ್ಯಸೇವ್ಯಂ ||
ಜನತಾಸಂಸ್ತುತ್ಯನುರ್ವೀಶ್ವರನಿಕರಸಭಾಯೋಗ್ಯನೆಂದಾಗಳುಂ ಮೇ |
ದಿನಿ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಂ ಬಣ್ಣಿಪುದಱಿದೊಲವಿಂ ಸಂತತೋತ್ಸಾಹದಿಂದಂ ||

ಈತನ ಗುರು ಶುಭಚಂದ್ರ. ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಶ್ರೀಪತಿ. ತಾಯಿಯ ಹೆಸರು ವಸಂತಿ. ಅಣ್ಣನ ಹೆಸರು ಶಾಂತ. ಆತ್ಮೇಶ್ವರರ (ಪೋಷಕರ), ಹೆಸರು ಬಾಹುಬಲಿಭರತರು. ಸುಂದರನೂ ಸತ್ಯವಂತನೂ, ಪರೋಪಕಾರಿಯೂ ಅಖಿಲವಿದ್ಯಾವಿದನೂ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜರ ಸಭೆಗಳನ್ನಲಂಕರಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವನು. ಇದರಿಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ರಾಜಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸಿದವನು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಈತನ ಕಾಲದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರಿಗೂ ಡಾ|| ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದವಿವಾದಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುನೃಪಾಲನ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷ್ಣುನೃಪಾಲನು 1111-1141 ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರ. ಬೆ. 117ನೆಯ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶುಭಚಂದ್ರ ಗುರುವು 1123ರಲ್ಲಿ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಈತನೇ ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಗುರುವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದೂ ಕವಿಚರಿತಕಾರರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟು, ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯು ಸುಮಾರು 1120ರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು.

ಡಾ|| ವೆಂಕಟಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಹೊಯ್ಸಳರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಜರಿಗಿದ್ದಿತೆಂದೂ, ಶುಭಚಂದ್ರನೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅನೇಕ ಜೈನ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಿತೆಂದೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಕವಿಯ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಭರತಬಾಹುಬಲಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಡಾಕರಸ ದಂಡನಾಯಕನ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನು ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮರಿಯಾನೆ ದಂಡನಾಯಕನ ಪುತ್ರರಾದ ಈ ಬಾಹುಬಲಿಭರತರು ಎರಡನೇ ಬಲ್ಲಾಳನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿಯೂ ಮಹಾಪ್ರಧಾನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಮಾಣಿಕ್ಯಭಂಡಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಶಕವರ್ಷ 1105ರಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ. ಶ. 1183) ತಮ್ಮ ರಾಜನಾದ ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನ ಜನ್ಮದಿನ ಅವನಿಗೆ ಸೇಸೆಯನ್ನು ತೆತ್ತು ಸಿಂಧಗೆರೆ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಅವನಿಂದ ಪಡೆದರು. ಹೊಯ್ಸಳರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅನೇಕ ರಾಜರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಎರಡನೆಯ ಬಲ್ಲಾಳನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಕವಿಯು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನೆಂದು ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ಸ್ತುತಿಸಿದ ತನ್ನ ಜೈನಗುರು ಶುಭಚಂದ್ರನೂ ಆಗ ಇದ್ದನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರಗಳುಂಟು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಪದ್ಯವಿದೆ.

ಮುದದಿಂ ಸೇವುಣರೆತ್ತಿ ಮಾರ್ಮಲೆಯೆ ಪೊಮ್ಮಿ..ಟ್ಟಲಾ |
ನದಿಯೊಳ್ ಬಿಬ್ದುದು ಪಂಚಭಾಗೆ ಹಯಮುಂ ಭಾಗಂ....ಪಟ್ಟವಾ ||
ದುದು ಷಡ್ಭಾಗ ಸಮರ್ಚಿನುರ್ಗಿದುದು ಚಾತುರ್ಭಾಗೆ ಲಾಯಕ್ಕೆ ಮಿ |
ಕ್ಕುದು ವಾಜಿಸಹಿತಂ......ಕೆಟ್ಟೋಡಿದಂ ಭಿಲ್ಲಮಂ ||

ಇಂಥವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವುಂಟು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಸೇವುಣರ ಪರಾಜಯ ಸೊರಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೇವುಣರಾಜನಾದ ಭಿಲ್ಲಮನಿಗೆ ಕ್ರಿ. ಶ. 1191ರಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ವೀರಬಲ್ಲಾಳನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದು. ಈ ಮಹಾಘಟನೆಯನ್ನೊಳಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಣಿತ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು 1190ರ ಸಮಯ ಇದ್ದನೆಂಬುದು ಸುಸ್ಪಷ್ಟ.

ತದನಂತರ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರೂ (ಕವಿಚರಿತೆಕಾರರು) ರಾಜಾದಿತ್ಯನ ಈ ಕಾಲನಿರ್ಣಯವನ್ನು (1190) ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಂತಿದೆ.

ಗ್ರಂಥ ವಿಚಾರ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತ ಎಂಬೀ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಚ್ಯ ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ~~ಮೂರು~~ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. [D. 1435, ಕಾಗದ ಪ್ರತಿ D. 1422 ಓಲೆ ಪ್ರತಿ D. 1419 ಓಲೆ ಮತ್ತು D. 1478 ಓಲೆ ಪ್ರತಿ] ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರತಿಯೂ ಸಮಗ್ರವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದುರ್ದೈವ. ಅದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಪ್ರತಿ ಮಾಡುವವರ ಅಕ್ಷರಸ್ಖಾಲಿತ್ಯಗಳೂ ಬಹಳವುಂಟು. ಅನೇಕಕಡೆ ಛಂದೋಭಂಗವೂ ಉಂಟು. ಪಾಠಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ತಪ್ಪುಗಳು ನುಸುಳಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೂ ವಿಷಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯದಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಣಿತ ಕಲಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವುಂಟು: "ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಶಾಲೀವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು ೧೫೨೨ನೆಯ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ೧೫ರಲ್ಲೂ ಗೂಳೂರಿಗೆ ಪಡುವಲಾಗಿದ್ದ ಅರೆವೂರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಬೆಳುಗೆರೆ....ದ ಕೃಷ್ಣರಾಯಪುರವೆಂಬ ಸರ್ವಮಾನ್ಯದ ಅಗ್ರಹಾರದ ಯಜಮಾನ ತಿರುಮಲ ಭಟ್ಟನ ಮಗ ವಾಸುದೇವಯ್ಯನು ತನ್ನ ಸ್ವಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡ ಗಣಿತ. ಶುಭಮಸ್ತು" ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರತಿಯ (D. 1445ರ) ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ; "ಶ್ರೀಮನ್ಮಲಯೂರ ಆದಿನಾಥಾಯ ನಮಃ-ಶ್ರೀ ಕನಕಗಿರಿ ವಿಜಯನಾಥಾಯನಮಃ ಬೆಟ್ಟದ ಬ್ರಹ್ಮ ಪದ್ಮಾವತ್ಯೈ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಿನಿ ಉದ್ಯೋಗಪುರ ವಚ್ಚಾರಿಣ್ಯೈನಮಃ, ಮಲೆಯೂರ ಆದಪಯ್ಯನ ಮಗ ವಿಜಯಪ್ಪಯ್ಯನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಶ. ೧೬೧೬ ಭಾವಸಂವತ್ಸರದ ವೈಶಾಖ ಬಹುಳ ೧೧ ಬುಧವಾರ ಬರೆದ ಗಣಿತ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಳಂ ಮಹಾ ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ..." ಈ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳು ಸುಮಾರು ೩೫೦ ಮತ್ತು ೨೬೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನವೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯುವಾಗ, ಅಂದು ಬರಿಯ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಉಪಯುಕ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ಜನರು ಮಾರುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯುವಾಗ ಹೃದಯ ತುಂಬಿ ಬರುವುದು. ರಾಜಾದಿತ್ಯ ಜೈನನಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತನ ಗಣಿತ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಜೈನರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಇತರರೂ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳ ಲಿಪಿಗಾರರ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿವೆ.

565

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಕೈಗೆ ಬಿದ್ದ ಈ ಗಣಿತಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ವ್ಯವಹಾರಾನುಭವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೂತ್ರೋದಾಹರಣೆಗಳೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಂತಿದೆ. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬರಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಕಿಂಚಿತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಂದಲೇ ರಚಿತವಾಗದೆ ಇತರ ಗಣಿತದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಕೆಲಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಡುನಡುವೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಅನುಮಾನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವುಂಟು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಪ್ಪುಗಳು ತಿದ್ದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೂ ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತದ ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು

ಬರುವ ಅನೇಕ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

ಈಗ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಗ್ರಂಥದೊಳಗಣ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊರತೆ ಏನೆಂದರೆ ವಿಷಯಗಳ ಪರಿವಿಡಿ ಕ್ರಮವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು. ಪೀಠಿಕಾಸಂಧಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಭಾಷಾಸೂತ್ರಗಳೂ ಕೋಷ್ಠಕವೂ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮತ್ತೆ ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಕರಣವೊಂದು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಸ್ಥಾನಸಂಜ್ಞೆ ಗುಣಕಾರ, ಭಾಗಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮುಂದೆ 74 ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೈರಾಶಿಕ ಪ್ರಕರಣ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಪಂಚರಾಶಿ ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣ ಬರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೨೮ ಸೂತ್ರಗಳುಂಟು. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತ ತ್ರೈರಾಶಿ (Inverse rule of three) ಮಿಶ್ರ ತ್ರೈರಾಶಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಪಂಚ ಸಪ್ತ ನವರಾಶಿಗಳು (Compound proportions) ಎಂಬ ಪ್ರಕರಣ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧೨ ಸೂತ್ರಗಳುಂಟು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಾಗಿ ತ್ರೈರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುವು. ಆದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲನುವಾಗುವುದೆಂತಲೂ ಇನ್ನು ಕೆಲವಂಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಅವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಅನುಬಂಧವಾಗಿ ಪೋಣಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಮಗ್ರತೆ, ಸ್ಖಾಲಿತ್ಯ ದೋಷಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಎರಡನೆಯ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತ ಹೆಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದ ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಪೀಠಿಕಾ ಪ್ರಕರಣದೊಳಗಣ ಕೆಲವು ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಿದೆ-ಮುಂದೆ ಗ್ರಂಥ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮಹತ್ವದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಇದ್ದಿರಬೇಕು.

ಇಲ್ಲಿನ ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಏಕದಿಂದ ಮಹಾಪರಿಮಿತದವರೆಗೆ 40 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ತದನಂತರ ಒಂದರಿಂದ ಒಂಬತ್ತರವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಸೊನ್ನೆ ಇವುಗಳಿಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಂಕೇತ ಶಬ್ದಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಗಣಿತ ಜೀವಾಧಾರವಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಕ್ರಿಯೆಗಳು (Fundamental operations) ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಡುವುದು, ಕಳೆಯುವುದು, ಗುಣಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾಗಿಸುವುದು–ಇವುಗಳಿಗಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರ್ಯಾಯ ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ವರ್ಗಮೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು (ಪುಟ 14) ಒಂದಿಷ್ಟು ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಪ್ಪುಗಳು ನುಸುಳಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ವರ್ಗಮೂಲ ತೆಗೆಯುವ ಕ್ರಮ ನಾವಿಂದು ವರ್ಗಮೂಲ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಂಥದ್ದೇ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ–ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಎರಡೆರಡಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ, ("ಓಜಾರೇಖೇ?) ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಗಮೂಲಗೊಂಬುದು, ಆ ವರ್ಗಮೂಲಗೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಎರಡರಿಂದ ಗುಣಿಸೋದು, ಮುಂದಣ ಬಿಂದುಶ್ವದ್ಯಂ ಮಾಡಿ ಯುಗ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭಾಗಂಗೊಂಬುದು. ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಬಂದ ಲಬ್ಧವನ್ನು ಅರ್ಧಿಸಲು ವರ್ಗಮೂಲ ಫಲಮಕ್ಕುಂ" ಇತ್ಯಾದಿ ಅದನ್ನೇ ವಿವರಿಸುವುದು.

ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೈರಾಶಿ, ಪಂಚರಾಶಿ, ಸಪ್ತರಾಶಿ, ನವರಾಶಿ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಅನುಪಾತಗಳಿಗೆ(Ratio, proportion, Compound proportion) ಬೆಸ್ತರಾಶಿಗೆ (Inverse proportion), ನಿಷ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಭಜನೆಗೆ (Proportinate Division) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಲಾಭನಷ್ಟ, ಬಡ್ಡಿ, ವೇಗ, ದೂರ, ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೂಡಿಸುವುದು, ಕಳೆಯುವುದು, ಗುಣಿಸುವುದು, ಭಾಗಿಸುವುದು - ಎಂಬೀ ಸುಲಭ ಸರಳ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲದೆ, ಶ್ರೇಣಿ (Arithmetic Progression) ಸೂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನೊಳಕೊಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ

ಉದಾಹರಣೆ (ಪು 91).

ಕರಿನೂಱೆಂಟುಮನೆಯ್ದೆ ಕಾವದಿವಸಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಗದ್ಯಾಣಮಂ |
ಸ್ಥಿರಮಿಾವೆಂ ನಿನಗೆಂದದಗ್ಗದ ದಿವಸಕ್ಕೊಂದಾನೆಯಂ ಮಾಱಲಾ ||
ಕರಿಯಾರೋಹಕನಿಪ್ಪತಯ್ದುದೆವಸಂ ಕಾಯ್ದೊಲ್ಲೆನೆಂದಾಗಳಿ |
ಬ್ಬರ ಸಂವಾದದ ಲೆಕ್ಕಮಂ ತಿಳಿಪಿದಂ ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ||

ವಿವರಣೆ—ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ 108 ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಕರಿಯಾರೋಹಕನನ್ನು ದಿವಸಕ್ಕೊಂದು ಗದ್ಯಾಣ ಕೂಲಿಯ ದರದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಆತ ದಿವಸಕ್ಕೊಂದಾನೆಯನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ 25 ದಿವಸಗಳ ಕೆಲಸವಾಗುವಾಗ ಕರಿಯಾರೋಹಕನು ಇನ್ನು ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲೊಲ್ಲೆನೆಂದು ಬಿಟ್ಟನು. ಹಾಗಾದರೆ ಆ 25 ದಿವಸಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಶ್ರೀಮಂತ ಆ ಮಾಹುತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು–ಎಲ್ಲ 25 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಹುತ 108 ಆನೆಗಳ ಕಾಪನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ 108, ಮಾರನೆಯ ದಿನ 107, 106, 105..........ಹೀಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. 25ನೆಯ ದಿನ ಈತ ಕಾದದ್ದು 84 ಮಾತ್ರ.

ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ.

ದಂತಿಯೊಳೊಂದನೊಂದಿಸಿ ದಿನಂಗಳನೊತ್ತುವುದಾದಿನಂಗಳಂ
ಸಂತತ ವರ್ಗಿಸುತ್ತೆ ದಿವಸಂಗಳನೊಂದಿಸು ಅರ್ಧಿಸುತ್ತಮಂ |
ತಂತದ ಸೋದಿಸಲ್ಕುೞದ ಶೇಷಮುಮಂ ಗುಣಿಸಂತೆ ಕೂಲಿಯಂ
ದಂತಿಯೊಳಿಂಬಿನಿಂ ತೆಗೆಯೆ ಭಾಸ್ಕರನೋಜೆಯೆ ಬರ್ಕುಮಾಪಳಂ

ಸೂತ್ರವಿವರಣೆ; ಕರಿ 108ಕ್ಕೆ 1ನ್ನು ಕೂಡಲು 109. ಈ 109ನ್ನು ಕಡೆಯ ದಿನ 25 ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು 2725. [ಇಲ್ಲಿ 108, 107... ಇತ್ಯಾದಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಲ್ಲಿ, ಹೀಗೆ 109×25ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದರಿಂದ $1+2+3+4+5+\dots+24+25$ ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು. ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು 2725ರಿಂದ ಕಳೆಯಬೇಕು.] ಅದಕ್ಕೆ 25ನ್ನು ವರ್ಗಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ 25ನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, 650 ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಅರ್ಧಿಸಲು 325, ಇದನ್ನು ಹಿಂದಿನ 2725ರಿಂದ ಕಳೆಯಲು, 2400 ಬರುವುದು. ಅಂದರೆ 108 ಆನೆ

ಗಳನ್ನು 1 ದಿನ ಕಾಯುವುದು, 107ನ್ನು 1 ದಿನ ಕಾಯುವುದು, 106ನ್ನು 1 ದಿನ... ಇತ್ಯಾದಿಗೆ 2400 ಆನೆಗಳನ್ನು 1 ದಿನ ಕಾಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮ, ಇನ್ನು ಮುಂದಿನದು ಸುಲಭ ತ್ರೈರಾಶಿಕ. 108 ಆನೆಗಳಿಗೆ (1 ದಿನ) ಕಾದರೆ ಕೂಲಿ ಗ 1

2400 ,, ಗ ?

ಲಬ್ಧ $\frac{2400}{108}=\frac{200}{9}=$ ಗ.22 ವೀ......

ವಿ. ಸೂ: ಇಲ್ಲಿ $1+2+3+\ldots+25$ನ್ನು ಕೂಡಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸೂತ್ರ ಬಹಳಪ್ರೌಢವಾದುದು. $\frac{25^2+25}{2}$ ಇದು ಇಂದು ಬೀಜಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ n ವರಿಸೆಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಿರುವ $s=\frac{n(n+1)}{2}=\frac{n^2+n}{2}$ ಎಂಬ ಸೂತ್ರವೆಂಬುದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಳವಲ್ಲ.

ಮನೋಹರವಾದ ಆಯುವ್ಯಯುಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪು 90ರಲ್ಲಿ "ಕ್ಷಿತಿಸತಿ ವಿಷ್ಣು ಬೀಡಿನೊಳಗೊರ್ವ ವಣಿಕ್ಸುತನಾದಿನಂ ಪ್ರತಿ 16 ಹೊನ್ನನ್ನು ಪಡೆದು, ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 60 ಹೊನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷ ಹೊನ್ನನ್ನುಳಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕೆಂಬ ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ.

ದಿನ ೧	ದಿನ ೧೦
ಆಯ ೧೬	ಬೀಯ ೬೦

ಇಲ್ಲಿ ಆಯದ ದಿನ 1ನ್ನು ಬೀಯ 60ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು 60, ಬೀಯದ ದಿನ 10ನ್ನು ಆಯ ದಿನ 16ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು $10\times16=160$ ಈ 160ರೊಳಗೆ 100 ಕಳೆಯಲು, 60, ಇದ ಬೇರಿರಿಸಿ, ಲಕ್ಷವನ್ನು ಬೀಯದ 10ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು, 1000000, ಇದನ್ನು 100ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ದಿನ. ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೨೭, ತಿಂಗಳು ೯, ದಿನ ೧೦.

ಸಮಯ ದೂರ (Time & Distance) ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರ ಗತಿವೇಗಗಳನ್ನೂ, ಹೊರಡುವ ಸಮಯುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು, ಇಬ್ಬರ ಸಂಯೋಗ ಕಾಲದೂರಗಳನ್ನುಕೇಳುವುದೇ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವಿಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪು. 96–97ರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

ವ್ಯಾಪಾರ ಲೆಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಭ, ನಷ್ಟ, ಮೊದಲು ಇತ್ಯಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಪು. 94ರಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿನ ಭಾರದ ಲೆಕ್ಕಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಸರಕ್ಕಿರಿ ತೆಗೆಯುವುದೂ ಬಂದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸೂತ್ರವುಂಟು.

ನುಡಿದಿರ್ದ ಭೈತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ |
ಗಡಣೆಯೊಳೊಂದೊಂದ ಕೂಡಿ ತದ್ವಿಗುಣಂಗೆ ||
ಯ್ದೊಡನೊಂದಂ ಕಳೆಯಲು |
ಕಡೆವರ ವಿಕ್ರಮದಿನಕ್ಕುಮದು ಸಮಭಾರಂ ||

ಹಡಗುಗಳು 5 ಇದ್ದರೆ, ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಪ್ರಮಾಣ ಮೇಲಿನ ಸೂತ್ರ ಪ್ರಕಾರ $5+1=6$, $6\times2-1=11$, $11\times2-1=21$,

$21\times2-1=41$, $41\times2-1=81$: ಈ ಐದು ರಾಶಿಯನ್ನೂ ಕೂಡಲು 160. ಇದನ್ನು 5ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು 32 ಸಮಭಾರ.

ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ (ಪು. 54):

ಇಲ್ಲಿ $12\frac{1}{2}$ ಬಣ್ಣದ 8 ಗದ್ಯಾಣವನ್ನು $7\frac{1}{2}$ ಬಣ್ಣದ 12 ಗದ್ಯಾಣಗಳೊಡನೆ ಕರಗಿಸಿ ಸೇರಿಸಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೊಸ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣವೆಷ್ಟು ?

ಬಣ್ಣಂಗಳ ಹಾಗವ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕೂಡುವುದು.

$12\frac{1}{2}$ಯ ಹಾಗ 50: ಗುಣಿಸು 8; 400 }
$7\frac{1}{2}$,, 30; ಗುಣಿಸು 12; 360 } 760

ಈ 760ಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ತೂಕದಿಂದ (20) ಭಾಗಿಸುವುದು. 38 (ಹಾಗ) ಹಾಗಾದರೆ ಮಿಶ್ರಣದ ಬಣ್ಣ $9\frac{1}{2}$,

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮನೋಹರವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಅಂದಿನ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಹಾರ ವಾಣಿಜ್ಯಗಳ ಚಿತ್ರ ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಿದೆ. ಜವುಳಿ, ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ವಜ್ರಗಳು, ಹೊನ್ನು, ಬೆಳ್ಳಿ, ತಾಮ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಲೋಹಗಳು, ಗೋಧಿ, ನೆಲ್ಲು, ತೊಗರಿ, ಕಡಲೆ, ಜೋಳ, ಎಳ್ಳು, ಕಬ್ಬು, ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ, ಎಣ್ಣೆ, ಎಲೆ, ಅಡಕೆ–ಇವುಗಳ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮಾರಾಟಗಳ ವಿವರಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಅಂದಿನ ತೂಕ ಅಳತೆಗಳ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಂದಿನ ಪೇಟೆ ಧಾರಣೆ ಹೇಗಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದುಬರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅಂದು ದವಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿನಿಮಯದ ಮೂಲಕ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪು 25ರಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರ 47ರಲ್ಲಿ: 6 ಖಂಡುಗ ಕಡಲೆಗೆ 7 ಖಂಡುಗ ತೊಗರಿ ಅಂದು "ನಡೆವ ಅರ್ಘ" ವಂತೆ. 60 ಖಂಡುಗ ಭತ್ತವನ್ನು ಕುಟ್ಟಿದರೆ 35 ಖಂಡುಗ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊಳಗ ಅಕ್ಕಿ ಬರುವುದಂತೆ. 60 ಖಂಡುಗ ಎಳ್ಳಿನಿಂದ 14 ಖಂಡುಗ $1\frac{1}{2}$ಕೊಳಗ ಎಣ್ಣೆ ಲಭಿಸುವುದಂತೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಸವೂಇತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಕಮ್ಮಿಯ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಇವಲ್ಲದೆ ಊರಿಂದೂರಿಗೆ ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಒಂದೂರಿನಲ್ಲಿ ಅಳೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದಾದ ಅಳತೆ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಳೆದರೆ ಎಷ್ಟಾಗುವುದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಉಂಟು.

ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

1	ಖಂಡುಗ	=	4	ಪಂಚಕ
1	ಪಂಚಕ	=	5	ಕೊಳಗ
1	ಕೊಳಗ	=	4	ಬಳ್ಳ
1	ಬಳ್ಳ	=	4	ಮಾನ
1	ಮಾನ	=	4	ಸೊಲ್ಲಿಗೆ
1	ಸೊಲ್ಲಿಗೆ	=	4	ಗಿದ್ದಗೆ

1	ಭಾರ	=	20	ತೊಲ
1	ತೊಲೆ	=	5	ಬೀಸಗೆ
1	ಬೀಸಗೆ	=	20	ಪಲ
1	ಪಲ	=	4	ಕರ್ಷ
1	ಕರ್ಷ	=	4	ಸುವರ್ಣ

1	ಯೋಜನ	=	4000	ಕ್ರೋಶ
1	ಕ್ರೋಶ	=	2C00	ದಂಡ
1	ದಂಡ	=	4	ಮೊಳ
1	ಮೊಳ	=	2	ಗೇಣು
1	ಗೇಣು	=	12	ಬೆರಳು

4	ಕಾಣಿ	=	1	ವೀಸ
5	ವೀಸ	=	1	ಹಾಗ
4	ಹಾಗ	=	1	ಹಣ
10	ಹಣ	=	1	ಗದ್ಯಾಣ

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಹಳ ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲು (Principal), ಕೊಟ್ಟಣ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಿಧದಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿದ ಮದ್ರಾಸು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ, ಆ ಕುರಿತು ಪ್ರಾಚ್ಯಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದ ಕ್ಯೂರೇಟರಾದ ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಅಯ್ಯರ್ ಎಂ. ಎ. ಎಲ್. ಟಿ. ಅವರಿಗೂ ಇದರ ಪರಿಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಪಂಡಿತ ಎಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಗೂ ಇದನ್ನು ಅಂದವಾಗಿಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀವತ್ಸ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ವಂದನೆಗಳು.

ಇತಿ,

ಮದ್ರಾಸು.

25—7—55

ಎಂ. ಮರಿಯಪ್ಪಭಟ್ಟ,

ಸಂಪಾದಕ.

INTRODUCTION

The history of Kannada literature dates back to the 5th century A. D., the auspicious century which produced the Halmidi Sasana. Before that date, undoubtedly, Kannada poets did flourish, but precious little is known about that dark period. Literature and history are silent over the dim beginnings. However, it is held on all quarters that next toTamil Kannada is the oldest of the cultivated languages of South India.

Kannada literature is vast and varied. Besides innumerable poetical and prose works of great literary value, there are to be found a host of scientific treatises on subjects so diverse as Mathematics, Medicine, Veterinary Science, Astronomy, Cookery, Omens, Palmistry, Music, General Knwoledge and the like.

Kirtivarma, a Chalukya prince (1100 A. D.) was the pioneer in scientific literature in Kannada and his work "Govaidya," holds an honoured place in the early development of veterinary science.

Chavundaraya's (1150 A D.) "Lokopakara,"* a mine of information on almost all useful topics under the sun, is practically a miniature encyclopaedia. Jagaddala Somanath's "Kalyana Karaka" (1175) and Mangaraja's Khagendra Manidarpana (1360) are considered to be great works on medicine. Under astronomy, Jataka Tilaka by Sridharacharya is a great work. In mathematics too, we have several interesting and useful works by eminent scholars like Rajaditya and Thimmarasa.

Almost all the scientific works are in the form of verse, thereby testifying to a rare combination of poetic genius and scientific knowledge.

The persent work Vyavahara Ganita as the very title suggests, is mainly commercial arithmetic of olden times having the following sections:

1. Technical terms.
2. Proportion - both direct and inverse.
3. Proportionate Division.
4. Mixture.
5. Interest.
6. Profit and Loss.
7. Discount.
8. Miscellaneous.

The mode of procedure: In almost every topic the principle is first stated and this is followed by a good number of problems bearing on that principle. All these are set in Kanda metre. Every problem is followed by a brief analysis with the answer which is always termed "labdha." If one has not been able to follow this brief analysis, a fairly clear explanation under the title "tika" is appended. But the terminology employed in several of these operations being archaic for the modern student, it requires some effort to grasp the subject dealt herein. Terms such as Haga, Kagini, Pana, Pon under coins, Sollige, Mana, balla, Kolaga, Khanduga under measures,

*This work has been recently edited by Pandit Sri H. Sesha Ayyangar and published under the auspices of the Government Oriental MSS. Library, Madras.

Suvarna, Karsha, Panam, Bisige, Tole, Bhara under weights are not in vogue today. In many problems, due to the imperfect knowledge of the subject on the part of the scribe, mistakes have crept in and consequently they are unintelligble.

Just to have an idea of the weights and measures employed in the Karnataka of the 12th century, the following tables (detailed in the Text) are given below :-

MEASURES

1	Khanduga	is equal to	20	Kolagas
1	Kolaga	,,	4	Ballas
1	Balla	,,	4	Manas
1	Mana	,,	4	Solliges
1	Sollige	,,	4	Giddiges

WEIGHTS

1	Bhara	is equal to	20	Tolas
1	Tola	,,	5	Bisiges
1	Bisige	,,	20	Palams
1	Palam	,,	4	Karshas
1	Karsha	,,	4	Suvarnas

LENGTH OR DISTANCE

1	Yojana	is equal to	4000	Krosas
1	Krosa	,,	2000	Dandas
1	Danda	,,	4	Molas
1	Mola	,,	2	Gens (Spans)
1	Gen	,,	12	fingers (inches)

COINS AND FRACTIONS

1	~~Pon~~ gadyana	is equal to	10	Pana
1	Pana	,,	4	Haga
1	Haga	,,	5	Visa
1	Visa	,,	4	~~Kagini~~ Kani

TIME

1	Varsha (year)	is equal to	12	tingal
1	Tingal	,,	30	dina
1	Dina	,,	8	Jamas
1	Jama	,,	$7\frac{1}{2}$	Galiges

For land measurements, terms such as, Pada, Kambha, Mattar have been employed.

Let us give our attention to two problems, by way of specimens. One is on Time and Work and the other is on Mixtures.

Problem: An employer engages 400 men to do a piece of work and agrees to pay them 9 gadyanas a day. If after the first day one worker goes on dropping out each day, tell quickly, how much the workmen have to be paid at the end of a month :-

Analysis: 400 men - 1 day - 9 gadyanas : One man leaves each day. For 30 days, the total wages will be 260 gadyanas 2 panas.

Explanation : Add 1 to 400; i. e. 401. Multiply 401 by (the number of days) 30, i. e. 12030. Then square 30, i. e. 900. Add 30 to this last; i. e. 930 Halve this; i. e, 465. Subtract this 465 from the previous 12030, you get 11565. Then multiply 11565 by 9, you get 104085. Divide this by 400; you arrive at the required answer, which is 260 gadyanas and odd.

In the working adopted here, we are unconsciously passing through an ingenious method involving the formula for the summation of natural numbers. The effective mumber of workmen is to be calculated.

1st day 400 men worked 2nd day 399 men worked
3rd day 398 ,, and so on.....................
29th day 372 ,, 30th day 371 men worked

So, what is wanted is the sum of a series of thirty terms, running 400, 399, 398,...372, 371. The author begins by asking us to take 401, 401, 401... 401 and 401, thirty times (i. e., 401×30 i. e. 12030). But he knows that in so doing we have taken 1, 2, 3...29, 30 men too many, and they ought to be subtracted from 12030. How do we get at the sum of 1, 2, 3,...29, 30 ? The author asks us to square 30, add 30 to the product and divide the sum by 2. Expressed symbolically it comes to $(n^2+n) \div 2$ which is nothing but our familiar formula for the sum of the first n natural numbers. This comes to 465. So, the effective work is that of (12030—465) i. e. 11565 men for 1 day.

The rest is easy proportion :

If 400 men for one day receive 9 gadyanas ?

What do 11565 men for 1 day receive in gadyanas ?

Let us now pass on to the second illustration.

Problem: 8 gadyanas of $12\frac{1}{2}$ fineness are mixed together with 12 gadyanas of $7\frac{1}{2}$ fineness. What is the fineness of the resulting mixture ?

Analysis: Convert $12\frac{1}{2}$ fineness into *hagas* (quarters)=50. Multiply it by its weight 8 gadyanas. The result is 400 units. Convert $7\frac{1}{2}$ into hagas=30. Multiply it by its weight, 12 gadyanas. The result is 360 units.

Total units 400+360=760. 565
Total weight 12+8=20 gadyanas.

Fineness in quarters 760÷20=38; *i. e.*, 38÷4, *i. e.*, $9\frac{1}{2}$.

This is just the way in which such problems are taught in a modern class room, except the *haga* step, i. e. the conversion of the fineness into quarters. Perhaps this method of rounding off was adopted so as to avoid strain on the young fellows for whom the problem was propounded.

The pupils' interest in the things around them was so keen that they took pains even to count the number of seeds in various fruits and inductively arrive at formulae for stating the number of seeds inside them. Scientific curiosity could not have been keener.

Rule to find the number of seeds in a certain fruit: Multiply the number of bold stripes in the fruit by 88; you get the number of seeds.

In a fruit having 9 stripes the number of seeds is 88×9, i. e., 792.

The work abounds in hundreds of problems, almost all taken from life. It enables us, incidentally, to have a peep into the socio-economic conditions obtaining in the Karnataka of the 12th century. Business flourished; ships carried cargo such as paddy, areca and cocoanut; big works were executed; coins were very much in circulation. Society was prosperous,—and, we hope, happy too.

ABOUT THE AUTHOR

Rajaditya has given some details about himself in the Introductory Chapter. He is the first to write in Kannada on Mathematics and it is said that he wrote the following other works: Vyavaharaganita, Vyavahararatna, Lilavathi, Chitra Hasuge, Jaina Ganita Sutra Tikodaharana, ete. It is very unfortunate that none of these has so far been traced in a complete and correct form. Due to several hands handling this very useful subject and their making use of different works of Rajaditya as occasions arose, they have got mixed up in the main work Vyavaharaganita.

Rajaditya was a Jain. He wss so pre-eminent in his field of work that the titles of *Ganita Vilasa, Ojevedanga, Padydavidyadhara* were conferred on him. He was a native of Puvina Bage (a place in North Karnataka) whose exact identity is not known now. He was a great scholar-poet in some royal court. From internal evidences (specially reference to Vishnuvardhana 1190, the Hoysala King) it has been established beyond any doubt that the date of composition of Vyavahara Ganita should be some time round about 1190.

The present work is based on ~~three~~ four? manuscripts D. No. 1419, 1422, 1478 and 1435 deposited in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras. Special mention must be made of the encouragement given by the Government of Madras who sanctioned the publication of this useful Mathematical Work of the 12th century. Now it is my duty to thank Sri T. Chandrarekharan, M. A. L. T., the Curator of the Library for having given his hearty co-operation in the execution of this work and the Sri Vatsa Press for their neat printing and get-up.

Madras, 28th July, 1955.

M. Mariappa Bhat,
EDITOR.

|| ಶ್ರೀರಸ್ತು ||

ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಂ-ರಾಜಾದಿತ್ಯವಿರಚಿತಂ ||

ಕಂ|| ಶ್ರೀಮದವಿಚಲಿತ ಲಕ್ಷ್ಮೀ |
ಪ್ರೇಮಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಧಾಮನಾನತಶಕ್ರ ||
ಸ್ತೋಮಂ ಸ್ವಾಧೀನಸುಖಂ |
ನೇಮಿಜಿನಂ ಮಾಟ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬೋಧೋದಯಮಂ || ೧ ||

ಶ್ರೀಮನ್ನಮ್ರಸುರೇಂದ್ರ ಶಿ |
ಖಾಮಣಿ ಸುಖನಿಲಯನಮಲಕೇವಲ ಬೋಧಂ ||
ಸಾಮಜರಿಪುಪೀಠಂ ಶ್ರೀ |
ನೇಮಿಜಿನಂ ನಮಗೆ ಮಾಟ್ಕೆ ಮತಿವಿಕಸನಮಂ || ೨ ||

ಶ್ರೀಜಯಜಿತಾಂಗಜಂ ಸುರ |
ರಾಜಸಮಾಜಪ್ರಪೂಜ್ಯನಧಿಗತಬೋಧಂ ||
ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣು ನೇಮಿಜಿನಪತಿ |
ರಾಜಾದಿತ್ಯಂಗೆ ಮಾಟ್ಕೆ ಸುಖಸಂಪದಮಂ || ೩ ||

ಕಮಲಾನಂದಕರಂ ನಿಜ |
ಕಮನೀಯಾಸನಪಯೋಜಕರನೆಂದೊಲವಿಂ ||
ಕಮಲಸ್ಥೆ ರಾಜವರ್ಮನ |
ವಿಮಲಮುಖಾಂಭೋಜದಲ್ಲಿ ಸಲೆ ನೆಲಸಿರ್ಪಳ್ || ೪ ||

ಚಂ|| ವನತತಿಯಿಂ ನದೀನದಕುಭೃತ್ಕುಲದಿಂ ಧನಧಾನ್ಯವರ್ಗದಿಂ |
ಜನಪದರಾಜಿಯಿಂ·ಬೆಳೆವ ಕೆಯ್ವೊಲದಿಂದೆಸೆವೂರ್ಗಳಿಂ ಜಗ |
ಜ್ಜನನುತಜೈನಧರ್ಮದ ನೆಗಟ್ತೆಯೊಳಿಂಬಿನ ಕೂಂಡಿಮಂಡಲ |
ಕ್ಕನುಪಮರತ್ನಮುಂಡನಮೆನಿಪ್ಪುದು ಪೂವಿನಬಾಗೆ ಸಂತತಂ || ೫ ||

ಉ|| ಆವೆಡೆಯೊಳ್ ಮನಂಬಯಸಿ ಪಾಂಥಜನಂ ನಿಲಲಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗ |
ಬ್ಜಾವಳಿಯಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸುಸೌರಭದಿಂದೆಸೆದಿರ್ಪ ಪುಷ್ಪವಾ ||
ಟಾವಳಿಯಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ನವಭ್ರಮರಾವಳಿ ಹಂಸಭೃಂಗಕೀ |
ರಾವಳಿಯಿಂದಮೊಪ್ಪುವುದು ಬಾಗೆಯದೊಂದುಮಹೀಪ್ರದೇಶದೊಳ್ || ೬ |

ಮ|| ಪೊಸಪೊಂಗೇದಗೆ ಜಾಜಿ ಪಾದರಿ ಲಸತ್ಸೇವಂತಿ ನೀಲಾಬ್ಜಮು |
ದ್ಘಸರೋಜಂ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಸಂಪಗೆ ನವೋದ್ಯನ್ಮಲ್ಲಿಕಾದಿಪ್ರಸೂ ||
ನಸಮೂಹಂ ತನಿಗಂಪನೆಣ್ದೆಸೆಗೆ ಸಿಚ್ಚಂ ಬೀಱಲನ್ವರ್ಥಮಾ |
ಗೆಸೆಗುಂ ಪೂವಿನಬಾಗೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಿಂದಿಂಬಾಗಿ ಚೆಲ್ವಾಗಿರಲ್||೭||

ಕಂ|| ವಿನುತರ್ ನೀತಿವಿದರ್ ಕರ |
ಮನುನಯದಿಂ ದಾನಧರ್ಮವಿವಿಧಾಕಾರರ್ ||
ಧನಕನಕ ಸಮೃದ್ಧರ್ ಪೂ |
ವಿನಬಾಗೆಯ ವಿಪ್ರವೈಶ್ಯಶೂದ್ರಾದಿ ಜನಂ || ||೮||

ಚಾಗದ ಚಲದ ನೆಗಱ್ತೆಯ |
ಭೋಗದ ಮಾನ್ಯತೆಯ ಜೈನತನದ ಮಹತ್ವ ||
ಕ್ಕಾಗರಮೆನೆ ಗಾರ್ಹಸ್ಥ್ಯಂ |
ಬಾಗೆ ನಿಜಾನ್ವಯದ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ ||೯||

ಮ ಸ್ರ|| ಜಿನನಾಥಂ ನೇಮಿನಾಥಂ ನಿಜಗುರು ಶುಭಚಂದ್ರೋತ್ತಮಂ ತಂದೆ ಸರ್ವಾ |
ವನಿಸಂಸ್ತುತ್ಯಾಸ್ಪದಂ ಶ್ರೀಪತಿ ಜನನಿ ವಸಂತಾಖ್ಯೆ ತನ್ನಗ್ರಜಂ ಶಾಂ |
ತನುಮಂತಾಯೋಗಮಂ ಬಾಹುಬಲಿ ಭರತರಾತ್ಮೀಯರುಂ ತಾಮೆನಲ್ ಭಾ ||
ಪ್ಪೆನೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನೇಂ ಧನ್ಯನೊ ವಿಶದಯಶಂ ಸದ್ಗುಣಾಂಭೋಧಿಚಂದ್ರಂ || ೧೦ ||

ಅನುರೂಪಂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಂ ಪರಹಿತಚರಿತಂ ಸುಸ್ಥಿರಂ ಭೋಗಿ ಗಂಭೀ |
ರನುದಾರಂ ಸಚ್ಚರಿತ್ರಂ ಸೊಬಗನಖಿಲವಿದ್ಯಾವಿದಂ ಭವ್ಯಸೇವ್ಯಂ ||
ಜನತಾಸಂಸ್ತುತ್ಯನುರ್ವೀಶ್ವರನಿಕರಸಭಾಯೋಗ್ಯನೆಂದಾಗಳುಂ ಮೇ |
ದಿನಿ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಂ ಬಣ್ಣಿಪುದಱಿದೊಲವಿಂ ಸಂತತೋತ್ಸಾಹದಿಂದಂ || ೧೧ ||

ಕಂ|| ಎನಿಸಿದ ಗುಣಿ ರಾಜಾದಿ |
ತ್ಯನ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ ಗಣಿತತತ್ವಜ್ಞತೆಯಿಂ ||
ಜನತೋಪಕಾರದೊಳ್ಮೆಱೆ |
ವನೆನಲ್ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಮೆನೆ ಮೆಚ್ಚದರಾರ್ ||೧೨||

ಧಾರುಣಿಯೊಳ್ ಸಕಲಬುಧಾ |
ಧಾರಮೆನಲ್ ಸ್ವಲ್ಪಮಾಗಿಯುಂ ವ್ಯವಹಾರಾ ||
ಧಾರಮೆನಲ್ ಸಾರಮೆನಲ್ |
ಶ್ರೀರಾಜಾದಿತ್ಯನಱ್ತಿಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ||೧೩|

ಕಂ || ಪಿರಿದಂ ಪೇೞ್ವೊಡೆ ಸಾಲದೆ |
ಪುರಾತನರ ಗಣಿತವೊಂದೆ ಪಲಕಾಲಂ ಬೆ ||
ಚ್ಚರಮೋದಿ ಕಿಱಿದಱಿಂ ವ್ಯವ |
ಹರಿಸಲ್ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ||೧೪||

ಕಾಗಿಣಿ ವೀಸಂಗಳನನು |
ರಾಗದೆ ಭಾಗಿಪ ಫಲಂ ಬರಲ್ ಗುಣಕಾರೋ ||
ದ್ಯೋಗದೊಳೆ ತಕ್ಕುಮೆನೆ ಮತಿ |
ಸಾಗರಮಾರಳವೊ ರಾಜವರ್ಮೋತ್ತಮನಾ ||೧೫.|

ಲೆಕ್ಕದ ಕವಿತೆಯ ಬಲ್ಮೆ ಜ |
ಗಕ್ಕೆಸೆದಿರೆ ಸಕಲಗಣಿತಮಿಾಗ್ರಂಥದೊಳಂ ||
ತೆಕ್ಕನೆ ತೀವಿರಲಯ್ಯುದ್ದಿ |
ನಕ್ಕಂ ನೆಱೆ ಪೇೞ್ದನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||೧೬||

ಉದಧಿಪರೀತಾವನಿ ಕೋ |
ವಿದರೆಲ್ಲಂ ಪೊಗೞೆ ಸುಕವಿ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ |
ಮೃದುಪದ ವಿಲಾಸಮೆಸೆಯ |
ಲ್ಕಿದು ಜಿನಪದಕಮಲಮಧುಕರಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ||೧೭||

ಆಶ್ರಿತಕಲ್ಪಮಹೀಜಂ
ವಿಶ್ರುತಭೂಭುವನಕೀರ್ತಿ ಶಿಷ್ಟೇಷ್ಟ[illegible]ಜನೈ |
ಕಾಶ್ರಯನಮಳ ಚರಿತ್ರಂ |
ಮಿಶ್ರವ್ಯವಹಾರ ಗಣಿತಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ||೧೮||

ಕಾಗಿಣಿಗಳಂ ಹಾಗಂ ಮಾೞ್ಪುದರ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಕಂ|| ಒದವಿದ ಕಾಗಿಣಿಗಳೊಳಂ |
ತದನೆ ದಶಸ್ಥಾನಮಿರಿಸಿ ಪೆಱಗಣವಂ ಬಾ ||
ಣದಿನಿೞಿಯೆ ಪಾಗಮಗಲಿ |
ರ್ದುದಾ ಕಾಗಿಣಿ ಕಾಗಿಣಿಯೆಂದನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||೧೯|

ವೀಸಂಗಳಂ ಹಾಗವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಕಂ|| ವೀಸದ ರಾಸಿಯೊಳಂತ್ಯದ |
ರಾಸಿಯನಗಲಿಟ್ಟನುನಯದಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಲಾ ||
ವೀಸದ ರಾಸಿಯೆ ಹಾಗದ |
ರಾಸಿಗಳಂ ಕಂಡನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||೨೦||

ವೀಸಂಗಳಂ ಪಣಂ ಮಾಳ್ಪುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಕಂ|| ಪದೆದಿರ್ದ ವೀಸದಂಕದೊ |
ಳೊದವೆ ದಶಸ್ಥಾನದಂಕಮಂ ಬೇಱೊಟ್ಟಾ ||
ನಿಧನವ ಶರಹರಿಪಣ ಕುಂ |
ದದೆ ನಿದುವೆ ವೀಸವೆಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ || ೨೧ ||

ಪಾಗಂಗಳಂ ಪಣಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಕಂ|| ಪಾಗದ ರಾಶಿಯೊಳಂತಮ |
ನಾಗಳೆ ಬೇಱೊಟ್ಟು ಬಾಣಹತಿಗೆಯ್ದರ್ಧಂ ||
ಭಾಗಿಸೆ ಪಣವೀ ತೆಱದಿಂ |
ಪಾಗಂಗಳ್ ಪಣಮುಮಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ || ೨೨ ||

ಪರಿಭಾಷಾಸೂತ್ರಂ:—

ಮ ಸ|| ಪಣವೇ ವೊಂಭತ್ತು ಪತ್ತೆಂಟುವರೆ ಎನಿಪ ನಾನಾವಿಧಂ ಪೊಂಗಳಾಗಲ್ |
ಗಣಿತಕ್ಕೆಲ್ಲಂದದಿಂದಂ ವ್ಯವಹರಿಪೊಡವಂಗಕ್ಕುಮಂತಾಗೆ ಪತ್ತುಂ ||
ಪಣದಿಂ ಪೊನ್ನಕ್ಕುಮಿಾಗಳ್ ವ್ಯವಹರಣದೊಳೀ ಗ್ರಂಥದೊಳ್ ತಾನಿವೆಂದುಂ |
ಗಣಿತಜ್ಞರ್ ಮೆಚ್ಚಲುಂ ಭಾವಿಸಲುಮಱಿಯಲುಂ ಪೇಳ್ದನೀ ರಾಜವರ್ಮಂ || ೨೩ ||

ಕಂ|| ಅಂತುಂ ಕಾಣಿಯು ನಾಲ್ಕಿರ |
ಲಂತದುವೇ ವೀಸಮೈದು ವೀಸಂ ಹಾಗಂ ||
ಪಣಮಾ ಹಾಗಂ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಪಣ ಪತ್ತಾಗಿರೆ ಸಮನಿಸಿರ್ಕು ಗದ್ಯಾಣಂ || ೨೪ ||

ನಾಲ್ಕುಂ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ಷಂ |
ನಾಲ್ಕುಂ ಕರ್ಷಂ·ಪಲಮಾ ದಶದ್ವಯಪಲದಿಂ ||
ನಿಲ್ಕುಂ ಬೀಸಿಗೆ ಬೀಸಿಗೆ |
ಪಂಚಕದೊಳ್ ತೊಲೆಯಿಪ್ಪತ್ತುತೊಲೆಗಳಕ್ಕುಂಭಾರಂ || ೨೫ ||

ಗತಿಗಿದ್ದನೊಂದು ಸೊಲ್ಲಗೆ |
ಗತಿಸೊಲ್ಲಗೆಯದುವೆ ಮಾನಮಾ ಗತಿಬಳ್ಳಂ ||
ಗತಿಬಳ್ಳಂ ಕೊಳಗಂ ವಿಂ |
ಶತಿಕೊಳಗಂ ಖಂಡುಗಂಗಳಳತೆಯೊಳೆಲ್ಲಂ || ೨೬ ||

ವರುಷ ಪರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಂ—

ಕಂ|| ಅಱುವತ್ತುಗಳಿಗೆಗಳ್ ತಾಂ |
ನೆಱೆದೊಡಹೋರಾತ್ರೆಯಾ ದಿನಂಗಳ್ ಮೂವ ||
ತ್ತುಱೊಳೊಂದು ಮಾಸ ಮಾಸಂ |
ನೆಱೆ ಪನ್ನೆರಡಾದೊಡಂತದಕ್ಕುಂ ವರುಷಂ || ೨೭ ||

ಯೋಜನಪರಿಭಾಷಾಸೂತ್ರಂ:—

ಬೆರಳೀರಾಱನೆ ಗೇಣುಂ |
ಎರಡಾಗಲ್ ಮೊಱನೆ ಹಸ್ತನಾಲ್ಕೆನೆ ದಂಡಂ ||
ತೆರಡುಸಹಸ್ರಂ ಕ್ರೋಶಂ |
ಶರಧಿಕ್ರೋಶಂಗಳೊಂದು ಯೋಜನಮಕ್ಕುಂ || ೨೮ ||

ಇನ್ನೊಂದು ಪರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ:–

ಕಾಗಿಣಿ ನಾಲ್ಕವು ವೀಸಮು |
ಮಾಗಿರಲವನಿತ್ತರಿಂದೆ ಪಾಗಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||
ಕಾಗಿಣಿಯಷ್ಟದಶದೆ ಪಣ |
ಕಾಗಿಣಿಗಾ ಪುಷ್ಪಶತದಿ ಹೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಂ || ೨೯ ||

ವೀಸಮದೈದೆನೆ ಹಾಗಂ |
ವೀಸಮದಿಪ್ಪತ್ತಱಿಂದೆ ಪಣಮೆನಿಸಿರ್ಕ್ಕುಂ ||
ವೀಸಮದಿನ್ನೂಱಾಗಲ್ |
ಲೇಸೆನಿಸುವ ಪೊನ್ನೆನಿಕ್ಕು ರಾಜನ ಮತದಿಂ || ೩೦ ||

ಪಾಗಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಪಣಂ |
ಪಾಗಂ ನಾಲ್ವತ್ತಱೊಳೆ ಪೊನ್ನೆನಿಸಿರ್ಕ್ಕುಂ ||
ರಾಗದೊಳೆ ತಿಳಿವುದಖಿಳಕ |
ಳಾಗಮವಿದನಪ್ಪ ರಾಜವರ್ಮ್ಮೋತ್ತಮನಿಂ || ೩೧ ||

ನಾಲ್ಕುಂ ಸೊಲ್ಲಗೆ ಮಾನಂ |
ಸೊಲ್ಲಗೆಪದಿನಾಱಿಂದೆ ಬಳ್ಳಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||
ಸೊಲ್ಲಗೆ ಗತಿರುತು ಕೊಳಗಂ ||
ಸೊಲ್ಲಗೆ ನಭಗಜಯುಗೇಂದು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ || ೩೨ ||

ಕಂ|| ಕರಿರೇಣುವೊಂದುರೇಣುಂ |
ಕರಿರೇಣುವುದೊಂದುರೋಮ ರೋಮಂ ಕರಿಯಾ ||
ದೊರೆಕೊಳೆ ಸಾಸಂ ಸಾಸಂ |
ಕರಿಯಾಗಲ್ಕೊಂದು ಜವೆ ಕರಿಯಿಂದೋಜನಮಕ್ಕು (?) || ೩೩ ||

ಒದವಿದಕಾಗಿಣಿ ನಾಲ್ಕಱೊ |
ಳದು ವೀಸಂ ಐದುವೀಸಮಂತದು ಪಾಗಂ ||
ತದು ನಾಲ್ಕುಂಪಾಗ ಪಣಂ |
ವಿದಿತಪಣಂ ಪತ್ತುನಿಲ್ಕೆ ಪೊನ್ನುಮದಕ್ಕುಂ || || ೩೪ ||

ಜವೆಯಿಂದೊಂದಂಗುಲಮುಂ |
ರವಿಯಂಗುಲದಿಂದೆ ಗೇಣುಂ ಗೇಣುಂ ನಾಲ್ಕುಂ ||
ಭುವನದೊಳೆ ಹಸ್ತಮಕ್ಕುಂ |
ಸವಿನಯದಿಂ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಮಕ್ಕುಂ ದಂಡಂ | || ೩೫ ||

ಎರಡುಂ ದಂಡಸಹಸ್ರಂ |
ನಿರುತಂ ತಾನೊಂದು ತ್ರಾಸ ತ್ರಾಸಂ ನಾಲ್ಕುಂ ||
ಗಿರಿಯೋಜನಂಗಳಕ್ಕುಂ |
ಧರೆ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಪೇೞ್ದನಲ್ಕೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ || ೩೬ ||

ಜಾವಕ್ಕೆ ಗಳಿಗೆ ಎಂಟುಂ |
ಜಾವಮದೆಂಟಾದೊಡೊಂದು ದಿವಸಮದಕ್ಕುಂ ||
ದಿವಸಂ ಮೂವತ್ತೊದವಿರ |
ಲವು ಮಾಸಂ ಪನ್ನೆರಡರಿಂದೆ ವರುಷಮದಕ್ಕುಂ || ೩೭ ||

ಉಕ್ತಂಚ—

ಅಱುವತ್ತು ನಾಲ್ಕನರ್ಘಿಸೆ |
ಯದನರ್ಘಿಸೆ ಉತ್ತಮಾದಿಪಾದಮದಾಗಲ್ ||
ನೆಱೆ ಕಂಭಮೊಂದದಕ್ಕುಂ |
ನವಶತದಿಂ ಮತ್ತಱೊಂದು ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ || ೩೮ ||

ತ್ರೈರಾಶಿಕವೊಡ್ಡಿಡುವ ಸೂತ್ರಂ:—

ಮ|| ಮೊದಲೊಳ್ ತೋಱುವ ರಾಶಿಗಂ ಕಡೆಯೊಳಿರ್ಪಾರಾಶಿಗಂ ನಾಮಮೊಂ |
ದೆ ದಲಕ್ಕುಂ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತರಾಶಿ ನಡುವಿರ್ಕುಂ ನಿಶ್ಚಿತಾನಿಶ್ಚಿತಂ (ಶ್ಚಯಂ) ||
ಮೊದಲೊಳ್ಮಿಕ್ಕೆಸೆವಂತೆ ಮತ್ತವಱೊಳಂ ತ್ರೈರಾಶಿಕಕ್ಕೊಡ್ಡುತ |
ಪ್ಪದೆನಲ್ ತಪ್ಪದಿದೆಂದು ತಾಮಱಗೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೩೯ ||

ತ್ರೈರಾಶಿಕದ ಪಂಚಪ್ರಕಾರವನಱವುದರ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ

ಮ || ಪಡೆಮಾತೇಂ ಪಡೆದೊಡ್ಡನಿಟ್ಟು ಕಡೆ ಲೆಕ್ಕಂಗೂಡಿ ಮತ್ತಂತೆರ |
ಲ್ಕಡೆಯೊಳ್ ತೋಱುವರಾಶಿಗಳ್ಗೆಸಮಗಾಮಂಮಾಡೆ ಸೂತ್ರೇಷ್ಟದಿಂ ||
ಬಿಡದೊತ್ತೆತ್ತುಗೆ ಮಧ್ಯನಾಮದ ಫಲಂ ತಾನಿಂತುಂಟೆಂದೀ ಕ್ರಮಂ |
ಬಿಡದಯ್ದುಂತೆಱನಿಂತುಟೆಂದಱಗೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೪೦ ||

ತ್ರೈರಾಶಿಕದ ಗಣಿತಮಱವುದರ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಮ ||ಎರಡುಂಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ ನಿಂತೆಸೆದು ತೋರ್ಪಾರಾಶಿಯಿಂಮುಂ ಪರ||
ಸ್ಪರಮೊತ್ತಂತದನೆತ್ತು ಪಿಂತೆಸೆದು ತೋರ್ಪಾರಾಶಿಯಿಂದಂ ಧನೋ |
ತ್ಕ (ರ) ಮಕ್ಕುಂ ವ್ಯವಹಾರಸೂತ್ರಮಿದು ದೀಪ್ತಿಸ್ಥಾನಮೆಲ್ಲಾಫಲೋ |
ತ್ಕರಮಂ (1) ಪುಟ್ಟಸಲೆಂದು ತಾಮಱಗೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೪೧ ||

565

ಇದು ಶುಭ ಚಂದ್ರದೇವ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ ಮಧುಕರಾಯಮಾಣ
ಮಾನಸಾನಂದಿತ ಸಕಲಗಣಿತತತ್ವವಿಲಾಸ ವಿನೇಯಜನ
ವಿನುತ **ಶ್ರೀರಾಜಾದಿತ್ಯ** ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದೊಳ್
ಪೀಠಿಕಾಪ್ರಕರಣಂ
|| **ಸಮಾಪ್ತಂ** ||

ಪುಟ್ಟಿಪುದೆಂದು ಪೇೞ್ದನಿದುಮಂ ರಾಜರ್ಕನಿರ್ವ್ಯಾಜಾದಿಂ ||

ಗಣಿತ ವ್ಯವಹಾರ ಸೂತ್ರೋದಾಹರಣಂ

ಪ ರಿ ಭಾ ಷಾ ಪ್ರ ಕ ರ ಣಂ

ಸ್ಥಾನಸಂಜ್ಞೆಯನಱಿವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ:ಂ—

ಏಕಂತು ಪ್ರಥಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ದಶಸಂಜ್ಞಿಕಂ
ತೃತೀಯಂಶತಮಿತ್ಯಾಹುಃ ಚತುರ್ಥಂ ತು ಸಹಸ್ರಕಂ
ಪಂಚಮಂ ದಶಸಾಹಸ್ರಂ ಷಷ್ಟಮಂ ಲಕ್ಷಮೇವ ಚ.
ಸಪ್ತಮಂ ದಶಲಕ್ಷಂ ತು ಅಷ್ಟಮಂ ಕೋಟಿರುಚ್ಯತೆ.
ನವಮಂ ದಶಕೋಟಿಸ್ತು ದಶಮಂ ಶತಕೋಟಿಕಂ.
ಅರ್ಬುದಂ ರುದ್ರಸಂಯುಕ್ತಂ ನ್ಯರ್ಬುದಂ ದ್ವಾದಶಂ ಭವೇತ್
ಖರ್ವಂ ತ್ರಯೋದಶಸ್ಥಾನಂ ಮಹಾಖರ್ವಂ ಚತುರ್ದಶಂ
ಪದ್ಮಂ ಪಂಚದಶಶ್ಚೈವ ಮಹಾಪದ್ಮಂ ತು ಷೋಡಶಂ.
ಕ್ಷೋಣಿ ಸಪ್ತದಶಶ್ಚೈವ ಮಹಾಕ್ಷೋಣಿ ದಶಾಷ್ಟಕಂ.
ಶಂಖಂ ನವದಶಸ್ಥಾನಂ ಮಹಾಕ್ಷಿತಿ ತು ವಿಂಶಕಂ.
ಕ್ಷಿತಿರೇಕವಿಂಶಸ್ಥಾನಂ ಮಹಾಕ್ಷಿತ್ಯಾ ದ್ವಿವಿಂಶಕಂ.
ತ್ರಿವಿಂಶಕಮಥ ಕ್ಷೋಭಂ ಮಹಾಕ್ಷೋಭಂ ಚತುರ್ನಯಂ ?
ಪಂಚವಿಂಶ ನದೀ ಚೈವ ಷಡ್ವಿಂಶತಿ ಮಹಾನದೀ
ಸಪ್ತವಿಂಶ ನಗಶ್ಚೈವ ಅಷ್ಟವಿಂಶ ಮಹಾನಗಃ.
ನವವಿಂಶ ರಥಶ್ಚೈವ ತ್ರಿಂಶಸ್ಥಾನಂ ಮಹಾರಥಃ
ಏಕತ್ರಿಂಶತ್ ಹರಿಶ್ಚೈವ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಸ್ತು ಮಹಾಹರಿಃ
ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ ಫಣಿಶ್ಚೈವ ಚತುಸ್ತ್ರಿಂಶತ್ ಮಹಾಫಣಿಃ
ಪಂಚತ್ರಿಂಶತ್ ಕ್ರತುಶ್ಚೈವ ಷಡುತ್ರಿಂಶತ್ ಮಹಾಕ್ರತುಃ
ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶತ್ ಸಾಗರಂ ಚ ಅಷ್ಟತ್ರಿಂಶತ್ತು ಸಾಗರಂಮಹಾ
ನವತ್ರಿಂಶತ್ ಪರಿಮಿತಂ ಚತ್ವಾರಿಂಶ ಮಹಾಪರಿಮಿತಂ.

ಈ ನಾಲ್ವತ್ತು ಸ್ಥಾನಸಂಜ್ಞೆಯನಱಿವುದು,

ಉಗ್ಗಡಣೆ—ಎಕ್ಕಂ, ದಾಹಂ, ಶತಂ, ಸಾವಿರ, ದಾಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ದಾಲಕ್ಷ, ಕೋಟಿ, ದಾಕೋಟಿ, ಶತಕೋಟಿ, ಅರ್ಬುದ, ನ್ಯರ್ಬುದ, ಖರ್ವ, ಮಹಾಖರ್ವ, ಪದ್ಮ, ಮಹಾಪದ್ಮ, ಕ್ಷೋಣಿ, ಮಹಾಕ್ಷೋಣಿ, ಶಂಖ, ಮಹಾಶಂಖ, ಕ್ಷಿತಿ, ಮಹಾಕ್ಷಿತಿ, ಕ್ಷೋಭ, ಮಹಾಕ್ಷೋಭ, ನದಿ, ಮಹಾನದಿ, ನಗ, ಮಹಾನಗ, ರಥ, ಮಹಾರಥ, ಹರಿ, ಮಹಾಹರಿ, ಫಣಿ, ಮಹಾಫಣಿ, ಕ್ರತು, ಮಹಾಕ್ರತು, ಸಾಗರ, ಮಹಾಸಾಗರ, ಪರಿಮಿತ, ಮಹಾಪರಿಮಿತ.

ಈ ೪೦ ಸ್ಥಾನದ ಉಗ್ಗಡಣೆ

ಶ್ಲೋ|| ಇತಿ ಸಂಜ್ಞಾಸಮಾಸೇನ ಭಾಷಿತಾ ಮುನಿಪುಂಗವೈಃ |
ವಿಸ್ತರೇಣಾಗಮಾದ್ವೇದ್ಯಂ ಚಾನ್ಯತ್ತು ವಿಧಿತಃ ಪರಂ ||

ಕಂ|| ಶಶಿಯಿಂದು (ಹಿಮಗುಹಿಮಕರ)
ಶಶಾಂಕ ಸೋಮಂ ಸುಧಾಂಶು ರಜನಿಕರಂ ಭೂ |
ವಸುಧಾತಳಮಾ ಸಿತಕರ
ರಸೆ ಧರೆ ಇಳೆ ರೂಪವೈಕಮೊಂದಱ ನಾಮಂ ||೧||
ಯಮನಯನ ಕರ್ಣ ಕರ ಪದ
ಯಮಳಾಂಘ್ರಿ ದ್ವಿಯಕ್ಷಿ ಪಕ್ಷ ನೇತ್ರಂ ಸೂತ್ರಂ |
ಕ್ರಮ ಚರಣಂ ಪದ ಯುಗಳಂ
ಸಮ ಉಭಯಂ ಬಾಹುಕಿವಿಗಳೆರಡಱ ನಾಮಂ ||೨||
ಹರನಯನ ವಹ್ನಿ ಪುರ ಶಿಖಿ
ವರರತ್ನಂ ಮೂರ್ತಿ ಲೋಕವಿಮಲತ್ರಿತಯಂ. |
ಪರಮ ಗುಣ ತ್ರಯಮನಲಂ
ಸುರನದಿ ಮಾರ್ಗತ್ರಯಮದು ಮೂಱಱ ನಾಮಂ ||೩||
ಗತಿವೇದಾಂಬುಧಿ ವಿಷನಿಧಿ
ಅತಿಶಯಚೌ ಚತು ಸಮುದ್ರ ಸೌಮ್ಯ ಕಷಾಯಂ |
ಚತುರಾಶ್ರಮ ವರ್ಣಂಗಳ್
ಸತತಂ ಜಳರಾಶಿ ಎಂದು ನಾಲ್ಕಱ ನಾಮಂ ||೪||
ಪುರಹರವಕ್ತ್ರಂ ಪಂಚಂ
ಪರಮವ್ರತಭೂತಮಿಂದ್ರಿಯಂ ಇಷು ಪತ್ರಂ |
ಶರ ಬಾಣ ವಿಷಯ ಪಾಂಡವ
ಪುರವೈರಿಮುಖಂಗಳೈದಱ ನಾಮಂ ||೫||
ಖರ ರಸ ರಿತು ಕರ್ಮಾಂಗಂ
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಾದ್ರ ಲೇಶ್ಯ ಜೀವಂ ದ್ರವ್ಯಂ |
ಬರುವಾರ್ ರೋಹಕ ಪವನಂ ?
ದರುಶನ ಷಟ್ಪ್ರತ್ಯಯಂಗಳಾಱಱ ನಾಮಂ ||೬||
ಗಿರಿ ಮುನಿ ಋಷಿಪಂಚಾಂಗಂ
ತುರಗ ಹಯಂ ಧಾತು ಸಪ್ತಭೂಮಿಯನಿಳೆಯಂ |
ಖರಕಿರಣ ಸಭೆಯುಭಯಂಗಳ್ ?
ಸ್ವರ ಸಾಗರ ಪರ್ವತಾದ್ರಿಯೇೞಱ ನಾಮಂ ||೭||
ದುರಿತಾಷ್ಟಕ ಕರ್ಮಂ ವಸು
ಕರಿ ದಿಙ್ನಾಗಂ ಮದವದನುಷ್ಟುಪ್ಛಂದಂ |
ಹರನತನು ಸಿದ್ಧಿ ವಾರಣ
ಮಾರಯೆಯೆಂಟಕ್ಕೆ ನಾಮಮಿದು ಸಿದ್ಧಾಂತಂ ||೮||
ವಸುಧಾಭಾವಂ ಕೇಶವ
ದಿಶವಂಕಂ ಭಾವರಂಧ್ರನಂದ ಪದಾರ್ಥಂ |
ರಸ ನಾಟ್ಯಾಂಗಂ ಗ್ರಹಣಂ
ಪೊಸತುಂ ನಿಧಿ ರತ್ನ ನವಮ ಪೊಂಭತ್ತೆನಿಕುಂ ||೯||

ಕಂ|| ಗಗನಂ ಶೂನ್ಯಾಂಬರ ಖಂ
ಮಿಗೆಯಾಕಾಶಂ ವಿಯತ್ತಳಂ ವ್ಯೋಮಾಂಬರ।
ಮಿಗೆ ಘನಮಾರ್ಗಂ ನಭಮುಂ
ಸೊಗಯಿಪ ಬಿಂದುವಿನ ನಾಮ ನಾಸ್ತಿ ಸಮೇತಂ || ೧೦||
ವರ್ತಿಸು ವರ್ಗಿಸು ಈಡಿಱು,
ಯೊತ್ತರದಿಂ ಸೆಳದುಸೆಂದು ಮೋಜೆಯ ಗುಣಿಸೈ ।
ಮತ್ತಂ ಕಾದಿಸು ಪೂಜಿಸು
ಉತ್ತಮದಿಂ ಪೇೞೆ ಮೊದಲ ಗುಣಕಾರಂಗಳ್ || ೧೧ ||

ಏಗ, ಏಕ, ಹಿಮಗು, ಹಿಮಕರ, ಶಶಿ, ಶಶಿಧರ, ಚಂದ್ರ, ಹಿಮಾಂಶು, ಏಕ ರೂಪ, ಧರೆ, ಶಶಲಾಂಛನ, ಇಂದು, ಹರಿಣಧರ, ಪ್ರಳಯಾಂತ . . . . . ಕಳಾಧರ ಲಿಂಗ, ಧಾತ್ರಿ, ರಾಜ್ಯ, ಶಶಾಂಕ, ಸೋಮ, ರಜನಿಕರ, ಸಿತಕರ, ಇಂತಿನಿತುಂ ೧ ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಬೆ, ಬೆನ್ನಿ, ಯಮ, ನಯನ, ಅಕ್ಷಿ, ದ್ವಂದ್ವ, ದ್ವ, ದ್ವಿ, ದ್ವಯ, ನೇತ್ರ, ಯುಗ, ಯುಗಳ ದೃಷ್ಟಿ, ಉಭಯ, ಬಾಹು, ಪಾದ, ಪಕ್ಷ, ಚಕ್ಷು, ಕರ, ದೃುಗು, ಯಮಳ, ಲೋಚನ, ದಂಪತಿ, ಇಂತಿನಿತುಂ ೨ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ತ್ರೈ, ತ್ರಯ, ಅಗ್ನಿ, ತ್ರಿಕ, ಗುಣ, ಅನಲ, ಹುತಾಶನ, ರತ್ನ, ಶಿಖಿ, ಹುತಭುಕ್, ವಾಯುಸಖ, ಪಾವಕ, ಹರನೇತ್ರ, ಹಳ್ವಗೆ? ಲೋಕ, ವಹ್ನಿ, ದಹನ, ಶಿಖಿ, ತ್ರಿ (ತಯ) ಮೂರ್ತಿ, ಶಂಕರನೇತ್ರ, ತ್ರಿ, ಪುರ . . . ಇಂತಿನಿತುಂ ೩ ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಚೌ, ಚತು, ಜಲನಿಧಿ, ವಿಷನಿಧಿ, ಜಾತಿ, ಗತಿ, ಪಯೋಧಿ, ಅಂಬುಧಿ, ಸಾಗರ, ಜಳಸಬಂಧು ? ಶರಧಿ, ವೇದ, ವರ್ಣ, ವಾರಾಶಿ, ಮದಾಚಾರಿ? ಅಂಭೋನಿಚಯ, ಜಳಧಿ, ಸಮುದ್ರ, ಕಷಾಯ ಇಂತಿನಿತುಂ ೪ ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಪಂಚವ್ರತ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಶರ, ವಿಷಯ, ಸ್ಮರಬಾಣ, ಇಷು, ಬಾಣ, ಪಾಂಡವ, ಕಟುರಾಯುಧ, ? ಕುಸುಮಾಯುಧ, ಭೂತ, ಪನ್ನಗ, ಹರವಕ್ತ್ರ, ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಶುಕ್ಲ—ಇಂತಿನಿತುಂ ೫ ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ದಾ, ಖರ, ದ್ರವ್ಯ, ಋತು, ಲೇಶ್ಯ, ಶುಡುಚ,? ಜೀವತಾ,! ಯಾಬಿ,? ರುತು, ದಯ ತತ್ವವ, ದತ ಖಗ, ಷಡು, ರಸ, ಷಣ್ಮುಖ, ದರ್ಶನ, ಷಡುವರ್ಗ, ಆಱು, ಹಣಹಕ . . . . . ಗ, ವದನ,? ಇಂತಿನಿತುಂ ೬ ಕ್ಕೆ ಪೆಸರು.

ಸಪ್ತ, ಭಯ, ಅದ್ರಿ, ಗಿರಿ, ಮುನಿ, ಪಾತಾಳ, ಶಂಖ, ಸಾಗರ, ಮಹೀಧ್ರ, ಭೂಮಿಾಧ್ರಪೆ . . . . ಋಷಿ, ಶೃಂಗಿ, ಸ್ವರ, ಶೈಲ, ಅಚಲ, ನಗ, ಸಿತಾಂಶು? ಹಯ, ದ್ವೀಪ, ಅಶ್ವ ಇಂತಿನಿತುಂ ೭ ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಅಷ್ಟ, ವಸು, ದಂತಿ, ದುರಿತ, ಕರ್ಮ, ದಿಸೆ, ದಿಕ್ಕು, ಕಾಷ್ಠಾ, ಸಿತೆ? ಇಭ, ಕರಿ, ಗಜ,

ದಿಗ್ಗಜ, ಮದಹಸ್ತಿ, ಮಾತಂಗ, ವಾರಣಾನ್ವಯ, ಪುಷ್ಕರ, ದಂತಿ, ವಾರಣ, ದಿಙ್ಮುಖ,? ದಿಗ್ದಂತಿ ಇಂತಿನಿತುಂ ೮ ಕ್ಕೆ ಪೆಸರು.

ನವ, ಪದಾರ್ಥ, ರಂಧ್ರ, ನಂದ, ಲಬ್ಧ, ನಿಧಿ, ನವನಿಧಿ, ಚಾವಕ, ಕೌಶವ ? ಅಂಕ, ನಳ, ಕೇತು, ಬುಧ, ಬಂಧ, ಗ್ರಹ, ಗ್ರಹಣ, ರಸ, ನಾಟ್ಯಾಂಗ, ಇಂತಿನಿತುಂ ೯ ಕ್ಕೆ ಪೆಸರು.

ದಿವಿ, ಕೈಕ, ? ಶೂನ್ಯ, ಅಗ್ರ, ಅಂಬರ, ಗಗನ, ಮೇಘಮಾರ್ಗ ಆಕಾಶ, ಜಲಧರಮಾರ್ಗ ಬಂಧಯೋಗ, ವಿಯತ್, ಅಯನ, ಪಥ, ಅಭ್ರ, ಖಂ, ವೃತ್ತಂ, ಆಗಸ, ಜಲಧರಪಥ, ವ್ಯಧ್ವಿತೆ, ಇಂತಿನಿತುಂ ಸೊನ್ನೆ (೦)ಗೆ ಹೆಸರು.

ತೀವಿಪೊಯ್, ಪೆರ್ಚಿಸು, ನೂಂಕು, ಅರಂಕು, ಕುಂಕು, ಕುಸಿ, ಇಱು, ಅಣೆ, ಬಡಿ, ಮೋದು, ಒತ್ತು, ಹತಂ, ಹತಿಸು, ಗುಣಿಸು ತೂಹದಿಂದಾಂಟಿಸು, ತಾಂಟಿಸು, ವರ್ಗಿಸು ಬಳಯಿಸು, ಅಘ್ನಂ, ಚಿತ್ತಂ ಘ್ನಯುಂಬ? ಬೆಳಸೆಂದು ಇಂತಿನಿತುಂ ಗುಣಿಸೋದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಕಂ|| ಪೊಡೆ ಪೊಡವಿಸು ನಿಮ್ಮತ್ತಂ
ಬಿಡೆ ನೂಂಕೊತ್ತು ನೆರೆ ಮೋದು ಬಳಯಿಸು ಏಕೆಂ ||
ದೊಡರಿಪ ವಾಕ್ಯಂಗಳ್ ತಾಂ.
ಪೊಡವಿಯ ನರರ್ಗೆಲ್ಲ ಗುಣಿಯಿಸೆಂಬುದು ನಿರತಂ || ೧೧ ||
ಒತ್ತಿರಿ ನಾಂಟಿಸಪ್ಪು? ಬಳ
ಸೊತ್ತು ಹತಂ ತೀವಿ ನೂಂಕು ಕೂಂಕು ದಾಂಟೆರು ||
ಮತ್ತಾದರದೆಪೊಯಿ ಗುಣಿಸು
ಪೆರ್ಚಿಸೆನಲಿವು ಗುಣಕಾರ ಭಾಷೆಗಳ್ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ || ೧೨ ||

ಯುತಂ, ಯುಕ್ತಂ, ಮಿಶ್ರಂ, ಸಮ್ಮಿಶ್ರಂ, ಸಂಯೋಗಂ ,ದತ್ತಾಶಿಕ್ಷಂ ಅನುಬಂಧಂ, ಯೋಗಂ, ಬೆರಸು, ಮದಿಸು ಸಹಿತಂ, ಕೂಡು, ಬತಂ ಇಂತಿನಿತುಂ ಕೂಡೂದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ರಜತಂ, ರಜಿತಂ, ಉವಿತಂ, ತ್ಯಜಂ, ನುನ್ನಂ, ವಿವರಣಂ, ವಿಶೋಧ್ಯಂ, ಶೋಧ್ಯಂ, ತ್ಯಜಿಸು,·ಕಳೆ ಇಂತಿನಿತುಂ ಕಳೆವುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು.

ದಳಿತ, ಅರ್ದಿತ . . . . (ಖಂ) ಡಿತ. ಇಂತಿನಿತುಂ ಅರ್ಧಿಸೋದಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ವರ್ಗಮೆಂದುಂ ಕೃತಿಯೆಂದುಂ ವರ್ಗಂಗೊಂಬುದರ್ಕ್ಕೆ ಹೆಸರು.

ಆರ್ಯಾ || ವಿನ್ಯಸ್ಯಭಾಗರಾಸಿಃ ಕವಾಟಸಂಧಿಕ್ರಮೇಣ ಸಂಗುಣಯೇತ್ ।
ರಾಸ್ಯರ್ಧಖಂಡಸ್ತತ್ರೈದನುಲೋಮ ವಿಲೋಮಮಾರ್ಗಾಭ್ಯಾಂ || ೧ ||

ಟೀ|| ವಿನ್ಯಸ್ಯ-ನಿರಿಸುವುದು. ಭಾಗರಾಸಿಂ-ಗುಣ್ಯಮಾನಂ, ಗುಣಕಾರಮೆಂಬೆರಡು ರಾಸಿಗಳ,

ಕವಾಟ ಸಂಧಿಕ್ರಮೇಣ–ಅಮಳ್ದ ಡಿಯನಮರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಕಾರದಿಂ, ಸಂಗುಣಯೇತ್–ಒಳಿತಾಗಿ ಗುಣಿಸೋದು, ರಾಶ್ಯರ್ಘಖಂಡಂ–ರಾಸಿಖಂಡಮೆಂಬುದು ರಾಸಿಯಂ ಖಂಡಿಸಿ ಅರ್ಘಮಂ. . ದ್ವಿ ಗುಣಿಸಿ ಗುಣಿಸೋದು. ಅರ್ಘ ಖಂಡೌ, ಅರ್ಘಖಂಡವೆಂಬುದುಂ ಅರ್ಘಮಂ ಖಂಡಿಸಿ ರಾಸಿಯಂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಗುಣಿಸೋದು. ಸ್ತತ್ರೈ–ಸ್ತತ್ರಮೆಂಬುದು ಗುಣಿಯಿಸಲಿರ್ದ ಲೆಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ರಾಸಿಯನೂ ಒಂದರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದನಿಟ್ಟು ಗುಣಗಳ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಡುವುದು. ಅನುಲೋಮ–ಅನುಲೋಮವೆಂಬುದು ರಾಸಿಯಮೊದಲಿಂದಂ ತುದಿವರಂ ಗುಣಿಸೋದು, ವಿಲೋಮ–ವಿಲೋಮವೆಂಬುದು ರಾಸಿಯತುದಿಯಿಂದಂ ಮೊದಲುವರಂ ಗುಣಿಸೋದು. ಮಾರ್ಗಾಭ್ಯಾಂ–ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪಂಚ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಗುಣಿಸುವುದು.

ಇತಿ ಪರಿಕರ್ಮವಿಧೌ—ಪ್ರಥಮ ಗುಣಕಾರಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಸಂಜ್ಞೆ, ಲೆಕ್ಕ ಸ್ಥಾನ,
ಗುಣಕಾರ ಪರಿಭಾಷೆ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಶ್ರೀಪಂಚಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ಭಾಗಂ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು–ತವಿಸು, ಭಾಗಿಸು, ಉಗಿ, ಎತ್ತು, ಕೊಡು, ಕೊಳು, ಹೃತಂ ಹೃತ್ವಾಂಶ, ತಮೊದನ್ನಂ? ವಿದಿನ್ನಂ, ಪಸು, ಪಸಲು, ಭಾಗಂಗೊಳು, ಸೆಳೆ, ಉಚ್ಛೆಂದುಂ, ಇಂತಿನಿತುಂ ಭಾಗಂಗೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೆಸರು.

ಸತ್ತುತಗೆಯಂ, ಸಂಹ್ರಿತಂ, ತವೆ, ಭಕ್ತಿ ಭಿನ್ನ, ಚಿನ್ವದಿತಂ, ದಾಪ್ತ ಭಾಷೆಗಳ್.

ಭಾಗಿಸೂದೆಂದಱಿ ನೀನವಂ ಬುಧಾ?

ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗಹಾರ ಪರಿಕರ್ಮಣಿಕರಣಸೂತ್ರಂ ಯಥಾ;—
ವಿನ್ಯಸ್ಯ ಭಾಜ್ಯಮಾನಂ ತಸ್ಯಾಧಸ್ಥೇನ ಭಾಗಹಾರೇಣ ।
ಪ್ರವರ್ತಿತೇ ನ ಹಿ ಭಾಗಂ ಹಿತ್ವಾ ಫಳಂ ಪ್ರಮಾದರೇತ್ ? ॥ ೨ ॥

ಟೀ॥ವಿನ್ಯಸ್ಯ–ನಿರಿಸುವುದು, ಭಾಜ್ಯಮಾನಂ–ಭಾಗಂಗೊಂಬರಾಸಿಯಂ, ತಸ್ಯ ಅಧಃ–ಆ ಲೆಕ್ಕದ ಕೆಳಗಂ. ಹಾರಮನಿಟ್ಟು ಭಾಗಹಾರೇಣ, ಸದೃಶಮಾನವಾಗಿಟ್ಟು ಲೆಕ್ಕವನು, ಪ್ರವರ್ತಿತೇ ನಹಿ ಭಾಗಂ–ಒಂಭತಾದಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಪರಿಯಂತರ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ ಹಿಡಿ ಭಾಗಿಸುವುದು. ಹಿತ್ವಾ–ಭಾಗ ಹೋಗದಿರ್ದಡೆ ಭಾಗಕ್ಕಿಲ್ಲ ಭಾಗಂ ನಾಸ್ತಿಯೆಂದು ಸೊನ್ನೆಯಂ ಬರೆವುದು. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಮಂ ಉಚ್ಚಾಧ್ಯಂಮಾಡಿ ಲೆಕ್ಕವುಳ್ಳನ್ನಬರ ಭಾಗಂಗೊಂಬುದು. ಈ ಮಾರ್ಗದಿಂ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಬಂದಫಳ ಮಕ್ಕಾರಂ, ಪ್ರಮಾತಯತ್ ? ಭಾಗಹಾರಂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟುದು. ಉದಾಹರಣೆ.

ತೃತೀಯಂ ವರ್ಗ ಪರಿಕರ್ಮಣಿ ಕರಣಸೂತ್ರಂ—ಯಥಾ
ವರ್ಗಮವಸಾನರಾಶೇ ಕೃತ್ಯಾಂತ್ಯಕೃತಿಂ ಅನ್ಯಪದಶೇಷೈಃ ।
ದ್ವಿಗುಣಮಂತ್ಯದ್ವಿಷಂ ಗುಣಂ ತಸ್ಮಾದುತ್ಸಾದ್ಯ ಪದೈಃ ಶೇಷಮಾತ್ಯ ಯೇವಂ ಕರಣೀಯಂ ವಿಧೀಯಂ ವರ್ಗೇ
॥ ೩ ॥

ವರ್ಗಮವಸಾನರಾಶೇಃ ಕೃತ್ಯಾ ಅಂತ್ಯಪದಂ ದ್ವಿಸಂಗುಣ್ಯಂ ॥
ತಸ್ಮಾದುತ್ಸರ್ಯಪದೈಃ ಶೇಷೈಃ ಕುಹಿಣ್ಯಂ ದೇಶವರ್ಗವಿಧಿಃ ? ॥ ೪ ॥

ಎಂದು ಓಜರೇಖೆಯಂ ತೆಗೆದು, ವರ್ಗಮವಸಾನ ರಾಶೇಃ–ವರ್ಗದಕಡೆಯ ಲೆಕ್ಕಮಂ ಕೃತ್ಯಾ–ವರ್ಗಂ ಗೊಂಬುದು. ಅಂತ್ಯಪದಂ–ಆ ವರ್ಗಂಗೊಂಡ ಲೆಕ್ಕಮಂ, ದ್ವಿಸಂಗುಣ್ಯಂ-ಎರಡರಿಂದ ಗುಣಿಸೂದು–ತಸ್ಮಾದುತ್ಸಾದ್ಯ ಪದೈ–ಆ ಎರಡರಂ ಗುಣಿಯಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಮಂ ಮುಂದಕುತ್ಸಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ವರ್ಗಂಗೊಂಬುದು. ಶೇಷೈಃ–ಶೇಷಸ್ಯ ಭಾಗಂ ಶೇಷಂಗಳಂ ಗುಣಿಯಿಸೂದು. ಕುಹಿಣ್ಯಂ ಉಳಿದ ಲೆಕ್ಕಮಂ ಮುಂದಕ್ಕುತ್ಸಾರ್ಯಂ ಮಾಡಿ ದೇಶವರ್ಗವಿಧಿಯೆಂದು ವರ್ಗಂ ಮಾದಿಗೊಂಬುದು, ರಾಶಿ ತೀರ್ವನ್ನೆವರಂ ವರ್ಗಂ ಧನಮಿಕ್ಕುಂ

ರೂಪಗುಣ ಸೈತಾದರ್ನವ ಪರಿಯತಸ್ಯ ।
ರಾಸಿಷ್ಟಯೋ ವರ್ಗತಃ ಸತ್ರಂ ಪ್ರಗುಣಾರ್ಯ ಚಕ್ಷುಮೇಶೀಪ್ರಂ ? ॥ ೫ ॥

೧	೨	೩	೪	೫	೬	೭	೮	೯	೦.
೧	೪	೯	೧೬	೨೫	೩೬	೪೯	೬೪	೮೧	೦.

ಸೂ॥ ೧ ಪರಿಭಾಷೆಗಳ ಲೆಕ್ಕ
ಪಂಚದಶ ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಷಡುತ್ರಿಂಶತ್ ಷಟ್ಪಂಚ ಸಪ್ತದಿನಾಂಚ ।
ವರ್ಗಂ ಕಥಯ ಸಂಖೆಯಿತ್ವಂ ಚತುಃಕೃತೇ ಸ್ಥಾಪ್ಯ ಕಥಯ ಸಂಗುಣ್ಯಂ. ॥ ೬ ॥

ಒಡ್ಡುಗಳು— ೧೫, ೨೫, ೩೬, ೭೫, ೧೬, ಲಬ್ಧಕಂಭ ೨೨೫, ೬೨೫, ೧೨೯೬, ೫೬೨೫, ೨೫೬. ಉದಾಹರಣೆ.

ಸೂ॥ ೨ ಸಾಷ್ಟ ತ್ರಿಂಶತ್ ತ್ರಿಶತಿ, ಚತುಃ ಸಹಸ್ರ ಷಷ್ಟಿಷಟ್ ಶತಂ ಸೈಕಂ ।
ದ್ವಿಶತ ಪಂಚಾಶತ್ ಷಟ್ಕಂಚ ಸಂಮಿಶ್ರಂ ವರ್ಗೀಕೃತಾನಿ ಕಿಂಸ್ಯಾತ್. ॥ ೭ ॥

ಒಡ್ಡು ೩೩೮, ೪೬೬೧, ೨೫೬, ಲಬ್ಧಕಂಭ ೧೧೪೨೪೪,
೨೧೭೨೪೯೨೧, ೬೫೫೩೬

ಸೂತ್ರ ॥ ೩ ಲೇಶ್ಯ ಗುಣೇಷು ಬಾಣದ್ರವ್ಯಾಣಾಂ, ಶರಗತಿ ತ್ರಿಸೂರ್ಯಾಣಾಂ ।
ಗುಣರತ್ನಾಗ್ನಿ ಪುರಾಣಾಂ ವರ್ಗಂ ಭಗಣಗಣಕ ಯದಿ ನೇತಿ
ಒಡ್ಡು॥ ೬೫೫೩೬, ೧೨೩೪೫, ೩೩೩೩ ಲಬ್ಧಕಂಭ ೪೨೯೪೯೬೭೨೯೬ – ೧೫೨೩೯೯೦೨೫, ೧೧೧೦೮೮೮೯.

ಸೂತ್ರ೪ ॥ ಸಪ್ತಾಶೀತಿತ್ರಿಶತಸಹಿತಂ ಷಟ್ ಸಹಸ್ರಂ ಪುನಶ್ಚ।
ಪಂಚತ್ರಿಂಶತ್ ಸಪ್ತನಿಘ್ನಂ ಸಹಸ್ರಂ ।
ದ್ವಾವಿಂಶತ್ಯಯುತದಶಶತಂ ಸಂವರ್ಗಿತಂ ತತ್ರ ಯಾ ನಾಶಾದಿ ।
ಬ್ರೂಹಿತ್ವಂ ಮೇ ಗಣಕ ಗುಣವಾನ್...ಣಾರ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂ. ॥ ೮ ॥

ಒಡ್ಡು ॥ ೬೩೮೭, ೭೧೩೫, ೧೦೨೨. ಲಬ್ಧಕಂಭ ೪೦೭೯೩೭೬೯, ೫೦೯೦೮೨೨೫ ೧೦೪೪೪೮೪,

ಶ್ರೀಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ಸೂ. || ೫ || ಚತುರ್ಥಂ ವರ್ಗಮೂಲ ಪರಿಕರ್ಮಣಿ ಕರಣಸೂತ್ರಂ ಯಥಾ:—

ಓಜಾದಪಹೃತ್ಯ ಕೃತಿಮೂಲೇನ ದ್ವಿಗುಣಿತೇನ ಶೇಷಸ್ಯಭಾಗಂ |
ತದ್ವರ್ಗ ಗೋ ದ್ವಿಗುಣಾರ್ಧಂ ವರ್ಗ ಮೂಲಫಲಮೇತತ್. || ೯ ||

ಟೀ-ಓಜಾತ್-ಓಜೆಯರೇಖೆ ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಗಮೂಲಂಗೊಂಬುದು. ಆ ವರ್ಗ ಮೂಲಂಗೊಂಡು ಬಂದರೆ, ಕ್ಷಮಂ ದ್ವಿಗುಣಿತೇನ-ಎರಡರಿಂದಗುಣಿಸೋದು. ತಸ್ಮಾತ್-ಮುಂದ ಣ ಬಿಂದು ಶ್ವದ್ಯಂಮಾಡಿ ಯುಗ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭಾಗಂಗೊಂಬುದು. ದ್ವಿಗುಣಾರ್ಧ ಮೂಲಫಲ ಮೇತತ್ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿಬಂದ ಲಬ್ಧವನ್ನು ಅರ್ಧಿಸಲು ವರ್ಗಮೂಲ ಫಲಮುಕ್ಕುಂ.

ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಟೀಕು—ಓಜಾರೇಖೆಯೆಂದು ಸಲಾಕಾರೇಖೆಯಂ ತೆಗೆದು, ಓಜಾದಪಹೃತ್ಯ ಕೃತಿಮೂಲೇನ-ಒಜಾರೇಖೆಗಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಗಮೂಲಂ ಗೊಂಬುದು. ಮೂಲೇನ ದ್ವಿಗುಣಿತೇನ-ಆ ವರ್ಗ ಮೂಲಂಗೊಂಡ ಲೆಕ್ಕವಂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಗುಣಿಸೂದು. ಶೇಷಸ್ಯಭಾಗಂ-ಆ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕವಂ ಯುಗ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭಾಗಂಗೊಂಬುದು. ತದ್ವರ್ಗ್ಗಗೋ-ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಒಜಾರೇಖೆನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಗಮೂಲಂ ಗೊಂಬುದು. ದ್ವಿಗುಣಾರ್ಧಂ-ದ್ವಿಗುಣಿಸಿದ ಲೆಕ್ಕಮನರ್ಧಿಸಿದಡೆ, ವರ್ಗಮೂಲ ಫಲಮೇತತ್-ವರ್ಗ ಮೂಲವೆಂದು ಪೇಳಲ್ಪಟ್ಟುದು. ಉದಾಹರಣೆ.

ಸೂ. || ೬ || ಕಾನವಪರಿಯಂತೇಗತಾದಿ ವರ್ಗ ತಸ್ಯಪಿತತ್ರಲಾಸೇಸ್ತು |
ಮೂಲತ್ವಂ ಮೇ ಶೀಘ್ರಂ ಕಥಯ ವಿಚಿಂತ್ಯ ಸುಗಣಿತ ತತ್ವಜ್ಞ || ೧೦ ||

ವರ್ಗ ೧, ೪, ೯, ೧೬, ೨೫, ೩೬, ೪೯, ೬೪ ೮೧ ೦

ಸೂ. || ೭ || ದ್ವಾದಶಶತಸ್ಯ ಮೂಲಂ ಷಣ್ಣವತಿಯುತಸ್ಯ ಕಥಯ ಸಂಗುಣ್ಯ |
ಕಸ್ಯಚ ಮಿಶ್ರಿತಪಂಚಗೋವರ್ಗೇಣಮೂಲಂ ಗುಣಯಿತ್ವಾ || ೧೧ ||

ಒಡ್ಡು|| ೧೨೯೬ ಲಬ್ಧಕ್ಕೆ ಮಣಿಸರ ೩೬.

ಸೂ. || ೮ || ಷಡುವರ್ಗ ಪಂಚಶತಯುತ ಸಹಸ್ರ ಪಂಚಕಂ ಪಷ್ಟಿರುಹಂ |
ಪಂಚಶತ ಸೈಕ ಷಷ್ಟಿ ಭರದಿಕಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಷಟ್ಕಂ ಚ ಕಿಂ ಮೂಲ್ಯಂ || ೧೨ ||
ಒಡ್ಡುಮಣಿ ೬೫೫೩೬, ೬೫೬೧ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಸರ ೨೫೬ ೮೧, ಸರಕ್ಕೆ ಮಣಿ ೨೫೬, ೮೧

ಸೂ. || ೯ || ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂ ಸಯಾಚಲಲೇಸ್ಯ ಲಬ್ಧಾಬ್ಧಿನನವ ನಯಾಂಬೋಗಿಚಯಂ ಶಶಿನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯ ಯುಗನಯ ಜೀವಸ್ಯಹವೂ:

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಕರಣಸಮಾಪ್ತಿ

ತ್ರೈರಾಶಿಕ ಪ್ರಕರಣಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೧ ||

ಕಂ|| ನವಭಕ್ತಿಯಿಂದಮರ್ಚಿಸಿ |
ನವಜಿನಗೇಹಕ್ಕೆ ನವನವೋದ್ಯನ್ಮಣಿಯಂ ||
ನವನವನವ ಜೈನಗೃಹಕೆ |
ತಾವಿನಿತಾಯ್ತೆಂದನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ || ೧ ||

ಬ ೯ ಮ ೯೯ ಬ ೯೯೯ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ರತ್ನಂ ೧೯೪೯ ಪ್ರಥಮಹಾರ ೯೯

ಸೂತ್ರ || ೨ ||

ಕಂ|| ಕೊಱೆ ಪನ್ನೀರ್ ಕಂಡುಗಮಂ |
ನೆಱೆ ಗಿಳಿಗಳ್ ಮೇದುವವಱೊಳೊಂದಂ ಪಿಡಿಯಲ್ ||
ಕೊಱೆ ಮೂಱು ಸೊಲ್ಲಿಗಿರ್ದುದು |
ನೆಱೆಗಿಳಿಗಳ್ ಮೇದುವವಱಪವಣಂ ಪೇಲಾ || || ೨ ||

ಸೊ ೩ ಗಿ ೧ ಖ ೧೨ ಲಬ್ಧಗಿಳಿ ೫೧೨೦ || ಹಾ ೩ ||

ಕಂ|| ಹಾಗಕ್ಕಱುಗಳದೊಬ್ಬಳ |
ವಾಗಲ್ ತಾಂವೀಸವರೆಯರ್ಧ ಕಾಣಿಗೆಮೇನುಂ ||
ತೀಗಳೆ ಪೇಟ್ ಗಣಕ ಮನೋ |
ರಾಗದಿನೋರಂತೆ ರಾಜವರ್ಮಂ ಮೆಚ್ಚಲ್ || ೩ ||

ಗಂ ಹ| ಕ್ಕೆ ಖಂ | ೧ | ಲ್ಲು ವಿ ೧ ಕಾ, ಅ ೧ ಲಬ್ಧ ಖಂ ||೨|| ಹಾರ || ೮ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩ ||

ಕಂ|| ನೆಗಱ್ದೊಂದು ಹೊಂಗೆಯಱುಖಂ |
ಡುಗದಱುಗಳದೆರಡುಬಳ್ಳದಿಂ ಮಾನಂ ಸೊ ||
ಲ್ಲಗೆಯಾಗೆ ಬಾಣ ಶಶಿ ನಗ |
ಯುಗ ಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣತ್ರಯಕ್ಕೇನಕ್ಕುಂ || ೪ ||

ಗ ೧ ಖ ೬-೧-೨ |ಲೂ ಗ ೨೭೧೫-೩ ಲಬ್ಧ ಖ ೧೭೧೯೨| ೨೯೦ ಗಿ ೧|| ಹಾರಂ ೧೦ ||
ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೧೨೮೦ || ಮಧ್ಯರಾಶಿ ಕಡೆಯರಾಶಿಯ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ ೨೨೦೦೭೫೦೬೫ ||

ಸೂತ್ರ || ೪ ||

ಕಂ|| ಪೊಂಗೇಱ್ಬಂಡುಗಮಾಗೆ ಮ |
ನಂಗೊಳೆ ಹಣವಡ್ಡವೀಸೆ ಕಾಣಿಗ ಮೇನುಂ ||
ಬಂಗೆ ತಿಳಿವಂತೆ ಪೇಳ್ದಿಂ |
ಪಿಂಗದೆ ಗಣಕಪ್ರಧಾನನೆನಿಪುದು ಪಿರಿದೇ ||

ಗ ೧ ಖ ೭ ೪ ಹ ೧|| ವಿ ೧ ಕಾ ೧ ಲಬ್ದಖ ೧-೧
ಹಾರ ೮೦ ||

ಸೂತ್ರಂ ೫ ||

ಮೂಱುಂಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣ |
ಮೂಱಕ್ಕೆಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗಂ ಕೊಳಗಂ ತಾಂ ||
ಮೂಱಾಗಲ್ ಗದ್ಯಾಣಂ |
ನೂಱುಪಣಂ ಆಱುವಡ್ಡಮಾಗಲ್ಕೇನೋ ||

ಗ ೩ ಹ ೩ ಖ ೮೦ ಕೊ ೩ ಗ ೧೦೦ ಹ ೬|| ಲಬ್ಧಖ ೨೪೪೪೪ || ೧ || ಹಾರ ೧೩೨
ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೨೦ ಗುಣಿಸಿದ ವೊಡ್ದು ೬೪೫೩೬೭೮.

ಸೂತ್ರಂ. ೬. ||

ಪದಿನೆಂಟುಕೊಳಗದೊಬ್ಬಳ |
ಮದು ಪಣವಿಂಗಾಗೆ ನೂಱನಾಲ್ಖಂಡುಗಮಂ ||
ಪದಿನೆಂಟುಕೊಳಗದೊಳ್ ಕೂ |
ಡಿದ ಮೂಱುಂಬಳ್ಳ ಜೋಳಮಿರೆ ಪೊಂಗಳವೇಂ ||

ಖ |||೩| ಹ ೧ ಖ ೧೦೪ |||೩||| ಲಬ್ದ ಗ ೧೧||ಹಾರ ೭೩ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರ ೧೦ ರಾಸಿ ೮೩೫.

ಸೂತ್ರಂ. ೭||

ಅಱುವತ್ತು ಖಂಡುಗದೀ |
ರಱುಗಳಮದು ಪೊಂಗಳಯ್ದು ಪಣಮಯ್ದಕ್ಕುಂ ||
ಪೆಱತೇನರ್ಗ್ಘಮದಾಗ |
ಲ್ಕಱಿ ನೂಱ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಪೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಖ ೬೦|| ೨ ಗ ೫|| ಖ ೬೦೬ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೫೫ ಹಾರ ೧೨೧೨ದ್ವಿತೀಯಹಾಠ ೧೦
ಠಾಸಿ ೬೬೬೬೦೦

ಸೂತ್ರಂ. ೮ ||

ಪನ್ನೆರಡು ಪೊಂಗೆ ಖಂಡುಗ |
ದಿನ್ನೂಱಿಂ ಕೊಳ್ಗು ಮತ್ತೆ ಆದಾರಣೆಯೊಳ್ ||
ಮುನ್ನೂಱು ಹೊಂಗೆ ಕೊಂಡೊಡೆ |
ಸನ್ನುತಮತಿ ಭತ್ತವೆನಿತು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಗ ೧೨ ಖ ೨೦೦ ಲ್ಲು ಗ ೩೦೦ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ದ ಖ ೫೦೦೦ ಹಾಠ೧೨ ರಾಸಿ ೬೦೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೯ ||

ಕಂ|| ಆಱುಂ ಹೊನ್ನಿಂಗಱುವ|
ತ್ತಾಱುಂ ಖಂಡುಗಮದಾಗೆ ಮುನ್ನೂಱಱುವ ||
ತ್ತಾಱುಂ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಭತ್ತವ |
ಬೇಱೊಬ್ಬಂ ಕೊಡುವೊಡೆನಿತುಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಗ ೬ ಕ್ಕೆ ಖ ೬೬ ಲ್ಲು ಗ ೩೬೬ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೪೦೨೬ ಹಾಗ ೬-ರಾಸಿ ೨೪೧೫೬

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦ ||

ಹರನಯನ ಪೊನ್ನಿನರ್ಘಂ |
ಭರವಸದಿಂ ಮೂವತಯ್ದು ಖಂಡುಗಮಾಗಲ್ ||
ಇರೆ ವಿಷಯಾದ್ರಿಯ ಹೊನ್ನಿಗೆ |
ಭರವಸದಿಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಗ ೩ ಕ್ಕೆ ಖ ೩೫ ಗ ೭೫ ಕ್ಕೆಲಬ್ಧ ಖ ೮೭೫| ಹಾರ ೩ ರಾಸಿ ೨೬೨೫

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧ ||

ಪಾಗಕ್ಕಿನ್ನೂಱಡಕೆಗ |
ಳಾಗಲ್ಕಿನ್ನೂಱುಮೂಱುಹೊಂಗೇನಕ್ಕುಂ ||
ಈಗಳೆ ಪೇೞ್ ಗಣಕ ಮನೋ |
ರಾಗದಿನೋರಂತೆ ರಾಜವರ್ಮಂ ಮೆಚ್ಚಲ್ ||

ಹ|ಕ್ಕೆ.ಅಡ ೨೦೦ ಲು ಗ ೨೦೩ ಗೆ ಲಬ್ಧ ಅಡ್ಕೆ ೧೬೨೪೦೦೦ ಹಾರ ೧

ಸೂತ್ರಂ ೧೨ ||

ಅಯ್ದು ಪಣಂಗೂಡಿದ ಪದಿ |
ನಯ್ದುಂ ಪೊಂಗಡಕೆ ಲಕ್ಕಲೆಕ್ಕದಿನಿರಲಾ ||
ರಯ್ದು ನೆಱೆಯುೞಿಯಲೇಲ್ಪಣ |
ಮೆಯ್ದಿದ ಪಾಗಕ್ಕೆ ಮೂಱೆ ಲೆಕ್ಕಂ ನಿರುತಂ ||

ಗ ೧೫|| ಗೆ ಅಡ್ಕೆ ೧೦೦೦೦೦, ಗ||೨ಕ್ಕೆ ಅಡ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ೫೦೦ ಹಾರ ೬೨೦

ಸೂತ್ರಂ || -೩ ||

ಪೂಗಫಲಂ ದ್ವಿಸಹಸ್ರಂ |
ಪಾಗಂಗೂಡಿದಪಣತ್ರಯಂ ವೀಸಕ್ಕಂ ||
ತಾಗಿರೆ ಮೂಱುಂ ಲಕ್ಕ |
ಕ್ಕೇಗಳೆ ತಾವೆನಿತು ಹೊಂಗಳುಂ ತಾನಕ್ಕುಂ||

ಅ ೨೦೦೦ ಗ ೩|ವಿ ೧ ಲೂ ಅಡ್ಕೆ ೩೦೦೦೦೦ ಲಬ್ದಗ ೪೯|| ಹಾರ ೨೦೦
ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೨೦೦

ಸೂತ್ರಂ ೧೪ ||

ವೆಚ್ಚದಪಣವಿಂಗಯ್ದೂ |
ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ತಾಂ ಕ್ರಮುಕಮಾಗೆ ಪೊಂಗಳ್ ಮತ್ತಾ ||
ನಿಶ್ಚಯದಿ ನೂಱಯಿಪ್ಪ |
ತ್ತಚ್ಚಿಂಗಂ ತಿಳಿಯ ಪೇಟ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಹ ೧ ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೫೦೦ ಗ ೧೨೦ ಗೆ ಲಬ್ಧ ಅ ೬೦೦೦೦೦ ||

ಸೂತ್ರ || ೧೫ ||

ಕಮಲದಪೂವಂ ವಿಪ್ರೋ '
ತ್ತಮನೊರ್ವಂ ನಿಧಿಯನೀಯಲ್ಕವನೀ ||
ಯಮರರ ನಿಜನಿಲಯಂಗಳ್ |
ಹಿಮಕರಬಾಣೇಂದುವಾಗಲಾ ಪುಷ್ಪಚಯಂ

ವಿಪ್ರ ೧, ಪುಷ್ಪಂ ೯ ವಿಪ್ರ೧೫೧, ಲಬ್ಧ ಪುಷ್ಪಂ ೧೩೫೯.'ಪ್ರಥಮಹಾರಂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ನಾಸ್ತಿ.

ಸೂತ್ರ ೧೬

ಶರನಿಧಿ ದಿವಸಕ್ಕರುಹನ |
ಚರಣದೊಳೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಮೂಱುಮಾನವುದಾಗಲ್ ||
ಇರದೇಱಿಕ್ಕೊಳಗದ ತೈಲಂ |
ನಿಱುತಂ ತಾನೆನಿತು ದೆವಸ ಬರ್ಪುದು ಪೇೞಾ |

ಪಾನಂ ೩ ದಿನ ೪ ಎಣ್ಣೆ ಕೊ ೭, ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೪ ದಿನ ೨೯ ಜಾಮ ೨ ಘಳಿಗೆ, ೫ ವಿಘಳಿಗೆ ೨೦. ಹಾರ ೩. ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦.

ಸೂತ್ರ ೧೭

ನೇಱಿಲಮರಮಂ ಗಿಳಿಮ |
ತ್ತ್ರೇಱಿಯೆ ತಾಂ ದಿನಕೆ ಮೇದ ಪಣ್ಣೆನಿತೆನೆ ೮೦ ||
ಬರಗತಿಗಜಶಿಖಿಯಾಗಲ್ |
ವಿಘಳಿಗೆ ಎಂಟಕ್ಕೆ ಕೊಂಡ ಕುಟಿಕಂ ಪೇೞಾ ||

ದಿನ ೧ ಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣು ೩೪೮೦ ಲು, ವಿಘಳಿಗೆ ೮ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಹಣ್ಣು ೮.
ಪ್ರಥಮಹಾರ ೩೪೮೦, ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ನಾಸ್ತಿ.

ಸೂ|| ೧೮ ||

ಸಿರಿವಡೆದನೂಱು ಎಲೆ |
ಗರೆಹಾಗಮದಾಗೆ ಮೂಱುಪಣಹಾಗಕ್ಕಂ ||
ಕರೆಯೆಲೆಯೆನಿತೆಂಬುದ್ಕನೀಂ |
ನಿರುತದೊಳಂ ತಿಳಿಯ ಪೇಟ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವಿ ೨ || ಎಲೆ ೧೦೦' ಹ ೩|೦ ಲಬ್ಧ ೨೬೦೦, ಪ್ರಥಮಹಾರ ೧೦
ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ನಾಸ್ತಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೯ ||

ಲಕ್ಕಸಂಕಡಕೆ ಮಾಱಿಲ್ |
ಚಿಕ್ಕನೆ ತಾಂ ಪೊಂಗಳಯ್ದುಮಿಪ್ಪತ್ತಾಗಲ್ ||
ಚೊಕ್ಕಡಿಕೆಗೆ ನೂಱಿಕೆ |
ಲೆಕ್ಕಮದೇನಕ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ ||

ಅಡಕೆ ೧ ೦೦೦೦೦ ಗ ೨೦ ಅಡ್ಕೆ ೧೦೦ ಲಬ್ಧವಿ ೪ ಹಾರ ೧೦೦೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ|| ೨೦ || 565

ಲಕ್ಕಕೆ ಮೂವತ್ತಯ್ದುಂ |
ಮಿಕ್ಕುಪಣಂ ಮೂಱದಾಗೆ ಪೇೞೆಯೊಳೆಲ್ಲಂ ||
ಲಕ್ಕದಶಮಬ್ಧಿಕೋಟಿಗೆ |
ಲೆಕ್ಕಮದೆನಿತೆಂದು ಪೇಟ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಆ ೧೦೦೦೦೦ ಗ ೩೫ ಹ ೩ ಅಡ್ಕೆ ೪೧೦೦೦೦೦೦ ಲಬ್ದಗ ೧೪೪೭೩ ಹಾರ ೧೦೦೦೦೦ ದ್ವಿತೀ
–ಹಾರ ೧೦.

ಸೂತ್ರಂ|| ೨೧ ||

ಮುಪ್ಪಾಗಮೂಱುವೀಸ |
ಕ್ಕುಪ್ಪಾಗಲ್ ತಪ್ಪದಯ್ದುಗಳಂ ತಾನಾಗಲ್ ||
ಇಪ್ಪತುಪಣ ಮುಪ್ಪಾಗಕೆ |
ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಹ ||| ವಿ ೩ ಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಕೊ ೫ ಲ್ಲು ಗ ೨ ಹ ||| ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಖ ೫||| ಬ ೧
ಹಾರ ೧೮| ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೨೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೨ ||

ಜೀವಿತದ ಸೂತ್ರಂ-

ಕಂ|| ವರುಷಕ್ಕೆ ಜೀವಿತಂ ಪೊ।
ನ್ನೆರಡುಪಣಂ ವೊಂಭತಾಗಲೇಱುಂತಿಂಗಳ್ ||
ವರೆ ನಡೆದು ಮಾಣ್ದವಂಗೊ।
ಪ್ಪಿರೆ ಕೊಡುವೊಡವಂಗೆ ಲೆಕ್ಕದಿಂದೇನಕ್ಕುಂ ||

ವ ೧ ಕ್ಕೆ ಜೀವಿತ ಗ ೨|| ಹ ೪ ತಿಂ ೭ ದಿನ ೧೫ ಲಬ್ಧ ಗ ೧ ಹ ೮ ವಿ ೨|| ಹಾರ ೩೬೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಗಂ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ ೬೫೨೫

ಸೂತ್ರ || ೨೩ ||

ವರುಷದ ಮೇಲಿತ್ತಿಂಗ।
ಳ್ವರೆಗಂ ಗದ್ಯಾಣವಯ್ದು ಪಣವೆಂಟಾಗಲ್ ||
ಅರೆದಿಂಗಳಿರ್ದು ಮಾಣ್ದವ।
ಗಿರದೆನಿತೆಂಬುದನೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವ, ೧ ತಿಂ ೨ ದಿ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಗ ೫|| ಹ ೩ ದಿನ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ದ ಹ ೨ ಹಾರ ೪೩೫ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦

ಸೂತ್ರಂ|| ೨೪ ||

ದಿನವೆರಡುಮಾಸವೊಂದ।
ಕ್ಕನುನಯದಿಂ ಪೊಂಗಳೊಂದು ಪಣವೆಂಟಾಗಲ್ ||
ವಿನಯದೊಳೆ ಮಾಸವೆಂಟಕೆ।
ಮನವೊಲಿಯಲ್ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ತಿಂ ೧ ದಿನ ೨ಕ್ಕೆ ಗ ೧|| ೩ ತಿಂ ೮ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೩|| ಹಾರ ೩೨ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ ೪೩೨೦

ಸೂತ್ರಂ || ೨೫ ||

ಎರಡುಂ ಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣ।
ವೆರಡುಂ ಪಾಗಂಗಳೆರಡು ವರುಷಕ್ಕಾಗು ||
ತ್ತಿರೆ ಮುನ್ನ ಮೆರಡುಪಣಮುಂ।
ನಿರುತಂ ತಾನೆಷ್ಟು ದಿವಸ ಬರ್ಪುದು ಪೇೞಾ ||

ಗ ೨ ಹ ೨||ವರು ೧ ಮುಂಜೀವಿತ ಹ ೨ ಲಬ್ಧ ತಿಂ ೧ ದಿ ೨ ಹಾರ ೯೦

ಸೂತ್ರಂ || ೨೬ ||
ವರುಷಕ್ಕೆ ಮೂಱುಪೊನ್ನಂ।
ನಿರುತಂ ತಾಂ ಪಡೆವ ಭಂಟನುೞಿದೆವಸಂ ಪ ||
ನ್ನೆರಡುಂ ದಿವಸಮುದಾಗಲ್।
ಧರೆ ಮೆಚ್ಚಲ್ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವ ೧ ಗ ೩ ಲ್ಲು ವುೞಿ ದಿನ ೧೨ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ದಗಂ ಹ ೧ ಹಾರ ೩೬೦

ಸೂತ್ರಂ || ೨೭ ||

ಮಾಸಕ್ಕೆ ಮೂಱುಪಣಮಂ।
ಲೇಸಾಗಿಯೆ ಪಡೆವ ಭಂಟನುೞಿದೆವಸಂ ತಾಂ||
ವಾಸವಸಂಖ್ಯೆಯ ಲೆಕ್ಕಮ।
ನೋಸರಿಸದೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ತಿಂ ೧ ಕ್ಕೆ ಜೀವಿತ ಹ ೩ ಲು ವುೞಿದಿನ ೧೨ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಗ ಹ ೧ ವೀ ೪ ಹಾರ ೩೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೮ ||
ತಿಂಗಳಿಗಾಱುಂಪಾಗಮ।
ಜಂಗುಳಿಗಾವಂಗೆ ಕೊಡಲು ವುೞಿದೆವಸಂ ತಾಂ ||
ಅಂಬುಧಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಲೆಕ್ಕಮ।
ಪಿಂಗದೆ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ

ತಿಂ ೧ ಗೆ ಜೀವಿತ ಹ ೧|| ವುಳಿ ದಿನ ೪ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧವೀ ೪ ಹಾರ ೩೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೯ ||
ದಿನಪಡಿಯ ಸೂತ್ರ
ಮೂಱುದೆವಸಕ್ಕೆ ಖಂಡುಗ।
ದಾಱುಂ ಕೊಳಗಂಗಳೆರಡು ಬಳ್ಳಂ ಮಾನಂ ||
ಮೂಱಾಗಲ್ ವರುಷದ ಮೇ।
ಲಾಱುಂ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಭತ್ತ ತಾನೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ದಿ ೩ ಕ್ಕೆ ಖ ೧| ೧|| ೩ ವ ೧ ದಿ ೬ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧೬೨||| ಬ ೩||ಹಾರ ೩ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦ ರಾಸಿ ೧೫೬೨೮೨
ಸೂತ್ರಂ || ೩೦ ||
ದಿನವೊಂದಕ್ಕಿಕ್ಕೊಳಗಿಂ।
ಮನಜೋಳಂ ಬೀಯಮಾಗಲೊಂದಬ್ದದ ಮೇ ||
ಲೆನಿಸುವ ಮೂಱುಂದಿಂಗಳು।
ದಿನವೊಂಭ (ತ್ತ) ಕ್ಕೆ ಭತ್ತ ತಾನೆನಿತಕ್ಕುಂ||

ದಿ ೧ ಕ್ಕೆ ಖಂ ಕೊ ೨ ಮಾ ೨ ವ ೧ ತಿಂ ೩ ದಿ ೯ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಖ ೪೮|||೦|೨ ಹಾರ ೧
ದ್ವಿತೀಯಹಾರಂ ೩೦ ಬಂದರಾಸಿ ೧೫೬೦೬

ಸೂತ್ರಂ || ೩೧ ||

ಮಿಗಿಲೇೞು ದಿನಕ್ಕಱುಖಂ |
ಡುಗದಱುಗಳ ಬೀಯಮಾಗೆಪೇೞ್ ಸಾಸಿರ ಖಂ |
ಡುಗದೆರಡು ಕೊಳಗ ದಿಬ್ಬಳ ||
ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ ಜೋಳಮೆನಿತುದೆವಸಕ್ಕಕ್ಕುಂ

ಖ ೬|ಕೊ ೧ ದಿ ೭ ಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಖ ೧೦೦೦ |ಕೊ ೨|| ಲಬ್ಧ ವ ೩. ತಿಂ ೧ ದಿನ ೧ ಚೌ೨೧
ಹಾರಂ ೫೦೪ ದ್ವಿತೀಯಹಾರಂ ೩೬೦ ರಾಶಿ ೫೬೦೦೭೦.

ಸೂತ್ರ || ೩೨ ||

ರಾಸಿಯ ಗಡಿಬದ ಲೆಕ್ಕವು |
ನೋಸರಿಸದೆ ದಶಕದಿಂದೆ ಪೊಯ್ದಾ ಧನವುಂ ||
ಸಾಸಿಗನಾಗಿಯೆ ಲೆಕ್ಕವು |
ನೋಸರಿಸದೆ ಪೊತ್ತೆ ಬರ್ಕುಮೆಂಬುದು ನಿರುತಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩೩ ||

ತೊಂಭತ್ತುಮೆಟ್ಟಗಡಿಬ |
ಕ್ಕೆಂಬಾಗಿರ್ದಱೆಮುಗದ್ಯಾಣಂ ತೆಱೆಯಾಗಲ್ ||
ಕಂಭವ ಱುವತ್ತು ವಾಜಿಗೆ |
ಪೊಂಬೆನಿತೆಂಬುದನು ಪೇೞ ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ

ಗಡಿಬ ೯೦ ಗ ೧೦ ಗಡಿಬ ೬೦ ಪ್ರಥಮ ಹಾರಂ ೩೬೦೦ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರಂ ೩೬೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೧೦ ೧೦. ?

ಸೂತ್ರಂ || ೩೪||
ಮತ್ತರಸೂತ್ರಂ:–

ಮತ್ತರು ಪದಿನಾಱಕ್ಕೊಂ |
ಭತ್ತುಂ ಗದ್ಯಾಣಮಾಗೆ ತೆಱೆ ಸಾಸಿರದೆ ||
ಪ್ಪತ್ತೇೞು ಹೊಂಗೆ ಉಗೆಯಲ್|
ಮತ್ತರೆನಿತ್ತೆಂಬುದನೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ

ಗ ೯ ಮ ೧೬ ಗ ೧೦೭೭ ಲಬ್ನ ಮತ್ತ ೯೧೪ ಕಕ್ಕ ೬೦೦ ಹಾರಂ

೮, ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೪ ರಾಸಿ ೧೪೧೧೫ ಗುಣಿಸಿದುದು ೧.೭೨೩೨

ಸೂತ್ರಂ || ೩೫ ||

ಎರಡುಂ ಮತ್ತರುಮೆಂಭ |
ತ್ತೆರಡುಂ ಕಂಭಕ್ಕೆ ಮೂಱುಹಣ ಮುಪ್ಪಾಗಂ ||
ನಿರುತಂ ತೆಱೆಯಾಗಲ್ ಮ |
ತ್ತರುನಾಲ್ವತ್ತೊಂದು ಕಂಭ ಕೈಗೇನಕ್ಕುಂ

ಮ| ೨ ಕಂ ೮೨ಕ್ಕೆ ಗಂ ೩|| ಲ್ಲು ಮತ್ತ ೧ ಕಂಭ ೪೧ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ದ
ಹ ೧||| ವೀ ೨|| ಹಾರ ೧೮, ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೪ ರಾಸಿ ೧೪೧೧೫

ಸೂತ್ರಂ || ೩೬ ||

ನಿರುತಂ ತಾನೆನಲೊಮ್ಮ |
ತ್ತರಿಗೆ ಪಣಂ ಮೂಱುಪಾಗವೆರಡುತೆಱೆಯಾಗೆ ||
ಕರಿರಸ ವಸುಮತಿಯೊಳ್ ತಾಂ |
ಬೆರಸಿದ ಮುಪ್ಪಾಗಗಂಭಗೈಗೇನಕ್ಕುಂ

ಮ ೧ಕ್ಕೆ ಹ ೩|| ಮತ್ತ ಕಂ ೧೬೮ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಗಂ ಹ ೫||| ವಿ ೨ ಕಾ ೨||
ಹಾರಂ ೩೬೦೦ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ ೪೫೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೭ ||

ಹೊಟ್ಟಿನ ಶೇಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:–
ಚಂ|| ಇರೆ ಕಡೆಗೊಟ್ಟುದಂತ್ಯದೊಳದರ್ಕೆ ತುಷಂ ಬೆರಸಿರ್ದ ರಾಶಿಯೊಳ್ |
ಪರಿಕಿಸಲಲ್ಲಿ ತೂಱಲಳೆದಿರ್ದುದು ಮಧ್ಯದೊಳಲ್ಲಿ ತೂಱೆ ಬಿ ||
ತ್ತರದೊಳೆ ಶುದ್ಧಮಾಗುೞಿದ ರಾಶಿಯೊಳಿಂತಿರೆ ರಾಜವರ್ಮನಿಂ |
ಧರೆಗಱಿವಂತು ಪೇೞ್ದನೊಲವಿಂತಿದು ಹೊಟ್ಟಿನ ಶೇಷದೊಡ್ಡೆನಲ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩೮ ||

ನೂಱಱುಖಂಡುಗ ಮೂಗೊಳ |
ನೀೞಂ ಕಡ ಗೊಂಡು ತಿದ್ದಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿಯದಂ ||
ಬೇೞಱುಗೊಳಮುಂ ತೂಱಲ್ |
ಪಾೞಿದ ರಜವೆರಡು ಬಳ್ಳ ಪೋಗಲ್ಕೇನೋ

ಶುಕೊ ಖಂ| ೦|| ತುಷಖಂ ೧ಲ್ಲು ಶುಖ ೧೦೬ ಕ್ಕೆ ೩ ತುಷಲಬ್ಧ ಖ೧೫·|||೧ ಹಾರ೨೦
ರಾಸಿ ೫೦೯೫೨

ಸೂತ್ರಂ || ೩೯ ||

ಕಡಗೊಂಡನೂಱುಖಂಡುಗ |
ದೆಡೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಕಿರ್ದ ತುಷದೊಳೇೞಿತ್ಕೊಳಗಮುಮಂ||
ಬಿಡೆ ತೂಱೆ ಮೂಱು ಬಳ್ಳಂ |
ಕಡ ಲೆಕ್ಕದೊಳೆನಿತನಳವ ನಾನೂಱಕ್ಕುಂ ||

ಶುಖ ೧ ಕೆ ತುಷಖ |೨ ಶುಖ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ತುಷಲಬ್ಧ ಖ ೧೦೨–ಹಾರಂ ೨೫
ದ್ವಿತೀಯಹಾರಂ ೨೦ ರಾಸಿ ೫೬೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೪೦ ||

ಚಂ|| ನೆಗಟ್ದಿರೆ ಮೂಱುಸಾಸಿರದ ನೂಱುಖಂಡುಗದಯ್ದೈದು ಮಾನಮಂ |
ಮಗುಟ್ಟೆ ಕೊಡಲ್ ರಜಂಬೊರೆದರಾಶಿಯೊಳಯ್ದು ಳದೇೞುಮಾನಮಂ ||
ತೆಗೆದು ಬೞಿಕ್ಕೆ ತೂಱಿ ರಜವೊಬ್ಬಳವಾಗಲು ಪೋಗೆ ಪೇೞ ನೀಂ |
ಬಗೆಗೊಳಲಂತದಲ್ಕಳೆವ ಭತ್ತಮನೆಂತೆನಿತೆಂಬ ಲೆಕ್ಕಮಂ ||

ಶುದ್ಧ ಖ ಮಾ ೩ ತು ಖಂ |೦| ೩ ಶುದ್ಧ ಖ ೩೧೦೬, ೦ ಲು ೧ ಮ್ಹಾ ಕ್ಕೆ
ಲಬ್ಧ ತುಷ ಖ ೩೨೫೫||೪ ಮಾ ೧ ಹಾರ ೮೩ ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೩೨೦ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ
೮೬೪೭೧೪೭೫.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೧ ||

ಪರಿಕಿಸುವ ರಾಶಿ ನಡುವಿರೆ|
ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಳ್ ತಿಳಿದ ರಾಸಿಯಿದು ಮೊದಲೊಳ್ ಬಿ ||
ತ್ತರದೀಪ್ಸೆಯೊಳಂತ್ಯದೊ |
ಳಿರೆ ತಪ್ಪದು ಪಣಮದುಚಿತಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೨ ||

ಮ|| ಮೊದಲೊಳ್ಸಾಸಿರದೇೞು ನೂಱುಪದಿನಾಱುಂಖಂಡುಗಂ ತೀವಿ ದೂ |
ರದಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದುಳೆಯೂರಲಂತಳೆಯಲೇೞುಂ ಖಂಡುಗಂ ಗುಂದೆ ಮಾ ||
ಣದೆ ನೂಱೊಂದೆನಿಸಿರ್ದ ಖಂಡುಗದೊಳಿಮ್ಮಾನಂ ಸಮಂತೊಂದಿದಾ |
ಪದಿನಯ್ದುಂ ಕೊಳಗಂಗಳಂ ತರಲದೊರ್ವಂ ತೀವಿದರ್ಘಂ ತೆವೆಂ ||

ಹಿರಿದರಲ್ಲಿ ಅಳೆದ ಖ ೧೭೦೯ ಕಿರಿದರಲ್ಲಿ ಅಳೆದ ಖ.೧೭೧೬
ಹಿರಿದರಲ್ಲಿ ಖ ೧೦೧ ಮಾ ೨ ಕೇ ಕಿಱುದುಲಬ್ಧ ಖ ೧೦೨ ೩ ಹಾರಂ
೫೭೮೮೮ಂ ಗುಣಿಸಿದುದುರಾಸಿ ೯೧೩೨೯೨೭||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೩ ||

ಚಂ|| ನಿರುತಮೆ ತೀವಿದೂರ ಪದಿನಾಗುಳದೊಳ್ ಬೆರೆಸಿರ್ದ ನಾಲ್ಕುಸಾ |
ಸಿರದಱುನೂಱು ಖಂಡುಗಮನೊಯ್ದೊಡೆ ತಾನಳೆಯೂರ ಮೂಱುಸಾ ||
ಸಿರಮೆನೆ ಮತ್ತೆ ಬಾಣತುರಗೇಂದ್ರಿಯ ಖಂಡುಗದೇೞುಬಳ್ಳಮಂ |
ತರಲಳೆಯೂರ್ಗೆ ಪೇೞದೆನಿತೆಂಬುದನುತ್ತಮಭವ್ಯಭೂಷಣಾ ||

ಕಿಱುದುಕೊಳಗ ಖ ೪೬೦೦|| ೪ ನು ಹಿರಿದರಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲು |೩೦೦೦ ಕಿಱುದುಖ ೫೭೫೧|||
ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಹಿರಿದು ಖ ೩೭೫ ಹಾರಂ ೩೬೮೦೫೬ ಗುಣಿಸಿದುದು ೧೩೮೦೨೧೦೦೦||

ಒಂದರ್ಘದಿಂಕೊಂಡು, ಮತ್ತೊಂದರ್ಘದಿಂ ಕೊಡುವುದರ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಸೂತ್ರಂ || ೪೪ ||

ಕೊಡುವುದವರ್ಘಂ ಮೊದಲೊಳ್ |
ನಡುವೆಸೆಯೆ ಕೊಡುವುದು ಧಾನ್ಯದರ್ಘಂ ಕಡೆಯೊಳ್ ||
ಕೊಡುತಿರಲು ಪೇೞ್ದನೊಂದಂ |
ಕೊಟ್ಟೊಂದಂ ಕೊಂಬುದರ್ಕೆ ಪೇೞ್ದಂ ರಾಜಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೫ ||

ನಿರುತಂ ಪಣವಿಂಗಿರ್ಭಾ |
ಸಿರದಯ್ವತ್ತಡಕೆ ಪರ್ಣ ಪಣವಿಂಗೈಸಾ ||
ಸಿರದೇೞ್ನೂಱೆನೆ ಮೂಸಾ |
ಸಿರದೆಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ಅಡಕೆಗೆಲೆಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಗಂ ಹ ೧ ಕ್ಕೆ ಅಡ್ಕೆ ೨೦ ೫ಂ ಕ್ಕೆ ಗಂ ಹ ೧ ಎಲೆ ೫೭೦೦ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಕೆ ೩೦೭೫ ಕ್ಕೆ
ಎಲೆ ಲಬ್ಧ ೮೫೫ಂ ಹಾರ ೨ಂ೫ಂ ಗುಣಿಸಿದುದು ೧೭೫೨೭೫ಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೪೬ ||

ಪಾಗಕ್ಕಱುಗಳ ಜೋೞಂ |
ಪಾಗಕ್ಕಂ ನೆಲ್ಲು ನಾಗಳಂ ತಾನಾಗ ||
ಲ್ಕೀಗಳೆ ನೆಲ್ಲುಂ ಜೋಳ |
ಕ್ಕಾಗಿ ಕುಡಲ್ ನೂಱುಖಂಡುಗಕ್ಕೇನಕ್ಕುಂ ||

||– ಹ|೦ ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು ೪೬ಕ್ಕೆ ಜೋೞ ಖಂ| ೧ ನೆಲ್ಲು ಖ ೧೦೦ ಲಬ್ಧ ಖ ೧೫ಂ ಹಾರಂ ೪
ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦ ರಾಸಿ ೧೨೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೪೭ ||

ತೊಗರಿಯು ಸಾವಿರದಱು ಖಂ
ಡುಗ ಷೋಡಶಕೊಳಗಕೆ ಕಡಲೆಯದೆನಿತಳೆವಂ (ಪೋಗಾ) ||
ತೊಗರಿಯಱುಖಂಡುಗಂ ತಾಂ |
ಮಿಗೆ ಕಡಲೆಯದೇೞುಖಂಡುಗಂ ನಡೆವರ್ಘವೆಂ ||

ತೊಗರಿ ಖ ೬ ಕಡಲೆ ಖ ೭ ಲ್ಲು ತೊಗರಿ ಖ ೧೦೦೬||| ೧ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಕಡಲೆ ಲೆಕ್ಕ ೧೧೭೪|೨|
ಹಾರಂ ೧೨ಂ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಸಿ ೧೪೦೯೫೨.

ಸತ್ರ್ಯ || ೪೮ ||

ಒಕ್ಕಳ ನೆಲ್ಲಿಂಗಕ್ಕಿಯ |
ನಿಕ್ಕುವರೊಂಭತ್ತುಮಾನವರೆ ಕೊಟ್ಟಣಮಂ ||
ಇಕ್ಕಲಱುವತ್ತುಖಂಡುಗ |
ಗಕ್ಕಿಯ ತಾನೆನಿತನಳೆವರಾ ಕೊಟ್ಟಣಗರ್ ||

ಖಂ ನೆಲ್ಲು ಕೊ ೧ ಅಕ್ಕಿ ೦|| ೧ ನೆಲ್ಲು ಖ ೬೦ ಲಬ್ಧ ಖ ೩೫-೨|| ಹಾರ ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೧೨೮೦ ರಾಸಿ ೪೫೬೦೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೯ ||

ನಾಗುಳ ಗೋದಿಗೆ ಕಣಿಕವ |
ನಾಗಳೆ ತಾನಯ್ದು ಕೊಳಗದಿಮ್ಮನವರೆಯುಂ ||
ಭೋರ್ಗರೆದು ಬೀಸೆ ಖಂಡುಗ |
ಗೋಧಿಯ ನೂಱಕ್ಕೆ ಯೆನಿತು ಕಣಿಕಂ ಕೊಡುವರ್ ||

ಗೋಧಿ ಕೊ ೪ ಕ್ಕೆ ಕಣಿಕಂ|೦ ಮಾ ೨|| ಗೋಧಿ ಖ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಕಣಿಕ ಖ ೧೨೮|| ೩ ಮಾ೨ ಹಾರ ೪ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೨೮೦ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿ ೬೬೦೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೫೦ ||

ಅಱುಗಳಯೆಳ್ಳಿಂಗೆಣ್ಣೆಯ |
ನೆಱೆವರ್ ತಾನಯ್ದು ಬಳ್ಳದಿಮ್ಮನವರೆಯುಂ ||
ಅಱುವತ್ತು ಖಂಡುಗೆಳ್ಳಿಗೆ |
ಯೆಱೆವೆಣ್ಣೆಯದೆನಿತು ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಎಳ್ಳು ಕೊ ೬ ಕ್ಕೆ ಎಂಣ್ಣೆ ಕೊ ೧|೨|| ಎಳ್ಳುಖಂ ೬೦ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಖ ೧೪-೧|| ಹಾರಂ ೬ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೧೨೮೦ ಗುಣಿ(ಸಿ)ದರಾಸಿ ೧೦೮೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೫೧ ||

ವಟ್ಟಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ:—

ಮ|| ಬರೆ ವಟ್ಟಾಯಿಸು ಪೊಂಗಳಂತ್ಯದೊಳಿರಲ್ ತನ್ನಾಮಗದ್ಯಾಣಮಂ |
ಬರೆ ಮತ್ತಾದಿಯೊಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಱಕೆಯಾ ಗದ್ಯಾಣಮಂ ಮಧ್ಯದೊಳ್ ||
ಬರೆ ವಟ್ಟಂ ದೆಱುವಲ್ಲಿವಟ್ಟಮಿರಲಿಂತೀ ವಟ್ಟದೊಡ್ಡೆಂಬುದಂ |
ಧರೆಗೊಪ್ಪುತ್ತಿರೆ ಪೇೞ್ದುನುತ್ತಮಯಶಂ ಶ್ರೀರಾಜವರ್ಮೋತ್ತಮಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೨ ||

ಒಂದುಪಣವಡ್ಡವಟ್ಟಂ |
ನೆಱೆ ಕೀೞ್ಪೊನ್ ನೆಗೞ್ದ ಮೇಲ್ಪೊನ್ನೆನೆ ಪಂ ||
ನ್ನೊಂದು ವರೆ ಕೀೞ್ಪೊನ್ಗಳುಂ |
ನಿಂದಾ ಮೇಲ್ಪೊಂಗಳೆನಿತು ಪೇೞ್ಕೆ ಗಣಕಾ ||

ಕೀೞು ಗ ೧– ೧|| ಕ್ಕೆ ಮೇಲು ಗ ೧ ಕೀಳು ಗ೧೧||೦ಗೆ ಮೇಲು ಲಬ್ದಗ ೧೦|| ಹಾರ ೮೬ ರಾಸಿ ೪೬೦||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೩ ||

ಕೀೞೆನಿಸಿದ ಪೊನ್ನುಪಣಂ |
ಬೇಳೆಯನೀಯಲ್ಕೆ ವಟ್ಟಮಂ ಸಲೆ ಮೇಲ್ ಪೊಂ ||
ಗಾಳಾಪಮದಿಪ್ಪತೇೞ್ |
(ಕೇಳಾ) ಮೇಲ್ಪೊಂಗಳೆನಿತು ಕೀೞ್ಪೊನ್ನಕ್ಕುಂ ||

ಮೇಲು ಗ ೧ ಗೆ ಕೀೞುಗ ೧-೧ಮೇಲು ಗ ೨೭ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಿ ಗ ೩೦ ೦| ಹಾರಂ ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೮೦ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಸಿ ೨೪೦೩

ಸೂತ್ರಂ || ೫೪ ||

ನೂಱೆಪ್ಪತಯ್ದು ಪೊನ್ನಂ |
ಮಾಱೊಪ್ಪುವುದರ್ಕೆ ವಟ್ಟಮಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ||
ಮೂಱುಂವೀಸಮೆನಲ್ಕೀ |
ಟ್ಟೂಱುಂ ಪೊನ್ವಟ್ಟಮುೞಿದು ತಾವೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಗ ೧೭೫–೦೩ ವಟ್ಟ ೨ || ೨ ಗ ೭೦೦ ಗೆ ಲಬ್ಧಗ ೧|| ೨ ಹಾರಂ ೧೭೫ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೫೫ ||

ಸಲುಕೆಯ ವಟ್ಟಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ನಿಲುಗಡೆಯೊಳ್ ವಟ್ಟಯಿಸುವ |
ಸಲುಕೆಗಳಂತರ್ಗ್ಗ ಮೊದಲೊಳಱಕೆಯದೆನಿತುಂ ||
ಸಲುಕೆಗಳಗ್ಗಂ ನಡುವಿರೆ |
ಸಲುಕೆಯ ವಟ್ಟಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡರಾಜನ ಮತದಿಂ |

ಸೂತ್ರಂ || ೫೬ ||

ಪೊಂಗೇೞು ಮೇಲುಸಲುಗೆಗೆ |
ಪೊಂಗಂ ಕೀೞ್ಸಲುಗೆ ಯೆಂಟುವರೆಯಾಗಲ್ ತಾಂ ||
ಪೊಂಗಯ್ದು ಕೀೞ್ಸಲುಗೆಯಾ |
ಪಾಂಗಂಗೂಡಿದ ವೀಸಕಾಣಿಗೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಕೀೞುಗ || ೩ || ಮೇಲುಗ ೦|೨ ಗೆ ಲಬ್ಧ ಹ ೪-೨|| ಹಾರ ೬೮೦ ರಾಸಿ ೯೭೫ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೭ ||

ಮ|| ಪ್ರ|| ನಿರುತಂ ಪೊಂಗೈದುಪನ್ನೊಂದುವರೆ ಸಲುಗೆಯುಂ ಬೇಳೆ ಕೀೞೊಪ್ಪುವಂತಾ |
ಗಿರೆ ಪೊನ್ನೊಂಭತ್ತು ತಾನೊಂದುವರೆ ಸಲುಗೆಯುಂ ಮೂಱುವೀಸಂಸಮಂತಾ ||
ಗಿರೆ ನಾಲ್ಕುಂ ವೀಸಮುಂ ಮುಕ್ಕಣಿ ಪಣಸಹಿತೇೞೊಪ್ಪುವಂತಿರ್ದ್ದುದಕ್ಕಾ |
ದರದಿಂದಂ ಪೇೞ ನೀಂ ಭಾವಿಸಿದೞನಱುವಂತಾಗಿರಲ್ ರಾಗದಿಂದಂ ||

ಗ ಮೇಲು ೨ ೪|| ಹ ಕ್ಕೆ ಕೀೞುಗ-೧-೩|| ಗೇ ಮೇಲುಗ ||೨ ವಿ ೪||ಗೆ ಲಬ್ದಗಂ||-೩-೨||
ಹಾರಂ ೭೭೨ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರಂ ೮೦ ರಾಸಿ ೫೩೮೪೭೦||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೮ ||

ಪಲವಿರೆ ಪೋತಾಶ್ರಯದಿಂ |
ಸುಲಲಿತದಿಂ ಮೂವತಯ್ದು ಪೊಂಗಳನೀಯಲ್ ||
ಘಳಿಲನೆ ಪೇೞ್ಕೈ ಭಾರಕೆ |
ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ಪೇೞ ಗಣಕ ರಾಜನ ಮತದಿಂ ||

ವಜ್ರಂ ಪ ೧ ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಗ ೩೫ ವಜ್ರಭಾರ ೧ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧಗ ೭೦೦೦೦ ಹಾರಂ ೧.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೯ ||

ಬೀಸಗೆವೊಂದಕ್ಕಾ ಪೆರೆ |
ಲೇಸಾಗಿಹ ಗಂಧಪಂಚಭಾರದಸುಂಕಂ ||
ಅರಸನೊಲಿದೀವಪಡಿಯುಂ |
ಭರದಿಂ ತೊಂಭತ್ತುಭಾರಕೇನುಂ ಬರ್ಕುಂ ||

ಗಂಧ ಭಾ ೫ ಕ್ಕೆ ಸುಂಕ ಬಿ ೧ ಭಾರ ೯೦ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧತೊ ೩ ಬೀ ೩ ಹಾರ ೫ ರಾಸಿ೯೦

ಸೂತ್ರಂ || ೬೦ ||

ಪೊನ್ನಯ್ದ್ದಕ್ಕಂ ಸುಕ್ಕುಡಿ |
ವುನ್ನತಶ್ರೀಗಂಧವೊಂದು ಬೀಸಿಗೆಯಾಗಲ್ ||
ಪೊನ್ನಯ್ಸಾಸಿರದೇೞ್ನೂ |
ರುನ್ನತಮತಿವಂತ ಪೇೞ ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ||

ಗ ೫ ಬೀ ೧ ಲೂ ಗ ೫ ೭೦೦ ಲಬ್ಧ ಭಾ ೧೧ ತೊ ೮ ಹಾರ ೫ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರ ೧೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೬೧ ||

ಕುಂಕುಮದ ಪಲಂ ನಾಲ್ಕಕೆ |
ಸಂಖೆಯೊಳಂತಯ್ದು ಪಣಮು ಪಾಗಮುದಾಗಲ್ ||
ಬಿಂಕದ ನೂೞಿಯ್ದ್ದಚ್ಚಿಗೆ |
ಸಂಖೆಯೊಳಂ ತಿಳಿದು ಪೇೞ ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ||

ಕುಂಕುಮಗಂ ||೦| ಕ್ಕೆ ಪ ೪ ಲ್ಲೂ ಗ ೧೦೫ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ತೊ ೮ ಹಾರಂ ೧೦೦ ರಾಸಿ
೧೬೮೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೬೨ ||

ಕಸ್ತುರಿ ಪಲ ಮೂೞಿಕ್ಕಂ |
ವಿಸ್ತರದಿಂದಾಱುಪಣ ಕ್ರಯಮಾಗುತ್ತಿರೆ ||
ಪ್ರಸ್ತುತತೊಲೆಯೇೞಿಕ್ಕಂ |
ವಸ್ತುವನೀಂ ತಿಳಿಯ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಕಸ್ತುಹ ೩ ಕ್ಕೇ ಕ್ರಯಗಂ ||೧ ಕಸ್ತುರಿ ತೊ ೭ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೪೦ ಹಾರ ೩ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರ ೧೦ ರಾಸಿ ೨೦೦ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೩ ||

ಪಾಗಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪುರಂ ಹಣ |
ಹಾಗಮುಮುರೆವೀಸತೂಕವೆನೆ ಸಾಸಿರಹೊಂ ||
ನೀಗಳದಿನಿತಕ್ಕಂ ಪೇೞ್ |
ತೂಗಿಕೊಡಲ್ ಸಕಲಗಣಿತತತ್ವವಿಳಾಸಾ ||

ಗಂ ೦| ಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪುರ ಗ೧|೦|||, ಗ ೧೦೦೦ ಗೆ ಲಬ್ಧ ತೊ ೩ ಹಲ ೧೮||| ಹಾರ ೧ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರ ೧೨೮೦೦೦೦ ರಾಂ ೪೦೮೦೦೦೦ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೪ ||

ಅರಿಸಿನವೊಂಭತ್ತುಂ ಪಲ |
ವರೆ ಪಾಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಗ್ಘಮಾಗಲ್ ಅಯ್ನೂೞೞವ ||
ತ್ತೆರಡುಂಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣ |
ವೆರಡಕ್ಕೆನಿತು ತೂಕದರಿಸಿನಮಕ್ಕುಂ ||

ಗಂ ಹ ೦|| ಅರಿಸಿನ ಹ|| ಗ ೫೬೨ ಹ ೨ ಗೆ ಲಬ್ಧಭಾರ ೧೦೬ ತೊ ೧೬ ಬೀ ಹ ೧೬
ಹಾರಂ ೧ ದ್ವಿತೀಯುಹಾರಂ ೮೦೦೦ ರಾಸಿ ೮೫೪೫೪೪ ||

ಸೂತ್ರಂ|| ೬೫ ||

ಪಾಗಕ್ಕರಿಸಿನಪಲವೆಂ |
ಟಾಗಲ್ ಸಾಸಿರದನೂೞಿರಡು ಬೀಸಗೆಗಂ ||
ತೀಗಳಿದೆನಿತಕ್ಕುಂ ಪೇೞ್ |
ತೂಗಿ ಕೊಡಲ್ ಸಕಲಗಣಿತತ್ತ್ವವಿಲಾಸಾ ||

ಅರಿಸಿನ ಹ ೮ ಕ್ಕೆ ಹ ೦|| ಅರಿಸಿನ ಬೀ ೧೧೦೨ ಲಬ್ಧಗ ೬೮|| ೩|| ಹಾರ ೮ ದ್ವಿತೀಯ
ಹಾರ ೪೦ ರಾಸಿ ೨|||೨೨೦೪೦

ಸೂತ್ರಂ || ೬೭ ||

ಸಲೆ ಕಂಚೊಂದು ಪಣಕ್ಕಿ |
ಪ್ಪಲವರೆಯುಂ.... ಗಿದ್ದಗದರ್ಘಂ ತಾನಾ ||
ಗಲ್ಕಯೂರೇೞ್ ಪೊನ್ನಿಂ |
ಗೆ ಲೆಕ್ಕದಂದೇನಕ್ಕುಂ ? ||

ಗಂ ||ಹ ೧ ಕಂಚು ಹ ೨||೧ ಗ ೫೦೭ ಗೆ ಲಬ್ಧ ಭಾ ೬ ತೊ ೯ ೪ ಹ ೧೧ ಕ ೩ ಗಿ ೨೯ ಹಾರ ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೨೦೦೦ರಾಸಿ ೨೦೭೮೭೦ ||

ಸೂತ್ರ || ೬೭ ||

ಪೊನ್ನಯ್ದಕ್ಕಂ ಕಂಚುಱಿ |
ವುನ್ನತತೊಲೆಯೆಂಟಱಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯಾಗಲ್ ತಾಂ ||
ಹೊನ್ನು ಹನ್ನೆರಡು ಹಣವೇ |
ಱುನ್ನತ ಮುಪ್ಪಾಗಕೆನಿತು ತೊಲೆಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಗ ೫ ಕೆ ಕಂಚು ತೊ ಚ ೮ ಲ್ಲು ಗ ೧೨|| ೨||| ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಭಾ ೧ ಬೀ ೨ ಹ ೪ ಹಾರ ೨೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦ ರಾಸಿ ೪೦೮೮ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೮ ||

ಅಯ್ದು ತೊಲೆಮುಱಿಗೆ ಭಂಡಮು |
ನಾದರದಿಂ ಮೂಱು ತೊಲೆಯ ಲೆಕ್ಕದಿಮಿರಲಾ |
ರೈದಿಸಿದ ತೊಲೆಗಳೆಪ್ಪ |
ತ್ತಾದರದಿಂದುಱುವ ಭಂಡವೇನಂ ಕೊಡುವರ್ ||

ಮುಱಿಕಂಚು ತೊ ೫ ಗೆ ಶುದ್ಧಕಂಚು ತೊ೩ ಮುಱುಗಂಚು ತೊ ೭೦ ಲಬ್ಧಶುದ್ಧ ಕಂಚ ಭಾರ ೨ ತೊ ೨ ಹಾರ ೫ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦
ರಾಸಿ ೨೧೦||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೯ ||

ಪಾಗಕ್ಕಿಕ್ಕಟ್ಟುಂ ಪಲ |
ಮಾಗಿರೆ ಕಾರ್ಪಾಸದರ್ಘಮಿರ್ಛಾಸಿರಹೊಂ ||
ಗೀಗಳಿದೆನಿತಕ್ಕುಂ ಪೇೞ್ |
ತೂಗಿ ಕೊಡಲ್ ಸಕಲ ಗಣಿತತತ್ತ್ವವಿಳಾಸಾ ||

ಹಂ| ಗೆ ಹತ್ತಿ ಬೀ ೨ ಹ ೧ ಗ ೨೦೦೦ ಗೆ ಹತ್ತಿಲಬ್ಧಭಾರ ೧೬೪೦ ಹಾರ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦೦೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೦ ||

ಹೊನ್ನಯ್ವಕ್ಕಂ ಹತ್ತಿಯು |
ನಿರ್ಣಯದಿಂ ತೊಲೆಯು ಮೂಱುವರೆಯಾಗಲ್ ತಾಂ |
ಯಿನ್ನೂಱುಯೆರಡುಹೊನ್ನಿಗೆ |
ಸನ್ನುತಮತಿ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಗ|| ೫ ಗೆ ಹತ್ತಿತೊ ೩ ಬೀ ೨ ಹ ೧೦ ಗ ೨೦೨ ಗೆ ಹತ್ತಿ ಲಬ್ಧ ಭಾ ೭ ತೊ ೧ ಬೀ ೨ ಹಾರ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦೦೦ ರಾಸಿ ೭೦೭೦೦||

ಸೂತ್ರಂ || ೭೧ ||

ಪಣವಯ್ವಕ್ಕಂ ಹತ್ತಿಯು |
ಘನಮೆನಿಪಾ ತೊಲೆಯುಮೆರಡುವರೆಯಾಗಲ್ ತಾಂ ||
ಪಣವಾಱು ಸಾವಿರಕ್ಕಂ |
ಕ್ಷಣದಿಂದಂ ಲೆಕ್ಕಮನಿತುಮೇಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ||

ಗಂ|| ಗೆ ಹತ್ತಿ ತೊ ೨ ಬೀ ೨ ಹ ೧೦ ಗ ೬೦೦೦ ಕ್ಕಂ ಲಬ್ಧ ಹತ್ತಿಯ ಭಾರ ೧೫೦೦ ಹಾರ ೫ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦೧೦ ರಾಸಿ ೧೫೦೦೦೦೦೦

565

ಸೂತ್ರಂ || ೭೨ ||

ಜವಳಿಯ ಸೂತ್ರಂ :-

ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ಪೊನ್ನನೆ.... |
ನೆಟ್ಟನೆ ನೀಂ ದಳಯಿಸೆ ನಿಜವ ತಿಳಿಯ ಬೆಳೆಯುಂ ||
ಮುಟ್ಟದರ್ಘವನರ್ಧಿಸೆ |
ಕೊಟ್ಟದರ್ಾ ಸೀರೆಗೊಂದು ಬೆಲೆಯಿದು ಗಣಕಾ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೭೩ ||

ಕೋಡಿಗೆವೊಂದಕ್ಕೊಪ್ಪಿರೆ |
ನೋಡಿರಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹೊನ್ನು ಬೆಲೆ ತಾನಾಗಲ್ ||
ಕೂಡಿಕೊಳ್ವೊಂದು ಸೀರೆಗೆ |
ನೀಡಿಲ್ಲದೆ ಬರ್ಕುಮೆಂದ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಕೋಡಿಗೆ ೧ ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೧೨ ಲ್ಲು ಸೀರೆ ೧ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗಂ ಹ ೩ ಹಾರ ೪೦ ರಾಸಿ ೧೨೦ ||

ಸೂತ್ರ || ೭೪ ||

ಅಂಬರನಯುನದ ಜವುಳಿಗೆ |
ಅಂಬುಧಿ ಪಣಗೂಡಿ ಹೊನ್ನು ಹರನಯನಕ್ಕಂ ||
ಇಂಬಾದ ಜವುಳಿನೂಱಕೆ |
ಬೆಂಬಿಡದೆನಿತುಬರ್ಕು ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ||

ಜವುಳಿ ೨೦ ಬೆಲೆ ಗ ೩ ಹ ೪ ಜವುಳಿ ೧೦೦ ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೧೭ಹಾರ ೨೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ೧೦

ಇದು

ಶುಭಚಂದ್ರದೇವ ಯೋಗಿಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ
ಮಧುಕರಾಯಮಾಣಂ ಮಾನಸಾನಂದಿತ ಸಕಲಗಣಿತ
ತತ್ವವಿಳಾಸಂ ವಿನೇಯಜನ ವಿನುತ
ಶ್ರೀರಾಜಾದಿತ್ಯವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದೊಳ್
ತ್ರೈರಾಶಿಕ ನಿರೂಪಣಂ–ಸಮಾಪ್ತಂ

|| ಶ್ರೀ ||

|| ಶು ಭ ಮ ಸ್ತು ||

—ಪ ಂ ಚ ರಾ ಶಿ—

ಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ || ೧ ||

ಮ|| ಪಡಿ (ಡೆ) ಮಾತೇಂ ಪದೆದೊಡ್ಡನಿಟ್ಟು ಕಳೆಯಲ್ಕಂಗೂಡಿ ಮತ್ತಂ ಕೆಲ
ಕ್ಕೆಡೆಯೊಳ್ ತೋಱುವ ರಾಶಿಗಳ್ ವಿಷಮನಾಮಂ ಮಾಡೆ ಸೂತ್ರೇಷ್ಟದಿಂ ||
ಬಿಡದಂತೆತ್ತುಗೆ ಮಧ್ಯನಾಮದಫಲಂ ತಾನಕ್ಕು ಮೆಂದೀ ಕ್ರಮಂ |
ಬಿಡದಯ್ದುಂತೆಱ ನೆಂದುಮಿಂತಱಿಪಿದಂ ರಾಜರ್ಮನೊಲ್ದೀ ಕ್ರಮಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೨ ||

ಕಂ || ಮಿಗೆ ಪಂಚಸಪ್ತ ನವರಾ |
ಶಿಗಳೊಳ್ಪಡುವುದಱಿಯ ಬೇಱೆವೇಱೆಕ್ಕೆಲದೊಳ್ ||
ನೆಗಱ್ದಿರ್ದರಾಶಿ ತಮ್ಮೊಳ್ |
ಮಿಗೆಗುಣಿಯಿಸಲೊಡ್ಡಿದಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ? ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩ ||

ಭ್ರಾಂತೇನೊಂದು ಪೊಂಗೊಂದು |
...ವೀಸವರೆ ಬಡ್ಡಿ ಯೆನಲ್ಕೆಂಭತ್ತೊಂದುಂ ||
....ಪೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಂ ಪೇ |
ಱಂತಡೆಯದೆ ಬಡ್ಡಿಯಕ್ಕು ಮಾಸತ್ರಯಕಂ ||

ತಿಂಗಳು ೧ ಗ ೧ ೦|| ಬಡ್ಡಿವೀಸ ೧–ಕಾ ೨–|| ಗ ೮ಗಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೩ ಲಬ್ಧಗಂ ||೩||೨ ೪
ಹಾರ ೮೦೦||–

ಸೂತ್ರಂ || ೪ ||

ನಡು ಮೊದಲಾಗಿರೆ ಮುಂದಂ |
ಬಿಡದೆತ್ತುಗೆ ಪಿಂತಣಿಂದೆ ಗುಣಯಿಸು ನೀಂ ||
ಬಿಡದೊತ್ತೆತ್ತುಗೆ ಬರ್ಕುಂ |
ತಡೆಯದೆ (ನೀಂ) ಪಂಚಸಪ್ತ ನವರಾಶಿಕಮುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫ ||

ಮೂಱುಂತಿಂಗಳುವರೆಗಿರ |
ದಾಱುಂ ಪೊನ್ನುಂ ಪಣಕ್ಕೆ ಮೂಱುಂ ಪಾಗಾಂ ||
ಗೇಱದ ಬಡ್ಡಿಯೆನಲ್ಕಱು |
ನೂಱುಂ ದಶಕಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿದಿನವೇಱಕ್ಕಂ ||

ತಿಂಗಳು ೩ ದಿನಂ ೧೫ ಗ೬ ಹ೧ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಗ ೩ ಗ೬ ೧೦ ದಿನ ೭ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬಡ್ಡಿಗಂ||
ಹಾರ-೬೪೦೫ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ-೪

ಸೂತ್ರಂ || ೬ ||
ಮ|| ಅಗಲಂ ಮೂಱುಮೊೞಂ ದಶಂ ಮೊೞನೆ ಗೇಣೊಂದೊಂಭತ್ತು ಪ |
ಟ್ಟಿಗೆ ಪೊರ್ ನೂಱಱುವತ್ತು ನೀಳ ಮೊೞನಾ ಶಾಟೀಕತ್ರಿತ್ರಿಂಶಕ್ಕ ||
ಪ್ಪಗಲಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಮೊೞಂ ಪೊಸತಪ್ಪದೇಳ್ನೂಱ ಮಿಪ್ಪತ್ತು ಪ |
ಟ್ಟಿಗೆ ಪೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಮಾದ ಬೆಲೆಯಂ ಪೇೞ್ ಪದ್ಯವಿದ್ಯೋತ್ತಮಂ ||

ಅಗಲಂಮೊಳಂ-೩ ನೀಳಂಮೊೞಂ ೧೦ ೪ ಗೇಣ್ ೧|| ಪಟ್ಟಿರ್ || ಗ-೧೬೦ ನೀಳಂ
ಮೊಳಂ-೩೧ ಗೇರ್ ೧ ಮೊೞಂ ೪ ಪಟ್ಟಿ ೭೦ಂ ಲಬ್ಧಕ್ರಯ ಗ ೫೧೨೦ಂ-|| ಹಾರ ಗ ೫೬೭-||

ಸೂತ್ರಂ || ೭ ||
ಒಂದುಮೊೞದಗಲ ಇಪ್ಪ |
ತ್ತೊಂದು ಮೊೞಂ ನೀಳದೊಂದು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಪೊನ್ನ ||
ಯ್ದೊಂದು ಮೊೞನಗಲಯೆಪ್ಪ |
ತ್ತೊಂದು ಮೊೞಂ ನೀಳದಯ್ದು ಪಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇಂ ||

ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೧ ನೀಳಂ ಮೊೞಂ ೨೧ ಪಟ್ಟಿ ೧- ಬೆಲೆಗ ೫-|| ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೧
ನೀಳಂ ಮೊೞಂ-೭೧ || ಪಟ್ಟಿ ೫ ಲಬ್ಧಗ-೭೧-|| ಹಾರ ೨೦೨೫||

ಸೂತ್ರಂ || ೮ ||
ಮ|| ಅಗಲಂ ನಾಲ್ಕುಮೊೞಂ ದಶಂ ಮೊೞದ ನೀಳಂ ಪಟ್ಟಿ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಪೊ |
ನ್ನಗಳುಂ ನೂಱಱುವತ್ತೆನಲ್ ಬೆಲೆ ಮೊೞಂ ಮೂವತ್ತೆರಱ್ನೀಳವಾ ||
ದಗಲಂ ನಾಲ್ಕು ಮೊೞಂಗಳುಂ ಪೊಸತೆನಿಪ್ಪೇೞ್ನೂಱು ಮೂವತ್ತು ಪ |
ಟ್ಟಿಗಳಂ ಪೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಮಾದ ಬೆಲೆಯಂ ಪೇೞ್ ಭವ್ಯವೃಂದೋತ್ತಮಾ ||

ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೪-ನೀಳಂ ಮೊೞಂ ೧೦ ಪಟ್ಟಿ ೧೦|| ಬೆಲೆ ಗ ೧೬೦ ನೀಳಂ ಮೊೞಂ ೩೨||
ಅಗಲಂ ಮೊೞ ೪ ಪಟ್ಟಿ ೭೩೦|| ಲಬ್ದಗ ೩೭೩೭ ೬೦ ಹಾರ ೪೦೦||

ಸೂತ್ರ || ೯ ||
ಮಾ||ಸ್ರ|| ಇರದೊಗ್ಗೇಣುದ್ದವಿಗ್ಗೇಣಗಲದ ನೆಱೆ ಮೂವತ್ತು ಗೇಣ್ ನೀಳದಯ್ವು |
ತ್ತೆರಡುಂ ಕಲ್ಲೆಂಟು ಗದ್ಯಾಣಮುಮಂಬುಧಿಪಣಂ ಮೂಲ್ಯಮಾಗುದ್ದವಿಗ್ಗೇ ||
ಣ್ಬೆರಳಾಱುಂವಿಸ್ತರವಾಗ್ಗೇಣಱುವೆರಲ್ಮೊೞಂ ನೀಳಪತ್ತೆಂದೆನಲ್ ಸಾ |
ಸಿರದೇೞ್ನೂರೈದು ಕಲ್ಲಂ ಪವಣಿಸಿ ಬೆಲೆಯಂ ಬೇಗ ಪೇೞ್ ಭವ್ಯಸೇವ್ಯಾ ||

ಉದ್ದಂ ಗೇಣ್-೧ ಅಗಲಂ ಗೇಣ್-೨|| ನೀಳಂ ಗೇಣ್-೩೦-|| ಕಲ್ಲು ೫೨ ಬೆಲೆಗ ೮ ಹ ೪
ಉದ್ದಂ ಗೇಣ್-೨-|| ಬೆರಲ್ ೬--|| ಅಗಲಂ ಗೇಣ್ ೧೬-|| ಬೆರಲ್-|| ನೀಳಂ ಮೊೞಂ ೧೦
ಅಂಥಾ ಕಲ್ಲು ೧೭೦೫ ಲಬ್ಧಗ ೧೪೯೧|| ೩|| ಹಾರ ೪೪೯೨೮೦ | ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦-||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦ ||
ಮ||ಸ್ರ|| ಉದಯಂ ಗೇಣೆಮ್ಮೈಗೇಣಗಲಮನಱು ಮೂವತ್ತೆರಱ್ನೀಳದಂ ತಾಂ ||
ವಿದಿತಂ ಕಲ್ಲೆಂಟು ಗಗನಶರಪೊನ್ನ್ಗಳಾಗಲೆವುದಯಂ (?) ||
ಮದನಾಸ್ತ್ರಂ ಗೇಣ್ಗಳೆಂಟಂತಗಲಮೆನಿಪ್ಪತೇೞ್ ನೀಳ ಣುಂ (?) ||
ಮುದದಿಂ ಮೂವತ್ತು ಕಲ್ಲಂ ಪವಣಿಸಿ ಪೇಱತೇಂ ಪೇೞ್ ಭವ್ಯಚಂದ್ರೋತ್ತಮ ||

ಉದ್ದಂ ಗೇಣ್-೨-|| ಅಗಲಂ ಗೇಣ್-೫ | ನೀಳಂ ಗೇಣ್-೩೨-|| ಕಲ್ಲು. . .ಬೆಲೆ ಗ ೫೦
ಅಗಲಂ ಗೇಣ್ ೮, ನೀಳಂ ಗೇಣ್ ೨೭ಕಲು ೩೦-|| ಲಬ್ಧಗ ೬೩೨ ||೩-ವಿ ೨ ಹಾರ ೨೫೬

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧ ||-ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಸೂತ್ರಂ:-
ಮ|| ಎರಡುಂಬೆಸ್ತದಿನಕ್ಕು ಪೊನ್ಗಳೆಡೆಯೊಳ್ (ಮುಂ) ಬಡ್ಡಿಯಂ ಮಾಸಮುಂ |
ನಿರುತಂ . . . . ದಿನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕಡೆಯೊಳ್ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯಂ ಬೆಸ್ತ (ವಂ) ಮಾ ||
ಗಿರೆ ಪಿಂದೊಂದಿದ ಪಂಚರಾಶಿಕದೊಳೇಂ ತದ್ಭಾವಿತಾಂದುಂಸು ಬಿ |
ತ್ತರದಿಂದಂ ಬಗೆಗೊಂಡು ತಾವಱುಗೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಪೋಕ್ತಿಯಿಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೨ ||
ಕಂ|| ಒಂದುಂತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಮಂ |
ತೊಂದುಂ ಪೊನ್ಗೆರಡು ವೀಸ ಬಡ್ಡಿಯೆನಲ್ಕಪ್ಪ ||
ತ್ತೊಂದುಂ ಪೊನ್ಗೆನಿತು ದಿನಂ |
ಸಂದಿರ್ಕುಂ ಪಣಮುಮೇಱುಮಂ ಪಿಡಿಯೆನಲುಂ ||

ತಿಂಗಳ್ || ಗಂ | ವೀಸ-೨-|| ಕಾ-೨-|| ಗ ೨೧-|| ಮುಂಬಡ್ಡಿಗೆ ೦ || ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳ್ ೩
ದಿನ ೧೦|| ಹಾರ ೪೨-|| ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ-೩೦-||
ಟೀಕೆ— ಹೊನ್ನ ಹೊನ್ನಿಗೂ ಬಡ್ಡಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೂ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡಿ ಗುಣಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೩ ||
ಮ|| ಎರಡುಂ ಮಾಸಮುಮಂತದರ್ಕೆ ಪದಿಮೂಱುಂ ಪೊನ್ಗಳುಂ ಮೂಱದ |
ಕ್ಕಿರದೇೞುಂ ಪಣವಡ್ಡ ಬಡ್ಡಿಯೆನಲಯ್ನೂಱಯ್ದು ಗದ್ಯಾಣದೊಳ್ ||
ಬೆರೆಸಿರ್ದಬ್ಧಿ ಪಣಕ್ಕೆ ಪಂಚದಶಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣದ್ವಂದ್ವಮೊ |
ಪ್ಪಿರೆ ಮುಂ ಬಡ್ಡಿಯನಿಕ್ಕದಕ್ಕೆನಿತು ತಾನಕ್ಕುಂ ದಿನಂ ಭಾವಿಸಲ್ ||
ತಿಂಗಳ್-೧೨|| ಗ-೧೩ ಬಡ್ಡಿ ಗಂ || ೨ || ಗ ೫೦೫ ಹ ೪ ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿಗ-೧೫ ೨|| ಲಬ್ಧ
ತಿಂಗಳ್ ೧|| ದಿನ ೨|| ಹಾರ ೧೫೧೬೦||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೪ ||
ಕಂ|| ಎರಡುಂ ತಿಂಗಳವರೆಗಂ |
ಕೊಡುವಂ ತಾಂ ಮೂಱು ಪೊನ್ಗೆಯಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ||
ಬಿಡದಡಿಗನೂಱುಪೊನ್ನಂ |
ತಡೆಯದೆ ನೀಂ ಪೇೞ ಹತ್ತು ಹೊನ್ನಿಗೆ ದೆವಸಂ ||

ತಿಂಗಳ್-೨ ದಿನ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಗಂ ಹ೨ ಗ ೧೦೦ | ೦ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಗ ೧೦|೦ ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳ್ ೩ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧೦೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦ ||೦ ತಿಂಗಬಡ್ಡಿಗು ಬೆಸ್ತ ||

ಟೀಕು|| ಹೊನ್ನಿಗು ಬೆಸ್ತ ಮಾಡು ಕಡೆಯ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಹತ್ತು (೧೦) ಹೊನ್ನನು ಹಾಗವ ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಱುರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಿ ಮೊದಲ ಎರಡನೆಯ ರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಿ ಭಾಗಿಸುವುದು:—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ತಿಂಗಳೆರಡಕ್ಕೆ ನೂಱಿಕೆ |
ಪಿಂಗದೆ ತಾಂ ನಾಲ್ಕು ಹೊನ್ನ ಬಡ್ಡಿಯನೀಯಲ್ ||
ಸಂಗಡಿಸಿದಯ್ದು ಶತಕಕೆ |
ಮುಂಗಡ ಅಱುವತ್ತು ಪೊನ್ಗೆನಪ್ಪುದು ದೆವಸಂ ||

ತಿಂಗಳ್-೨ ಕ್ಕೆ ಗ ೧ -೮೦೦ || ಬಡ್ಡಿಗ ೪ ಗ ೫೦೦ ಮುಂಬಡ್ಡಿಗ-೬೦ ೦|| ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳ್ ೬|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೨೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೧೬ ||

ದಿನಪುರಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಾಗ |
ಲ್ಕೆನವಕಮಂ ಪೊನ್ಗೆ ಅಡ್ಡಕಯ್ದುಱಬಡ್ಡಿಯ ||
ಮನವೊಲಿದು ಮೂಱು ಪೊನ್ನಂ ||
ವಿನಯದೊಳಱುವತ್ತು ಸಾವಿರಡ್ಡಕೆ ದೆವಸಂ ||

ದಿನ ೩ ಕ್ಕೆ ಗ೧-೦ || ಬಡ್ಡಿ ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ೫|| ಗ-೧೦೦ ಗೆ ಅಡ್ಡಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಅಡ್ಡಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಅದಕೆ ೬೦೦೦ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೧|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೫೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೬೦

(ಸೂತ್ರಂ || ೧೭ ||)
ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ

ಟೀಕೆ|| ಪೊನ್ನಿಗು ಬೆಸ್ತ ದಿನ ಬಡ್ಡಿಗು ಬೆಸ್ತವಮಾಡು, ಕಡೆಯ ಮೂಱು ರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಿ ಮೊದಲ ಯೆರಡನೆಯ ರಾಶಿಯನು ಹಾರವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದುದನು ೧ ವರುಷವನು ದಿನ ಮಾಡಿ ಭಾಗಿಸುವುದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೭ ||

ಮಾಸವೊಂದಕ್ಕೆ ಪೊನ್ಗಳ್ |
ಲೇಸಾಗಿರೆ ನಾನೂ (ಱು) ಪೊನ್ಗೆವೊಕ್ಕಳತುಪ್ಪಂ ||
ಬಾಸೆಯೊಳು ಸಾಸಿರಕ್ಕಂ |
ಓಸರಿಸಱುವತ್ತು ಸೊಲಗೆ ತುಪ್ಪಕೆ ದೆವಸಂ ||

ತಿಂಗಳ್ ೧ ಕ್ಕೆ ಗ-೪೦೦ ತುಪ್ಪ-೧-|| ಗ ೧೦೦೦-|| ಮುಂಬಡ್ಡಿ ತುಪ್ಪ ೩೬೦|| ಲಬ್ಧ ವರ್ಷ-೪೦|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧೦೦೦| ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ- |೧೨|

ಟೀಕು|| ಹೊನ್ನಿಗು ಹೊನ್ನಿಗು ಬೆಸ್ತ ತಿಂಗಳಿಗು ಬಡ್ಡಿ ಗಡಿಗು ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ಮೂಱು ರಾಸಿಯನು ಗುಣಿಸಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ರಾಸಿಯಿಂದ ಭಾಗಿಸುವುದು ಎಂದಿದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೮ ||

ಪಾವಕದೆವಸಕ್ಕೊಬ್ಬಂ ।
ಈವಂ ತಾನಯ್ದು ಪೊಂಗೆ ವೊಕ್ಕಳಪಾಲಂ ||
ಭಾವದಯ್ವತ್ತುಪೊನ್ನಂ |
ಈವೊಡೆ ಪಾಲಯ್ದು ಸೊಲಗೆಗೆನಿತ್ತೆ ದೆವಸಂ ||

ದಿನ ೩-ಕ್ಕೆ ಗ ೫||ಹಾಲು ೧ ಗ ೫೦ ||ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಹಾಲು ೩ ೫|| ಲಬ್ಧತಿಂ ೧|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ-೫೦೦ || ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦ |||

ಟೀಕು|| ಹೊನ್ನಿಗು ಹೊನ್ನಿಗುಬೆಸ್ತ-

ದಿನದಬಡ್ಡಿಗು ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ರಾಶಿ ೩ ೫ ಕಂ (೩ಂ ?) ಡುಗವನ್ನು ಕೊಳಗವ ಮಾಡಿ ಮೂಱುರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಿ ಮೊದಲಯೆರಡುರಾಶಿಯಿಂ ಭಾಗಿಸುವುದು

ಸೂತ್ರಂ || ೧೯ ||

ನೆಗಲ್ವ ಮೊೞಂ ಪತ್ತಗಲದ |
ಮಿಗೆ ಮೊೞಮೆಂಭತ್ತು ನೀಳದೇೞಂ ಬರೆದ್ವೆ ||
ದಗಲ ಮೊೞಮೇೞುನೀಳದ |
ಸೊಗಯಿಪ ಪಚ್ಚಡದ ವಂದುವಂಗೇನಕ್ಕುಂ ||

ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೧೦-|| ನೀಳದ ಮೊೞಂ-೮೦ || ಅಂತಹ ಪಟ್ಟೆ ೭-|| ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೫-|| ನೀಳಂಮೊೞಂ ೭|| ಅಲ್ಲಿಂ ತುಡಿಸಿದೊಡೆ ಲಬ್ಧ ೧೬೦-||

ಟೀಕೆ|| ಮೊದಲ ಮೂಱನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ಕಡೆಯರಾಸಿಯೆರಡನು ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಸಿ ಹಾರಂ ಮಾಡಿ ಗುಣಿಸಿ ಭಾಗಿಸುವುದು-ಹಾರ ೩೫

ಸೂತ್ರಂ || ೨೦ ||

ಕಂ|| ಆಱುಮೊೞದಗಲವಿಪ್ಪ|
ತ್ತಾಱುಮೊೞಂ ನೀಳಮೇೞುಪೊಂಬಟ್ಟೆಯತಾಂ ||
ಮೂಱುಮೊೞದಗಲಮುಂ ಪದಿ |
ಮೂಱುಮೊೞಂ ನೀಳಮಾಗೆ ಪಟ್ಟೆಯದೇನೋ ||

ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ-೬|| ನೀಳಂ ಮೊೞಂ (ಇಪ್ಪತ್ತಾಱು) ೨೬-ಅಂತಹ ಸೀರೆ ೭-| ಅಗಲಂ ಮೊೞಂ ೩|| ನೀಳಂಮೊೞಂ-೧೩-|| ಲಬ್ಧಸೀರೆಯ ತುಂಡು ೨೮-! ಹಾರ ೩೮ |

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣಕ್ರಮ

ಸೂತ್ರಂ || ೨೧ ||

ಹನ್ನೆರಡುವರುಷದಬಲೆಗೆ |
ಪೊನ್ನಯ್ದೂಱುಮುಱೆ ವರುಷಮೆಂಟಾಗಲ್ ತಾಂ ||
ಸನ್ನುತಮತಿ ನೀಂ ಪೇೞಾ |
ಇನ್ನು ಬಾಯನವಳಿಗೆನಿತು ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ-ಗ ೫೦೦ ಎಂಟುವರುಷದವಳಿಗೆ ಬಾಯನ ಹಾದೆ ಎಂದೊಡೆ ಲಬ್ಧಗ-೭೫೦|| ಹಾರ ೮ (ಟೀಕು|| ಹಿಂದಣಕ್ರಮು)

ಸೂತ್ರಂ || ೨೨ ||

(1) ಬೆಸ್ತ–ಸಂಚರಾಶಿ

ಕಂ|| ಒಂದರ್ಘದಿಂದೆ ಕೊಂಡಿಂ ।
ತೊಂದರ್ಘದಿನಳಿವ ಪಂ (ಪಾಂ ?) ಚರಾಶಿಕದೆಡೆಯೊಳ್ ||
ಸಂದಿರ್ದರ್ಘದ ಬೆಸ್ತಮು ।
ನೊಂದೊಂದಱೊಳೆನ್ದನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೨೩ ||

ವೃ|| ಬಗೆಗೊಂಡಱುವತ್ತೆರಡುಂ ಪೊನ್ನಱುವಣವರೆಗೈನೂಱ ಮೂವತ್ತೆರಬ್ಖಂ ।
ಡುಗಮಾಱಾಗಲಾ ಗದ್ಯಾಣಮುಮೆರಡುವಣಂ ಪಾಗಮಾಂ ಮೂಱುವೀಸ ||
ಕ್ಕೆ ಕಡಂಗೊಂಡಾಱುಪೊನ್ ಪಣಗತಿಯುತ ವಾಗದ್ವಯಕ್ಕಱಿಯಿಂದಂ ।
ನೆಗಱಲ್ ನಾಲ್ವತ್ತುಮೂಖಂಡುಗಮುನಳೆಯಲೇಂ ಪೇಱು ಸಂದಿರ್ದ ಲಾಭಂ ||

ಗ ೬೨|| ೧|| ಕ್ಕೆ ಖ ೫೩೨ ದಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ....೨ ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಗ ೯೪|| ಕ್ಕೆ ಬ ೪೩ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಱಲು ಲಾಭ ಮೊದಲ್‌ಕೂಡಿ ಲಬ್ಧ ೧೨೭|| ೧ || ೧ ಹಾರ ೧೦೭೫೮೦ ದ್ವಿತೀಯಹಾರ ೨೦೦

ಸೂತ್ರ || ೨೪ ||

ಇಪ್ಪತ್ತುಖಂಡುಗ ಬತ್ತಂ ।
ತಪ್ಪದೆ ಐನೂರ ಸಲಗೆಯಾಗಲ್ ಮತ್ತಾ ||
ಒಟ್ಟೊಳಱುನೂಱು ಹೊಂಗಂ ।
ತಪ್ಪದೆ ಏೞಚ್ಚಿಗೈದು ಮಾಱಲದೇನ್ನೈ ||

ಗ ೨೦ ಕ್ಕೆ ಖಂ ೫೦೦ ದಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ ೬೦೦ ಕೊಂಡು ಗ ೭ ಗೆ ಖ ೫ ಮಾಱುಲು ಲಾಭ ಮೊದಲುಕೂಡ ಲಬ್ಧ ಗ ೬೦೦ ಹಾರ ೨೫

ಸೂತ್ರಂ || ೨೫ ||

ಹೊನ್ನುಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಬತ್ತಂ ।
ಸನ್ನುತ ಹದಿನ್ನೈದು ಸಲುಗೆಯಾಗಲ್ ಮತ್ತಾ ||
ಪೊನ್ನೊಱೆರಡಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ।
ಮುನ್ನತವೈದಚ್ಚಿಗೆಂಟ ಮಾಱಲದೇನೋ ||

ಗ ೪ ಖ ೧೫ ಲ್ಲಿ ಗ ೧೦೨ ಗೆ ಕೊಂಡು ಗ ೫ ಗೆ ಖ ೮ ಮಾಱಲು ಲಾಭ ಮೊದಲು ಕೂಡಿ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧೭೯೧||೨|| ಹಾರ ೩೨.

ಸೂತ್ರ || ೨೬ ||

ಮ|| ಸ್ರ || ಪದಿನೇೞುಂಖಂಡುಗಂಗೂಡಿದಕೊಳಗಯುಗಂ ಪೊನ್ನದಾಗಲ್ಕೆತಾಂದು ||
ಣ್ಣದೆ ಮುನ್ನೊಱೇೞು ಗದ್ಯಾಣಮುಮೆರಡುಪಣಂ ಪಾಗವೊಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಂ ।
ತದನೊರ್ವಂ ಪೊನ್ಗೆ ನಾಲ್ಖಂಡುಗವರೆಯಲದಂಮಾಱಲೇಂ ಲಾಭಮಾಯ ।
ರ್ಘದಿ ನೀಗಳ್ ಪೇೞ ನೀಂ ಭಾವಿಸಿದೊಡೆ ಗರುವಂತಾಗಿರಲ್ ಭಾಗದಿಂದಂ ||

ಖ-೧೭-೨|| ಗ ೧ ಗ ೩೦೭ ವಿ ೨ || ಗ | ಖ-೪|| ಲಾಭ ಮೊದಲು ಏನಹುದಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಲಬ್ಧ ಗ-೧-೬೭ || || ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೯೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦-||

ಟೀಕು || ಅರ್ಘ ಅರ್ಘಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ, ಹೊಸ್ನು ಹೊನ್ನಿಂಗೆ ಬೆಸ್ತಮಾದ್ಯರಾಶಿಯ ಹಾಗಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ-೧೨೯೦ ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮೊದಲರಾಶಿಯ ಕೊಳಗವ ಮಾಡುವುದು ೩೪೫ ಮಧ್ಯ ರಾಶಿಯ ೧೨೯೦ ನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿದರೆ ೪೨೩೧೮೦ ಅದನ್ನು ಕಡೆಯ ರಾಶಿಯ ಕೊಳಗವ ಮಾಡಿದರೆ ೯೦ ಭಾಗಿಸಲು......................ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೭ ||

ಕಂ|| ಪದಿನಯ್ದು ಖಂಡುಗಂ ಪೊ ।
ನ್ಗೊದವಿರೆ ನೂಱಯ್ದು ಪೊನ್ಗೆ ಕ್ರಯವಿಟ್ಟದನುಂ ||
ತದನೊಂದುಪೊನ್ಗೆ ಮಾಱಲ್ ।
ಪದಿನಾಲ್ಖಂಡುಗಮಂ ಮಾಱಿ ಲಾಭಮುದೆನಿತೋ ||

ಗ-||೧೫-||ಗ-||-೧೦೫-|| ಖ-೧೪ ಮಾರಲು ಲಾಭ ಮೊದಲು ಕೂಡಿ ಏನಹುದಯ್ಯಾ । ಎಂದರೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧೨-||೦ ಹಾರ ೧೪ ಟೀಕು|| ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೮ ||

ಪದಿಮೂಱುಖಂಡುಗಂಪೊ ।
ನ್ಗದಾಗಲ್ಕೆಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು ಪೊನ್ಗೊಲವಿಂದಂ ||
ವಿದಿತಂಕೊಂ . . . ತಗಿತಂ । ?
ಪದಿನಾಱುಖಂಡುಗದಿ ಪೊನ್ಗೆ ಪೊಂಳೆ ಚೆರೆಯದಂ ?||

ಗ ೧ ಕ್ಕೆ ಖ ೧೩ ಗ ೮೪ ಕ್ಕೆ ಖ ೧೪ ವಷ್ಟಚೆಗೆ ಲಬ್ಧ ೭೮ ಹಾರ ೧೪

ಟೀಕು|| ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಕ್ರಮು–

ಸೂತ್ರಂ || ೨೯ ||

ಇರದೊಂದು ಪೊನ್ನಿಗಱುಸಾ ।
ಸಿರದೇೞ್ನೂರಡಕೆಯರ್ಘದಿಂ ಪೊನ್ನಯ್ನೂ ||
ಱೆರಡಕ್ಕೆ ಪೊನ್ಗೆ ನಾಲ್ಸಾ ।
ಸಿರದಲಿ ಮಾಱಲ್ ಲಾಭಮೇನೊ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಗ-೧-ಅಡಕ್ಕೇ ೬೭೦೦-ಗ ೫೦೨|| ಗ| ಅಡಕೆ ೪೦೦೦ ಧಾರಣೆ ಯಲು ಮಾಱಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೮೪೦-||೨|| ಹಾರ ೪೦೦

ಟೀಕು|| ಅರ್ಘ ಅರ್ಘಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡಲಹುದು|| ಅದಕ್ಕೆಯೆ ೩ ರಾಶಿಯನು ಅಡರಿಸಿ ಗುಣಿಸಲು ೩೩೭೩೪೦ಂ ಇದನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಮೊದಲ ಎರಡು ರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಲು ೪೦೦೦ ಇದಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ

ಅಡಕೆಗೆ ಅಡಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು

ಸೂತ್ರಂ || ೩೦ ||

ಕಂ|| ಆದರದೆ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವ |
ಮೇದಿನಿಯೊಳ್ ಪೊನ್ನ ಪೊನ್ನ ಮಾಳ್ಪಂತಾ ||
ಶೋಧಿಸಿ ದಲ್ ಮಾಸಬಡ್ಡಿಯತ್ತಿ |
....ವಿಧದಿಂ ಬೆಸ್ತರಾಸಿಕಕ್ಕುಂ ||

ಮ|| ದಶವರ್ಷಂಗಳ ಪೊನ್ಗಳಿಪ್ಪತ್ತೆರಡಕ್ಕಂತೆರಡು ತಿಂಗಳಿಂಗೆಯ್ದು ದ |
ದ್ದಶಮುಂಬಡ್ಡಿಯಾಗಲ್ಕೇಱುವರೆ ಬಣ್ಣಂ ಬೆಸ್ತಯುತಂ ||
ಶತಂ ಪೊನ್ಗಳಿಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ಪೊನ್ಮುಂ ಬಡ್ಡಿಯಾಗಲ್ಕೆತಾಂ |
ವಸುಧಾಚಕ್ರೆಮು ಮೆಚ್ಚೆ ಪೇಲಿದೆನಿತುಂ ಭಾವಿಸಲ್ ||

.....................................|| ಬ ೧೦ ಗ ೨೭|| ತಿಂಗಳ್ ೨ ಕ್ಕೆ ಬಳಸಿ-||೦|| ಬ ೭|| ಗ ೧೫೫-|| ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಗ ೫೦ || ಇಷ್ಟ ತಿಂಗಳ್ ೪.. ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳ್ ತಿಂಗಳ್ ಹೊನ್ನಿಂಗೆ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಗು ಬಡ್ಡಿ ಬೆಸ್ತ ಮಾಡುವುದು ಮುಂಬಡ್ಡಿಗ ೫ ಹೊನ್ನನು ಹಾಗವಮಾಡಿ........................ರಾಶಿಯನು ಅದಱಿಂಗುಣಿಸಿ ೩೫೨೦೦೦-|| ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮೊದಲ ಮೂಱುರಾಶಿಯ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಿ ಅಡರೆ ಗುಣಿ .... ಇದನು ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟ ಮೊದಲ ಮೂಱುರಾಶಿಯ ಅಡರೆ ಗುಣಸಿಯ ಅದರೆ ಗುಣಿ................ ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ

ಸೂತ್ರ || ೩೧ ||

ಉ|| ವೃ|| ತಿಂಗಳು ಮೂಱುಪತ್ತು ದಿವಸಂಗಳಿಗೆಂಟಱ ಬಣ್ಣಮೊಪ್ಪುವಾ |
ಪೊಂಗಳು ಅಯ್ದು ಆಱುಪಣಪಾಗ ಮೂಱನೆಯಂ ಸಮಂತು ಬ ||
ಣ್ಣಂಗಳು ಪೊನ್ನು ಶರಾಬ್ಧಿಗಂ ಪದಿಮೂಱುಕನಕಂಗಳಾಱುವ |
ಡ್ಡಂಗಳು ಮೂಱುನಿನವುರ . . . . ಕಾಣಿಯೆನೆ ಬಡ್ಡಿಯಕಾಲಮೇಂ ಬುಧಾ ||

ತಿಂಗಳು ೩ ದಿನ-೧೦ ಬ ೮ | ಗ ೫ ಬಡ್ಡಿಗಂ|| ೧ || ಖ ೧೦-|| ಗ ೪೫ ಗೆ ಮುಂ ಬಡ್ಡಿಗಂ ||೧೩|| ಕಾ ೩ ಗೆ ಲಬ್ಧ ತಿಂ..........೬-|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೨೪೩೦೦೦ || ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦||

ಟೀಕು-ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನು ಹೊನ್ನಿಗೆಂ ತಿಂ(ಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆಂ) ಬಡ್ಡಿ ಹಾಗ ವೀಸ ಕಾಣಿಯ ಮಾಡಲು-೧೯೦೩೫|| ಇದನ್ನು ೫ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ, ೮ ರಿಂ ಗುಣಿಸಿ, ೮೧ರಿಂ ಗುಣಿಸಿ ನೂಱಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೫೭೪೦೦೦೦ ಇದನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಹಾರವಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೪೫೭ನಿಟ್ಟು ೧೦ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಬಡ್ಡಿಯ ಕಾಣಿಯ ಮಾಡಲು ೫೪೦ ಭಾಗಿಸೆ ೨೪೩೦೦೦ ಇದಂ ಭಾಗಿಸೆ ಬಂದುದನುಪಮದ್ಯಾನಾ ಮದಿಲ್ಲಿ ದಿನಕೊಱತಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳನು ದಿನಮಾಡಿ ೩೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩೨ ||

ಉ|| ಹತ್ತರ ಬಣ್ಣದಚ್ಚು ಗತಿಸಂಖ್ಯೆಗೆ ರಂಧ್ರ ಶಶಾಂಕಸಂಖ್ಯೆಯಾ |
ಗುತ್ತಿರೆ ಖಂಡುಗಂಗಳಾಱರ್ಘದಿನಾಶತಷೋಡಶಂಗಳಾ |
ಮತ್ತಮದೆಂಟು ಬಣ್ಣವರೆ ಕಾಂಚನವೈದನೆ ಷೋಡಶಂಗಳಾ |
ಗುತ್ತಿರೆ ಲಾಭಮಂ ಗಣಕ ಪೇಳ್ವುದು ಸೂತ್ರದಿಷ್ಟದಿಂ ||

ಬ ೧೦-ಗ-೪|| ಖ||-೧೯|| ಗ ೧೧೬-|| ಬ ೮ ಗ-೫|| ಖ ೧೬|| ಮಾಱಲು ಲಾ (ಭ) ಲಬ್ಧ ೧೪೬|| ೩|| ವಿ ೧ || ಕಾ ೩|| ಹಾರ ೨೫೬೦-||

ಟೀಕು|| ಅರ್ಘ . . . . . .ಸ್ತಮಾಡಿ ಬಂದಾ . . . ಗಳ ಹಾರವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಯ ನಾಲ್ಕು ರಾಶಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸೆ ೩೭೪೬೮೦ | ಇದು ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದ ರಾಶಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಲು ೨೫೬೦ ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೩ ||

ಮ|| ಸ್ರ|| ನವಬಣ್ಣಂ ಬೆಸ್ತ ಪೊನ್ನು (ಯು) ಗ್ಮ ವಗನಿಂದೊಂಬತ್ತು ಸಹಸ್ರಂಗಳಯ್ದೂ |
ಱುವರಂ ತಾಗೆ (ತಾನಾಗೆ?) ಶೂನ್ಯಾಂಬರ . . . . . ಖರಕ್ಕೆಯ್ದೆಕೊಳ್ಳಲ್ ||
ಶಿವಸಂಖ್ಯಂ ಯುಗ್ಮಪೊಂಗಳ್ ಪೊನ್ನು ಮೂಱಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರಂಗಳ್ |
ತವೆಮಾಱಲ್ ನೀಚ....ಕದ ದೆಸೆಯಂ ತಾಯದಲ್ಲಿ ಪೇೞ್ಸಂದಿರ್ದ ಲಾಭಂ||

ಬ ೯ | ಗ ೨ ||೦|| ಅಡಕೆ ೯೫೦ಂ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ-೬೦| ಬ ೧೧ ||

ಗ ೩ || ಅಡಕೆ-೧೦೦೦೦ ಲಬ್ಧ ಗ ೮೭೪ ಹಾರ ೯೦೦೦೦೦೦—

ಟೀಕೆ|| ಅರ್ಘ ಅರ್ಘ, ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಮೂಱು ಹೊನ್ನಹಣಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ೪ ರಾಶಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಲು ೭೮೬೬೦೦೦೦೦೦ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಮೊದಲರಾಶಿಯ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಿ ೯೦೦೦೦೦೦ ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೪ ||

ಚಂ || ದಶವರೆ ವರ್ಣದಿಂದೆಸೆವ ಪೊನ್‌ತ್ರಿತಯಕ್ಕೆ ಲೇಸೆನ್ದು ಮಾನದಿಂ- |
ಪಸರಿಸಿ ಚಂದ್ರಯುಗ್ಮದೊಳೆ ಖಂಡುಗಮಂ ಗಗನಾಂತ ಪೊಂಗೆ ತೊಂ ||
ಡೆಸರುದ ನೇಱು ಬಣ್ಣದ ಕನಕಂ ಶರಸಂಖ್ಯ ಅತ್ರಮಾನದಿಂ |
ರಸಶಶಿಖಂಡುಗಂ ಕೊಳ (ಗ) ವಯ್ದನೆ ಮಾಱಲು . . ಪೇೞ್ಬುಧಾ ||

ಬ-೧೦ || ಗ ೨ || ಮಾನ ೧೬|| ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಬ-೨೧ . . . . ಬ ೭ ಗ-೫|| ಗ ೧೧೨-|| ಖ-೧೬ || ಲಬ್ಧಗ ೧೭೨|೩ ವಿ ಕಾ ೨|| ಹಾರ ೪೯೧೪೦ ಶೇಷ ೭೫೬೦

ಟೀಕು|| ಮಾಸಮಾಸಕ್ಕೆ ಖಂಡುಗ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಬಣ್ಣಗಳ ಹಾರವ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕಡೆಯ ೪ ನು ೧೬ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೬೭೦ ಇದನು

೫೦ಱಂಗುಣಿಸಿ ೩೩೬೦೦೦ ಇದನ್ನು ೭೮ ಱಂಗುಣಿಸೆ ೯೪೦ ೮೦೦ ಇದನು ೯೦ ಱಂ ಗುಣಿಸಲು ೮೪೬೭೨೦೦ ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಹಾರವ ಮಾಡುವುದು ದಕ್ಕೆ ೩೨೫|೧೨ ಱಂ ಗುಣಿಸಲು ೩೯೦೦ ಇದನು ೩ ಱಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೧೭೦೦ ಇದನು ೪೨ ಱಂ ಗುಣಿಸೆ ೪೯೧೪೦೦ ಇದಱಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ ||೩೫ ||

ವರ್ಣಗದಿ-ಹೊಂಗು-ಬಿಸಿಗೆಗಳ ಪಮಾಗೆ ಮಿಶ್ರಿತಂ ಅಂ |
ಬರಗಜ ಪ್ರಮಾಣ–ತೊಲೆಯರ್ಘದಿ ಪೊನ್ ತ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುತಾಂ ||
ಭೋರೆನಲನ್ತವರ್ಣಪುರಕಾಂಚನಮಯ್ದುಱ ಕಟ್ಟೆನೊಳ್ |
ಭಾರಪ್ರಮಾಣತೊಲೆಯರ್ಘದಿ ಹತ್ತಿಯ ಮಾಱಲು ಲಾಭಮೇಂ ಬುಧಾ ||

ಬ ೧೨ ಗ ೩. ಬಿ-೯ ತೊಲ್ತೆ ಧಾರಣೆಗೆ ೩೦೦ ಕೊಂಡು ಗ ೩|| ಗ ೫ ಪ-೧೦ ಕೊಲ ತೊಲೆ ೩| ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಱಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೭೩೬೮೩|| ವಿ–ಭಾ ೨ ಗಿ–೩ ಹಾರ ೧೫೮ ರಾ| ಸೆ (ಶೇಷ ?) ೧೦೦೮೦.

ಟೀಕೆ|| ಬೆಸಿಗೆಗಳ ಹಲಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ತೊಲೆಯನು ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡಿ ಇದ್ದ ಬೆಸ್ತಕ್ರಮ ಕಡೆಯ ೫ ರಾಶಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸೆ ೧೧೬೬೪೦೦೦ ಇದನು ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮೊದಲ ೪ ರಾಶಿಯನು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ೧೫೮೪೦ ಇದಱಂ ಭಾಗಿಸೆ ಲಬ್ಧ.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೬ ||

ಕಂ || ಇರದೊಂದು ಪೊನ್ಗೆ ಅಱುಸಾ |
ಸಿರದೇಱಡಕೆಯರ್ಘದಿಂ ಹೊನ್ನಯ್ದೂ ||
ಱರಡಕ್ಕಂ |ತ್ರೈರಸಿಪದಿ |
ನೇೞುಮಾನಕೊಳಗದಿ........||

ಸೂತ್ರಂ || ೩೭ ||

ಪದಿನೈದುಂ ಮಾನದ ಕೊಳ |
ಗದಿನಳೆಯಲ್ ನೂಱುಯೇೞು ಖಂಡುಗಮಾಗಲ್ ||
ಅದನಾ ಪದಿನಾಱುಂಮಾ |
ನದ ಕೊಳಗದಿನಳೆದೊಡೆ (ನಿತು) ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಮಾನ ೧೭೦ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಖ-೧೦೭ || ಮಾನ ೧೬|| ಲಬ್ಧ ಖ ೧೧೩|| ೩||
ಹಾರ ೧೬

ಟೀಕು|| ಮಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ . . . ೧೦೭ ಱಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೬ ಱಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೩೮ ||

ಪದಿನೇೞುಮಾನಕೊಳಗದಿ |
ನಳೆದೊಡೆ ಶೂನ್ಯನಯನೇಂದು ಖಂಡುಗಮಾಗ ||
ಲ್ಕದನಳೆಯೆ ಖಂಡುಗಂ ನೂ |
ಱರಡಾಗಿರೆ ಬೞುಕ್ಕಳೆಸುದೆನಿತು ಮಾನದ ಕೊಳಗಂ ||

ಖ ೧೨೦ ಮಾ:೧೭|| ಕೊಳಗ-ಖ ೧೦೨-|| ಲಬ್ಧ ಮಾ–೨೦–೦ ಹಾರ ೧೦೨

ಟೀಕು|| ಖಂಡುಗ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ ೧೨೦-೧೭ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ೧೦೨ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೯ ||

ಕಂ|| ಪದಿನಯ್ದುಮಾನ ಕೊಳ |
ಗದಿನಳೆದೊಡೆ ನೂಱುಹತ್ತು ಖಂಡುಗಮಾಗ ||
ಲ್ಕದನು ಹದಿನೇೞು ವರೆಮಾ |
ನದ ಕೊಳಗದಿ ತಾನಳೆದೊಡೆನಿತು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಮಾ-೧೫ ಖ-೧೧೦ || ಮಾ-೧೭ || ಲಬ್ಧ ಖ-೯೪ || ೦ || ಮಾ-೩ || ೧ || ಹಾರ ೭೦

ಟೀಕು || ಮಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ... ಗೆ ಮಾಡಿ. ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡುವುದು || ೬೦ ನು ೧೧೦ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ೨೦ ಭಾಗಿಸೆ ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು-ಶೇಷ-೬೮- ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೦ ||

ಕಂ|| ಪದಿನಾಲ್ಕು ಮಾನ ಕೊಳಗದಿ |
ನಳೆದೊಡೆ ನೂಱಯೆರಡು ಖಂಡುಗಮಾಗಲ್ಕದ ||
ನಳೆಯೆ ಖಂಡುಗಂ ನೂಱೀೞಾಗಲು |
ಮದು ಬೞಿಕಳೆದೊಡೆನಿತು ಮಾನದ ಕೊಳಗಂ ||

ಖಂ-೧೦೨ || ಮಾನ-೧೪ || ಖಂ-೧೦೭ || ಲಬ್ಧ ಮಾ-೧೩ || ಸೊ-೧ ಶೇಷ-೫೩-ಹಾರ-೧೦೭.

ಟೀಕು || ಖಂಡುಗ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ ೧೦೨ || ಹ-೧೪ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ೧೦೭ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೧ ||

ಕಂ|| ಸಲೆ ಪದಿನಾಱಱ ಕಟ್ಟಳೆ |
ನೆಲೆಯೆನಿಸುವ ಕೋಲೊಳೊತ್ತಿ ಬಿ(ೕಸ,ಗೆ ನೂಱಂ ||
ನೆಲೆ ಪದಿನೆಂಟಱ ಕಟ್ಟಳೆ |
ಫಲಮೆನಿಸುವ ಕೋಲೊಳೊತ್ತಿ ತೂಗಲ್ಕೇನೋ ||

ಕಟ್ಟಳೆಯಪಲ–೧೬–|| ಕೋಲುಬೀಸಿಗೆ–೧೦೦ ಕಟ್ಟಳೆ ೧೮ || ಕೋಲಲ್ಲಿ ತೂಗಿದರೆ ಲಬ್ಧ ಬೀಸಿಗೆ ೮೮ ಪಲ-೧೭|| ಶೇಷ ೨|| ಹಾರ ೧೮||

ಟೀಕು|| ಕಟ್ಟಳೆ ಕಟ್ಟಳೆಗೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ೧೬ ನೂ ೧೦೦ ನೂ ಗುಣಿಸಿ ೧೮ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಬೆಸ್ತತ್ರೈರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣಾಂತರ

ಸೂತ್ರಂ || ೪೨ ||

ಪದಿನೈದು ಪೊನ್ನ ಬಣ್ಣದ ।
ವಿದಿತಂ ಪದಿನೇಱುಪೊನ್ನು ಹಣವಯ್ದುಕ್ಕಂ ||
ಪದಿನಾಱುಂ ಬಣ್ಣದ ಪೊ ।
ನ್ನಿದ ಭಾವಿಸಿ (ನೀಂ) ತಿಳಿದು ಪೇಱು ಏನೆಂಬುದಮಂ ||

ಬಣ್ಣ ೧೫|| ಗ-೧೭|| ಬಣ್ಣ-೧೬ || ವಟ್ಟಯಿಸಲು ಲಬ್ಧಗ ೧೬ ಗ೦-|| ಕಾ ೩ ಹಾರ ೬೪೦ ಜಾಗೆ-೪೮.

ಟೀಕು|| ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹಾಗವ ಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡುವುದು. ಕಡೆಯ ೧೭೫ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೬೭-||(ಹೊನ್ನನು?) ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮೊದಲ ೬೪ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೩ ||

ಪದಿನೈದುಂ ಮಾನದ ಕೊಳ ।
ಗದಿನಳೆದೊಡೆನೂಱ ಹನ್ನೆರಡು ಖಂಡುಗಮಂ ||
ತದನೆ ಪದಿನೇಱುವರೆ ಮಾ ।
ನದ ಕೊಳಗದಿನಳೆಯಲೆನಿತು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಮಾ ೧೫ ಲಿ ಅಳೆದು ಖ ೧೧೨ ನೂ ಮಾನ ೧೭|| ಯ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಳದಡೆ ಲಬ್ಧ ಖ ೯೬ ಹಾರ ೭೦ ಮಾನಮಾನವನೂ ಸೊಲ್ಲಗೆಯ ಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೪ ||

ಎರಡುಂ ಕೊಳಗದಿನಳೆದೊಂ ।
ದುರಾಸಿ ಇತ್ತೆರದ ನಡುವಣಿಚ್ಛೆಯ ಮಾನಂ ||
ನಿರುತಂ ಹತಿಗೈದಿರೆ ಬಂತಾ ।
....ಬಱಿಕಳೆದವೆನಿತು ಮಾನದ ಕೊಳಗಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೫ ||

ಮೊದಲೊಳಳೆದಿರ್ದ ಖಂಡುಗ ।
ಮದನೂಱೆಂಟಾಗೆ ಮತ್ತಮಂತದನಳೆಯ ||
ಲ್ಕದು ನೂಱಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟಾ ।
ದುದೆನಲೆರಡು ಕೊಳಗದ ಪ್ರತಿಯುತಮಂ ||

ಖ ೧೦೮ ನೂ ಮಾ ೧೬ ಅದನು ಖ ೧೨೮ ಲಬ್ಧ ನೂ ೧೩|| ಹಾರ ೧೨೮ ಖಂಡುಗ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು.

ಸೂತ್ರ || ೪೬ ||

ಪದಿನಾಱು ಮಾನದ ಕೊಳ ।
ಗದಿನಳೆದ ನೂಱ ಮೂಱು ಖಂಡುಗದೊಳ್‌ನೂಱು ||
ಮೊದಲಿರ್ದ ಪತ್ತು ಬಳ್ಳವು ।
ನದನಳೆಯಲ್ ನೂಱುಖಂಡುಗಕ್ಕೇನಕ್ಕುಂ ||

ಖ ೧೦೩ ಮಾ ೧೬ ಲ್ಲಿ ಖ ೧೦೦ಲು ಲಬ್ಧ ಮಾ ೧೬|| ಹಾರ ೮೦೦

ಸೂತ್ರಂ || ೪೭ ||

ಕೊಳಗದ ಮಾನಾಂತರದಿಂ ।
ಫಲದೊಳ್ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಭೇದವಂ ಪಣಮಕ್ಕುಂ ||
ತಿಳಿತಮ್ಮೊಳ್ ತಾಂ ಬೆಸ್ತ ।
ತ್ರೈರಾಸಿಕಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಬಕ್ಕುರ್ಗಂ ? ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೮ ||

ಕಟ್ಟಳೆ ಪದಿನಾಱೆನಿಸುವ ।
ದಪ್ಪದ ಕೊಳಗನೂಱು ಬೇಸಿಗೆಯಾಗಲ್ ||
ಮುಟ್ಟಪದಿನೆಂಟು ತೂಕದ ।
ಕಟ್ಟಳೆಗೋಲಿನಲು ತೂಗಲದುವೆನಿತಕ್ಕುಂ ।

ಕಟ್ಟಲೆ ೧೬ ರಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿದ ಬೀಸಿ ೧೦೦ ಕಟ್ಟಳೆ ೧೮ ರಲ್ಲಿ ತೂಗಲು ಲಬ್ಧ ಬೀಸಿ ೮೮ ಹಲ ೧೭|| ಶೇಷ ೨ ಹಾರ ೧೮.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೯ ||

ಇನ್ನೂಱು ಹೊನ್ನು ತೂಕದ ।
ಹನ್ನೆರಡಿರೆ ಕಡೆಯ ವಳಿದು ಮಾಡಿಸಲ್ಬೆಸವಾ ||
ಹೊನ್ನೆಪ್ಪತ್ತೈದಱೊಳಾ ।
ಬಿನ್ನಣಿಗರು ಮಾಡಲೆನಿತು ಕಡೆಯುಮದಕ್ಕುಂ ||

ತೂಕ ಗ ೨೦೦ ರಲ್ಲಿ ಕಡೆಯ ೧೨ ನೂ ತೂಕ ೭೫ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಕ ೩೨ ಹಾರ ೭೫

ಸೂತ್ರಂ || ೫೦ ||

ಹನ್ನೆರಡುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ ।
ಹೊನ್ನೊಂಭತು ಸಾವಿರಂವಿರೆ ಕರಗಿಸಲಾ ||
ಹನ್ನೊಂದು ಹಾಗದಾ ಹೊಸ ।
ಹೊನ್ನಂ ಬೆಟ್ಟಸಲರಮನೆಗೆ ಸಲಿಸುವೊಡದಂ ||

ಬಣ್ಣ ೧೨||ಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದು ಗ ೯೦೦೦ ನೂ ಬಣ್ಣ ೧೧ಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಲು ಲಬ್ದ ಗ ೧೦೦೦೦ ಹಾರ·೪೫.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೧ ||

ಹತ್ತುವರೆ ಬೇಳೆಬಣ್ಣದ |
ಹತ್ತೊಂಭತ್ತುಂ ಸುವರ್ಣ ದಾರ್ಪಣವುಂತಂ ||
ದಿತ್ತೊಡಮೆನಿತಾಗಿಕ್ಕೊಂ |
ಭತ್ತುಂ ಮುಪ್ಪಾಗವೀಸದೆನಿತುಂ ಪೊಂಗಳ್ |

ಬ ೦೧೦|| ದುಗ ೧೯|| ಕ ಬಣ್ಣ ೯|| ೧ ದುಲಬ್ದಗ ೨೧೯೨|| ಹಾರ ೭೮೪

ಸೂತ್ರಂ || ೫೨ ||

ಪದಿನೈದು ಪಾಗ ಬಣ್ಣದ |
ಮದುನೂಱೇಱೊ.... ನನೊಯ್ದು ||
ಪದಿನಾಱು ಬಣ್ಣದ ಪೊಂಗೆ |
ತಂದುವಟ್ಟೈಸಿದಡಂತೆನಿತಕ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ |

ಬಂ ೧೫ ದು ಗ ೧೦೭ ನೂ ಬಂ ೧೬ ನೂ ವಟ್ಟೈಸಿ ದಡೆ ಲಬ್ಧಗ ೧೦೧|| ೪|| ೧|||೧ ಹಾರ ೪

ಸೂತ್ರಂ || ೫೩ ||

ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣವೊಪ್ಪುವ |
ಪದಿನೈದುಂ ಪೊನ್ನೂಱು ಹಣವಿಗೆ ಮತ್ತಾ ||
ಪದಿನಾಱು ಬಣ್ಣ ಪೊನ್ನದು |
ಸದಮಳದಲಿ ತಿಳಿಯಪೇಱ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಬಂ ೧೩ ದು ತೂಕಗ ೧೫೫ ಬಂ ೧೬ ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಲಬ್ಧಗ ೧೨|| ೧ || ಹಾರ ೧೬
ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦

ಪುಟದ ವರ್ಣಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೫೪ ||

ತುಷ್ಟಿಗೈದಿರ್ದ ಹೊನ್ನಂ |
ತುಷ್ಟಿಯನೈದಲ್ ಮಿಶ್ರವರ್ಣದಿ ನೂರ್ತಾ ||
ನಷ್ಟಿಗೈದಿರ್ದ ಪೊನ್ನಂ |
ನೆಟ್ಟನೆ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಬಕ್ಕು ನಷ್ಟದ ಬಣ್ಣಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೫ ||

ಏೞುವರೆಬಣ್ಣ ಪಚ್ಚಂ |
ಕೀೞಾದೆಂಭತ್ತುತೂಕ ಗಟ್ಟಿಯ ತಂದುಂ ||
ಬೋೞೈಸಿ ಪುಟವನಿಕ್ಕಲ್ |
ಪೇೞೈಪನ್ನೆರಡು ಬಣ್ಣ ತೂಕವದೇನೈ ||

ಬಣ್ಣ ೭|| ದು ತೂಕ ೮೦ ಪುಟ ಬಂ ೧೨ ಲು ಲಬ್ಧ ತೂಕ ೫೦ ಹಾರ ೪೮.
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೬ ||

ಒಂಭತ್ತು ಮುಪ್ಪಾಗ ಬಣ್ಣ |
ಮೆಂಭತ್ತುಂತೂಕವಾಗೆ ತಂದಿಡೆ ಪುಟವುಂ ||
ಸಂಭವಿಸಿ ನೆಗಲ್ದಗಟ್ಟಿಯ |
ನಿಂಬಿನೊಳಱುವತ್ತು ತೂಕ ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ತೂಕ ಗ ೮೦ ದು ೪೯||| ತೂಕ ಗ ೬೦ ಲು ಬಣ್ಣ ಲಬ್ಧ ಬಂ ೧೩ ಹಾರ ೬೦
ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪. ತೂಕತೂಕಕ್ಕೆ ಬ್ಯಸ್ತ.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೭ ||

ಅಱುವತ್ತು ಬಣ್ಣ ಪೊಂಗಳ್ |
ನೆಱೆ ಗದ್ಯಾಣಂ ನೂಱಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ||
ನೆಱೆ ಬಣ್ಣಮಂ ತಾವೆನಿತ|
ತಱುವವೆಂಬುದ ಹೇೞ್ ಸೂತ್ರ ಕ್ರಮದಿಂ ||

ಬಂ ೬೦ ದು ತೂಕ ಗ ೧೧೦ ಬಂ ೧೨|| ಲಬ್ದ ಗ ೪೮ ಹಾರ ೫೦.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೮ ||

ಹತ್ತುಂ ಬಣ್ಣ ಪೊ್ ನೂಱ
ಪ್ಪತ್ತುಂ ತೂಕವನೆ ತಂದು ಪುಟವನ್ನಿಕ್ಕ ||
ಲ್ಕುತ್ತಮ ಪದಿಮೂಱಾದುದು |
ಮತ್ತಾ ಉೞಿದಿರ್ದ ತೂಕಮಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ||

ಬಂ ೧೦ ಕಂ ತೂಕ ೧೨೦ ಬಂ ೧೩ಕ್ಕೆ ಲಬ್ದ ಗ ೯೨| ೩ ವಿ ೧|| ಹಾರ ೧೩
ಭಾಗೆ ಬಾರದ ಕಾಣಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೯ ||

ಪದಿಮೂಱುಂ ಬಣ್ಣದ ಅಱು |
ವತ್ತುಂ ತೂಕವನೆ ತಂದು ಪುಟವಿಡೆ ಮತ್ತಂ ||
ಪದಿನಾಱು ಬಣ್ಣವಾಗಲ್ |
ಸಂಭವಿಸಿ ನೆಗಲ್ದ ಗಟ್ಟಿಯ ತೂಕವದೇನೋ

ಬಂ ೧೩ ದು ತೂಕ ೬೦ ಬಂ ೧೬ ಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೪೮ || ೨ || ಹಾರ ೧೬.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೦ ||

ಆಱುವರೆ ಬಣ್ಣದಚ್ಚುಂ ಕೀ |
ೞ್ಪೊನ್ನಂ ತೊಂಭತ್ತು ತೂಕ ಗಟ್ಟಿಯ ತಂದುಂ ||
ಮೇೞ್ಪೈಸಿ ಪುಟವನಿಕ್ಕಲ್ |
ತೇಲಿದೊಡಱುವತ್ತು ಅದಱ ಬಣ್ಣವದೇನೋ

ತೂರ್ಕಂ ದು ಬಂ ೬ || ತೂಕ ೬೦ ರೆ ಲಬ್ಧ ಬಂ ೯ ||| ಹಾರ೬೦
ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪.

ಮಿಶ್ರ ತ್ರೈರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೬೧ ||

ರಾಶಿಯ ಕೂಟಂ ಪವ ಳಾ |
ರಾಶಿಯೊಳಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದುದಿಚ್ಛೆ ಸಮಂತಾ ||
ರಾಶಿಯೆ ಪಳಮಾಗಿರೆ ತಂ |
ದೋಸರಿಸದೆ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣತವಿಳಾಸಾ

ಸೂತ್ರಂ || ೬೨ ||

ಗತಿರವಿ ನೃಪಸಂಖ್ಯಾಕದ |
ಘೃತದಧಿ ದುಗ್ಧಮನೆ ವೀತರಾಗಂಗಭಿಷೇ ||
ಚಿತವ ಮಾಡಿ ಮತ್ತಂತಾ |
ಸ್ಥಿತಿಯೊಳೆಣಿಸಲ್ಕೆ ಪೇೞಾ ಮಿಶ್ರದ ಪವಣಂ

ತುಪ್ಪ ೪ ಮೊಸರು—ಖಂ ೧ ೨ ಹಾಲು ಖ ೧೪ ಮಾ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿದುದನು ಅವರವರಲ್ಲಿ ತುಂಬಲು ಲಬ್ಧ ತುಪ್ಪದ ಕೊಡದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ ||೧|| ಆ ಕಳಸದೊಳಗಣ ಮೊಸರು ೧, ಆಕಳಸದೊಳಗಿಣ ಹಾಲು ೨ ಅಂತು ೪ ರೂ. ಸರಿ ಮೊಸರ ಕೊಡದೊಳಗಣ ಮೊಸರು || ೪ || ಆಕಳಸ ದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ ಖಂ ೧|| ಹಾಲು ಕೊಡದೊಳಗಣ ಹಾಲು ಖಂ |೩ ಮೊಸರ ಕೊಡ ದೊಳಗಣ ಮೊಸರು ಖ|೧ ತುಪ್ಪದ ಕೊಡದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ ||೨ ಅಂತು ಹಾಲಕೊಡ ಖಂ ||| ೧ ರೂ. ಸರಿ. ಹಾರ ೩೨.

ಟೀಕಿನ ಲೆಕ್ಕ—ಮೊೞ ೨೦. ಕಟು ೧೦ ಮೊೞ ೧೪ಲ್ಲಿ ಬಳದೊಡೆ ಲಬ್ಧ ಕಟು ೧೪.

ಹೆಣರು ೫೦. ಎಣ್ಣೆ ೧.

ಟೀಕು : ಕಟು ೧ಕ್ಕೆ ೨೦ ಹೆಣರು. ಹೆಣರಿಗೆ ೫ ಎಳೆ ತಪ್ಪದು...೨೦. ಮೊೞಕ್ಕೆ ಬಳದ ಕಟ್ಟ್ಕೆ ೯ ಹೆಣರು ೫ ಸೂ ಅಳೆದು ಮೊ ೧೪ಲ್ಲಿ ಬಳೆದೊಡೆ ಲಬ್ಧ ಕಟು ೧೩ ಹೆಣರು ಎಳೆ ೧.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೩ || —ಪೊದುವಿನ ಸೂತ್ರ—

ಜೀವಿತದ ಪೊಂಗಳಂ ಸ |
ದ್ಭಾವದಿನಾಳಿಂದವಿಱಿದು ಕೂಡಿಟ್ಟು ಬೞಿ ||
ಕ್ಕಾವಗಮಂತ್ರೈರಾಸಿ ಕ |
ದಾವಿಧದಿಂದೆಸೆಯೆ ಪೊಡನಿಡುವಂ ರಾಜಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೪ ||

ಸಮವಿಷಮಂ ಪದಿಪಾದೊಡೆ |
ಸಮ ವಿಷಮುಮ ನೊಂದುಗೂಡಿ ಭಾಗಂ ಗೊಂಡಾ ||
ಕ್ರಮದಿಂ ಲಬ್ಧಮನಿಱಿದೊಡೆ |
ಸಮವಿಷಮಂ ಸಮನೆ ಬಕ್ಕ್ಯರಾ (ಜಾದಿತ್ಯಾ) ಜನಮತದಿಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೫ ||

ಒಬ್ಬನವೈದೊಬ್ಬನ ವಾ |
ಱೊಬ್ಬನವೇೞ್ವಿಂಗೆ ಮಾಱುಗೊಂಡಾ ಸಮನಿಂ ||
(1) ತೊಬ್ಬುಳಿಯಾಗಿ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟಂ |
ಸಬ್ಬಥನ ರಸ ಶಶಾಂಕ ಯುಗನೆನಲವರ್ಗ್ಗೆ ||

ಸಮುಚ್ಚಯ ಪದಿಪುಗ ೨೧೬ಗೆ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ ೬೦ ಗ ೭೨ ಗ ೮೪ ಯೋಗ ೨೧೬ ಸರಿ ಮೂರು ರಾಶಿಯನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುದಿರೆಯಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಕೂಡಲು ೧೮. ಇದನೂ ಹಾರವಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಯ ೨೧೬ನೂ ಮೊದಲರಾಶಿ ೫ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೮೦ನೂ ಹಾರ ೧೮ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಕುದಿರೆ ೫ಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೬೦ ಮತ್ತೆ ೨೧೬ನೂ ೬ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೨೯೬ ನೂ ೧೮ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಕುದಿರೆ ೬ಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ಗ ೭೨ ಮತ್ತಂ ೨೧೬ನೂ ಕಡೆಯರಾಶಿ ೭ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೫೧೨ನೂ ೧೮ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಕುದಿರೆ ೭ಕ್ಕೆ ಗ ೮೪. ಅಂತು ಕುದಿರೆ ೧೮ಕ್ಕೆ ಗ ೨೧೬ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೬ ||

ಪೊನ್ನೆರಡಱ ವೇೞಾ– |
ಪೊನ್ನಯ್ದಱವೆಂಟು ಱಾನು ಪೊನ್ನಾ—— ||
ಱಱಮೇೞಾಳುಂ ಗತಿನಯ |
ಪೊನ್ನಂ ಸಲೆ ಪೆಸರದೆನಿತು ಪೊಬ್ಬನ ಭಾಗಂ ||

ಗ–೨ ಅ–೭	ಗ–೫ ಅ–೮	ಗ–೬ ಅ ೭	ಪದಿಪು ಸಮುಚ್ಚಯ ಗ–೨೪ ಲಬ್ಧ ಪ್ರಾತಿಕ ಗ ೩ ||

ಗ–೧೦ ಗ ೧೦|| ಹಾರ ೧೬ ||

---

(1) ತುರ್ಬಿಯೊಳ್ ನೂಱತೊಂಬತೆಂಟಕೆ |
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬಗೆ ಬಂದುವೆನಿತು ಪೊದಪದುಸಮುಚ್ಚಯ ||

ಗ–೧೯೮ | ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕರಿಗೆ ಗ–೫೫– || ಗ–೬೬ – ಗ–೭೭ ಹಾ (ರ) ೧೮ ||

ಟೀಕು || ಕಳ....ನಿಟ್ಟು ಅವಱಿಂ ಗುಣಿಸೆ ೧೮–|| ಈ ಹಾರವಿಂಗ (೭) ೧೯೮ ಹೊನ್ನನು ೫ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ಹಾರ-೧೮ ಭಾಗಿಸೆ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಆಱನು (೬ನು) ಗುಣಿಸಿ ೧೮ ಭಾಗಿಸೆ ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು. ೧೯೮ನು ೭ಱಿಂ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ೧೮ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಿ ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

(ಸೂತ್ರ ೪೪–೪೩ ?)
(ಎಂದು ಕಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ)

ಟೀಕು|| ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಹೊನ್ನುಹೊನ್ನನು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಆಳುಆಳಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೪ ೪೦, ೪೨|| ಇದನು ಕುಡಲು ಇದನು ಹಾರವಾಗಿ ಇರಿಸಿ ೧೪ನೂ ೨೪ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿದರೆ ೩೩೬ನೂ ೯೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ ೪೦ನೂ ೨೪ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೯೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ–೪೨ನೂ ೨೪ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೯೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ (೪೨ನೂ ೨೪ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೯೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.)

ಸೂತ್ರಂ || ೬೭ ||

ಮೂಱಯ್ದೇೞುತ್ತುರಗಂ ಹ |
ತ್ತಾಱೆಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೇದ ಕಡಲೆಯ ಕೆಯ್ಗಂ ||
ಅಯ್ದುಂ ಪೊನ್ನುಂ ಪಣಮುಂ |
ಟಯ್ದನಿತಂ ತೆಱುವರಲ್ಲಿ ಕುದಿರೆಗಳೊಡೆಯರ್ ||

ಕುದಿರೆ–೩	ಕು-೫	ಕುದಿ-೭	ಪದಿಪು ಸಮುಚ್ಚಯ.
ದಿನ-೧೦	ದಿನ-೬	ದಿನ-೮	

ಗ ೫–೩—ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ–೧ || ಗ-೧ || ೦ || ಗ-೨ ಹ ೮ ಹಾರ–೧ ||

ಟೀಕು–ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದಿನದಿನವನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕುದಿರೆಯನು ಗುಣಿಸಲು ೩೦| ೩೦| ೫೬ ಇದನು ಕೂಡಲು ೧೧೬–|| ಈ ಹಾರವಾಗಿ ಗ ೫-೮ ಹಣವಮಾಡಿ ೫೮ ಇದನು ೩೦ ಮೂವತ್ತನು ಗುಣಿಸಿ ೧೧೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು. ಉೞಿದ ಭಾಗೆಗಳುಮಂ (ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ) ಗುಣಿಸೂದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೮ ||

ಉ|| ಮತ್ತರಿಗೊಪ್ಪೆ ನಾಲ್ಕು ಹಣಹಾಗದ ಸಂಖ್ಯೆಯದಯ್ದು.... |
ಮತ್ತರಿಪ್ಪತ್ತು ಬೇಱೆ ಮೂಱು ಹಣಹಾಗದ ವೈಪಣ ಹಾಗ ಸಂಖ್ಯೆಯ ||
ಮತ್ತರಿಪ್ಪತ್ತೆಂಟದರ್ಕ್ಕೆ ಪದಪುಂ ತೆಱೆಪನ್ನೆರಡು ಪೊನ್ನುಮೂವಣ ಹಾಗಮುಂ |
ಮತ್ತಱುಗಂಗಳೆ ಬೇಱೆವೇಱೆನಲ್........||

೪|	೩|	೧ |||	ಪದಿಪು ಸಮುಚ್ಚಯ–ಗ ೧೨-೩-೧ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ.
ಮ ೫	ಮ ೨೦	ಮಾ ೨೮	

ಗ-೨ ಹಾ-೧ ವಿ ೩ ಕಾ ೧|| ಆ-೨ ಎರಡರ ಲಬ್ಧ ಗ ೬-೨|| ವಿ–೪ ಕಾ-೧ ಕಡೆಯ ರಾಶಿಗೆ ಲಬ್ಧಂಗಳ್ || ವಿ-೨-|| ಕಾ ೧ || ಹಾರ ೫೧೩ ||| ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ–೪೦.

ಟೀಕು || ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮತ್ತರಿಂ ತಮ್ಮ(ತಮ್ಮ) ಹಣವ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಗುಣಿಸೆ ೮೫ ೨೬೦, ೧೬೮ ಕೂಡಲು ೫೧೩ ಇದನು ಹಾರವಾಗಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹೊನ್ನು ಮೂಱು ಹಣ ಹಾಗವ ಮಾಡಿ ೪೯೩ ಇದನು ಮೊದಲ ೮೫ ಗುಣಿಸಲು ೪೧೯೦೫|| ಇದನು ೫೧೩ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದನು ಮಧ್ಯನಾಮದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ತೋಱಲಾಗಿ ೧ ಹೊನ್ನನು ಹಾಗಮಾಡಿ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ ಮತ್ತ ೪೯೩ನೂ ೨೬೦ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಬ-೫೧೩ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೯ ||

ಕಂ || ವಿನಯಕ್ಕುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ |
ಕನಿಷ್ಠಮ ನಿಕೃಷ್ಟ ನಾಮ ಸದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತೊ ||
ಯ್ಯನೆ ಬಂದ ಹದಿಕೆಯಾ ರಾ |
ಜನನುತದಿಂ ಬಂದುದ ಕನಿಷ್ಠ ನಿಕೃಷ್ಟ ಪಳಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೭೦ ||

ಉತ್ತಮವೇೞ್ಮಧ್ಯಮ ವೊಂ |
ಭತ್ತು ಕನಿಷ್ಠಂಗಳಯ್ದು ನಿಕೃಷ್ಟ ವೆಂಟಾಗ ||
ಲ್ಕುತ್ತಮ ಮಯ್ದರೆ ಪೊನ್ನಂ |
ಎತ್ತುವೊಡಂತಾ ನಿಕೃಷ್ಟವೊಂದಕ್ಕೇನೋ ||

ಉತ್ತ–೨	ಮ ೧	ಕನಿಷ್ಠ||	ನಿಕೃಷ್ಟ|	ಪದಿಪು ಸಮುಚ್ಚಯ—ಗ ೫||
ಜ–೭	ಜ ೯	ಜ ೫	ಜ ೮	

ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ ೨||೩ ಗ ೧||| ೨ಗ ೦||–ಹಾ ಗ ೧೬ ಹಾರ ೧೧೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦–||

ಟೀಕು || ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹಣವ ಹಾಗವಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವೊಕ್ಕಲಿಗೆ ಗುಣಿಸಿದರೆ ೫೬–೩೬–೧೦–೮– ಇದಂ ಕೂಡಲು ೧೧೦ ಇದ ಹಾರವಾಗಿ ಗ ೫|| ನು ಹಾಗವಮಾಡಲು ೨೨೦ ಇದನು ಮೊದಲು ೫೬ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ–೧೨೩೨೦ ಇದನು ೧೧೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೧೨ ಬಂದಹೊನ್ನು ಹೊನ್ನನು ಹಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾಗಿಸಲು - ಮತ್ತಂ ೨೨೦ ಱಿಂ ೩೬ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೧೦ ಭಾಗಿಸಲು ಕೊಂಬುದು ಮತ್ತಂ ೨೨೦ನು ೧೦ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೧೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದನು ಒಂದು ಹಣವಿಂಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಾಗವೆಂದು ಗುಣಿಸಿ ಭಾಗಿಸುವುದು ಮತ್ತಂ ೨೨೦ನು ೮ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೧೦ ಭಾಗಿಸಿ ಅದನು ೪ (ಱಿಂ) ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೧ ||

ಹೊನ್ನೆರಡಱವೇೞಾಳುಂ |
ಹೊನ್ನೈದಱ ವೆಂಟಾಳು ಹೊನ್ನಾಱವೇೞಾಳ್ಗಂಗ ||
ತಿನಯನ ಪೊನ್ನಂ ಪಸಲಂ |
ದೆನಿತುಂಬರ್ಕುಮದೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನ ಭಾಗಂ ||

ಗ ೨ ಗ ೫ ಗ ೬
ಆ ೭ ಆ ೮ ಆ ೭.

ಸಮುಚ್ಚಯ ಗ ೨೪ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯಯಕ್ಕೆ ಗ ೩||೦. ಗ ೧೦ ಗ ೧೦ ||೦
ಅಂತು ೨೪ ಸರಿ ಹಾರ ೯೬.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೨ ||

ಮೂಱಕ್ಕೈದೇೞುತುರಗ ಪ |
ತ್ತಾಱೆಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೇದ ಕಡಲೆಯ ಕೆಯ್ ಮೂವ ||
ತ್ತಾಱು ಹಣ ಹಾಗಮುಂಕುಡೆ |
ಬೇಱೇನಂ ತೆಱುವರಲ್ಲಿ ಕುದಿರೆಗಳೊಡೆಯರ್ ||

ಕುದುರೆ ೩ | ಕು ೫ | ಕು ೭ | ಸಮುಚ್ಚಯ ಪದಿಪು ಗ ೩ || ೧ | ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ದಿನ ೧೦ | ದಿನ ೬ | ದಿನ ೮ | ಗ ೦ || ೪ | ೩ || ಗ || ೪ | ಗ ೧ || ೨||

ಅಂತು ೩ || ೧ | ದೂ ಸರಿ ಹಾರ ೧೧೬ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪.

ಟೀಕು : ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೩ ||

ಉ|| ಮತ್ತರಿ ಗೊಪ್ಪೆ ನಾಲ್ಕು ಹಣ ಹಾಗದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೈದುಮತ್ತ |
ರಿಪ್ಪತ್ತದು ಬೇೞ್ಕೆ ಮೂಱುಹಣ ಸಂಖೆಯ ವೈಪಣ ಹಾಗೆ ಸಂಖೆಯಾ ||
ಮತ್ತರು ಎಂಟದಕ್ಕೆ ಕರುಸಂ ಗಿರಿ ವಾರಿಧಿ ರೂಪ ಸಂಖ್ಯೆಯೊಂ |
ಭತ್ತು ಪಣಂಗಳಾಗಲದು ಮತ್ತರಿಂಗೆಗಡ ಬೇೞ್ಕೆ ಬೇೞ್ಕೆನಲ್ ||

ಹ ೪ | ಹ ೩ | ಗಂ || ೦ | ಸಮುಚ್ಚಯ ಪದಿಪುಗ ೧೪೭||೪ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ
ಮ ೫ | ಮ ೨೦ | ಮ ೮ | ಪ್ರತ್ಯಯಕಕ್ಕೆ ಏನಹುದಯ್ಯಾ ಎಂದಡೆ ಗ ೨೫||೦

ಗ ೭೨ ಗ ೫೦ ೪ ಅಂತು ಗ ೧೪೭ || ಸರಿ. ಹಾರ ೪೯೩ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦

ಟೀಕು – ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೪ ||

ಹಣವಡ್ಡಮೆರಡುವಡ್ಡಂ |
ಹಣ ಹಾಗಂ ಹಾಗವಡ್ಡಮಂ ಕೊಂಡು ಕೆಲರ್ ||
ವಣಿಜಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಪಡೆದರ್ |
ಹಣ ವೆಪ್ಪತ್ತೆರಡವರ್ಗೆ ಪಸಲೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಸಮುಚ್ಚಯ ಗ ೨ ಹ ೨ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಲಾಭ ಹ ೧ |
ದಾತಂಗೆ ೩ ೦ ದಾತಂಗೆ ಗಂ ೧ ಅಂತು ಗ ೨–೨ ಮಾ ಸರಿ. ಹಾರ ೨೪.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೫ ||

ಮೂಱೈದೇೞು ತುರಗ ಪ |
ತ್ತಾೞೆಂಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೇದ ಕಡಲೆಯ ಕೆಯ್ಯಂ ||
ತ್ರೈರ್ಯ್ಯಗ ಪೊನ್ನು ಪಣ ನಯುನ |
ಬೇೞ್ತೇನಂ ತೆಱುವರಲ್ಲಿ ಕುದಿರೆಗಳೊಡೆಯರ್

ಕುದುರೆ ೩ | ಕು ೫ | ಕು ೭ | ಸಮುಚ್ಚಯ ಪದಿಪು ಗ ೨೩ ಹ ೨ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ದಿನ ೧೦ | ದಿ ೬ | ದಿ ೮ | ಗ ೬ ಗ ೧೧ ಹ ೨ ಅಂತು ಗ ೨೩ ಹ ೨ ಹಾರ ೧೧೬

ಸೂತ್ರಂ || ೭೬ |

ಭಿನ್ನ ಪದಿಪು——
ಮೂಱಱೊಳಗೊಂದು ಭಾಗೆಯು |
ಬೇೞೈದಱೊಳೊಂದು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗೆಯೊಳೊಂದುಂ ||
ತೋಱುವ ಗತಿ ನವಧನಮಂ |
ನೀಱನೆ ನೀಂತಿಳಿಯ ಪೇೞ ಭಾಗೆಯ ಪವಣಂ ||

ಭಾ ೩ | ಭಾ ೫ | ಭಾ ೪ | ಕ್ಕೆ ಸಮುಚ್ಚಯ ಪದಿಪುಗ ೯೪ಗೆ ಲಬ್ಧ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ೩ ಭಾಗೆ-
ಪೊ ೧ | ಪೊ ೧ | ಪೊ ೧ | ಯಲ್ಲಿ ೧ ತೆಱುವಾತಂಗೆ ಗ ೪ ಬಾಗೆಯಲ್ಲಿ ತೆಱುವಾತಂಗೆ ಗ ೨೪|

೪ ಬಾಗೆಯಲ್ಲಿ ೧ ತೆರುವಾತಂಗೆ ಗ ೩೦ ಅಂ ಗ ೯೪ ವು ಸರಿಪಾಲು. ಹಾರ ೪೭.

ಟೀಕು – ಕಡೆಯ ನಾಲ್ಕನೂ ೫ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೨೦ ನಡುವಣ ೫ನೂ ೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೫, ಕಡೆಯ ೪ನೂ ಮೊದಲ ೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೨. ಇವನು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬರವವಿವರ, ಮೊದಲ ೩ಕ್ಕೆ ೨೦ ನಡುವಣ ೫ಕ್ಕೆ ೧೨ ಕಡೆಯ ೪ಕ್ಕೆ ೧೫. ಈ ಮೂರು ರಾಶಿಯನೂ ಕೂಡಲು ೪೭. ಇದನು ಹಾರವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಯ ಪದಪಿನ ೯೪ನೂ ಮೊದಲ ರಾಸಿಯ ೨೦ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೧೮೮೦ನೂ ಹಾರ ೪೭.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೭ ||

ಎರಡುಂ ಮೂಱುಂ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಪರಿವಿಡಿಯಿಂದಯ್ದು ಆಱುಭಾಗೆಯನುಳ್ಳಾ ||
ಸರಸಿಜಮುಖಿಯಂ ಕೇಳಿಸಿ |
ಹರುಷದಿ ನೃಪ ತೊಂಭತ್ತಿತ ಪಸರಿಸಲೇನೋ ||

ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ತ್ಯಾಗವಿತ್ತದ್ದು ಗ ೯೦ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ೯ ಗ೧೩||
ಭಾ ೨ | ಭಾ ೩ | ಭಾ ೪ | ಭಾ ೫ | ಭಾ ೬ | ಗ ೧೮ ಗ ೨೨|| ನಂ ಗ ೨೭ಗ ಒಟ್ಟು ೯೦ ಸರಿ

ಹಾರಂ || ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೮ ||

ತರದಿಂ ದ್ವಿತ್ರಿಚತುಷ್ಕ ಪಂಚಕಷಟದ್ರ್ಯಷ್ಟಂನವಾ ಭಾಗಮಂ |
……………………ಪೊಂಜೀವಿತಕ್ಕಾಗೆ ಬಿ ||
ತ್ತರದಿಂ ಭಾಸ್ಕರ ದೇವವೇದರಸನೇತ್ರಾದಿ ಪೊನ್ನಂಕುಡಲ್ |
ನಿರುತಂ ಪಂಚಕನೇತ್ರೆಯರ್ಗೆಸಲೆ ಪ್ರತ್ಯಯಿಕಮಂ ಪೇೞುದಂ ||

ಜನ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಜ ೧ | ಅ ವ ರಿ ಗೆ
ಭಾಗ ೨ | ಭಾ ೩ | ಭಾ ೪ | ಭಾ ೫ | ಭಾ ೬ | ಭಾ ೭ | ಭಾ ೮ | ಭಾ ೯ | ಸಮುಚ್ಚಯ

ಗ ೨೬೪ ಉ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಬ್ಧಂಗಳು ಗ ೧೨, ಗ ೧೮, ಗ ೨೪, ಗ ೩೦, ಗ ೩೬, ಗ ೪೨, ಗ ೪೮, ಗ ೫೪ ಅಂತು ಗ ೨೬೪ ಸರಿ. ಹಾರ ೪೪.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೯ ||

ಉತ್ತಮಪಣಂ ಬೆರಯಿ–– |
ವತ್ತಕ್ಕಂ ಮಧ್ಯಮಪಣಂಬೆಗಳ್ ನೂಱುಂ ||
ಮತ್ತೆ ಕಣೆಶದವನಂಬೆಗಳು ನಾ |
ಲ್ವತ್ತಕ್ಕೊಂಭತ್ತು ಹೊಂಗೆ ಪದಿಪೇನಕ್ಕುಂ ||

ಗ೦ ೧ ಒಳ ೫೦	ಗ೦ ೦ ಒಳ ೧೦೦	—೪ ಒಳ ೪೦	ಪದಿಪು ಗ೯ ಲಬ್ಧ ಉತ್ತಮ ಒಳ ೫೦ರೊಳಗೆ ಒಳ ೧ ಗೆ ಹ೦ ೧। ಉ ಅಬಳ ೫೦ಕ್ಕಂ ೨॥ ವಿ ೨ ಣ ೨ ಮಧ್ಯಮದ

ಒಳ ೧ರಿಂ ಕಂ ಒಳವೊ ೧ಕ್ಕ ೧ಕ್ಕಂ ೯। ೪। ಅಡ್ಡ ೧ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆಬಳ ೧೦೦ಕ್ಕಂ ಗಳ ॥೧॥೨॥ ಕ ನಿಷ್ಠದ ಒಳ ೪೦ ರೊಳಗೆ ಒಳ ೧ ಕ್ಕಂ ೦೭ ೨॥ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಳ ೪೦ಕ್ಕಂ ಗ ೧॥೦ ಹಾಂಗೆ೯ ಸರಿ ಹಾರ ೯೬೦.

ಟೀಕು ॥ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೦ ॥

ಉತ್ತಮದಂಗಡಿ ನೂಱು ।
ಪ್ರತ್ತಕ್ಕಂ ಮಧ್ಯಕೆ ಕೇರು ವಂಗಡಿಸಿ ॥
ವತ್ತಕ್ಕಂ ಕವಿಸಿದ ಅಂಗಡಿ।
ಹತ್ತಕ್ಕಂ ಶೇಷ ನೂಱ ಹದಿನೆಂಟೇನ್ನೈ ॥

ಗ೦ ೯೪ ಅಂಗಡಿ ೧೨೦	ಗ೦ ೯೨ ಅಂಗಡಿ ೫	ಹ ೧ ಅಂಗಡಿ ೧೦	ಇವಕೆ ಪದಿಪು ಗ ೧೧೮ ಲಬ್ದ ಹ ೪ ಅಂಗಡಿ ೧೨೦ ರೊಳಗೆ ಅಂ ೧ ಕಂ ಗ೦ ೨ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ

ಅಂಗಡಿ ೧೨೦ ಗ ೯೬ ಹ ೨ ಕೇರು ವಂಗಡಿ ೫ ರೊಳಗೆ ಅಂಗಡಿ ೧ಕ್ಕಂ ೯೪ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ೫ಂಕ್ಕಂ ಗ ೨೦ ೯೧ ಕೆರುವ ಅಂಗಡಿ ೧೦ ರೊಳಗೆ ಅಂಗಡಿ ೧ಕ್ಕಂ ಹ ೨ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿ ೧೦ ಕಂ ಗ ೨ ಆಂಗ ೧೧೮ ಸರಿ । ಹಾರ ೫೯೦ ॥

ಟೀಕು ॥ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣಾಂತರದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೧ ॥

ಪೊಂಗಳ ಬಣ್ಣಾಂತರದಿಂ।
ಪೊಂಗಳನಿರದೊಂದಿಸುತ್ತುಮವನೆ ಬಂದಾ ॥
ಪೊಂಗಳ ಕೂಟದಿನತಿಶಯ।
ದಿಂ ಗಣಿತವಿಳಾಸ ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣಂ ಬಕ್ಕುಂ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೨ ॥

ಪನ್ನೆಂಡುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ।
ಪೊನ್ನೆಂಟಂ ಮೇಲೇಱುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ ಪೊನ್ನಂ ॥
ಪನ್ನೆರಡು ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸೆ।
ಬಿನ್ನಣಮಱವಂ.............................. ॥

ಬ೦ ೧೨ ॥ ಬ೦। ೭ ॥ ಲಬ್ಧ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೯ ॥ ಹಾರ ೨೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪ ॥

ಟೀಕು ॥ ಬಣ್ಣಂಗಳ ಹಾಗವ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕೂಡಲು ೭೬೦ನೂ ೨ ರಾಶಿಯ ತೂಕ ಕೂಡಲು ೨೦ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೩ ॥

ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣದಚ್ಚೇಱ್।
ಪದಿನಾಲ್ಕಱ ಬಣ್ಣದಚ್ಚೆಂಟಾ ಪದಿನೈದಱವೇಱ ॥
ಚ್ಚದ.............................. ।
ನೊದವಿಸಿ ಕರಗಿಸಿದೊಡೆನಿತು ಬಣ್ಣಂ ಬಕ್ಕುಂ ॥

ಬ ೧೩ ತೂಕ ೭	ಬ ೧೪ ತೂ ೮	ಬ ೧೫ ತೂ ೭	ಲಬ್ಧ ಮಿಶ್ರ ಬ ೧೪. ಹಾರ ೫೨ ॥ ಟೀಕು ॥ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೪ ॥

ತರದಿಂ ಪೊಂಗಳ ಪೊಂಗಳಿಂ ನಿಱಿಸಿ ತದ್ವರ್ಣಂಗಳಿಂ ಪರ।
ಸ್ಪರಪೊಂಗಳ ನೊತ್ತಿಮಾಡಿ ಬ.......... ॥
ತ್ತರದಿಂದದನೊತ್ತಿ ಬಣ್ಣಮಱಯಲು ಒಡ್ಡಿದ ಕಾಂಚನ ನೊ।
ತ್ತರದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ತನಕ್ಕೆ ತೆಗದುಳುಕಾರಿ ಬಣ್ಣವಂ ಪೇಱ ನೀಂ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೫ ॥

ಮತ್ತನಿತುಮಂ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ದಿನಕರ೦ಗಿಪ್ಪ ಸಾಂಕರಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ।
ಬಣ್ಣದ ಸೆದ್ದಿ ಸಂಖೆಯಾ ಘನೆಷಡು ವಾಸಲೆಂದು ಘನಸಂಖೆಯ ॥
ವಾರಿಬೃತ ವಾಂಕಸಂಖೆಯಾ ಕನಕಮನಿತ್ತರೊಬ್ಬರಿ ಕೂರಂಧ್ರ ಸುಧಾ।
ಕರ ಸಂಖೆವೆತ್ತ ಕಾಂಚನಮನೆ ನಾನೆಗಬ್ದು ಕಾಂಚನವರ್ಣಮದಾವವರ್ಣಮೇಂ॥

ಬಾ ೧೨ ತೂ ೬೦	ಬಾ ೧೦ ತೂ ೧೫೦	ಬಾ ೮ ತೂ ೯	ಇದನು ಪುಟವನಿಕ್ಕಲು ತೂಕ ೧೯೬ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ ೧೧ ॥ ೩ ॥ ಹಾರ ೧೯೬.

ಟೀಕು ॥ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಣ್ಣಂಗಳಂ ೪೦ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕಂಗಳಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕೂಡಲು ೨೯೨ನೂ ಕಡೆಯ ಮಿಶ್ರ ತೂಕ ೧೯೬ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಇಚ್ಛಾವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೬ ॥

ಪೊಂಗಳ ಬಣ್ಣಂಗಳೊಳಾ।
ಪೊಂಗಳ ನಿಱದೊಂದು ಮಾಡಿದುವ ನಿಚ್ಛೆಯ ಬ ॥
ಣ್ಣಂಗಳೊಳೆ ತೆಗೆಯೆ ಬಕ್ಕುಂ।
ಪೊಂಗಳುಮಾ ಪೊಂಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣಂ ಬಕ್ಕುಂ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೮೭ ॥

ಅಷ್ಟನವಗತಮವರ್ಣಮ।
ನಷ್ಟಾದಶ ಪಂಚ ಸಪ್ತ ಇಷ್ಟಂಗಳಲಾ ॥
ನಿಷ್ಟೆ ಕೊಂಡೆನ್ನನವನಡಿ।
ದಿಷ್ಟಮದೇಂ ತಿಳಿಯ ಪೇಱ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ॥

ಬಂ ೮ ತೂ ೧೮	ಬಂ ೯ ತೂ ೧೫	ಬ ೧೦ ತೂ ೭	ಈ ಬಣ್ಣ ಪುಟವಿಕ್ಕಲು ಬಂ ೧೧ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ತೂಕ ಗ ೨೩ ಹ ೪ ಹಾರ ೧೧.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ನಷ್ಟ ಬಣ್ಣಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೮೮ ||

ಪೊಂಗಳ ಕೂಟದಿಂ ಗುಣಿಸು ನೀಂ ಸಮುದಾಯದ ಪೊನ್ನ ಬಣ್ಣದಿಂ |
ಪೊಂಗಳ ವರ್ಣ ಭೇದದೊಳೆ ಬಣ್ಣದ ಪೊಂಗಳನೊತ್ತು ದೊಂದಿಸುತ್ತುಮಂ ||
ಪೊಂಗಳ ರಾಸಿಯೊಳಳವುದಿಲ್ಲದ ಪೊಂಗಳಿಂದ ಭಾ |
ಗಂಗೊಳೆ ನಷ್ಟವ ವಿಸಬರ್ಕ್ಕುಮಿಳಾತಳವಂದ್ಯನೋಜೆಯಿಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೯ ||

ನಿರುತಂ ಬಣ್ಣದಚ್ಚು ಪದಿನೇೞುರೆ ಬಣ್ಣಾಂತರ |
ಕೊರೆಯುಚ್ಚುಗಳೇೞುವಾ ತೆರದಿಂದಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಣ್ಣ ವಿ ||
ಸರವೊಂತಾನೆಸಿ ತಪ್ಪಚ್ಚ ಪದಿನಾೞುಂ ಕೂಡಿ ಬಣ್ಣಂಗಳುಂ |
ತರದಿಂ ಪನ್ನೆರಡಾಯ್ತು ಪೇೞ ಗಣಕಾ ಕಟ್ಟೆರ್ದ ಬಣ್ಣಂಗಳೇಂ ||

ಬ ೧೦ ತೂ ೧೭	ಬಂ ೧೪ ತೂ ೭	ಬಂ ? ತೂ ೧೬	ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣ ೧೨ ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ ೧೩| ಹಾರ ೧೬ ||

ಟೀಕು || ಕೆಳಗಿನ ಮೂರು ರಾಸಿಯ ತೂಕವ ಕೂಡಲು ೪೦ನೂ ಆ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೨ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೮೦ ಬಕ್ಕು ಮೇಲಣ ಸ್ಥಾನದ ಬಣ್ಣವನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಕೂಡಲು ೨೬೮. ಇದನು ೪೮೦ ರೊಳಗುಳಿದುದು ೨೧೨ ಇದನೂ ಬಣ್ಣವನರಿಯದ ತೂಕ ೧೬ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೦ ||

ಪದಿನಾೞುಂ ಬಣ್ಣದಾ ರಜವಿನ ಪೊನ್ನೂಱು ಪನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣಂ |
ಪದೆದರ್ಥಂ ನೂಱುವರ್ಣಾಂತರ ಮೞಯದ ಪೊನೂಱದಾಗೆ ಕೂಡಲ್ ||
ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಬಣ್ಣವಾಯ್ತೇನೆನೆ ಪೆಸರ ನರುವ ಪೇೞ್ ಬಣ್ಣವಿನ್ನಾ |
ವುದೊ ಪೇೞ್... ನಷ್ಟವರ್ಣಂಗಳಂ.................. ||

ಬಂ ೧೬ ತೂ ೧೦೦	ಬಂ ೧೧ ತೂ ೧೦೦	ಬಂ ೦ ತೂ ೧೦೦	ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೪ ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ ೧೫. ಹಾರ ೧೦೦ ||

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ನಷ್ಟ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೯೧ ||

ಉ|| ಮೋದುಗೆ ಮಿಶ್ರವರ್ಣದೊಳೆ ಪೊಂಗಳ ಕೂಡಿಮನಂತೆ ಪೊಂಗಳಂ |
ಮೋದುಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿಜವರ್ಣದೊಳಿಲ್ಲದ ಪೊನ್ನ ಬಣ್ಣದಿಂ ||
ಸೋದಿಸಿ ಶೇಷದಿಂ ತೆಗೆಯೆಯಿಲ್ಲದ ಪೊಂಗಳೆ ಬರ್ಕುಮಾವಗಂ !
.... ||

ಸೂತ್ರಂ || ೯೨ ||

ನೆರೆ ಪದಿಮೂಱರಚ್ಚು ಪದಿನಾರ್ಪ್ಪದಿನಾಲ್ಕಱ ಬಣ್ಣದಚ್ಚು ಹ |
ತ್ತಱಲದು ಹತ್ತು ಬಣ್ಣಗೆಯ ಪೊಂಗಳನೊಂದಿಸಲ್ಕೆ ತ ||
ನ್ನಱಕೆಯ ನುಳ್ಳ ಪನ್ನೆರಡು ಬಣ್ಣಗೆಯಪ್ಪುದುಗುಂ.... |
.......ವಿವೇಕನಿಧಿ ಭಾಸ್ಕರ ಗೋತ್ರಸರೋಜಭಾಸ್ಕರಾ ||

ಬಂ ೧೩ ತೂ ೧|	ಬಂ ೧೪ ಗ ೧೦	ಬಂ ೧೬ ತೂಕ ೦೦	ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣ ೧೨ ಲಬ್ಧ ತೂಕ ಗ ೧೮ ಹಾರ ೨ ||

ಟೀಕು || ಕೆಳಗಣ ೨ ಡ ಸ್ಥಾನದ ತೂಕವ ಕೂಡಲು ೨೬ ನೂ ಮಿಶ್ರ ಬಂ ೧೨ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೩೧೨ ಮೆರಣಯೆ ರಸ್ಥಾನದ ಬಣ್ಣಂಗಳ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಕೂಡಲು ೩೪೮ ರೊಳಗೆ ೩೧೨ ಕಳೆದುಳಿದುದು ೩೬. ಇದನು ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣ ೧೨ಲ್ಲಿ ತೂಕವಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ೨ ನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ವಡ್ಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೯೩ ||

ನಿರ್ಣಯವನೆ ಪೊನ್ನಂ ನಿಜ |
ವರ್ಣದೊಳಿರದೆತ್ತು ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಂ ನಿಚ್ಚಂ ||
ವರ್ಣದೊಳೆ ಬಕ್ಕುಮಮಲ ಗು |
ಣಾರ್ಣವ ಸುಜನೈಕಮಿತ್ರ ವಟ್ಟದ ಪೊಂಗಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೯೪ ||

ಹದಿನಾಲ್ಕುವೊರೆಯ ಬಣ್ಣದ |
ಮದುವಳಲಚ್ಚೆಂಟು ಹತ್ತುವರೆಯ ಬ ||
ಣ್ಣದಪೊಂಗೆ ತಂದು ವಟ್ಟೈ |
ಸಿದೊಡೆನಿತಕ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ ಗಣಿಕಾ ||

ಬಂ ೧೪ ತೂ ೮	ಬಂ ೧೦|| ತೂ ೦೦	ವಟ್ಟೈಸಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧ || ೧ || ೭ ಹಾರ ೪೨ ||

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣ ೧೪ನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ೫೬ನೂ ಆ ತೂಕ ೮ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೪೪೮ನೂ ತೂಕನಾಸ್ತಿ ಬಣ್ಣ ೧೦ || ಹಾಗವ ಮಾಡಲು ೪೨ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೫ ||

ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣವೆಸೆದಿರ |
ಲದು ಮೂವ ತಚ್ಚನೊ ಯುಪದಿನಾಲ್ಕರಲೋ ||
ಗದನೆ ವಟ್ಟೈ.... ....|
ಸಿದೊಡೆನಿತೆಂಬುದನೆ ಪೇೞಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ||

ಬಂ ೧೩ ತೂಕ ೩೦	ಬಂ ೧೪ ತೂ ೦೦	ಕ್ಕೆ ತಂದು ವಟ್ಟೈಸಿದಡೆ ಲಬ್ಧ ತೂಕ ಗ ೨೭ | ೩ | ೧ ಹಾರ ೧೪ ||

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೬ ||

ಪದಿನೆಂಟಂ (ಬಣ್ಣಮ) ತಂ |
ದದಕ್ಕೆ ಸಲೆವಟ್ಟಯಿಸಲು ಪದಿಮೂಱುಂ ಬ ||
ಣ್ಣದೊಳೊದವಿರೆ ಪೊನ್ನೆನಿತ!
ಕ್ಕದೆಂಬುದಂ ತಿಳಿಯೊ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಬಂ ೧೫ ತೂ ೧೮	ಬಂ ೧೩|| ತೂ ೦೦	ತಂದು ವಟ್ಟೈಸಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೨೦ ಹಾರ ೫೪||

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಪುಟ ವರ್ಣಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೯೭ ||

ಪುಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಪೊನ್ನಂ |
ಪುಟವರ್ಣದೊಳಿಱಿದು ಮೊದಲ ಪೊನ್ನಿಂದೆತ್ತಲ್ ||
ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ ಬಣ್ಣಂಗಳ್ |
ಸ್ಫುಟವಶದಿಂ ತದ್ವರ್ದ ಹೃತದಿನಕ್ಕುಂ ಪೊಂಗಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೯೮ ||

ಇಪ್ಪತ್ತ (ನಾ) ದಂ ಪುಟವಿಡೆ |
ತಪ್ಪದೆ ಪದಿನಾಱು ಬಣ್ಣಕ್ಕಾಪದಿನೈದಂ ||
ಒಪ್ಪಿಯೆಸದಿರಲು ಮತ್ತಾ |
ಇಪ್ಪತ್ತಚ್ಚುಗಳ ಬಣ್ಣವೇಂ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ ||

ಬಂ ೦೦ ತೂ ೨೦	ಬಂ ೧೬ ತೂ ೧೫	ಲಬ್ಧ ಪುಟವಿಟ್ಟ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಹಾರ ೨೦

ಟೀಕು || ಬಂ ೧೬ನೂ ತೂಕ ೧೫ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೪೦ನೂ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲದ ತೂಕ ೨೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಪುಟವರ್ಣ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಸೂತ್ರಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೯೯ ||

ಹತನಿಜವರ್ಣದ ಕಾಂಚನ |
ಯುತಿಯುಂ ಪುಟವಿಟ್ಟು ಕಂಡಕಾಂಚನದಿಂದಂ ||
ಹೃತಿಗೆಯ್ಯೆ ಬಣ್ಣಮಕ್ಕುಂ |
ಹತನಿಜ ವರ್ಣದೊಳೆ ಮತ್ತೆ ಪೊಂಗಳ್ ಬಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೦ ||

ಏಕಾದಶ ದಶ ನವಮಂ |
ಪ್ರಾಕಟಮು ಸಪ್ತ ಷಟ್ಕ ಸುವರ್ನಗಿ ಕರಂ ||
..............................ಪುಟದಿಂ ಷೋಡಶ |
ತೂಕಕೆ ನೀಂಪೇೞ ಬಣ್ಣಮಂತೇನಕ್ಕುಂ ||

ಬಂ ೧೧ ತೂ ೮	ಬಂ ೧೦ ತೂ ೭	ಬಂ ೯ ತೂ ೬	ಪುಟವಿಟ್ಟುದು ತೂಕ ಗ ೧೬ ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ ೧೩| ಹಾರ ೧೬.

ಟೀಕು|| ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಬಣ್ಣಗಳ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಕೂಡಲು ೨೧೨ನೂ ಪುಟವಿಟ್ಟ ತೂಕ ೧೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಟಂಕಸಾಲೆಯ ಕಟ್ಟುವ ಇಚ್ಛಾವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೧ ||

ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣಾಂತರದಿಂ |
........ಅಧಿಕ ಮನಂತಾಂ ||
ಯಟ್ಟೈದೊಳ್ಳೆದೆ ಸೋಧಿಸಃ |
ದೃಷ್ಟಿಯ ದೊಂದೆರಡಱಂದ ಫಲಮೆನಿತಿಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೨ ||

ಪದಿನೈದು ಹತ್ತು ಬಣ್ಣವ |
ನೊದವಿಸೆ ಪನ್ನೆರಡಮಾಡಿ ರಾಶಿಯೊಳಿರದೆಂ ||
ಬುದ ನೀಂ ತಿಳಿಯುಪೇೞ |
ವಿದಿತಂತಾಂ ತೆಗೆವ ಬಣ್ಣದ........||

ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣ ೧೫ ಕಟ್ಟುವ ಬಂ ೧೨ ಮಚ್ಚದ ತೂಕ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತೂಕ ಗ ೪ ಮಚ್ಚತೂಕ ಗ ೬.

ಟೀಕು || ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣ ೧೫ ರೊಳಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಕಳೆಯಲು ೩. ಈ ೩ ಱಿಂ ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಭಾಗಿಸಲು ೪. ಇದು ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣದ ತೂಕವಹುದು, ಹತ್ತು ಬಣ್ಣವ ತಹರೆ ಮಚ್ಚದ ತೂ ೧೦ನೂ ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಕಳೆಯಲು ಉಳಿದುದು ೨ನು ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಭಾಗಿಸಲು ೬. ಇದು ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣದ ತೂಕಮಕ್ಕುಂ.

ಮಚ್ಚವ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೩ ||

ಇಚ್ಛೆಯ ಫಲದಿಂದಿಱಿದಾ |
ದಾಚ್ಛೇ ಭರದಿಂ ಪಣದಿಂದೆ ತೆಗೆಯೆ ಮಚ್ಚದ ತೂಕಂ ||
ಮಚ್ಚದ ಕೆಳಗಿಡುರೂಪಂ |
ಇಚ್ಛೆಯ ಪವಣಿಂದಿರಿದು ಹೀನ ಮಚ್ಚಮುಮುದಕೆ ||

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೦೪ ॥

ಷೋಡಶವರ್ಣದೊಳಧಿಕಂ ।
ಮಾಡೂಡುಂ ಬಣ್ಣಮದುವೆ ಪಣಮೆನಿಸಿರ್ಕ್ಕುಂ ॥
ನೋಡಿದೆ ತೂಕಮೆ ಫಲಮೆನೆ ।
ಷೋಡಶ ಪೊನ್ನುಮದುವೆ ಇಚ್ಛೆಯ ಬಣ್ಣಂ ॥

ಬಂ ೧೬ ಖಂ ಗ ಹ	ಬಂ ೧೬ ಖ ಹ ೧।	ಬಂ ೧೬ ಪುಟವ ಹಂ॥ ಗ। ಈ ೨ನೂ ಪುಟವನು ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಹತ್ತು ಬಣ್ಣದು ಇಪ್ಪಣ ತೂಕವಹುದು। ಪಟ

ಗಂ ಹ ೨॥ ಈ ೨ನೂ ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ೪ ತೂಕದ್ದು ಬಣ್ಣ ೫ ಬಣ್ಣವಹುದು. ಮತ್ತಂ

ಬಂ ೧೬ ಹ ೧	ಮಟಪುಟ ಗಂ ೨-ಈ ೨ನೂ ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಹಣ ತೂಕದ್ದು. ೨ ಬಣ್ಣವಹುದು
ಬಂ ೧೬ ಹ ೧	ಪುಟ ಹ ೧ ॥ ಈ ೨ನೂ ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಇಪ್ಪಣ ತೂಕದ್ದು. ಒಂದು ಬಣ್ಣವ

೧೬ ಪಣವಹುದು

ಟೀಕು ॥ ತೂಕದಿಂ ಬಣ್ಣವನೂ ಗುಣಿಸಿ ಪುಟವನೂ ತೂಕವನೂ ಕೂಡಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಣ್ಣಮಕ್ಕುಂ ಪುಟವನೂ ಬಂಗಾರವನೂ ಕೂಡಲು ಇಪ್ಪಣ ತೂಕವಹುದು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲೂ ತಂದುಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೦೫ ॥

ಮಚ್ಚವ ಕಟ್ಟುವದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ :-

ಹದಿನೈದು ಪತ್ತು ಬಣ್ಣವ ।
ನೊದವಿಸಿ ತಾಂ ಮಚ್ಚ ತೂಕ ಮಿಪ್ಪಣವಾಗಲ್ ॥
ಹದಿನಾಱು ಹತ್ತು ಬಣ್ಣಮು ।
ನೊದವಿಸಿದಾ ತೂಕಸಂಖ್ಯೆಯಂ ಪೇಳ್ಗಣಕಾ ॥

ಬಂ ೧೫ ಬಂ ೧೦ ಮಚ್ಚ ಹ ೨ ಮಟ್ಟ ಬ ೧೬ ಬ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಕೀಳು ಮೇಲು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ತೂಕ. ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣ ೧೬ರೊಳಗೆ ಮಟ್ಟ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ೬. ಇದನು ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿ ಮಚ್ಚವ ತೂಕ ಯಿಪ್ಪಣವ ಪಲಮಾಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠದ ಬಣ್ಣ ೧೬. ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೫ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೧ನೂ ಇಚ್ಛೆಯಮಾಡಿ ಈ ಇಚ್ಛೆಯ ಪಲದಿಂದಿಱಿದಾ ಯಿಚ್ಛೆಯಾಗಿಟ್ಟು ಪಲದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು | $\frac{2}{6}$ | ಇದನೂ ಅಪವರ್ತಗಳೆಯಲು | $\frac{1}{3}$ | ಇದು ಪತ್ತು ಬಣ್ಣದ ತೂಕಮಕ್ಕು. | $\frac{1}{3}$ | ನೂ ತೂಕ ಹ ೨ಗೆ ಸಮುಚ್ಛೇದನಂ ಮೊದಲು ಅಂಶದೊಳಗೆ ಅಂಶವ ತೇಯಲು $\frac{5}{5}$ ಇದು ಹದಿನಾರರ ತೂಕಮಕ್ಕು. ಅ... ಮುನ್ನಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲು ಹದಿನಾರರೊಳಗೆ ಹತ್ತ ಕಳೆದ ಶೇಷ. ಇದನೂ ಪ್ರಮಾಣಮಾಡೂದು. ಇಪ್ಪಣವನೆ ಪಲವಾಗಿಟ್ಟು ಆ ೧೫ಗೆ ಬಣ್ಣಂ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೫ನೂ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿಟ್ಟು ಪಲದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೦. ಇದು ಸಮವಂ ಸಮನಿಸಲು ತೂಕಮಕ್ಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣ ೧೫ ತಹರೆ ಕಟ್ಟುವ ಬಣ್ಣದ ೧೬ನೂ ಬಣ್ಣದ ತೂಕ $\frac{5}{3}$ ಱಿಂ ಅ ೧೬ನೂ ೨ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೨ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಹತ್ತರ

ತೂಕದ $\frac{1}{3}$ ಆ ಹತ್ತು ಬಣ್ಣವಂ ಗುಣಿಸಿ ಭಾಗಿಸಲು ಆ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ೩ ನ್ನೂ ೧೦ನು ಆ ೮೦ನೂ ಸಮಭೇದ ಕಾರಣಕೂಡಲು $\frac{90}{3}$ ಇದನೂ ಭೇದದಿಂ ಭಾಗಿಸಲೂ ೩೦. ಇದನೂ ತೂ ೬೨ ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಣ್ಣಮಕ್ಕು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೂತ್ರವಾದರೂ ತಂದು(ಮಾಡೂ)ದೂ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೦೬ ॥

ಇಪ್ಪಣ ತೂಕದ ಮಚ್ಚವ ।
ದೊಪ್ಪುವ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಬಣ್ಣವಾಗಲು ಮತ್ತಂ ॥
ನೆರ್ಪ್ಪಡಿಸಿದ ಷೋಡಶದೊಳೆ ।
ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ ತೂಕ ಸಂಖೆಯಂ ಪೇಱಬುಧ ॥

ಬಣ್ಣ ೩೪ ಮಚ್ಚ ತೂಕ ಹ ೨ ಬ ೧೬ ಬಂ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಕೀಳು ೨/೩ ಶ್ರೇಷ್ಠದ ತೂಕ ೪/೩

ಟೀಕು ॥ ೧೬ರೊಳಗೆ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೬ ಬ ೧೬ಗೆ ೧೪ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೨ ಇದನೂ ಇಪ್ಪಣದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಅರ್ದಿಸಲು ಕೀಳು ಬಣ್ಣದ ತೂಕಮಕ್ಕು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೦೭ ॥

ತೋಱಿದ ಬಣ್ಣಂ ನೆರೆ ಪದಿ ।
ನಾಱಾಗಲ್ ಮಚ್ಚತೂಕ ವೈಪಣ ವಾಗಲ್ ಪದಿ ॥
ನಾಱುಪತ್ತು ಬಣ್ಣಮಂ.............. ।
ಬೇಱದ ನೀಂ ತೆಗೆದು ಬಣ್ಣವೆನಿತೆಂಬುದನಂ ॥

ಬಂ ೧೩ ಮಚ್ಚತೂಕ ಹ ೫ ಬ ೧೬ ಬಂ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಹೀನತೂಕ ೫/೧ ಮೇಲು....
ಬ ೧೬ ಬ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೬ ಬ ೧೩ಗೆ ಬಂ ೧೬ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೩
ಮಚ್ಚ ತೂಕ ಹ ೫ ವಿ.... ಣಿಸಿ ಸವರ್ಣಿಸಲು ಹೀನಬಣ್ಣವಹುದು.
ಬ ೧೨ ಮಚ್ಚ ತೂಕ ಹ ೨ ಬಂ ೧೬ ಬ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಹೀನ ಬಣ್ಣದ ತೂಕ
೪/೨ ಅಧಿಕಬಣ್ಣದ ತೂಕ ೨/೩.

(ಇಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರವೊಂದು ಉಪ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು)

ಟೀಕು ॥ ೧೬ಗೆ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೬. ಬ ೦೧ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೪. ಇದನೂ ಮಚ್ಚ ತೂಕ ಹ ೨ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಅರ್ಧಿಸಲು ಹೀನಬಣ್ಣದ ತೂಕಬಹುದೂ. ಬ ೧೬ ಬ ೧೦ ಶೇಷ ೬ ಬ ೧೨ಗೆ ಬ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೨. ೨ ಹಣವಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಅರ್ಧಿಸಲು ಉತ್ತಮದ ಬಣ್ಣಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೦೮ ॥

ಪನ್ನೊಂದು ಬಣ್ಣಮೆನಿಸುವ ।
ಸ್ವರ್ಣಮೆ ತಾಂ ಮಚ್ಚ (ತ್ಸ) ತೂಕಮಿಪ್ಪಣವಾಗಲ್ ॥
ವರ್ಣ ಪದಿನಾಱು ಹತ್ತರ ।
ಸ್ವರ್ಣ ಮದೆನಿತೆಂಬುದಂ ಪೇಳ್ಗಣಕಾ ॥

ಬ ೧೧। ಮಚ್ಚ (ತ್ಸ) ತೂಕ ಹ ೨ ಬ ೧೬ ಬ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಹೀನ ಬಣ್ಣದ ತೂಕ ೫/೩ ಅಧಿಕ ಬಣ್ಣದ ತೂಕ ೧/೩.

ಟೀಕು || ಬ ೧೦ನ ಬಂ ೧೬ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೬. ಬ ೧೧ ಲಿ ಬ ೧೬ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೫. ಇದನೂ ಮಚ್ಚ ಹ ೨ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಅರ್ಧಿಸಲು ಹೀನ ಬಣ್ಣದ ತೂಕಮಕ್ಕು. ಬ ೧೬ ಗೆ ಬ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೬ ಬ ೧೧ ರಲ್ಲಿ ಬ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೧ ಇದನೂ ಹಣವಿನಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಅರ್ಧಿಸಲು ಅಧಿಕ ಬಣ್ಣದ ತೂಕಮಕ್ಕುಂ.

ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣಾಂತರದ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೧೯ ||

ಪದೆದಾರೋಗಿಸಿ ಸುವರ್ಣದ ವರ್ಣವನೊಂದಿಸು ಕೂಡಿಕೂಡಿ|
....ಬೇಱಿವಂದವರ್ಣಗೆ ಮುನ್ನಿನ ಪ್ರತಿಗಳಂ ನಿಜವರ್ಣದಿನೊತ್ತಿ ಮತ್ತವಂ||
ಗಿಱಿದೊಂದುಮಾಡಿ ಹೇರಿಗ್ಗೈದವೊ ಮುನ್ನಿನ ಹೇಮಮಿಶ್ರಮಿದಂ|
ಮೊದಲಾದಾ ವರ್ಣ ಮನುರಾಜನ ಮಿಶ್ರಸುವರ್ಣದ ಸೂತ್ರದಿಂ || ೫೦ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೦ ||

ಕಂ|| ಇಪ್ಪತ್ತು ಹೊನ್ನು ತೂಕದೊ |
ಳೊಪ್ಪಿರೆ ಹನ್ನೆರಡುವರೆಯ ಮಾಗಲ್ ಮತ್ತಂ ||
ಒಪ್ಪಿರಲಱುವತ್ತು ತೂಕಕೆ |
ತಪ್ಪದೆ ಪದಿಮೂಱುವರೆಯ ಕರಗಿಸಲೇನೋ ||

ಬ ೧೨||	ಬಂ ೧೩||	ಇದ ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ವರ್ಣ ೧೩ ||
ತೂ ೨೦	ತೂ ೬೦	ಹಾರ–೮೦–|| ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ–೪–||

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣಗಳನು ಹಾಗವಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸಲ್ ಮೊದಲ ರಾಶಿಯ ಬಣ್ಣವನು. ನಾಲ್ಕು (ಹಾಗದಿಂ) ಗುಣಿಸಿ ೨ ಹಾಗವನು ಕೂಡಿ ೫೦–|| ಅದನು ತೂಕ ೨೦ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೦೦ ಬಣ್ಣ ೧೩ || ಹಾಗಮಾಡಿ ತೂಕ ೬೦ ಗುಣಿಸೆ ೩೨೪೦ ಎರಡು ರಾಶಿಯನು ಕೂಡೆ ೪೨ ಇದನು ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಎರಡು ರಾಶಿಯ ತೂಕವನು ಕೂಡಲು ೮೦ ಇದಱಿಂ| ಭಾಗಿಸಲು ೫೩ || ಇದನು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹಾಗವೆಂದು ಭಾಗಿಸಲ್ ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೧ ||

ಪದಿನೇೞು ತೂಕದ ಗಟ್ಟಿ ಹತ್ತುವರೆ ಬಣ್ಣಂ ಹತ್ತು ಗದ್ಯಾಣ ತೂಕ |
ದೆಂಟುಂ ನೆಱಿಹಾಗ ಬಣ್ಣದಪತ್ತೊಂಭತ್ತುಂ ಪೊನ್ನು ತೂಕ ಮ ||
ತ್ತದು ಮತ್ತಂ ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣವನೆ ತಾನಾಗಿರ್ದುದು ಪೊನ್ನೆಲ್ಲಮಂ |
ಪದುಳಂಗೂಡಿ ಸಮುನ್ನತದಂ ತರಂ ಸಲು ಬಣ್ಣಮಂ ಪೇೞಿದಂ ||

ಬಣ್ಣ ೧೦||	ಬಣ್ಣ ೮|	ಬಣ್ಣ ೧೩	ಇದನು ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ
ತೂಕ ೧೭	ತೂಕ ೧೦	ತೂಕ ೧೯	೧೨–೭–೧ || ಹಾರ ೯೬ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣಗಳಂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೭೧೪| ೩೩೦ ೩೯೮೮| ಇವನು ಕವಣೆಯಾಗಿ ಕೂಡೆ ೪೬೩೨| ಇದನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಡೆ ತೂಕಂಗಳ ಬೇರಿ

ಕೂಡಲು ೯೬೪|| ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೪೮ ಇದನು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ೪ ಹಾಗವೆಂದು ಭಾಗಿಸಲು ಬಂ ೧೨|| ಮಿಕ್ಕಬಣ್ಣ ೨೪ನು ಹಾಗಕ್ಕೆ ಐದು (೫) ವೀಸವೆಂದು ಗುಣಿಸಲು ೧೨೦ನು ೯೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ವೀಸ ಒಂದು ೧–ಮಿಕ್ಕ ಕಾಣಿಯಮಾಡಿತಹುದು.

ನಷ್ಟತೂಕ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೨ ||

ಒತ್ತುಮಿಗೆ ಪೊನ್ನು ಮಿಶ್ರದಿ |
ನೊತ್ತುಗೆ ನಿಜವರ್ಣದಿಂದಲಾ...ಪೊನ್ನುಮುಮಂ ||
ಮತ್ತೊದವೆ ಕಳೆಯಲುೞಿದುದು |
ವುತ್ತಮ ಘನಶೇಷ ಉತ್ತಮ ಪೊನ್ಗಳ್ ಬರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೩ ||

ಪದಿನಾಱು ಪೊನ್ನ ತೂಕದ |
ಪದಿನಯ್ದುಂ ಬಣ್ಣಮಾಗಿ ವೊಂದಂ ಮತ್ತಂ ||
ವಿದಿತಂ ಪನ್ನೆರಡರೆಗಂ |
ಸಗಮುಳಮತಿ ಪೇೞ ಹತ್ತು ಬಣ್ಣದ ಪೊನ್ನಂ ||

ಬಣ್ಣ ೧೫	ಬಣ್ಣ ೧೦	ಕೂಡಿ ಕರಗಲು ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೨ ||....ಹಾರ ೧೦–||
ತೂ ೧೬	ತೂಕ ೦೦?	

ಟೀಕು || ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣವನು ೧೨ || ಹಾಗವಂಮಾಡಿ ೧೬ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲ್ ೮೦೦ ಮೊದಲ ಬಣ್ಣ ೧೫ ಹಾಗವಮಾಡಿ ೧೬ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲ್ ೯೬೦ ಇದ(ನೂ)ಱೊಳಗೆ ೮೦೦ ಕಳೆಯಲ್ ೧೬೦ ಇದನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ತೂಕವನರಿಯದ ಬಣ್ಣವ ೧೦ನು ಹಾಗವಮಾಡಿ ೪೦ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣವನು ಹಾಗಮಾಡಲು ೫೦ ಇದಱೊಳಗೆ ೪೦ ಕಳೆಯಲುೞಿದುದು ೧೦ ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೪ ||

ಕಂ || ಹತ್ತುನೆಱಿ ಹಾಗ ಬಣ್ಣಂ |
ಉತ್ತಮ ಮುಪ್ಪಾಗ ಕೂಡಿ ಪನ್ನೆರಡಕ್ಕಂ ||
ಮತ್ತಿರಲು ಹೊನ್ನು ಪದಿನ |
ಯ್ದುತ್ತಮಪೊನ್ ಶೂನ್ಯ ಮಿಶ್ರಪನ್ನೆರಡಕ್ಕುಂ ||

ಬ ೧೦|	ಬಣ್ಣ ೧೨	ಇದನು ಕೂಡಿ ಕರಗಿಸಲು ಮಿಶ್ರ ೧೨ || ತೂಕ ೩೫ || ಹಾರ ೩ ||
ತೂ ೦	ತೂಕ ೦	

ಟೀಕು || ಬಂ ೧೨ನು ಹಾಗವಮಾಡೆ ೪೮ ಇದನು ೧೫ ತೂಕದಿಂ ಗುಣಿಸೆ ೧೦ ಬಣ್ಣ ಹಾಗವಮಾಡಲ್ ವೊಂದು ೧ ಹಾಗಮಾಡಿ ಕೂಡಲ್ ೪೧. ಇದನು ೧೫ಱಿಂ ಗುಣಿಸೆ ೬೧೫

ಇದನು ೭೦ರೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲು ನಿಂದುದು ೧೦೫ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಯನಿಟ್ಟು ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣ ೧೨ನು ಹಾಗಮಾಡಲು ೫೧ ಇದಱಿೊಳಗೆ ೨೮ ಕಳೆಯಲು ೨೩ || ಇದಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೫ ||

ಕಂ || ಹತ್ತುವರೆ ಬೇಳೆ ಬಣ್ಣದ |
ಹತ್ತುಂಗದ್ಯಾಣಗೂಡಿ ಕರಗಿಸೆ ಹೊನ್ನಿ ||
ಪ್ಪತ್ತಂ ತೂಕಮುದಾಗಲ್ |
ಹತ್ತುಂ ತಾಂ ಮಿಶ್ರಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಮದೆನಿತೋ ||

ಬ ೧೦ || ೫ || ಬಂ || ೦ || ಮಿಶ್ರ ಬಂ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಬ ೯ ವಿ ೩ || ಕಾ ೩ || ಥಾರ—೨೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೮ ||

ಟೀಕು || ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣನು ಬೇಳೆಯ ತೂಕ ೦ ತೂಕ ೨ಂದ ಮಿಶ್ರವೇನಹುದು ಅಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಗುಣಿಸುವ ಕ್ರಮು || ಈ ಮೂಱುಬಗೆಯನು ಕೂಡಲ್ (೩೦ ಇದನಂ ಹಾರ ತುಪ್ಪದಕೊಡನೊಳಗೆ ತುಂಬಿ ಬಂದು ಕುಳಿತು ೪ನು ಗುಣಿಸಲು ೧೬ ಇದನು ಬಳ್ಳವಮಾಡಿ ೩೨ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ತುಪ್ಪ ೩೦ ಮತ್ತಂ ೪ನು ೧೨ ಗುಣಿಸೆ ೪೮ ಇದನು ಹಾರದಿ ಭಾಗಿಸಲ್ ಮೊಸರು ೩೧ ಮತ್ತಂ ೪ನು ೧೬ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೬೪ || ಇದನು ಹಾರದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಹಲು ೩೦ ೨ ಅಂತುತುಪ್ಪ ಕೊಡನಾಗುಳ್ಳ ೪ ಈ ಮರಿಯಾದೆಯಲ್ಲೂ ತಂದುಕೊಂಬುದು.)

(ಇಲ್ಲಿ ಬೇರಾವುದಕ್ಕೋ ಟೀಕು ಬರೆದಂತಿದೆ)

ಹೊದೆಯಂಬಿನ ಸೂತ್ರಂ

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೬ ||

ಕಂ || ಅನಲನವಳಯದ ವರ್ಗಮು |
ನಿನಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದಮೊತ್ತೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಕುಂ ||
ಹೊದೆಯಂಬಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳುಂ |
ಜಿನ ತಾ ಸಂಪತ್ತೆನಿಪ್ಪ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೭ ||

ಹೊದೆಯಂಬಿನ ಹೊಱ (ಟೆ) ವಳ |
ಯದ ಸಂಖ್ಯೆಯನೆಣಿಸಲ್ಕೇಂ ನೂರ್ಮೂವ ||
ತ್ತಯ್ದು ಡಿ ಪೇೞ................ |
...ಸೂತ್ರೇಷ್ಟದಿಂ ತಪ್ಪದಾಸರಸರಿಯಂ ||

ಅಂಬಿನ ಹೊದೆ ೧ಕ್ಕಂ ೧೩೫ || ಲಬ್ಧ ಅಂಬು ೧೫೮೭ ||

ಟೀಕು || ಅನಲ ಎಂದರೆ ೩ ಯಿಾ ಮೂಱನು ವಳಯದ ಇದನು ೧೩೫ನು ಕೂಡಲ್ ೧೩೮ ಇದನು ವರ್ಗಂಗೊಳಲ್ ಎಂದರೆ ೧೩೮ಱಿಂದ ಗುಣಿಸೆ ೧೯೦೪೪ ಇನಸಂಖ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಹೊದೆ ೧ಕ್ಕಂ ಅಂಬು—೧೨ ಎಂದು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

ಮಾಱಿಗೆಯ....ಯ ಸೂತ್ರ–

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೮ ||

ಕಂ || ಅಗಲವ ನೀನಿಱನೀಳದಿ |
ನೆಗಱ್ದುದ್ದದಿನೊತ್ತೆ ಬರ್ಕ್ಕು ವಸುಗಣಮಗಲಂ ||
ನಗ...ಂದು ನೀಳಮಾಗಲ್ |
...ಗಿಳಿಗೆ ವಿದುರೆಗುದ್ದಸಪ್ತಕಮಾಗಲ್ ||

ಅಗಲಂ—೭ ಉದ್ದಂ—೮ ನೀಳಂ—೧೭ ಲಬ್ಧ ೯೫೨—

ಟೀಕು || ಅಗಲಂ ೭ನು ಉದ್ದಂ ೮ನು ಗುಣಿಸಿದ ೧೦ ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಹೊಱಿಗೆ ೯೫೨ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೯ ||

ಕಂ || ಇರದುದ್ದದಲ್ಲಿ ನವ ಕಾಂ |
ತರದಿಂ ನೀಳ ಗಿರಿಶಶಾಂಕಂ...ಮೇ ||
ಲಿರೆ ನೋಡಿ ಪೇೞ ನೀನಾ |
ದರದಿಂ ಕೊಟ್ಟಗೆಯೊಳೊಟ್ಟಿದ ಹೊಱಿಗಳ ಪವಣಂ ||

ಅಗಲ–೧೦ || ಲಬ್ಧ ಹೊಱಿ ೭೬೫ ||

ಟೀಕು || ಉದ್ದಗೆ ೧ ಕಳೆಯಲು ಅಗಲ ೧ನೂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಲು ೨ನೂ ಕೂಡಲು ೧೦ ಅದನು ಅರ್ಧಿಸಲು ೫—ಱಿಂ ೯ನ ಗುಣಿಸೆ ೪೫–ಇದನು ೧೭ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಮಕ್ಕುಂ.

ಕೊಟ್ಟೆಯ ವಿದುರೆಯ ಸೂತ್ರ–

ಸೂತ್ರಂ || ೧೨೦ ||

ಮ || ದೊರೆಕೊಂಡುದ್ದದೊಳೊಂದ ನುಚ್ಚ್ಚಯುಗಲಂ ಪೊಯ್ದಲ್ಲಿ ಸಂದ್ರಗ್ರ ವಿ-|
ಸ್ತರಿಕುಂದೆರೆ ಯುದ್ಧದಿಂದಮನರ್ದ್ಧ ಭಾಗೆ ಯೊಟ್ಟರವಂತತಿಕ್ರಮಂ ||
ದೊರೆ ಕೊಳ್ಗ ಪೊಱೆಯಕ್ಕು ಡಾಲ್ಲಿಗೆಂದಂ ಶ್ರೀರಾಜವರ್ಮೋತ್ತಮಂ || +

+ ಒಂದು ಪಾದಗಳಿತ

(ಬರದ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಓಜಾಸೂತ್ರಂ || ೬೪ ||) ?

ಸೂತ್ರಂ || ೧೨೧ ||

ಕಂ || ಅಂದೆನಿತುಂ ಜಳಧಾರೆಯೊ |
ಳೊಂದೊಂದಱಿೊಳೊಂದ ನೀನಡರೆ ಗುಣಿಸು ಹೃತಿ(ಗತಿ)ಯಿಂ ||
ದೊಂದಿಸು ಗುಣಿಯಿಸು ಘಟಿಕಾ |
ಸಂದೋಹದಿನೊತ್ತೆ ಬರ್ಕು ತಕ್ಕ ಫಲಂಗಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೨ ||

ಚಂ|| ಶಶಿನಯನಾಗ್ನಿ ವಾರ್ಧಿಘಟಿತಂ ವಿನಯಾಗಮತ್ರಿಪ್ರಮಾಣಿತ |
ಪ್ರಸರದಿ ತೀವಿ ಕೇಡಕುಳಿಯಂ ವಿರವವ್ಯ ಕಳಾನ್ವಿತಂ ವಿನಿ ||
ರ್ವಿಸಲಿನಿತೆಲ್ಲಮಂ ತೆಱದಿನೊರ್ಮೆಯನುರ್ಚುಗೆ ಬೇಗದಿಂದೆ ತುಂ |
ಬಿಸು ಘಟಿತಪ್ರಮಾಣಿಸವು ಮಾಧವ ರಿಂದಿರಲಾ ಸರೋವರಂ ||

....ದು ಕೆಱೆಯ ತುಂಬ	ತೂಬು ೨	ತೂಬು ೧	ತೂಬು ೧
	ಘಳಿ ೨	ಘಳಿ–೩	ಘಳಿಗೆ ೪

ಲಬ್ಧ ಕೇಡಘಳಿಯೆಲ್ಲ ತೂಬನು ಒಂದು ಬಾರಿ ಎತ್ತಲಾಗಿ ಘಳಿಗೆ ೨೮ ||
ಮುಹೂರ್ತ ೩ || ನಿಮಿಷ ೧. ಹಾರ ೫೦ ||

ಟೀಕು || ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಾನದ ಲೆಕ್ಕವನು. ಅಘ–೧–ಅದಱ ಗುಣಿಸಲು ೨೪ ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಸ್ಥಾನದ ಲೆಕ್ಕಂಗಳಿಂ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಲಬ್ಧವನು ಕವಣಿಸಿ ಹಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ೨೪ ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಘಳಿಗೆ ೧ ಕ್ಕಂ ವಿಘಳಿಗೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಿ ಆ ಹಾರದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಘಳಿ–೨೮ ಬಹುದು. ಮಿಕ್ಕ ಶೇಷ ೪೦ನು ಪ್ರತಿವಿಘಳಿಗೆ ೧ಕ್ಕಂ ೪ ಮುಹೂರ್ತವೆಂದು ಗುಣಿಯಿಸಿ ೫೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಮುಹೂರ್ತಂ ಬಹುದು ಆಶೇಷ ೧೦ನು ಮುಹೂರ್ತ ೧ ಕ್ಕೆ ೫ ನಿಮಿಷವೆಂದು ಗುಣಿಸಿ ೫೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ನಿಮಿಷ–೧–ಬಹುದು. ಈ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಗುಣಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೩ ||

ಕಂ || ದ್ವಿಗುಣಾಗ್ರದ ವಿಸ್ತರದಿಂ |
ಪುಗಿಸುದ್ದದೊಳೊಂದನಲ್ಲಿ ಕಳೆದಾದರದಿಂ ||
ಬಗೆದುದ್ದಮುಪ್ಪದಂ ಕೊ |
ಟ್ಟಗೆಯಾ ವಿದುರೆ ನೀಳದಿಂ ಮತ್ತವು ಪೊಱೆಗಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೪ ||

ಮ. ಸ್ರ|| ನೆಗಱ್ದುದ್ದಂ ತಾನದೊಂಭತ್ತಗಲಮುವೆರಡಂತಾಗ್ರದೊಳ್ ಸಂದನೀಳಂ |
ನಗರಗ್ಗಂ ? ಮಾಡಲಾ ಕೊಟ್ಟಗೆಯ ವಿದುಱಗದಂ ಪನ್ನೆರಱ್ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದಂ ||
ಮಿಗೆ ಒಪ್ಪಂ ಬೆಸ್ತ ತೋರ್ಪ....ನೆಗಱ್ದ ಪೊಱೆಯಿಂ ಮತ್ತಮಾ ನಾಲ್ಕಱೊಳ್ ಖಂ |
ಡುಗಮಂ ಕಾದಂಬ ಚಕ್ರೇಶ್ವರವರ ಕರುಣೋತ್ತುಂಗ ನೀಂ ಲೆಕ್ಕದಿಂ ಪೇೞ್ ||

ಒಡ್ಡು ತೆನೆಗಳು ಯಿದ್ದುದು || ಆ ೨ ಲಬ್ಧ ತೆನೆಯ ಪೊಱೆಗಳ್ ೯೭೮ || ಆ ಪೊಱೆಗಳ್ ೪ನು ಶಂಖ ೧ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ೪೯ ||

ಟೀಕು || ಅಗಲ–೨ನು ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ೪ ಒರ್ವಳಿಯ ೮ ಕೂಡಲು ೧೨ ಇದನು ೯ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೮. ಅರ್ಧಿಸೆ ೫೪ನು ನೀಳ ೭ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೯೭೮ ತಪ್ಪದು. ಆ ೯೭೮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ೪ ಭಾಗಿಸಲು ಖ ೪೯ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೫ ||

ಸನಿ ಕೆ ಲಗೇಣ್ಗಳ |
ನನುನಯದಿಂದಗಲದೊಳೊಂತು ನಿಱಿಯದದಿಂ ||
ನನೆಯಂ...ತೆಗೆದಾಗಲು |
ವನಜ ಮುಖೀ ಖಂಡುಗಂಗಳುಱುದುವು ಕೊಳಗಂ (?) ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೬ ||

ಪನ್ನೆರಡು ಗೇಣು ನೀಳದೊ |
ಳೊಮ್ಮೆಯುತಾಂ ಅಗಲನಾಲ್ಕು ಕುನಿಕಿಲಕೊಡ್ಡಂ ||
ನನೆ ಬಾಣವಾಗಲದು ನೀ |
ನನುನಯದಿಂದಿರ್ದ ಭತ್ತಮಂ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ ||

ಒಡ್ಡು ಕುನಿಕಿಲು ಗೇಣು ೧೨ || ಅಗಲ ಗೇಣು ೪ – ಉದ್ದ ಗೇಣು ೫ || ಲಬ್ಧ ಖ ೪೮ ||

ಟೀಕು || ಕುನಿ....ತ ಗೇಣುಗಳ್ ೧೨ || ಡನಿಟ್ಟು ಅಗಲ ಗೇ ೪ಱಿಂ ಉದ್ದ ಗೇ ೫ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿದ ರಾಶಿಯನು ಮರಳಿ ೫ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಚಂದನದ ಕೊರಡ ಸೂತ್ರಂ–

ಸೂತ್ರಂ || ೧೭ ||

ಕಂ || ಪರಿಕಿಪುದು ರಾಶಿ ತಮ್ಮೊಳ್ |
ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ತಿಳಿವ ರಾಶಿಯಂ ತಮ್ಮೊಳ್ ಬಿ ||
ತ್ತರದಿಂದಿಚ್ಛೆಯವತ್ಯಾ |
ದರದಿಂ ಪಳ...ಮದುಚಿತ ವಿಳಾಸ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೮ ||

ಚಂದನದ ಕೊರಡು ನಾಲ್ಗೇ |
ಣಿಂದಾಗಿರೆ ನೀಳ ನಾಲ್ಕು ಶತಕಮದಾಗಲ್ ||
ಕುಂದುವುದು ಮೂಱುವರೆ...|
...ದುದು ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಟೀಕು || ಒಡ್ಡು ಚಂದನದ ಕೊರಡು ೧ಕ್ಕೆ ಅಗಲಗೇಣ್ ೪ || ನೀ....ಲ್ಕೆ ಬೆರಲ್ ೩ ||
ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೧೫ || ತಿಂ ೨ || ದಿನ ೧೫ || ಭಾಗೆ ೧೦ || ಹಾರ ೧೪.

ಟೀಕು ‖ ಹಾರವ...ಱುವರೆ ಬೆರಲನು ಇಟ್ಟು ಪ್ರತಿ ಬೆರಲ್ ೧ಕ್ಕೆ ೪ ಅಂಗುಲ ೪ ಗುಣಿಸಿದ ರಾ...ದಲ ೪೮೦ ಗುಣಿಸಿ ರಾಶಿಯನು ೧೪೮೦ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದದು ದಿನವನು ವರುಷ ೧ಕ್ಕೆ.... ....ಕೊಂಡು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

— ಗ ದ್ಯ —

ಇದು ಶುಭಚಂದ್ರದೇವಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ

ಮಧುಕರಾಯಮಾಣ

ಮಾನಸಾನಂದಿತ ಸಕಲಗಣಿತ ತತ್ವವಿಳಾಸಂ

ವಿನೇಯ ಜನ ವಿನುತ

ಶ್ರೀ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದೊಳ್

ಸಹಜ ತ್ರೈರಾಶಿಕ ಸಮರಾಶಿ

.....................ಕಾದಿ

ಪ್ರಕರಣಂ

ಸ ಮಾ ಪ್ತ ಂ

ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ

‖ ಶ್ರೀ ‖

‖ ಶು ಭ ಮ ಸ್ತು ‖

—ಪಂಚಸಪ್ತ ನವರಾಶಿ—

ಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ

ಸೂತ್ರಂ ‖ ೧ ‖

ಮುಂದಣ ಮೂಱುಂ ರಾಶಿಯೊ |
ಳೊಂದ ನಿಱುದು...ಹಿದಣ ವೆರಡಂ ‖
ಸಂಧಿಸಿ ಬಾಗಂಗೊಂಡರೆ |
ಬಂದಿರ್ಕ್ಕುಂ ಪಂಚರಾಶಿಕ ವ್ಯವಹಾರಂ ‖

ಸೂತ್ರಂ ‖ ೨ ‖

ಪಂಚಕ ಶತಲೆಕ್ಕದೊಳಂ |
ಕಾಂಚನ ವಱುವತ್ತದರ್ಕ್ಕೆ ವೃದ್ಧಿಗಳೇನೋ ‖
ವಂಚಿಸದೆ ಪೇೞ ವರುಷದ |
ಕಾಂಚನವೆನಿತೆಂಬುದನು ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ‖

ಗ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೫ ಬಡ್ಡಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಗ ೬೦ಗೆ ತಿಂಗಳು ೧೨ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೩೬ ಹಾರ ೧೦೦.

ಟೀಕು ‖ ಕಡೆಯ ಮೂರು ರಾಶಿಯನು ಅಡರಿ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೩೬೦೦ನು ಮೊದಲ ರಾಶಿ ೨ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ‖ ೩ ‖

ತಿಂಗಳ್ಗೆವೃದ್ಧಿ ತ್ರಿಕಶತ |
ಭಂಗಿಯೊಳೈನೂಱು ಪೊಂಗಳಾಗಲ್ ನಾಲ್ಕುಂ ‖
ತಿಂಗಳ್ಗೆ ಗಣಿತತತ್ವಜ್ಞ |
ಸಂಗಳಿಸಿದ ವೃದ್ಧಿಯಂ ವಲಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ‖

ಗ ೧೦೦ಗೆ ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೩ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗ ೫೦೦ಗೆ ತಿಂಗಳು ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೬೦ ಹಾರ ೧೦೦.

ಟೀಕು ‖ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ ‖ ೪ ‖

ತಿಂಗಳ್ ತಾನೈ ದಯಾಳು ದಿವ |
ಸಂಗಳ್ ತಾಂ............. ‖
ಪಿಂಗದಿ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೇನದು |
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಯೆ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ‖

ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ -ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಹ ೦|| ರಲ್ಲಿ ಗ ೧೧ಗೆ ತಿಂಗಳು ೫ ದಿನ ೭ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗಂ ೯೨ ೨ ಶೇಷ ೧೦. ಹಾರ ೩೦.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೫ ||

ಹದಿನಾಱುವರ್ಷದಬಲೆ ಮೇಣ್ |
ಪದಿನೆಂಟು ಸ್ತ್ರೀಯ ನೂಱು ಹೊನ್ನಂ ಪಡೆವಾ ||
ಸುದತಿಯರೊಡನೆ ಒಬ್ಬಣಂದ ಬ |
ರುದಿನಕೆನಿತು ಪೊಂಗಳಪಡೆವಳ್ ? ||

ವರುಷ ೧೬ಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀ ೧೮ಯರು ಗ ೧೦೦ ಒತ್ತೆಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಹ ೩ | ೪ | ೧||೧. ಶೇಷ ೩೨. ಹಾರ ೨೮೮.

ಟೀಕು || ಕಡೆಯ ಮೂರು ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೦ನೂ ಮೊದಲ ೨ ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಲು ೨೮೮ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೬ ||

ಎಂಟು ಹಣದಾಱು ಹೊನ್ನೀ |
ರೆಂಟು ಕೊಳಗದ ಖಂಡುಗದ ಹತ್ತು ಕೊಳಗಮೆನಲ್ಕೀ ||
ರೆಂಟುಂ ಕೊಳಗ ವೆನಿಸಿಪೀ |
ರೆಂಟುಂ ಪೊಂಗೆನಿತು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ||

ಗಂ ||೩ ದ ಗ ೬ ಗೆ ಖ ೧೭||೦ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ ೧||೧ದ ಗ ೧೬ಗೆ ಲಬ್ಧ ಖ ೯೩ ೧||೨||೧ ಶೇಷ ೧೬. ಹಾರ ೪೮. ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೮.

ಟೀಕು || ಪ್ರಾಕು ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೭ ||

ಖಂಡುಗವೆಂಟಱಿಂ ನೂಱಱುವತ್ತೇೞು ಬಣ್ಣಂ ಪಣವರೆ ಬೆರಸಿರ್ದಂ |
ತದಕ್ಕೊಪ್ಪಿ ಮಾಸಕ್ಕೆ ಆಱುಹೊನ್ನಾಗೆ ಮಾಲೆಕ್ಕದೊಳೆ ಪತವ ವಾರ್ದ್ಧಿ ವಾರಾಶಿ ||
ಹೊನ್ನಿಂಗಾಱುಮಾಸಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತಕ್ರಮದೊಳೀ ಪಳಮಂ ಪೇೞ ಶೀಘ್ರಂ |
ಗಳಿಂದಂ ನಿರು ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರಯ್ಯಂಧರೆಯೊಳಗೆಸೆಯಲ್ ಪೇೞ್ವನುರಾಗದಿಂದಂ ||

ಗ ೧೬೭ ಹ ೧೧ಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೬ ಲು ಗ ೪೪||೪ ತಿಂಗಳು ೬ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೯|| ೧||೪||೧ ಶೇಷ ೯೩೦ ಹಾರ ೬೬೮೬.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸ ಪ್ತ ರಾ ಶಿ—

ಸೂತ್ರಂ || ೮ ||

ಎರಡುವರೆ ಹೊನ್ನು ತೂಕದ |
ನಿರುತಂ ಹದಿನೈದು ದೊರೆಯ ನೀಲಕ್ಕೆಪ್ಪ ||
ತ್ತೆರಡು ಬೆಲೆಯಾಗೆ ಹೊನ್ನಿನ |
ಪರಿ ಸಂಖೆಯ ಹತ್ತುಬಣ್ಣವಾಗಿರೆ ಬೆಲೆಯಂ ||

ಗ ೨||೦ ಬ ೧೫ನೇ ೧ ಬೆಲೆ ಗ ೭ ಹ ೨ ಲು ಗ ೨||೦ ಬ ೧೦ದು ನೀಲ ೧ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೪೮. ಹಾರ ೩೭೫.

ಟೀಕು || ಸಪ್ತರಾಶಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೯ ||

ಹತ್ತು ಮೊೞನಗಲ ವಡೆದಿ |
ಪ್ಪತ್ತು ಮೊೞಂ ನೀಳದೊಂದು ಪಟ್ಟೆಗೆ ಪೊನ್ಕೈ ||
ವತ್ತಾಗಲು ಎರಡಗಲಂ |
ಮತ್ತೆ ಗೈ ನೀಳದೊಂದು ಪಟ್ಟೆಗೆ ಬೆಲೆಯೇಂ ||

ಅಗಲವೊಳ ೧೦. ನೀಳವೊಳ ೨೦. ಪಟ್ಟೆ ೧ಕ್ಕಂ ಬೆಲೆ ಗ ೫೦ಲು ಅಗಲ ಮೊಟ್ತ್ರ ನೀಳ ಮೊಳ ೫ ಪಟ್ಟೆ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೨||೦ ಹಾರ ೨೦೦.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦ ||

ಐಗೇಣಗಲಂ ನೀಳವು |
ದೈಗೈ ಯೆನಿಪಾಱು ಸೀರೆಗೈದುಂಪೊನ್ನುಂ ||
ಕೈಗೇಣ್ಬರೆಯಗಲವಾ ಪದಿ |
ನೈಗೇಣ್ ನೀಳದ ಸೀರೆಗೆ ಬೆಲೆಯೇಂ ||

ಅಗಲ ಗೇಣು ೫ ನೀಳವೊಳ ೫ ಅಂಥಾ ಸೀರೆ ೬ಕ್ಕಂ ಬೆಲೆ ಗ ೫ಲು ಅಗಲ ಗೇಣು ೫|| ನೀಳವೊಳ ೧೫. ಸೀರೆ ೧ಕ್ಕೇನಹುದಯ್ಯಾ? ಯೆಂದಡೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೨||೨|| ಹಾರ ೬೦೦.

ಟೀಕು || ಅಗಲ ಅಗಲವನೂ ಗೇಣಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಹಾಗವೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ನಾಲ್ಕುರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಿ ಮೂರುರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಿ ಹಾರವಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧ ||

ಒಕ್ಕೈರ್ಯಗಲದ ನೀಳವು |
ದೊಕ್ಕೈರ್ ಮುಪ್ಪಾಗದೊಂದುದಾಱುಕಲ್ಲೆಕ್ಕ (ಹೊನ್ಬಡೆಯ) ||
ಲಕ್ಕೈ ಯಗಲದ ನೀಳವು |
ದೊಕ್ಕೈರ್ ಮುಪ್ಪಾಗದೊಂದು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಲೆಯೇಂ ||

ಅಗಲ ಕೈ ೧ ನೀಳ ಕೈ ೨|| ಕಲ್ಲು ೬ ಕಂ ಬೆಲೆ ಗ ೧. ಅಗಲ ಕೈ ನೀಳ ಕೈ ೧|| ಕಲ್ಲು ೧ ಕಂ ಲಬ್ಧ ಹ ೨ ವಿ ೨ ಶೇಷ ೪೬. ಹಾರ ೬೬|

ಟೀಕು || ರಾಶಿಯಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಮೂರು ರಾಶಿಯಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೨ ||

ಮುಪ್ಪಾಗದಗಲವೆಂಟಂ |
ಮುಪ್ಪಾಗ ನೀಳವೆರಡುತೊಲೆಯೆಕ ಪೊಂಬಡೆಯಲ್ ||
ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೈಯನೀಳಂ |
ಮುಪ್ಪಾಗಂ ಬೇಳೆಯಗಲದೊಂದರ ಬೆಲೆಯೇಂ ||

ಅಗಲಂ ಮೊಳ ೧ ನೀಳಮೊಳ ೮ || ತೊಲೆ ೨ ಕಂ ಬೆಲೆ ಗ ೧ ಉ ಅಗಲ ಮೊಳ ೧ ನೀಳಮೊಳ ೨೦ ತೊಲೆ ೧ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೯೩|೧|| ಹಾರ ೪೨೦ ಶೇಷ ೨೮೦.

ಟೀಕು || ಪ್ರಾಕು ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೩ ||

ಭೂದಳೆಯಾಗದೊಳ್ ಕುಡಿತೆ ಷೋಡಶಮಾನದೆ ನೂಱು ಖಂಡುಗ ಗಾ |
ವುದ ಕೊಂಡು ಖಂಡುಗಮೆ ಬಾಡಿಗೆತೋಸೆನೆ ಶುದ್ಧಸುಪ್ರಸಿದ್ಧದಿಂ ಗಾ ||
ವುದ ಬಟ್ಟೆಗಾ ಕುಡಿತೆ ಹತ್ತರ ಸಾವಿರ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಗಾ |
ವುದಮಂ ತರಲ್ಕೆ ಬಾಡಿಗೆ ಯೇನಕ್ಕುಮೋ ಪೇಱ ಭಾಸ್ಕರಾ ||

ಕುಡಿತೆ ೧೬ ಖ ೧೦೦ ಗಾವುದ ೧ ಬಾಡಿಗೆ ಖ ೧ ಕುಡಿತೆ ೧೦ ಖ ೧೦೦೦ ಗಾವುದ ೪ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬಾಡಿಗೆ ಖ ೨೫. ಹಾರ ೧೬೦೦.

ಟೀಕು || ಸಪ್ತರಾಶಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಲು ತಪ್ಪದು.

ನವರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೪ ||

ಅರೆಹಸ್ತದುದ್ದದೊಂದು ಹಸ್ತದಗಲಂ ನೀಳತ್ರಿಪು ಹಸ್ತಂಗಳಾಗಿ |
ಗಿರೆ ಪಂಟಾರದೊಂದು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಲೆಯೆಯ್ವತ್ತೈದು ಪೊನ್ನಾಗೆ ವಿ ||
ಸ್ತರದೊಕ್ಕೈ ಯುದ್ದದಗಲ ಕೈಯ್ಯಕಮರೆ ನೀಳವೈದಾಕಲ್ಲು |
ಶರವಾಗಲು ನಿರುತಂ ನೀಂ ಬೆಲೆಗಟ್ಟ ಪೇಱಗಣಕಾ ಶ್ರೀ ರಾಜನಿಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಿಂ ||

ಉದ್ದ ಹಸ್ತ ೧ ಅಗಲ ಹಸ್ತ ೧ ನೀಳ ಹಸ್ತ ೩ ಕಲ್ಲು ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೫೫ ಉದ್ದ ಹಸ್ತ ೧ ಅಗಲ ಹಸ್ತ ೧|| ನೀಳಹಸ್ತ ೫ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬೆಲೆ ಗ ೧೩೭೫. ಹಾರ ೨೪.

ಟೀಕು || ಅಗಲವನೂ ಉದ್ದವನೂ ಹಾಗಮಾಡಿ ಅದಱಿಂ ರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಯಿಸಲು ೩೩೦೦೦೦ನೂ ನಾಲ್ಕು ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೨೪ನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೫ ||

ಅಗಲಂ ಗೇಣುದ್ದದಿಗ್ಗೇಣರೆ ಯೆನೆ ದಶಗೇಣ್ ನೀಳದೈವತ್ತು ಕ |
ಲ್ಲಿಗೆ ಗದ್ಯಾಣಮಿಪ್ಪತ್ತೈದು ಧಾರಣಮೆನೆ ಚತುರ್ಗೇಣುದ್ದ ಪಂ ||
ಚಗೇಣಿನಿತಗಲ ಮೂವತ್ತು ಗೇಣ್ ನೀಳಗಲದ ಶಿಲೆ |
ಶತಕಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಮಂತೇನಕ್ಕು ಮೋ ರವಿಜಾ ? ||

ದಳಗೇಣು ೧| ಅಗಲಗೇಣು ೨|| ನೀಳಗೇಣು ೧೦ ಕಲ್ಲು ೫೦ ಬೆಲೆ ಗ ೨೫ ದಳ ಗೇ ೪. ಅಗಲ ಗೇಣು ೫ ನೀಳ ಗೇಣು ೩೦ ಕಲ್ಲು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಬೆಲೆ ಗ ೧೧೨ ಹ ೪. ಹಾರ ೫೦೦೦.

ಟೀಕು || ಅಗಲವ ಹಾಗವಮಾಡಿಕೊಂಡು ೫ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೬೧೨೦೦೦೦ ನೂ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೫೦೦೦. ಇದರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

565

ಸೂತ್ರಂ || ೧೬ ||

ಪರವಾಯಾಮಮುದುದ್ದವಾಱು ಮೊಱನೀಳಂ ವೀತಮುಪ್ಪಿಭ |
ಕರಿಗೊಂಭತ್ತು ದಿನಕ್ಕೆ ಹಲೆಸದ ಬಿಯಂಗಳಾಗಲ್ಕೆ ಪೇೞ್ ||
ಪರವಾಯಾಮಮುದುದ್ದ ವೇೞುಮೊಱನೆಂಟು ವೃತ್ತದೊಂಭತ್ತು ಸ |
ತ್ಕರಿಗಂ ಪತ್ತುದಿನಕ್ಕೆ ಬೀಯದ ಧನಂ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರೇಷ್ಟೋಕ್ತಿಯಂ ||

ಉದ್ದಮೊಳ ೫ ಅಗಲಮೊಳ ೬ ನೀಳಮೊಳ ೭ ಕರಿ ೮ಕಂ ದಿನ ೯ ಕಂ ಬಿಯ್ಯ ಗ೧೦ ಉದ್ದಮೊಳ ೬ ಅಗಲಮೊಳ ೭ ನೀಳಮೊಳ ೮ ಕರಿ ೯ ದಿನ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಗ ೨೦ ಹಾರ ೫೧೨.

ಟೀಕು || ಕಡೆಯ ೬ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೩೦೨೪೦ನೂ ಮೊದಲ ೫ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೧೫೧೨೦. ಇದರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಬೆಸ್ತತ್ರಿಕ ಪಂಚಸಪ್ತ ನವರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೭ ||

ಸಕಲ ಗುಣೋತ್ಕರ ಮಾಹ್ಯ |
ಚ್ಛಕಳಿತ ಮೋಹರಣಕಿರಣ ಕಾರಣದಿಂದಂ ||
ಸಕಳಾರ್ಥದೆಡೆಯೊಳ್ ತ್ರೈರಾ |
ಶಿಕ ಬೆಸ್ತಮಂ ತಿಳಿಯಲೀತೆಱನಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೮ ||

ಸಕಲ ಬೆಸ್ತಬೇಹಾರವು |
ನಕಳಂಕ ಚರಿತ್ರರೆನಿಸಿ ವರ್ತಿಸು......||
..........................ಬೆಸ್ತ |
ತ್ರಿಕ ಪಂಚಸಪ್ತ ನವ ರಾಶಿಕದೊಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೧೯ ॥

ಫಲದಿಂ ಪ್ರಮಾಣ ರಾಶಿಯ ।
ಕುಳಮಂ ಬಿಡದಡರೆ ನೋಡಿ ತೆಗೆ ಮತ್ತದ ನೀಂ ॥
ತಿಳಿದಿಚ್ಛೆಗಳಿಂ ಬೆಸ್ತದ ।
ಪಳಮಾ ತ್ರೈಪಂಚ ಸಪ್ತ ನವರಾಶಿಕದೊಳ್ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೦ ॥

ಪಲ್ಲಟಿಸುವ ಘನಯುಗಮಂ ।
ಪಲ್ಲಟಮಂ ಕೂಡಿ ಕಾಂಚನ ದ್ವಿತಯಮುಮಂ ॥
ಬಲ್ಲ ತ್ರೈರಾಶ್ಯಾದಿಗ ।
ಳೆಲ್ಲಮುಮಂ ಬೆಸ್ತಜೀವ ವಿಕ್ರಯಮೆಂಬೆ ॥

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೧ ॥

ಮೂವೆಗಲೆತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆಯುಂ ।
ಮೂವತ್ತ ಚ್ಚಾಗೆ ಹುರುಳುಳ್ಳಾ ಹೂಯೊಳಂ ॥
ಭಾವಿಸಿ ನೋಡಲ್ ತತ್ಸನು ।
ನಾವನಿಪ್ಪತ್ತಹೆಗಲ ಯೆತ್ತಿನ ಬೆಲೆಯಂ ॥

ಮೂಱು ಹೆಗಲಗೈಯೆತ್ತು ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೩೦ ಲು ೨೦ ಹೆಗಲ ಗೈದ ಯೆತ್ತು ೧ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೪॥ ಹಾರ ೨೦ ಗ ೩೦ನೂ ೩ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೯೦ನೂ ೨೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಟೀಕು ॥ ಹೆಗಲ ಹೆಗಲಿಗೆ ಬ್ಯಸ್ತವ ಮಾಡೂದು

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೨ ॥

ಎರಡು ಹೆಗಲೆತ್ತು ನಾಲ ।
ಕರವೆರಡುಂ ಪೊಂಗಳಾಗೆ ಮೂವೆಗಲಾ ॥
ಇರದೆನಿತು ಪೊಂಗಳಕ್ಕುಂ ।
ಗುರುಪಾದ ಸರೋಜಭೃಂಗನನುಮತದಿಂದಂ ॥

ಹೆಗಲಃ ೨ ಗೈದ ಯೆತ್ತು ೪ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೮ ಲು ಹೆಗಲು ೩ ಗೈದ ಯೆತ್ತು ೬ ಲಬ್ಧ ಗ ೮ ಹಾರ ೧೨ ಹೆಗಲು ಹೆಗಲಿಗೆ ಬ್ಯಸ್ತ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೩ ॥

ನಾಲ್ಕಬ್ದದ ತೇಜಿಯ ಬೆಲೆ ।
ನಾಲ್ಕುಂ ಸಹಸ್ರಂಗಳಾಗೆ ತಜ್ಜಾತಿಯ ಪದಿ ।
ನಾಲ್ಕಬ್ದದ ತುರಗಂ ಪಡೆ ।
ಯಲ್ಕಕ್ಕುಮೊ ತೇಜಿಯೊಂದು ವೋಜೆಯ ಬೆಲೆಯಂ ॥

ವರುಷ ೪ ಹೇರಿದ ಕುದುರೆಯ ಬೆಲೆ ಕುದುರೆ ೧ಕಂ ಗ ೪೦೦೦೦ ಲು ವರುಷ ೧೪ ಹೇರಿದ ಕುದುರೆ ೧ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಕುದುರೆಯ ಬೆಲೆ ಗ ೧೧೪೨ ॥ ೨ ॥ ೧ ! ೧ ಹಾರ ೧೪ ಶೇಷ ೨ ವರುಷ ವರುಷಕ್ಕೆ ಬ್ಯಸ್ತವಮಾಡಿ ಗುಣಿಸೂದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೪ ॥

ಪದಿನಾಱುಂಮಾನದ ಕೊಳ ।
ಗದಿನಳೆದಿರ್ದುದು ನೂಱು ಖಂಡುಗಮಂ ॥
ಪದಿಮೂಱುಂ ಮಾನದ ಕೊಳ ।
ಗದಿನದನಳೆಯಲ್ಕೆನಿತ್ತು ಖಂಡುಗಮುಕ್ಕುಂ ॥

ಮಾ ೧೬ ಖ ೧೦೦ನೂ ಮಾ ೧೩ ಲಬ್ಧ ಖ ೧೨೩ ॥ ೧ ॥೦॥ ಹಾರ ೧೩ ಶೇಷ ೬॥ ಮಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಗುಣಿಸೂದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೫ ॥

ಪದಿನೆಂಟಱ ಕೋಲೊಳ್ತೂ ।
ಗಿದವೊಂದು ಬಿಸಿಗೆ ಕರ್ಪುರಮಂತಾಂ ॥
ಪದಿನಾಱಱ ಕೋಲೊಳ್ ತೂ ।
ಗಿದೊಡದೆನಿತಕ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ॥

ಕೋಲು ೧೮ ಬಿಸಿಗೆ ೧। ಕೋಲು ೧೬ಕ್ಕೆ ತೂಗಲು ಲಬ್ಧ ಬಿಸಿಗೆ ೧ ಹಲ ೨॥ ಹಾರ ೧೬ ಕೋಲುಕೋಲಿಗೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಗುಣಿಸೂದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೬ ॥

ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣದಚ್ಚುಂ ।
ಪದಿನೈದಂ ಕೊಂಡು ಪೋಗಿ ಮೇಣ್ ಪತ್ತರೆ ಬ ॥
ಣ್ಣದೆ ವಟ್ಟೈಸಿದೊಡೆನಿತಕ್ಕು ।
ಸದಮುಳಮತಿ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ॥

ಬ ೧೩ನೂ ತೂ ೧೫ನೂ ಬ ೧೦ ॥ ವಟ್ಟೈಸಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೧೮ ॥ ೦ ॥ ೪ । ಹಾರ ೪೨ ಬಣ್ಣಗಳ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡೂದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೭ ॥

ಪದಿನಾಲ್ಕುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ ।
ಮುದವಳಲ ಬೆಟ್ಟು ಹತ್ತುವರೆಯ ಬ ॥
ಣ್ಣದ ಹೊಂಗೆಯ ತಂದು ವಟ್ಟೈ ।
ಸಿದೊಡೆನಿತೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ॥

ಬ ೧೪ ॥ ಗ ೮ ಬ ೧೦ ॥ ವಟ್ಟೈಸಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧ ಹ ೦। ೪॥ ಹಾರ ೪೨.

ಟೀಕು ॥ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಬೆಸ್ತ ಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೮ ॥

ಪದಿನಾಱು ವರುಷದ ।
ಸುದತಿಯರೈವರ್ಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಮಿಪ್ಪತ್ತಾಗಲ್ ॥
ವಿದಿತಂ ವಿಂಶತಿವರು ।
ಷದ ಸುದತಿಯರಿಬ್ಬರೆನಿತು ಪೊನ್ನಂ ಪಡವರ್ ॥

ವರುಷ ೧೬ ಸ್ತ್ರೀ ೫ ಬೆಲೆ ಗ ೨೦ ಲು ವರುಷ ೨೦ ಸ್ತ್ರೀ ೨ಗೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೬ ಹ ೪ ಹಾರ ೧೦೦.

ಟೀಕು ॥ ವರುಷ ವರುಷಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ೩ ರಾಶಿಯನು ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೬೪೦ ಮೊದಲ ೨ ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೦ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೨೯ ॥

ಪದಿನೈದುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ ।
ವಿದಿತಂ ಪನ್ನೆರಡದು ಪಣದ ಸಾಸಿ ॥
ರದ ವಾಱುಪೊನ್ನ ಬಣ್ಣದ ।
ಪದಿನೈದರ ಹತ್ತು ಪಣದ ಹೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಂ ॥

ಬ ೫ ದುಗ ೧ ಹ ೨ ॥ ೬ನೂ ಬ ೧೫ ದುಗ ೯೦ಕ್ಕೆ ವಟ್ಟೈಸಲು ಲಬ್ಧ ಗ ೭ ಹ ೪ । ೩ ಹಾರ ೬೦೦.

ಟೀಕು ॥ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣವನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ ಹಣ ಹಣಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು. ಕಡೆಯ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೪೪೬೪ ಮೊದಲ ೨ನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೫ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೦ ॥

ಅಗಲಮೊಱಂ ನಾಲ್ಕಾಗಲ್ ।
ಮಿಗೆ ನೀಳಮದಿಪ್ಪತಾಗೆ ಸಾರಾವಳಿ ತಾಂ ॥
ಸೊಗಯಿಸುವದೈದು ಮೋಟಗೆ ।
ಅಗಲಂತಾನೆರಡು ನೀಳವೈದಕ್ಕೆನಿತೋ ॥

ಅಗಲವೊಳ ೪ ನೀಳವೊಳ ೨೦ ಸಾರಾವಳಿ ೫ ಅಗಲವೊಳ ೨ ನೀಳವೊಳ ೫ ಲಬ್ಧ ಪಟ್ಟಿ ೪೦ ಹಾರ ೧೦. ಅಗಲ ಅಗಲಕ್ಕೆ ನೀಳನೀಳಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡೂದು. ಕಡೆಯ ಮೂರು ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೪೦೦ ಮೊದಲ ರಾಶಿ ೨ ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೧ ॥

ಐಗೈಯಗಲಂ ನೆರಹವು ।
ದೈಗೈಯರೆ ನೀಳವೊಂದು ಸಾರಾವಳಿಯುಂ ॥
ಐ ಗೇಣಗಲಂ ನೀಳವು ।
ದೈ ಗೇಣೆನಪಳವುರಕ್ಕೆ ಕಡಿಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ॥

ಅಗಲವೊಳ ೫ ನೀಳವೊಳ ೧೫....ಅ. ಮೊ. ೫ ನೀಳವೊಳ ೫ ಲಬ್ಧ ಕಡಿತ ೩ ಶೇಷ ೧೦ ಹಾರ ೧೦೦. ಅಗಲ ಅಗಲಕ್ಕೆ ನೀಳನೀಳನೂ ಮೊಳ ೧ಕ್ಕೆ ಹಾಗ ೪ಕ್ಕೆಂದು ಗುಣಿಸಿ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು. ಕಡೆಯ ೩ ರಾಶಿಯನು ಗುಣಿಸಲು ೩೧೦ ಮೊದಲ ರಾಶಿ ೨ ಗುಣಿಸಲು ೧೦೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೨ ॥

ಇಕ್ಕೈರ್ಗ ಮಂದದ ನೆರೆಹವು ।
ದಿಕ್ಕೈರ್ಗಯರೆ ನೀಳದೈದು ಕಲ್ಲುಗಳಂತಾಂ ॥
ಒಕ್ಕೈರ್ಗಯಗಲಂ ನೀಳವು ।
ದೊಕ್ಕೈರ್ಗ ಮುಪ್ಪಾಗದಳದ ಕಡಿಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ॥

ಅಗಲವೊಳ ೨ ನೀಳವೊಳ ೨೨ ಕಲ್ಲು ೫ನೂ ಅಗಲವೊಳ ೧ ನೀಳವೊಳ ೧॥ ಲಬ್ಧ ಕಡಿದ ತುಂ. ೪೫ ಹಾರ ೧೧ ಶೇಷ ೫.

ಟೀಕು ॥ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೩ ॥

ಐದಬ್ದದ ಹಯ ಹದಿ ।
ನೈದುಂ ಹಯ ಕಷ್ಟವರ್ಣ ಕಾಂಚನವೈನೂ ॥
ಱೈದಾಗೆ ಹತ್ತು ವರುಷದ ।
ವೈದಕ್ಕೊಂಭತ್ತು ಬಣ್ಣದಚ್ಚುಗದೇನೈ ॥

ವರುಷ ೫ ಹಯ ೧೫ ಬ ೮ ದು ಗ ೫೦೫ಕ್ಕೆ ವರುಷ ೧೦. ಕುದುರೆ ೫ ಬಂ ೯ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೭೪॥೩ ವಿ ೨॥೧ ಹಾರ ೧೩೫೦ ಶೇಷ ೯೫೦.

ಟೀಕು ॥ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ವರುಷ ವರುಷವನೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಗುಣಿಸಲು ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೪ ॥

ಇಕ್ಕೈರ್ಗ ಮಂದದ ನೆರೆಹವು ।
ದಿಕ್ಕೈರ್ಗವರೆನೀಳದೈದು ಕೈಯಗಲದ ತೊಲೆ ॥
ವೊಕ್ಕೈರ್ಗ ಯಗಲದ ನೀಳವು ।
ದಿಕ್ಕೈರ್ಗ ಮುಪ್ಪಾಗ ದಳದ ತೊಲೆಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ॥

ದಳವೊಳ ೨ ನೀಳವೊಳ ೧೨॥ ಅಗಲವೊಳ ೫ ತೊಲೆ ೧ ನೀಳವೊಳ ಅಗಲವೊಳ ೧೨ ದಳವೊಳ ॥ ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ತೊಲೆ ೮೩. ಹಾರ ೨೪. ಶೇಷ ೮.

ಟೀಕು ॥ ದಳವೊಳ ನೀಳವೊಳವನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ, ಅಗಲ ಅಗಲಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡೂದು. ಕಡೆಯ ೪ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೨೦೦೦ ನೂ ಕಡೆಯ ಮೂರು ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೨೪ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ ॥ ೩೫ ॥

ಇಗ್ಗೇರ್ಗಣಗಲದ ನೆರೆಹವು ।
ದಿಗ್ಗೇರ್ಗಣರೆ ನೀಳದೈದು ಗೇಣಗಲದತೊಲೆ ॥
ಒಗ್ಗೇರ್ಗಣಗಲಂ ನೀಳವು ।
ದಿಗ್ಗೇರ್ಗಣಾಱುವೆರಳದಳದ ತೊಲೆಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ॥

ದಳದ ಗೇಣು ೨ ನೀಳ ಗೇಣು ೧೨|| ಅಗಲಗೇಣು ೫ ತೊಲೆ ೧ ಅ. ಗೇ. ೧ ನೀಳಗೇಣು ೨ ದಳದ ಬೆರಳು ೬ ಲಬ್ಧ ಕಡಿ ಕೊರಡು ೧೨. ಹಾರ ೪೮.

ಟೀಕು || ದಳದಳವ ಬೆರಳಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ ನೀಳನೀಳವ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ ಅಗಲ ಅಗಲಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬೆಸ್ತ ಗುಣಿತ... ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಬೆಸ್ತ ನವರಾಶಿಕಕ್ಕುದಾಹರಣೆ—

ಸೂತ್ರ || ೩೬ ||

ಮ || ಪದಿನೆಂಟುಂ ಪರಿಯುಳ್ಳ ಅಷ್ಟವಯಷಡ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ತಮೋಟಂಗಳುಂ |
ಪದಿನಾಱಕ್ಕದುವಷ್ಟ ರೂಪಮೆನೆ ಪೊಂಗಳ್ತಾಮೆ ಹೊನ್ನೆಂಟು ನೂ ||
ಱದು ತಾನುಂ ಬೆಲೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಮೆನೆ ಸಂಪೂರ್ಣಂಗಳ್ಕೈದೊಡ್ಡಿಗಳ್ |
ಪದಿನಾಱುಂ ಪರಿಯುಳ್ಳವಕ್ಕೆ ದಶರೂಪಂ ನಿಷ್ಕಮೇನಕ್ಕುಮೋ ||

ಗಾವುದ ೧೮ ವರುಷ ೮ ವೊಟೆ ೧೬ ಬಣ್ಣ ೮ ದು ಗ ೮೦೦ ೮ವರುಷ ೧೦ ವೊಟ ೫ ಗಾವುದ ೧೬ ಬಂ ೧೦ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೪೨ ಹ ೨ ವಿ ೪| ಹಾರ ೨೮೮೦ ಶೇಷ ೨೨೪೦.

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ವರುಷ ವರುಷಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ೫ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೪೯೬೦೦೦ನೂ ಮೊದಲ ೪ ರಾಶಿಯನು ಅಡರಿ ಗುಣಿಸಲು ೨೮೮೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೩೭ ||

ಒಕ್ಕೈರ್ಹಾಗಂದಳಂ ತಾವಗಲದೆ ಪದಿನೆಂಟಂಗುಲಂ ಮಂದಮಾ |
ದ್ದಿರ್ಕ್ಕೈರ್ ನೀಳಂಗಡ್ಯೆದು ಕಲ್ಲುಗಳಿರದೆ ಪೊನ್ನಾಗೆ... ಪೇೞು ||
ನ್ನೊಕ್ಕೈರ್ ಮುಪ್ಪಾಗ ನೀಳಂ ನಿರುತಮೆ ಪದಿನಾಱಂಗುಲಂ ಮಂದಮಾಗಿ |
ದ್ದೊರ್ಕ್ಕೈರ್ಯ.......................ಳಿರಲು ಪೊನ್ನಿಂಗದೇನಾಗಿಕ್ಕುಂ ||

ಅಗಲ ಕೈ ೧| ದಳ ಅಂಗುಲ ೧೮ ನೀಳ ವೊಳ ೨ ಕಲ್ಲು ೫ ಅಗಲ ಕೈ ೧ ದಳ ಅಂಗುಲ ೧೬ ನೀಳವೊಳ ೧|| ಗ ೧ಗೆ ಲಬ್ಧ ಕಲ್ಲು ೮ ಹಾರ ೪೪೮. ಶೇಷ ೧೬.

ಟೀಕು || ಅಗಲ ಅಗಲವ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ ನೀಳನೀಳವ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತ ದಳ ದಳಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ ಕಡೆಯ ೫ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೩೬೦ ನೂ ಕಡೆಯ ೪ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೪೪೮ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕುದಾಹರಣೆ—

ಸೂತ್ರಂ || ೩೮ ||

ಮಾಸಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಸ್ತಂ |
ಲೇಸೆನಿಸುವ ಪೊಂಗಳಿಂಗೆ ಲೆಕ್ಕಮುದಕ್ಕುಂ ||
ಆಸುರದಿಮುಂ ಬಡ್ಡಿಯ |
ದೇಶಕ್ಕಱುದಂತೆ ಪೇೞನೀಂ ಬೆಸ್ತದೊಳಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೩೯ ||

ತಿಂಗಳ್ ಮೇಲ್ಶೈದು ದಿನಂ |
ಪೊಂಗಳ್ ನೂಱಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಹಣವರೆ ಲೆಕ್ಕದಿ ||
ಪೊಂಗಲ್ ನಾಲ್ಸಾವಿರಕಂ |
ಹಿಂಗದ ಮುಂಬಡ್ಡಿಗುಡಲು ಹೊನ್ನಱುವತ್ತುಂ ||

ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೧೫ ಗ ೧೦೦ಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಗಂ || ೩ || ಲು ಗ ೪೦೦೦ಗೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಗ ೬೦ ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೨ ದಿನ ೧ ಜಾವ ೬ ಹಾರ ೧೩೬೦೦೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦. ಶೇಷ ೧೬೦೦೦.

ಟೀಕು || ತಿಂಗಳನೂ ದಿನವಮಾಡಿ ಬಡ್ಡಿಯನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬಡ್ಡಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡೂದು. ಹೊನ್ನುಹೊನ್ನಿಗೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡೂದು. ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಗ ೬೦ ನೂ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗವೊ ೪ ತಾಗಿ ಹಾಗವಮಾಡೂದು. ಕಡೆಯ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಲು ೯೦೦೦೦೦ನೂ ಮೊದಲ ೨ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ೧೩೬೦೦೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದನೂ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲಿ ದಿನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦ ದಿನವೆಂದು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಉಭಯ ಕಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೪೦ ||

ಆಶ್ರಿತಕಲ್ಪ ಮಹೀಜಂ |
ಮಿಶ್ರಿತಭೂಭುವನಕೀರ್ತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಜನ ||
ಕ್ಯಾಕ್ರಶ್ರಯಮಮಳಚರಿತ್ರಂ |
ಮಿಶ್ರಿತ ಸಂಜ್ಞಾಧಿಕಾರಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೧ ||

ಶತಮಂ ನಿಜಕಾಲದಿನಿಱು |
ಶತಪಳದಿಂದಾಸ್ಯಕಾಲಮಂ ಹತಿಯಿಸುತ ||
ದ್ವಿತದಿಂದಂ ಮಿಶ್ರದ ಧನ |
ಶತಮಂ ನೋಡಿದೊಡೆ ಬರ್ಕ್ಕುಮಾ ಮೌಲ್ಯಧನಂ ||

ಟೀಕು|| ಶತಮಂ ನಿಜಕಾಲದಿ ನಿಱು ಶತಪಳದಿಂ ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾಸದಿನಿಱುದಾ ಯೆರಡರ ಕೂಟದಿ ಮಿಶ್ರದ ಧನಮಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧವ ಮೊದಲ ಧನದಿಂ ಗುಣಿಸಲು ಮೊದಲ ಧನಂಬರ್ಕ್ಕುಂ. ಆ ಧನವನು ಮಿಶ್ರದೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲು ಬಡ್ಡಿಯಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೨ ||

ತ್ರಿಕಶತದಿಂ ಕೊಂಡುಂವರು |
ಷಕೆ ಕೋಟಿ ಷೋಡಶಯುತಾಷ್ಟ ಮಿಶ್ರವನ ||
ಪ್ರಕರಣದೆ ಮೂಲವೃದ್ಧಿಯ |
ವಿಕಲ್ಪಮಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಗ ೧೦೦ ತಿಂಗ ೧ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೩	ಗ ೧೦೦೦ ತಿಂಗ ೧೨ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೧೦	ಸಹವೃದ್ಧಿ ಗ ೮೧೬ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೬೦೦ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೨೧೬. ಹಾರ ೧೩೬.

ಟೀಕು || ಪ್ರಮಾಣ ಗ ೧೦೦ ನೂ ತನ್ನ ಕಾಲದ ತಿಂಗಳು ೧ರಿಂ ಗುಣಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಗ ೩ ಅಂತ್ಯ ತಿಂ ೧೨ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೩೬. ಇದನೂ ಮೊದಲರಾಶಿ ಗ ೧೦೦ ನಲಿ ಕೂಡಲು ೧೩೬ನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಮಿಶ್ರದ ಗ ೮೧೬ನೂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೬. ಇದನೂ ಮೊದಲ ೧೦೦ ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ಮೊದಲ ಗ ೬೦೦ ಬಕ್ಕು ಇದನೂ ಮಿಶ್ರ ಗ ೮೧೬ರಲಿ ಕಳೆಯಲು ಬಡ್ಡಿ ಗಿ ೨೧೬ ತಪ್ಪದು. ಅಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಬಡ್ಡಿಯ ಕಡ ಬಿಟ್ಟುತಹದು.

ಅರ್ಘಾಂತರವನಱಿವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೪೩ ||

ಕೊಟ್ಟರ್ಘದಿಂದೆ ಲಾಭನು |
ನೊಟ್ಟಜೆಯಿಂದಿಱಿದು ಕೊಟ್ಟುದಂ ಕೊಂಡುದಱೊಳ್ ||
ನೆಟ್ಟನೆ ಕಳೆದುೞಿದವಱಿಂ |
ತೊಟ್ಟನೆ ತೆಗೆಯಲ್ಕೆ ಪೊಂಗಳೊರ್ಮೆಯೆ ಬರ್ಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೪ ||

ಪನ್ನಿ ರ್ಖಂಡುಗದರ್ಘದೆ |
ಪೊನ್ನಂ ಕೊಂಡೆಂಟು ಖಂಡುಗಂಗುಡೆಲಾಭಂ ||
ಪೊನ್ನಿಪ್ಪತ್ತಾದುದು ಮೊದ |
ಲನ್ನಯದಿಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೧೨ ಲು ಗ ೦೦ ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೮ ಮಾರಲು ಲಾಭ ಗ ೨೦ ಮೊದಲು ಗ ೪೦ ಹಾರ ೪.

ಟೀಕು || ವಿಕ್ರಯ ಖ ೮ನೂ ಲಾಭ ಗ ೨೦ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೬೦ ಕ್ರಯ ಖ ೧೨ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೮ ಕಳೆದು ೪. ಈ ನಾಲ್ಕನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಮೊದಲ ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಮೂಲಲಾಭ ಮಿಶ್ರಿತಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೪೫ ||

ವತ್ತುಗೆ ಕೊಟ್ಟರ್ಘದಿನಿಱು |
ದೆತ್ತುಗೆ ಕೊಂಡರ್ಘದಿಂದ ಮೊದಲಂ ಲಾಭಂ ||
ಮುತ್ತಂ ಕೂಡಿದ ಧನಮಂ |
ಯೆತ್ತುಗೆ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲುೞಿದುದು ಲಾಭಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೬ ||

ಪನ್ನಿರ್ಖಂಡುಗದಿಂ ಕೊಂ |
ಡುನ್ನತಮತಿ ಯೆಂಟು ಖಂಡುಗಂಗುಡೆ ಲಾಭಂ ||
ಪೊನ್ನಱುವತ್ತಾದುದು ಮೊದ |
ಲಿನ್ನೆನಿತೊ ಮಹಾತ್ಮ ನೀನೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೇೞಾ ||

ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೧೨ ಕೊಂಡು ಗ ೧ಗೆ ಖ ೮ ಮಾರಲು ಮೊದಲು ಕೂಡಿ ಗ ೬೦. ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ೪೦ ಲಾಭ ಗ ೨೦. ಹಾರ ೧೨.

ಟೀಕು || ಗ ೬೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೮ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೮೦ನೂ ಕ್ರಯ ೧೨ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಬಕ್ಕು ಗ ೪೦ ಯಾ ನಾಲ್ವತ್ತನೂ ಆ ಅರವತ್ತರಲಿ ಕಳೆಯಲು ಗ ೨೦ ಬಕ್ಕು.

ಸುವರ್ಣ ಮಾಪಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೪೭ ||

ಮೋದುಗೆ ವಿಕ್ರಯಾರ್ಘಮ ಮೊದಲ್ ಕ್ರಯಹೇಮವಿಭೇದದಿಂದ |
ಮೋದುಗೆ ಲಾಭದಿಂ ಕ್ರಯದ ಹೇಮವಿಭೇದದಿ ವಿಕ್ರಯಾರ್ಘದಿಂ ||
ಮೋದಿಸುತತ್ತ್ರಯಾರ್ಘ...... ವಿಕ್ರಯಹೇಮ ವಿಭೇದದಿಂದದಂ |
ಸೋಧಿಸಿ ಪಶದಿಂ ತೆಗಯೆ ತಾಂಮೊದಲಕ್ಕು ಮುದಾರಪೌರುಷಾ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೪೮ ||

ಏಳಜಂಗಯ   ಂಡುಗ |
ಏಲಕ್ಕಿಯ ನಯಿಗೆ ಕೊಂಡು.... ಪೊಂಗಾಗವಂ ||
ಏೞುಂಕೊಳಗದೆ ಮಾಱ |
ಲ್ಕಾಲಾಭವಱುವತ್ತಾಯ್ತು ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ಗ ೭ಗೆ ಎಲಕ್ಕಿ ಖ ೫ಕೊಂಡು ಗ ೧ಗೆ ಖ೦|೨ ಲು ಮಾರಲು ಲಾಭ ಗ ೬೦ಗೆ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೫೨ ಲಾಭ ಗ ೬೦ ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೯೪೦. ಇವನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕ್ರಯದ ಹೇಮ ಗ ೭ನೂ ವಿಕ್ರಯ ಖ೦| ೨ನು ಗುಣಿಸಲು ೪೯ನೂ ಕ್ರಯ ಖ ೫ ನೂ ಕೊಳಗವಮಾಡಲು ೧೦೦ ದೊಳಗೆ ೪೯ ಕಳೆಯಲು ೫೧. ಇದನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟದರಲಿ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೪೯ ||

ಪದಿಮೂಱು ಬಣ್ಣದಚ್ಚಿಂ |
ಗದನೆಂಟಂ ಕೊಂಡೆಂಟು ವರೆಯ ಬ ||
ಣ್ಣದ ಪೊನ್ನಿಂಗದ ನೈದಂಗೂಡೆ |
ಮೊದಲಱುವತ್ತಾಯ್ತು ನೀನೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪೇೞಾ ||

ಬ ೧೩ ದು ಗ ೧ ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೮ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಖ ೮|| ದು ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೫

ಮಾರಲು ಲಾಭ ಮೊದಲುಕೂಡಿ ಗ ೬೦ ಲಬ್ಧಂ ಮೊದಲು ಗ ೫೨ ಹ ೩ ಕಳೆಯಲು ಲಾಭ ಗ ೨|| ೧| ೪. ಹಾರ ೨೭.

ಟೀಕು || ಮೊದಲ ಬಣ್ಣವ ಹಾಗವಮಾಡಲು ೫೨ನೂ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೫ ಗುಣಿಸಲು ೨೬೦ನೂ ಕಡೆಯ ಗ ೬೦ ನಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೫೬೦೦ನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ವಿಕ್ರಯದ ಬಣ್ಣ....ಹಾಗವ ಮಾಡಲು ೩೪ನೂ ಕ್ರಯದರ್ಘ ಖ ೮ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ಹಾರ ೨೭೨ನೂ ಹಾರವಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೦ ||

ಹತ್ತುಂ ಬಣ್ಣದ ಪೊನ್ನಿಂ |
ಪತ್ತಂ ಕೊಂಡೇೞುವರೆಯ ಬಣ್ಣದ ಪೊನ್ನಂ ||
ಹತ್ತಂಕುಡೆ ಲಾಭ ಪೊನ್ನೈ ||
ವತ್ತಾಯ್ತು ಗಣಿತವಿಳಾಸ ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ಬ ೧೦ ಮ ಗ ೧ ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೨೦ ಕೊಂಡು ೭||ದು ಗ ೧ ಗೆ ಖ ೧೦ ಮಾರಲು ಲಾಭ ೫೦ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೧೦೦ ಹಾರ ೨೦೦.

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣ ಹತ್ತನೂ ಹಾಗವಮಾಡಲು ೪೦ನೂ ಲಾಭ ೫೦ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೨೦೦೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦ ರಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿದಡೆ ೨೦೦೦೦ನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಹಾಗ ೪೦ರೊಳಗೆ ಬ ೭|| ಹಾಗವ ಮಾಡಲು ೩೦ ಕಳೆಯಲು ಉಳಿದುದ ೧೦ನೂ ಕ್ರಯದ ೨೦ ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೦೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಬಕ್ಕು.

ಅರ್ಘಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೫೧ ||

ವಿಕ್ರಯದರ್ಘದಿಂತದನೆ ವಿಕ್ರಯಮಾಪದಿನೊತ್ತಿ ಮತ್ತವಂತಾಂ |
ವಿಕ್ರಯದಿಂದೆ ಲಾಭದೊಳ್ ಮೋದಿಸಿ ವಿಕ್ರಯದರ್ಘದಿಂದೆ ಮ ||
ತ್ತಾಕ್ರಯದ ಮಾಷವಂ ಗುಣಿಸುತಾಂ ವಿಕ್ರಯ ಮಾನಹತಂ |
ವಿಕ್ರಯದರ್ಘದೊಳ್ ಪರಿಯಿಂದ ನೀಂಕಳೆದುೞಿದ ಶೇಷದಿನೊತ್ತುಗೆ ಬಕ್ಕ್ರಮಾಪಳಂ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೨ ||

ಪದಿನೆಂಟು ಕುಡಿತೆಮಾಪದಿ |
ಪದಿನಾಲ್ಕಂ ಕೊಂಡು ಕುಡಿತೆ ಪದಿನೈದರ ಮಾ ||
ಪದಿನಾಱಱ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾಂ |
ಪದಿನಾಲ್ಕಿಂಬಾಯ್ತು ಲಾಭ ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ಕುಡಿತೆ ೧ ಗ ೧ಗೆ ಖ ೧೪ ಕೊಂಡು ಕುಡಿತೆ ೧೫ದು ಗ ೧ಗೆ ಖ ೧೬ ಮಾರಲು ಲಾಭ ೧೪ಗೆ ಮೊದಲ ಲಬ್ಧ ಗ ೭೦ ಹಾರ ೪೮.

ಟೀಕು || ವಿಕ್ರಯ ಖ ೧೬ನೂ ವಿಕ್ರಯಕುಡಿತೆ ೧೫ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೨೪೦ನೂ ಲಾಭ ಗ ೧೪ನಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೩೩೬೦ನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ವಿಕ್ರಯದರ್ಘವಮಾಕ್ರಯದ ಮಾಷ ೧೮ರಿಂ ಗುಣಿಸೆ ೨೮೮ ಮತ್ತೆ ವಿಕ್ರಯಮಾಷ ೧೫ನೂ ವಿಕ್ರಯದರ್ಘ ೧೬ ಗುಣಿಸಲು ೨೪೦ನೂ ೨೮೮ ಕಳೆಯಲು ೪೮ನು ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಮೂಲಲಾಭ ಮಿಶ್ರಾಂತರಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೫೩ ||

ಮೊದಲ ಲಾಭಮಿಶ್ರದಿಂ ಕೊಟ್ಟರ್ಘದಿಂ ಕೊಂಡ ಮಾ |
ಪದಿನೊತ್ತು ಬೞಿಕ್ಕದನೆ ನಿನೀಕೊಂಡರ್ಘದಿಂ ಕೊಟ್ಟ ಮಾ||
ಪದಿನೊತ್ತುತ ನೀಂ ಭಾಗಿಸಂತ ಲೊದಂಬಕ್ಕು ಲಬ್ಧ ಮಾಲಬ್ಧಮಂ |
ವಿದಿತಂ ಸೋಧಿಸಿ ನಿಂದುದಕ್ಕೆಸಲೆ ಲಾಭಂ ಪದ್ಯವಿದ್ಯಾಧರಾ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೪ ||

ಪದಿನಾಱು ಕುಡಿತೆ ಮಾ |
ಪದಿನೆಂಟಂ ಕೊಂಡು ಕುಡಿತೆ ಪದಿನಯ್ದಱಮಾ ||
ಪದಿಪತಂ ಗೂಡೆ ಲಾಭ |
ಮೊದಲುಂ ಗೂಡಱುವತಾಯ್ತು ಮೊದಲಂಪೇೞಾ ||

ಕುಡಿ ೧೬ ದು ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೧೮ ಕೊಂಡು ಕುಡಿತೆ ೧೫ದು ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೧೦ ಲಾಭ ಮೊದಲು ಕೂಡಿ ಮಿಶ್ರ ಗ ೬೦ಗೆ ಮೊದಲು ೩೫ ||೦|| ೧ನೂ ಮಿಶ್ರದೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲು ಲಾ, ಗ ೨೪ ಹ ೪|೪ ಹಾರ ೨೭೦||

ಟೀಕು || ಮಿಶ್ರದ ೬೦ನೂ ವಿಕ್ರಯದರ್ಘ ೧೦ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೬೦೦ನೂ ಕ್ರಯದ ಮಾನದಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೯೬೦೦ನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಕ್ರಯದರ್ಘ ೧೮ನೂ ವಿಕ್ರಯಮಾಪ ೧೫ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೭೦ನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೫ ||

ಮೊದಲಂ ಲಾಭದ ಮಿಶ್ರಮಂ ಗುಣಿಸುನೀಂ ಕೊಂಡರ್ಘದಿಂ ಮತ್ತಮಂ |
ತದನಾಕೊಂಡ ಸುವರ್ಣ ಭೇದದೊಳೆದೊಲೆಯೆ ಕೊಂಡರ್ಘದಿಂ ||
ವಿದಿತಂ ಕೊಟ್ಟ ಸುವರ್ಣ ಭೇದದೊಳದಂ ಮೋದುತ್ತೆ ಭಾಗಂಗೊಳಲ್ |
ಮೊದಲಕ್ಕುಂ ಬೞಿಕ್ಕಂತದಂ ಕಳೆಯೆ ತಾ ನಾಲಾಭಮಕ್ಕುಂ ದಿಟಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೬ ||

ಆಱುವಳೆಯಲ್ಕೆ ನಾಲ್ವ |
ತ್ತಾಱುಕೊಡೆಯ ಮೆಣಸ ಕೊಂಡು ತಾಂ ಪೊಂಗಯ್ದಂ ||
ಮಾಱಲ್ ಮೊದಲಂ ಲಾಭಂ |
ನೂಱಱುವತ್ತಾಯ್ತು ಗಣಕ ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ಗ ೧ಗೆ ಖ ೪೬ ಕೊಂಡು ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೫ ಮಾರಲು ಲಾಭ ಮೊದಲುಕೂಡಿ ಗ ೧೬೦ಗೆ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೧೦೪ ಹ ೩|೪||ನುಳಿದರೆ ಲಾಭ ಗ ೫೫ || ೧ || ೦ || ಹಾರ ೪೬.

ಟೀಕು || ೧೬ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೫ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೮೦ನೂ ಕ್ರಯದ ಗ ೬ರಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೮೦ನೂ ಕ್ರಯದರ್ಘ ೪೬ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೫೭ ||

ವಿಕ್ರಯಹೇಮದಿಂ ಕ್ರಯದ ಪೊಂಗಳನೊತ್ತಿಸುತಂಶಲಾಭದಿಂ |
ವಿಕ್ರಯ ಹೇಮದಂ ಕ್ರಯದಪೊಂಗಳನೊತ್ತಿಹತೆ ಬೇಱೆ ಯಾ ||
ವಿಕ್ರಯದರ್ಘದಿಂ ಕ್ರಯದ ಧಾರಣೆಯೊತ್ತಿ ಬೞಿಕ್ಕದ |
-- ಕಳೆದುೞಿದ ಶೇಷದಿಂ ತೆಗೆಯೆತಾಂ ಮೊದಲಕ್ಕು ವಿವೇಕನಿಷ್ಟದಿಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೫೮ ||

ಮೂಱು ಪೊನ್ನಿಂಗೆ ಕ್ರಯ ಪದಿ |
ಮೂಱುಂ ಖಂಡುಗದಿ ಕೊಂಡುಪದಿಮೂಱರ್ಘಂ ||
ಮೂಱುಂ ಖಂಡುಗದಿಂದಂ |
ಮಾಱಲ್ ತೋಱುವುದು ನಾಲ್ವತ್ತು ಲಾಭ ಮೊದಲಂ ಪೇೞಾ ||

ಗ ೩ಗೆ ಖ ೧೩ ಕೊಂಡು ಗ ೧೩ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೨ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಱಲು ಲಾಭ ಗ ೪೦ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೨ ಹ ೨|| ಹಾರ ೧೬೦.

ಟೀಕು || ವಿಕ್ರಯ ಖ ೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೯ನೂ ಲಾಭ ೪೦ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೩೬೦ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಕ್ರಯದ ೩ ವಿಕ್ರಯ ೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೯ನಿರಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕ್ರಯ ೧೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೯೬ಲಿ ಆ೯ ಕಳೆಯಲು ೧೬೦ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ರಾಸಿಯ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ. (?)

ತೂಕಪ್ರಮಾಣಿನ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೫೯ ||

ಮುನ್ನಿನ ಕೋಲಿನ ಪಳದಿಂ |
ಪೊನ್ನುಮನಿಱಿ ಬೇಱೆ ಕೋಲ ಪಲದಿಂದೆತ್ತಾ ||
ಬಿನ್ನಣದಿ ತೆಗೆಯೆ ಬಂದುದ |
ಸನ್ನುತ ಮೊದಲೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲುೞಿದುದು ಲಾಭಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೦ ||

ಪದಿನೆಂಟಱ ಕೋಲೊಳ್ ತೂ |
ಗಿದ ಬಿಸಿಗೆಗೊಂಡು ಬೞಿಕ ಪದಿನಯ್ದಱ ಕೋಲೊಳ್ ||
ಪದಿಮೂಱು ಗೂಡೆ |
ಪದಿಮೂಱಚ್ಚಿಂಗೆ ಲಾಭಮೇನಂ ಪಡೆವರ್ ||

ಕೋಲು ೧೮ದು ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಬಿಸಿಗೆ ೧ ಕೊಂಡು ಕೋಲು ೧೫ ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯಪಲ ೧೩ ಮಾರಲು ಮೊದಲು ಗ ೧೩ ಲಬ್ಧ ಲಾಭ ಗ ೧೧ ಹಾರ ೧೯|| (೧೯೫ ?)

ಟೀಕು || ಬಿಸಿಗೆಯ ಹಲವಮಾಡಲು ೨೦ ಕೊ ೧೮ರಿಂ ಗುಣಿಸಿದರೆ ೩೬೦ನೂ ಮೊದಲ ಗ ೧೪ ಗುಣಿಸಲು ೪೬೮೦ನೂ ಕೋಲು ೧೫ ಪಲ ೧೩ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೯೫ನೂ ಹಾರವಾಗಿಟ್ಟು ಭಾಗಿಸಲು ಲಾಭ ಮೊದಲು ಕೂಡಿಬಹುದು. ಬಂದ ಲಬ್ಧವ ಮೊದಲ ಕಳೆಯಲು ಲಾಭ ಸರಿ.

ವಿಕ್ರಯನಾಸ್ತಿಗೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೬೧ ||

ಮೊದಲರ್ಘದಿಂದೆ ಮೂಲವ |
ನೊದವಿಸಿ ತಾಂ ಮಾಱೆ ಪಡೆದ ಲಾಭದ ಪೊನ್ನಂ ||
ಮೊದಲೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ಭಾಗಿಸ |
ಲದು ಕ್ಷಣಕೊಟ್ಟರ್ಘಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೨ ||

ಬತ್ತಮ ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುಜ್ಜುಗದಿಂದ ದಿಕ್ಕಾರ ಹೊಂಗೆ ಮೂ |
ವತ್ತಱೊಳಗೆ ಮಾಗಱು ಸಾಸಿರ ಹೊಂಬರವಿತ್ತ ಬತ್ತಮಂ ||
ಬತ್ತದಿಂದನೂ ಕೂಡಿ ಮಾಱೆ ಸಹಸ್ರಚತುಷ್ಕ ನಿಷ್ಕಮಂ |
ಪೆತ್ತವನಿತ್ತ ನಾಲ್ಕ ಗತಿಗಾ ಪ್ರಭು ಮಾಱಿಸಲರ್ಘಮಾವುದೋ ||

ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖ ೩೦ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗ ೬೦೦೦ ಕೊಂಡು ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖಂ ಲಾಭ ಗ ೪೦೦೦ ಲಬ್ಧ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೧೮ ಹಾರ ೧೦೦೦ ||

ಟೀಕು || ಮೊದಲು ಖ ೬೦೦ನೂ ಗ ೩೦ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೮೦೦೦ ನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಮೊದಲನೂ ಲಾಭವನೂ ಕೂಡಲು ೧೦೦೦ ದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಕ್ರಯನಾಸ್ತಿಗೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೬೩ ||

ಮೊದಲುಂ ಲಾಭಮನೊಂದನೆ |
ವಿದಿಗಂ ಕೊಟ್ಟರ್ಘದಿಂದೆ ಗುಣಿಯಿಸು ಮತ್ತಂ ||
ಮೊದಲಿಂದೆ ತೆಗೆಯೆ ಬರ್ಕುಂ |
ವಿದಿತಂ ಕೊಟ್ಟರ್ಘಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೪ ||

ನಿರುಪಮದಾಗ್ನಿ ವಿಷ್ಣುಮಹಿಪಾಲನ ಬೀಡಿನೊಳೊಬ್ಬ ಬೇಡಿ ಸಾ |
ಸಿರದಱುನೂಱು ಪೊಂಬಡೆದು ಭತ್ತಮನಾನಿನಿತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಪ ||
ನ್ನೆರಡಱೊಳರ್ಘವಿದನಿತುಮಂ ನೆಱೆಮಾಱಿ ಸ...|
ತ್ಕರಮೆನೆ ಕೊಂಡು ಪೋರ್ಜಿಸಿರ್ದನಾ ವಿಭುತಾಂ ಪಿಡಿದರ್ಘಮಾವುದೋ ||

ಗ ೧ಗೆ ಕ್ರಯ ಖಂ........ಲಗ ೧೬೦೦ ಕೊಂಡು ಗ ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ಖ ೧೨ ಮಾಱಲು ಲಾಭ ಗ ೧೦೦೦ ಲಬ್ಧ ಕ್ರಯ ಖ ೧೯೧........ ||

ಟೀಕು|| ಮೊದಲ ಗ ೧೬೦೦ನೂ ಲಾಭ ಗ ೧೦೦೦ನೂ ಕೂಡಲು ೨೬೦೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ......
....೩೧೨೦೦ ಇದನೂ ಮೊದಲ ಗ ೧೬೦೦ ರಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಕ್ರಯ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೬೫ ||

ಒದವಿಸು ಲಾಭವಮಂ ಮಾ |
ಱಿದ ಖಂಡುಗದಿಂ ಕ್ರಯಹೀನಶೇಷದಿಂದೊತ್ತಲ್ ||
ಮೊದಲಧನಂ........ |
...ಬರ್ಕು ಸಕಲಗಣಿತ ತತ್ತ್ವವಿಲಾಸಾ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೬೬ ||

ಖಂಡುಗವೆಂಟ....ಪಿಡಿದು ಲಾಭಮಂತಿರ ಲೊರ್ವ...|
ಖಂಡುಗದಿಂದದ ಮಾಱಲ್ ಮೊದಲಿಲ್ಲದೆ ಲಾಭಮದೆಂಟುನೂಱುಪೊಂ ||
ಗೊಂಡು ದಿನಕ್ಕೆ ತಾಂ ಮೊದಲ್ಕೈದೆನೆ ಭತ್ತದರ್ಧಮನಿತ್ತು ಭತ್ತಮಂ |
ಕೊಂಡನಿತರ ವಣಿಜರದೇನೆಂಬುದಂ ನಿಲ್ಲದೆ ಪೇೞ್ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ||

೧ ಗೆ ಕ್ರಯ ೭ಂ ದಾರಣೆಯಲ್ಲಿ-೦೦೦ ಗ೧ಗೆ ವಿಕ್ರಯ ೭ ೩ ದಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ಲಾಭ ಗ ೮೦೦ ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಗ ೪೮೦ ಹಾರ ೫ ಲಾಭ ಗ ೮೦೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೭ ೩ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೦೦೦ ಕ್ರಯ ೭ ೮ದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಯ ೭ ೩ ಕಳೆಯಲು ೫ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಮೊದಲು ಬರ್ಕು.

(ಸೂತ್ರ ೧೩ ಪಾಕು ೫೪ ಉಭಯಂ ಸೂತ್ರ ೬೭)

ಸಮಧನಾನಯನ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೬೭ ||

ಹೊಂಗಿ ತಮ್ಮಱುಮಕ್ಕಳು |
ಮುತ್ತಂ ಕ್ರಯುಗೊಳಲು ಮಯ್ವರುಂ ಲೀಲೆಯೊಳೂಱ ||
ತೂಗಿರುವ ಸುಸವಡಸ |
ಪೊಂಗಿತಂ ಬಂದ ಮನೆಮಾೞ್ಪ ಸಮಧನವಕ್ಕುಂ ||

ಒಟ್ಟು- | ೧/೬ | ೧/೭ | ೧/೮ | ೧/೯ | ೧/೧೦ | ಲಬ್ಧ ಕ್ರಯ ಮುತ್ತ..........ದಿ ಕ್ರಯ

೧೧ ಅವರಿಗೆ ಸಮಧನ ಗ ೨೧ ಗ ೨೧ ಗ ೨೧ ಗ ೨೧ ಗ ೨೧||

ಟೀಕು || ಹಿರಿದಾಗಿದ್ದ ದಾರಿ ೧೦ನೂ ೨ರಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ೧ ಕೂಡಲು ಮೊದಲಕ್ರಯವಹುದು. ಮತ್ತೆ ಹಿರಿದಾಗಿದ್ದ ೧೦ರೊಳಗೆ ೧ ಕೂಡಲು ೧೧ ಇದು ವಿಕ್ರಯವಹುದು. ಮೊದಲ ಕ್ರಯ ೨೧ನೂ ಮೊದಲ ೬ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೧೨೬ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೧ ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೧/೫ ಮತ್ತೆ ಕ್ರಯ ೨೧ನೂ ೭ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೧೪೭ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೩/೪ ಮತ್ತೆ ಕ್ರಯ ೨೧ನೂ ೮ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೧ ವಿಕ್ರಯದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೫/೩ ಮತ್ತಂ ಕ್ರಯ ೨೧ನೂ ೯ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ ವಿಕ್ರಯ ೧೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೭/೨ ಮತ್ತ ೨೧ನೂ ೧೦ಱಿಂ

ಗುಣಿಸಿ ವಿಕ್ರಯ ೧೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೯/೧ ಈ ಅಯ್ದು ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಿ ಬಂದ ಶೇಷ ಮ...ನು ಮತ್ತೊಂದು ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಯವಮಾಡಲು ಮಣಿ ೧ ಕಂ ಗ ೨ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಮಣಿಯ ಮಾಱೆ ಕೊಡಲು ಸಮಹೊನ್ನಕ್ಕುಂ.

565

ಸೂತ್ರಂ || ೬೮ ||

ಆಱು ಯಿರಾಱು ಹದಿನಾಱು ಹನ್ನೊಂದು |
ನೂಱು ಮುನ್ನೂಱು ಸಾವಿರ ಧನವ ತಂದು ||
ಮಾೞ್ಪ ಸಮಕ್ರಯ ಸಮವಿಕ್ರಯಗಳೊಂದು |
ತೋಱಿದರು ಏತಗೆ ಲಾಭವನು ಸರಿತಂದು ||

೧/ಗ೬	೧/ಗ೧೨	೧/ಗ೧೬	೧/ಗ೧೧	೧/ಗ೧೦೦	೧/ಗ೩೦೦	೧/ಗ೧೦೦೦	ಗ...೧೦೦೦ ದೊಳಗೆ

೧ ಕೂಡಲು ೨೦೦೧ ವಿಕ್ರಯವಹುದು. ಮೊದಲ ರಾಶಿ ೬ನೂ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೧೨೦೦೬ನೂ ಹಾರ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂದೆ ಭಾಗಿಸಲು ೧೧....ಶೇಷ ೯೫ ಮತ್ತಂ -೧೨ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ ಗುಣಿಸಲು ೨೪೦೦೧೨ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೨೩ ಶೇಷ ೯೮೯. ಮತ್ತಂ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ನೂ ೧೬ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೩೨೦೧೬ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೩೧ ಶೇಷ ೯೮೫ ಮತ್ತಂ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ನೂ ೧೧ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೨೦೧೧ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೨೧ ಶೇಷ೯೯೦, ಮತ್ತಂಕ್ರಯ ೧೦೦೦ನೂ ೨೦೦೧ಱಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಲ್ ೨೦೦೧೦೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೧೯೯ ಶೇಷ ೯೦೧ ಮತ್ತಂ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ನೂ ೩೦೦ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೬೦೦೩೦೦ನೂ ಮಾಱುವ ಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೯೯ ಶೇಷ ೭೦೧. ಮತ್ತಂ ಕ್ರಯ ೨೦೦೧ನೂ ೧೦೦೦ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೨೦೦೧೦೦೦ನೂ ವಿಕ್ರಯ ೧೦೦೧ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೧೯೯೯ ಶೇಷ ೧ ಈ ಏೞು ರಾಶಿಯನೂ ಗುಣಿಸಿ ಬಂದ ಶೇಷದ ಮಣಿಯನೂ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕೆ ಹೋಗಿ ಮಾಱಲು ವಿಕ್ರಯ ಗ ೧ ಗೆ ೧.... ....ನೆ ಮಾಱಲು ಆ ಉೞಿದ ಶೇಷದ ಮಣಿಯನೂ ಈ ವಿಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮಾಱೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾಱಿದ ಹೊನ್ನನು ಕೂಡಿ ಮೊದಲುಗಳ ಕಳೆಯಲು ಲಾಭಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಏೞು ಮಂದಿಗೂ ೧೦೦೦ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ಲಾಭಮಕ್ಕುಂ.

ಕೋಡಿಗೆಯ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೬೯ ||

ಕೋಡಿಗೆಯನುಡಿದ ಪೊನ್ನಂ |
ಮಾಡದ ಜವಳಿಗದುವೆ ಪಣವೆನಿಸಿಕ್ಕುಂ ||
ಕೋಡಿಗೆಯ ಪಣಮೆಪಾಗಂ |
ಕೋಡಿಗೆಗಳ ಪಾಗಮಿರ್ದುದೌ ಕಾಣಿಗಳುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೨೦ ||

ಕೋಡಿಗೆಯ ಜವಳಿ ಸೀರೆಗೆ |
ನೋಡೈ ಮತ್ತಯ್ದು ಪೊನ್ನು ಮಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ||
ಮಾಡಿದ ಬೆಲೆ ತಾನಕ್ಕುಂ |
ನೀಡಿಲ್ಲದೆ ಪೇಱ ಜವಳಿಯೊಂದಱ ಬೆಲೆಯಂ ||

ಕೋಡಿಗೆ ೧ ಕಂ ಬೆಲೆ ಗ ೫೫ ಹ ೨|| ಜವಳಿ ೧ ಲಬ್ಧ ಗ ೨ ಗ ೨ ಗ ೨ ಹಾರ ೨೦ ||

ಟೀಕು || ಕೋಡಿಗೆ ನುಡಿದ ಗ ೫೫ ಸಲು ನ ಹಣಮಕ್ಕುಂ ಮಿಕ್ಕ ಯಿಪ್ಪಡಿಗೆಗೆ ವೀಸ ೨|| ಅಲ್ಲಾವೊಂದು ಕೋಡಿಗೆ ಯಿಪ್ಪತ್ತು ಜವಳಿಯೆಂದು ತಂದುಕೊಂಬುದು.

ಕೋಡಿಗೆಯ ಕವಟಗೆಯ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೨೧ ||

ಕೋಡಿಗೆಯ ನುಡಿದ ಪೊಂಗಳು |
ನೀಡಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗವೊಂದು ಸೀರೆಗೆಯಕ್ಕುಂ ||
.......ವರೆ ವೀಸಂ |
ಕೂಡಿದಪಾಗಂಗಳಿರ್ದಡರೆ ಕಾಣಿಗಳುಂ ||
ಉಂಬಳಡದೊಂದು ಕೋಡಿ |
........ನಾಲ್ಕು ಪಣಮುಂ ಮೂಱು ಪಾಗಂ ||
ತೊಂಬತ್ತಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಲೆಯಂ |
ಇಂಬಿಲಿ ನೀಂ ಪೇಱ ಸೀರೆವೊಂದಂಬಂ....||

ಕೋ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೯೦ ೮೪ ||| ಲು ಸೀರೆ ೧ ಒಂದಕ್ಕೆ ಬಹುದಯ್ಯಾಯೆಂದರೆ ಲಬ್ಧ ಗ ೨ ಹ ೨||೧|೧...ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪||

ಟೀಕು || ಕೋಡಿಗೆಯ ಗ ೯೦ ಸೀರೆ ೧ಕ್ಕೆ ೯೦ ಹಾಗ ೨ ಹ ೨|| ಕೋಡಿಗೆ... ಅರವೀಸದ ಮರ್ಯಾದೆ ಹ ೪ ಗೆ ವೀಸ ೨ ಕೋಡಿಗೆಯ ಹಣ ೧ಕ್ಕೆ ಅರೆಕಾಣಿಯ....ಮೂಱುಹಾಗಕ್ಕೆ ಕಾಣಿ ೧|| ಅಲ್ಲಾ ತ್ರೈರಾಶಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲಿ ತಂದುಕೊಂಬುದು.

ಮೌಲ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೨೨ ||

ಎನಿತೊಳವು ಮೌಲ್ಯವಸ್ತುಗ |
ಳನಿತಱ ಬೀಸಗೆಯ ಪೊನ್ನಂ...||
ಗೆನಿತು ಪಣಂ ವೀಸಂ |
ಯೆನಿತಾದೊಡೆ ಪಾಗಕಾಣಿಯೆಂದೇ ತಿಳಿ ನೀಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೨೩ ||

ಬೀಸಿಗೆ...........ಪೊ |
ತಾಶಯಕ್ಕಯ್ವತ್ತು ಪೊನ್ನು ಮಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ||
ಲೇಸೆನಿಸುವ ಬೆಲೆ ತಾನಾಗಲ್ |
ವಾ.......ಸಲಿಕ್ಕೇನಕ್ಕುಂ ||

ಬೀಸಿಗೆ ೧ ಗ ೫೦| ೨ಲು ಹಲ ೧ ಲಬ್ಧ ಗ ೨||೦ ವಿ ೨||

ಟೀಕು || ಬೇಸಿಗೆಯ ಹೊನ್ನಂ ಅರ್ಧಿಸಲು ಹಲ ೧ಕ್ಕೆ ಹಣವಹುದು. ಬೀಸಿಗೆ ಹಣವೆ ೦ಾಣಿಯಹುದು...ತ್ರೈರಾಶಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸೂದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೨೪ ||

ಗುಣಿಯಿಸು ಕಾಲದ ಮೌಲ್ಯವ |
–ಳೆ ಬೀಯಮನಾಯದೊಳಗಮೆತ್ತಿ ಪಲಮುಂ ತಾಂ ||
ಗಳಿಯಿಸಿದ ದಿನದಿಚ್ಛೆ |
ಗಳಿಂತದನನುಪೊಂತರದಿ ತರಲ್ಕೆ ಪಲಮುದಯಿಸುಗುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೨೫ ||

ಎರಡು ದೆವಸಕ್ಕೆ ಮೂಱುಂ |
ನಿರುತಂ ತಾಂ ಪಡೆವ ಮೂಱು ದಿನಕಂ ನಾಲ್ಕುಂ ||
ಭರದಿಂ ಬೀಯಂಮಾಡಲ್ |
ಕರಸಸಿ ಮಾಸಕ್ಕೆಯೆನಿತು ಪೊನ್ನಂ ಪಡೆಗುಂ ||

ದಿನ ೨ ಆ.ಗ೩	ದಿನ ೩ ಬಿ.ಗ೪	ತಿಂಗಳು ೧೨ ಲಬ್ಧ ಗ ೬೦ ||

ಟೀಕು || ಅಂಶ ಭೇದದ ಮಾಹೃತಿಗೆ ವಿಪತ್ತಿಯಂಮಾಡಿ ಸಮಭೇದಂಮಾಡಲು ಎಂದರೆ ೨ ದಿನವನೂ ಬೀಯ ೪ನೂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೮ ದಿನ ೩ ಆಯ ೩ನೂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೯ ಬೇಱಿ ನಾಲ್ಕಱಿಂ ಗ ೨ ಕೂಡಿ ಮತ್ತೆ ೩ ಕೂಡಿದರೆ ೯/೬ ೫/೬ ಆಯದೊಳಗೆ ಬೀಯುವ ಕಳೆಯಲು ೧/೬ ತಿಂಗಳು ದಿನವನುಮಾಡಲು ೩೬೦ ಇದನು ೧ಱಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ೬ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಎನಿತು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಬೀಯಂ—

ಸೂತ್ರಂ || ೨೬ ||

ಎನಿತುಭಯ ದಿನಂಗಳು ಲಾಯಮಪ್ಪ ಕಾಂಚನಮೆನೆ ಪೆರ್ಚಿಸೂ |
ದನಿತಱೊಳಾಯ ಬೀಯವನುಚ್ಚ...... ||
ಶೇಷದಿಂಧನವೆನಿತಿಪ್ಪುದಂ ತೆಗೆಯೆ ಬಂದುದು ವಾಬ್ರಯವಾದತ ದ್ವಿ |
ತನ ತಾಯೆಸಳ್ಕಳೆಗುಮಾಡಿ ದಿನಸಂಗಳ ಪಥಪ್ರಮಾಣಮುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೭೭ ||

ಸಂತತಮುಪ್ಪಾಯವನು ಕರತದ್ವಯ ಮಾಯಮಾಗೆ ಬೀ |
ಯಂತ್ರಿದಿನಕ್ಕೆ ಪಂಚಕಶತಕಂಗಳುಮಾಗಿರೆ ನೋೞಿಂ ಪೋ | ||
ದಂತ್ರಿ ಸಹಸ್ರಮಾಗಿರೆ ಮಾಸಸಂದುದಂ |
ಸಂತತನೋಡಿ ಪೇೞುವುದದಂಶಿಖಾಮಣಿ ವಿಷ್ಣು ಭೂಷಣಂ ||

ದಿನ ೧ ಆ.ಗ ೨೦೦	ದಿನ ೩ ಬಿ. ಗ ೫೦೦	ಉೞಿದಡೆ ಗ ೩೦೦೦ ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೩||

ಟೀಕು || ಆಯದ ದಿನ ೧ನೂ ಬೀಯ ೫೦೦ನೂ, ಗುಣಿಸಲು ೫೦೦ ಮತ್ತು ಬೀಯ ದಿನ ೩ನೂ ಆಯ ಗ ೨೦೦ನೂ ಗುಣಿಸಲು ೬೦೦ ರೊಳಗಿ ೫೦೦ ಕಳೆಯಲು ೧೦೦ ಇದ ಬೇಱರಿಸಿ ೩೦೦೦ನೂ ಬೀಯುದ ದಿನ ೩ರಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೯೦೦೦ನೂ ೧೦೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ದಿನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦ ದಿನವೆಂದು ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೮ ||

ಕ್ಷಿತಿಪತಿ ವಿಷ್ಣು ಬೀಡಿನೊಳಗೊರ್ವ ವಣಿಕ್ಸುತತಂ ದಿನಂದಿನಂ |
ಪ್ರತಿಪದಿನಾಱು ಪೊನ್ಬಡವ ಪತ್ತುದಿನಕ್ಕಱುವತ್ತು ಪೊನ್ನನಾ ||
ರ್ಜಿತಧನದಲ್ಲಿ ಸಂತತಮುದಾಕ್ಷಣ ಬೀಯಮುದಾಗೆ ನೋಡು ಸಂ |
ಚಿತಮಿಡು ಲಕ್ಷಮಂತೆನಿತು ತಿಂಗಳೊಳಾದುದು ಪೇೞಮಾಬಿಯಂ || ?

ದಿನ ೧ ಆಗ ೧೬	ದಿನ ೧ ಬಿಗ ೬೦	ಉೞಿದ ಪೊಡೆ ಗ ೧೦೦೦೦೦ ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೨೭ ತಿಂಗಳು ೯ ದಿನ ೧೦ ಹಾರ ೧೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೬ ||

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಸೂತ್ರಂ || ೭೯ ||

ತಿಂಗಳಿಗಿಪ್ಪತ್ತಯ್ದುಂ |
ಪೊಂಗಳ ತಾಂ ಪಡೆವ ಮೂಱುತಿಂಗಳ ಬೀಯಂ ||
ಪೊಂಗಳುಮಯ್ವಾಱಾಗಲ್ |
ಪೊಂಗಳ್ ಮೂನೂಱನೆನಿತು ದಿನಕಂ ಪಡೆವರ್ ||

ತಿಂಗ ೧ ಆಯ ಗ ೨೫	ತಿಂಗಳು ೩ ಬಿಯ ಗ ೫೦	ಉೞಿದು ಗ ೩೦೦ ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೧ ಹಾರ ೨೫ ||

ಟೀಕು || ಸೂತ್ರ ಹಿಂದಿನ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಅಡಿ ಉತ್ತರಗದವ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೮೦ ||

ಗದದೊಳಗೊಂದಂ ಕಳೆ ಗುಣಿಯಿಸು |
ಗದದಿಂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಾದಿಯೊಳಿ ||
ರದೊತ್ತು ಗದದತಾದಿಂದನೊಕ್ಕ |
ರಸಂಗಳಿತಂ ಧನಮುಕ್ಸಗಣಕರ್ ಮೆಚ್ಚಲ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೧ ||

ಶತಮಾದಿ ಯುಗ್ಮಹೀನಂ |
ಸತತಂತಾಂ ಇಷ್ಟಗದವ ಪದಿನಾಲ್ಕಾಗಲ್ ||
ಅತಿಶಯದಿ ಪೇೞ ಧನಮುಂ |
ಮತಿವಂತಾ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಆದಿ ೧೦೦ ಹೀನೋತ್ತರ ೨ ಇಷ್ಟಗದ ೧೪ ಲಬ್ಧ ಸಂಕಳಿತ ದನ ೧೨೧೮ ||

ಟೀಕು || ಗದದೊಳಗೆ ೧ ಕಳೆಯಲು ೧೩ನೂ ಹೀನೋತ್ತರ ೨ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೬ನೂ ಆದಿಯ ೧೦೦ನೂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಲು ೨೦೦ ರೊಳಗೆ ಕಳೆಯಲು ೧೭೪ನೂ ಆಗದವ ೧೪ಱಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಹೀನೋತ್ತರ ೨ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಆನೆಯ ಕೂಲಿಯ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೮೨ ||

ದಂತಿಯೊಳೊಂದನೊಂದಿಸಿ ದಿನಂಗಳನೊತ್ತುವುದಾದಿನಂಗಳಂ |
ಸಂತತ ವರ್ಗಿಸುತ್ತೆ ದಿವಸಂಗಳನೊಂದಿಸು ಅರ್ಧಿಸುತ್ತಮಂ ||
ತಂತದ ಸೋದಿಸಲ್ಕುೞಿದ ಶೇಷಮುಮಂ ಗುಣಿಸಂತೆ ಕೂಲಿಯಂ |
ದಂತಿಯೊಳಿಂಬಿನಿಂ ತೆಗೆಯೆ ಭಾಸ್ಕರನೋಜೆಯೆ ಬರ್ಕುಮಾಪಳಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೩ ||

ಕರಿ ನೂಱೆಂಟುಮನೆಯ್ದೆ ಕಾವ ದಿವಸಕ್ಕೊಂದೊಂದು ಗದ್ಯಾಣಮಂ |
ಸ್ಥಿರಮಿಾವೆಂ ನಿನಗೆಂದದಗ್ಗದ ದಿವಸಕ್ಕೊಂದಾನೆಯಂ ಮಾಱಲಾ ||
ಕರಿಯಾರೋಹಕನಿಪ್ಪತ್ತಯ್ದು ದೆವಸಂ ಕಾಯ್ದೊಲ್ವೆನೆಂದಾಗಳೀ ಬ |
ಬ್ಬರಸಂವಾಜದ ಲೆಕ್ಕಮುಂ ತಿಳಿಪಿದಂ ನಿವ್ರ್ಯಾಜದಿಂ ಭಾಸ್ಕರಂ ||

ಕರಿ ೧೦೮ಕ್ಕೆ ದಿನ ೧ ಗ ೧ ದಿನ ೧ಕ್ಕಂ ಮಾರುವನೆ ೧ ಈ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕಾದ ದಿನ ೨೫ಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಲಬ್ಧ ಗ ೨೨ ಗ ೨ ವಿ ೪||

ಟೀಕು || ಕರಿ ೧೦೮ಗೆ ಒಂದು ಕೂಡಲು ೧೦೯ನೂ ಆ ಕಡೆಯ ದಿನ ೨೫ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೨೭೨೫ ಇದನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಆ ಕಡೆಯ ದಿನ ೨೫ನೂ ವರ್ಗಗೊಳಲು ೬೨೫ಲ್ಲಿ ಆ ದಿನ ೨೫ನೂ ಕೂಡಲು ೬೫೦ನೂ ಅರ್ಧಿಸಲು ೩೨೫ ಇದನು ಮುಂಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲು ೨೪೦ ಇದನೂ ಆಕರಿ ೧೦೮ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೮೪ ||

ಆಳಿನೊಳೊಂದನೊಂದಿಸು ಉೞಿದದಿನದಿಂದಿರಿವಾದಿನಂಗಳಂ |
ಪೇೞದೆ ವರ್ಗಿಸಲ್ಲಿ ದಿವಸಂಗಳನೊಂದಿಸು ಅರ್ಧಿಸುತ್ತವಂ ||
ಮಾಣದೆ ಸೋದಿಸಲ್ಲಿ ನಿಜಜೀವಿತಪೊಂಗಳನೊತ್ತಿ ಮತ್ತೆಯುಂ |
ಆಳಿನೊಳೊತ್ತಿ ಬಂದೊಡದು ಜೀವಿತಪೊಂಗಳೆ ಬರ್ಕ್ಕುಮಾವಗಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೫ ||

ದಿನದೊಳಗೊಂದಂ ಕುಂದಿಸು |
ಅನುನಯದಿಂದರ್ಥಿಸದನು ಗುಣಿಸಾ ದಿನದಿಂ ||
ಮನುಕೆಯ್ಯಿಂದಂ ಭಾಗಿಸೆ |
ಅನು... ಬರ್ಕ್ಕುರ್ಗ ನಷ್ಟಆಳಿನ ಹೊನ್ನಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೬ ||

ನಿಚ್ಚೊಂಬತು ಜೀವಿತಪೊಂಗಳು |
.. ದಿಂ ತರುಬಿದಾಳು ನಾನೂಱಯ್ವತ್ತುಂ ||
ನಿಚ್ಚೊಚ್ಚನುೞಿದುಪೋಗಲ್ |
ಬೆಚ್ಚ... ಪೇೞ ಮಾಸವೊಂದಕ್ಕೇನೋ ||

ಆಳು ೪೫೦ ದಿನ ೧ ಗ ೯ ವೋಡುವ ಆಳುಗಿನ ದಿನ ೩೦ ಲಬ್ಧ.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ.

ಜೀವಧನವಿನ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೮೭ ||

ಅಡರೆ ಗುಣಿಯಿಸ... |
ಕೆಡಲೀಯದೆ ಬಂದ ರಾಶಿ ಜೀವಧನಂಗಳ್ ||
ಬಿಡದೆರುಗೆತ್ತುಗೆ ಬರ್ಕ್ಕುಂ |
ತಡೆಯದೆ............ರಾಶಿಕ ವ್ಯವಹಾರಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೮ ||

ಒಂದೊಂದನಡರಿ ಗುಣಿಯಿಸು |
ಸಂದೇಹದ ಧನಮುದಕ್ಕುಂ.... ಧನಮಂ ||
ಒಂದೊಂದಱಿಂದೆ ಭಾಗಿಸು |
ಬಂದಿರ್ಕುಂ ಮದೆಯ್ದೆಮುಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೮೯ ||

ಊರಿಂಗೆ ಮೂಱು ಬಾಗಿಲ್ |
ಊರಹೊರಕ್ಕೆಯ್ದು ಬಟ್ಟೆ ಬೆಟ್ಟಗಳೇೞಂ ||
ನೀರುಂಬಕೂಪ ಒಂಭತು |
ಆರವೆ ಹನ್ನೊಂದು (ಜೀವಧನ) ಮಂ ಪೇೞಾ ||

ಊರಿಂಗೆ ಬಾಗಿಲು ೩ ಬಟ್ಟೆ ೫ ಬೆಟ್ಟ ೭ ಕೂಪ ೯ ಆರವೆ ೧೧ ಲಬ್ಧ ಸಮಜೀವಧನಂಗಳ್ ೧೧೫೫ ಆರವೆ ೧ ಕಂಜೀವಧನಂಗಳು ೯೪೫....

ಟೀಕು || ಅಯ್ದು ರಾಶಿಯನು (ಅಡರಿ ಗುಣಿ) ಸಲು ಸಮಸ್ತಜೀವಧನಂ ೧೦೩೯೫ ಈ ಪ್ರತಿಯನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಾಶಿಯಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ...... ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೦ ||

ಪದಿಮೂಱು ಬಾಗಿಲಾಗಲ್ |
ಪದಿನಯ್ದುಂ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಟ್ಟ ಹದಿನೇೞಾಗಲ್ ||
ಒದವಿ (ದ ಕೂಪ) ಹತ್ತೊಂಬತ್ತುಂ |
... ಆರವೆಯಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಜೀವಧನಮಂ ಪೇೞಾ ||

ಬಾಗಿಲು (೧೩) ಹದಿನಯ್ದು ೧೫ ಬಟ್ಟೆ ೨೫ ಬೆಟ್ಟ... ಕೂಪ ೧೯ ಆರವೆ ೨೧ ಲಬ್ಧ ೧ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಧನ ೧೨೬೮೫ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಾಗಿಸಲು ೧ಕ್ಕೆ....೧೦೧೭೪೫ ಬಟ್ಟೆ ೧ಕ್ಕಂ ೮೮೧೭೯ ಕೆರೆ ೧ಕ್ಕಂ ೭೯೬೧೫ ಆರವೆ ೧ಕ್ಕಂ ೬೨.......

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೧ ||

ನಿರುತಂ ಗೋಸಾವಿರಕ್ಕಂ ದಿನವೊಂ.... ಪಣವೆರಡಾಗಲ್ |
ನಿಚ್ಚಂ ಗೋದಾನವಯ್ದುಂಗೊಡಲು ದೆವಸವಿನ್ನೂಱು ||
.... |
... ಕೊಡುವೊಡೆ ಕೂಲಿಯೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ||

ಗೋವು ೧೦೦೦೦ ದಿನ ೧ಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಹ ೨ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಮಾಱುವಜೀವಧನ ೫ ಕಾದದಿನಂಗಳ್ ೨೦೦ ಲಬ್ಧ ಗ ೨೦ ಹ ೧ ವಿ ೨ ||

ಟೀಕು|| ೫ನೂ ೨೦೦ ಱಂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೧೦೦೦ ಜೀವಿತದ...ರಾಶಿ ೨೦೦೦ ಮತ್ತೆ ಹ೨ನೂ ಮಾಱಿದ ಜೀವಧನ ೫ನೂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೧೦ನೂ ಮತ್ತೆ ೧೦ನೂ ಕೂಡೆ ೨೦ ಅದನು ರಾಶಿಯಿಂ ಕೂಡಿ ಮತ್ತೆ ರಾಸಿಯ ಮತ್ತದರ ಗುಣಿಸಿ ರಾಶಿಯಮಾಡಿ ಮೊದಲ ೧೦ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಪೊಟ್ಟಣದ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೯೨ ||

ಪೊಟ್ಟಣಮಂ ತದ್ವಿಗುಣಿತದಿ ಕಟ್ಟೊದೊಂದುೞಿಯೆ ಉೞಿದಾಪೊನ್ನಂ |
ಕಟ್ಟೊದೊಂದುಪೊಟ್ಟಣಮಂಪೊಟ್ಟಣದೊಡೆಯರ್ಗೆ ಕುಡುಗೆ ಬೇಡಿದ ಪೊನ್ನಂದಶ||
ಪೊಟ್ಟಣಮಂ ಕಟ್ಟೊದುದಶಶತ ನಿಷ್ಕದೊಳಗೊಂದು ಮೊದಲಾಗಿರ್ದಾ–
....ದಶಶತಸಂಖ್ಯಾತಂ ಬರೆಗಂ ವಿಷಡೆಶೊ ಕುಡುವೊಡೇನನಾಬ್ಬೇಡಿದುದಂ ||

ಪೊಟ್ಟಣ ೧ಕ್ಕಂ ಕಟ್ಟುವವರ ತದ್ವಿಗುಣ ೧–೨–೪–೮–೧೬–೩೨–೬೪–೧೨೮–೨೫೬–೫೧೨ ಅಂತು ಗ ೧೦೦೦೦.

ಟೀಕು || ಒಂದು ಮೊದಲ ದ್ವಿಗುಣದಲೊಂಭತ್ತು ಸ್ಥಾನದ ಪರ್ಯಂತರ ಇಕ್ಕಿ ಕವಣಿಸಿ ಕೂಡಲು ೫೧೧ ಕಳೆಯಲು ೪೮೯ ಇದು ಕಡೆಯ ಸ್ಥಾನದ್ದು ಅಹುದು.

ಮುದ್ರಿಕೆಯ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೯೩ ||

ಪೊಂಗಳು ಮೂವತ್ತಱೊಳ |
ಯ್ದುಂಗುರವಂ ಮಾಡಿ ಕೆಯ್ಯೊಳಿಟ್ಟಾಹಿಯಲಿ ||
ರ್ದಂಗನೆಗೆ ನಿಚ್ಚಲೊಂದಂ |
ಪೊಂಗೊಡುವುದು ಕಡೆ....ಮುದ್ರಿಕೆಯಂ ||

ಪೊಂಗಳು ಗ ೩೦ಕ್ಕಂ ಉಂಗುರ ೫ಕ್ಕಂ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ ೧–೨–೪–೮–೧೫ ಗ ೩೦ಕ್ಕಂ ದಿನ ೧ಕ್ಕಂ ಕೊಡುವುದು ಗ ೧ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟವಾಗಿ ಉಂಗುರವನು ಕೊಟ್ಟು ಈಸಿಕೊಳು.

ಭೈತ್ರದ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೯೪ ||

ನುಡಿದಿರ್ದ ಭೈತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ |
ಗಡಣೆಯೊಳೊಂದೊಂದ (ಕೂಡಿ) ತದ್ವಿಗುಣಂ ಗೆ ||
ಯ್ದೊಡನೊಂ (ದಂ) ಕಳೆಯಲು |
ಕಡೆವರ ವಿಕ್ರಮದಿನಕ್ಕುಮದು ಸಮಭಾರಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೯೫ ||

ಶರಸಿಧಿಮಧ್ಯದೊಳ್ಪರಿವ ಭೈತ್ರದೊಳೊಂದಱೊಳೊಂದು ಭಾರದಿಂ|
ದಿರೆ ಹರಿಗೆಟ್ಟು ಷೋಡಶದಶನಿಜಮಾನ ಸಹಸ್ರಭಂಡಮಂ ||
ಬೆರಸಿಕೊಂಬರಿ ಕ್ರಮದಿ ಮಂತೆನಿತುಂ ಸಮಭಾರಮಾಗಲಂ |
ದೊರೆಯಲೆ ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ನಿಜಭೈತ್ರದ ಮೂಲಧನ ಪ್ರಮಾಣಮಂ||

ಭೈತ್ರ ೫ ಕಂ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಪ್ರಮಾಣ ೬ – ೧೧ – ೨೧ – ೪೧ – ೮೧ ಸಮುಭಾರ ೩೨, ೩೨, ೩೨, ೩೨, ೩೨ ||

ಟೀಕು || ಅಯ್ದು ರಾಶಿಯನೂ ಕೂಡಲು ೧೬೦ ಇದನು ಅಯ್ದು ರಾಸಿಯ ೫ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಮಾನಭಾರವಹುದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೬ ||

ನರಪತಿ ಸಪ್ತಭೂಮಿಕೆಯ ಮಾಡಿಸಿಯೋಲಗದಿಂದಿರಲ್ಕೆ ತ |
ಗ್ಗಿರೆಪಲರೇಱಿದಂದು ನೆಲೆಮತ್ತಿನ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನವಿ ||
ರ್ದ್ದರಸಿಯರೇಱಿಸಲ್ಕೆನಿತು ಭೂಮಿಕೆಗಳ್ ಸಮಭಾರಮಾದುದೆಂ |
ದೊರೆಯರಿ ಮುನ್ನ ಭೂಮಿಕೆಗಳೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ದ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಂ ||

ಭೂಮಿಕೆ ೭ ಕರ ಮೊದಲ ಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಯೇಱಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ೮, ೧೫, ೨೯, ೫೭, ೧೧೩, ೨೨೫, ೪೪೯ || ಲಬ್ಧ ಸ್ತ್ರೀರು ಸಮಾನವಾದಲ್ಲಿ ೧೨೮, ೧೨೮, ೧೨೮, ೧೨೮, ೧೨೮, ೧೨೮, ೧೨೮.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಗಣಿತ.

ಧ್ರುವಗತಿ, ಆಕ್ಷೇಪಗತಿ ಸಂಯೋಗಾನಯನ ಸೂತ್ರಾ—

ಸೂತ್ರಂ || ೯೭ ||

ಸತತಂ ಗತಿಯಿಂ ಧನಮುಂ |
ಹತಿಯಿಸು ಆಕ್ಷೇಪಗತಿಯುಮಂ ಧ್ರುವಗತಿ ಶೇಷೋ ||
ನ್ನತಿಗತಿಯಂ ಹೃತಿಗೆಯ್ ದಿವ|
ಸ್ಥಿತಿಯಂ ತೋಱಿಸುಗೆ ಬರ್ಕ್ಕುಮುಭಯ ದಿನಂಗಳ್ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೯೮ ||

ಪತಿ ಸತಿಯು ಮುನಿದುಪೋಗಲ್ |
ಸತತಂ ಗಾವುದವ ಸಪ್ತ ದಿವಸಾಂತರದಿಂ ||
ಪತಿಗಾವುದರೆಯನನುದಿನ |
ಗತಿವಡೆಯಲ್ ಸತಿಯನೆಂದು ಪತಿಯೆಯ್ದುಗುಮೋ ||

ದಿನ ೧ಕ್ಕಂ ಸತಿ ನಡೆದ ಗಾವುದ ೧ ಮುಂಚಿದ ದಿನ ೭ ದಿನ ೧ ಕಂ ಪತಿ ನಡೆದ ಗಾವುದ ೧||ಯನು ಎಷ್ಟುದಿನಕ್ಕೆ ಕೂಡುವನು ಎಂದರೆ ಲಬ್ಧ ಸಂಖ್ಯೆಯೋಗದಿನ ೧೪ ಸಮುಗಾವುದ ೨೧-೨೧

ಟೀಕು|| ದಿನ ೭ನೂ ಪತಿಯಗಲೆ ೧ಱಿಂಗುಣಿಸಲು ೭ ಈಏಟನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಗಾವುದಗಳ ಅರೆಮಾಡಲು ೧/೨ ಇದನೂ ಮುನ್ನಿದ್ದ ಏಟನೂ ಸಮಭೇದಂಮಾಡಲು ೩ ೧೪/೨ ಈ ೧೪ನೂ ೩ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಸಮಾನ ಯೋಜನಮುಕ್ಕುಂ ಆಸಮಾನ ಯೋಜನದ ೨೧ಗೆ ೭ ಕಳೆಯಲು ಸಂಯೋಗ ದಿನವಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೯೯ ||

ತರುಣಿಯೆ ದೆವಸಕ್ಕಯ್ದುಂ |
ಪರಿಗುಂ ಪನ್ನೆರಡು ದಿವಸಮುಂ ಪೆಱಗಿರ್ದ್ದ ||
ಕರಿತಿಥಿ ದಿವಸಕ್ಕೆಂಟಂ |
ಪರಿಗುಮೆನಲ್ಕೆನಿತು ದಿನದೊಳಾಂ ಕರಿನೆರಗುಂ ||

ದಿ ೧ಕೆ ಧ್ರುವಗತಿ ಗಾವುದ೫ ಮುಂಚಿತದಿನ ೧೨ ದಿನಕ್ಕೆ ಕರಿಪತಿ ಆಕ್ಷೇಪ ಗಾವುದ ೮ ಲಬ್ಧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೨೦ ಸಮುಗಾವುದ ೧೬೦, ೧೬೦ ||

ಟೀಕು || ದಿನ ೧೨ನೂ ಧ್ರುವಗತಿ ೫ಱಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ೬೦ ಇದನೂ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಧ್ರುವಗತಿ ೫ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಗತಿ ೮ ಕಳೆಯಲು ಶೇಷ ೩ಱಿಂ ಮುನ್ನಿನ ೬೦ನೂಭಾಗಿಸಲು ಸಂಯೋಗ ದಿನವಕ್ಕುಂ ಈ ದಿನವ ಆಕ್ಷೇಪಗತಿ ೮ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ಸಮಾನಯೋಜನಮುಕ್ಕುಂ.

ದೇವಗತಿಸಂಖ್ಯೆಯೋಗದ ಸೂತ್ರಾ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೦ ||

ಆದಿಯನಾದಿಯ ಗತಿಯೊಳ್ |
ಶೋಧಿಸಿ ಭಯಬಾಜವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದಿಂದಂ ||
ಶೋಧಿಸಿ ಗುಣಿಯಿಸೆರಡಱೊಳಂ |
ಭೇದಿಸಿ ಕೂಡೊಂದನಲ್ಲಿ ಚಳಗತಿಯಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೧ ||

ಪರಿಕಾಱನೊಂದುದೆವಸಂ |
ಪರಿಗುಂ ಪನ್ನೆರಡು ಗಾವುದಮನೊರ್ವಂ ||
ಹರಿವನೊಂದಾದಿ ಯೆರಡು |
ತ್ತರದಿಂ ತಾನೆನಿತುದೆವಸಕ್ಕೆ ಕೂಡುಗು ಪೇಱಾ ||

ದಿ ೧ ಧ್ರುವಗತಿ ಗಾವುದ ೧೨ ಚಳಗತಿ ಆದಿ ೧ ಉತ್ತರ ೨ ಲಬ್ಧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೧೨ ಸಮಾನಯೋಜನ ೧೪೪—೧೪೪ ||

ಟೀಕು || ಧ್ರುವಗತಿಯೊಳಗೆ ಆದಿಯ ಕಳೆದು ಉತ್ತರದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಭಾಗೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ೧೧|ಗಿ ಕೂಡು ಅಂಶವನು ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಛೇದದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೧೧. ಇಲ್ಲಿ ೧ ಕೂಡಲು ಸಂಯೋಗ ದಿನಮಕ್ಕುಂ. ಈ ದಿನದಿಂ ಧ್ರುವಗತಿಯಿಂ ಗುಣಿಸೆ ಸಂಯೋಗದಿನಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೨ ||

ಚಂ|| ವನಚರ ಭೀತಿಯಿಂ ಬೆದಱು ಷೋಡಶ ಯೋಜನಮಂ ದಿನಕ್ಕೆ ತಾಂ |
ವನದೊಳು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂ ಸರಿಗುಂ ಪರಿಪುಲ್ಲೆ ಬೆನನಪ್ಪದೊಳೇಱಗ||
ದಿನಂ ಬಿಡದೆ ತಾಂ ಮೃಗಸಹಜಕರೆಂದು ಪೇಳುಭಶೋ |
ವನು ಚತುರಾದಿ ಪಟುಚಯದಿನಾಮೃಗವನೆಂದಾ ಕಿರಾತನೆಯ್ದುಗುಂ ||

ದಿನ ೧ಕ್ಕೆ ಧ್ರುವಗತಿಗಾವುದ ೧೬ ದಿನ ೧ ಕಂ ಚಲಗತಿ ದಿ ೪ ಉತ್ತರ೬ ಲಬ್ಧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೫—೫ ಸಮುಗತಿಯೋಜನ ೮೦-೮೦ ||

ಟೀಕು || ಧ್ರುವಗತಿ ೧೬ಗೆ ಆದಿ ೪ ಕಳೆದುಳಿದುದನು ಉತ್ತರದಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ೨ ವ ೨ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ೧ ಕೂಡಲು ೫ ಇದು ಸಂಯೋಗದಿನಮಕ್ಕುಂ. ಆ ದಿವಸವಧ್ರುವಗತಿಯಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ಸಮಾನಯೋಜನಮಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೩ ||

ನಲ್ಲಳ್ ಮುನಿದಯ್ದಾವುದ |
ದಲ್ಲಿ ಪತಿ ಪೋಪಾಗಳಾದಿವುತ್ತರದಿಂದಂ ||
ನಲ್ಲಳ ಬೞವಿಡಿದೆಯ್ದಲ್ |
ವಲ್ಲಭೆಯೆಂ ಕಾಂಬನೆಂತು ದೆವಸಕ್ಕವಳಂ ||

ದಿನ ೧ಕಂ ಧ್ರುವಗತಿ ನಲ್ಲಳ್ ಗಾವುದ ೫ ದಿನ ಒಂದಕಂ ಚಳಗತಿ ಆ ೧ ಉತ್ತರ ೧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೯ ಸಮಾನಗಾವುದ ೪೫-೪೫.

ಟೀಕು || ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೪ ||

ಹಂದಿಯ ಹರಿಯಂ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ |
ಯೊಂದಂ ಕಳೆದುಳಿದ ಗಚ್ಛಮಾ ಗಚ್ಛಮನಾ ||
ಹಂದಿಯ ಹರಿಯಿಂದಿಱಿಯಲ್ |
ಬಂದಿರ್ಕುಂ ಸುನಕನಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟಿದ ದೆವಸಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೫ ||

ಹಂದಿ ಹದಿನಯ್ದು ಗಾವುದ |
ವೊಂದುದಿನಂ ಪರಿಯಲದಱ ಬೆನ್ನೊಳೆ ಸುನಕಂ ||
ಒಂದೈದಿ ವೊಂದು ಉತ್ತರ |
ಯೆಂದಿಗಮೆಯ್ದುವುದು ಪೇಱ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ದಿನ ೧ಕಂ ಹಂದಿಧ್ರುವಗತಿ ಗಾವುದ ೧೫ ದಳಗತಿ ಸುನಕ ಆದಿಗಾವುದ ೧ ಉತ್ತರಗಾವುದ ೧ ಲಬ್ಧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೨೯ ಸಮಾನಗಾವುದ ೪೩೫-೪೩೫.

ಟೀಕು || ಧ್ರುವಗತಿ ೧೫ ದ್ವಿಗುಣಿಸಿ ಒಂದು ಕಳೆಯಲು ಸಂಯೋಗದಿನಮಕ್ಕುಂ ಆ ದಿನದಿಂ ಧ್ರುವಗತಿಯಂ ಗುಣಿಯಿಸಲು ಸಮಾನಸಂಯೋಜನಮಕ್ಕುಂ.

ಮಂದಗತಿ ಶೀಘ್ರಗತಿಗೆ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೬ |

ಮಂದಗತಿ ಶೀಘ್ರಗತಿಗಳ |
ನೊಂದಿಸು ದಳಯಿಸಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ ಯೋಜನಮಂ ||
ಬಂದನಿತುಂ ದೆವಸಂಗಳ್ |
ಎಂದಱುವುದು ಭಯಾರ್ತಸಂಖ್ಯೆ ಯೋಗದಿನಂ ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೭ ||

ಅಯ್ದಂ ಸದೈವನೊರ್ವಂ |
ಪದಿನಯ್ದಂ ಪಡೆದವನು ವೊಡನೆ ಪೊಱಮಟ್ಟೆಂಬ ||
ತಯ್ದು ಯೋಜನಮಂ ನಡೆ |
ದಯ್ದುಗು ಮಗುಳ್ಬಿಯ್ದುದಿನಕೆ ತಾಂ ಬಂದಿರ್ಪರ್ ||

ಮಂದಗತಿ ಗಾವುದ ೫ ಶೀಘ್ರಗತಿ ಗಾವುದ ೧೫ ಯೋಜನ ೮೫ ಲಬ್ಧ ಸಂಯೋಗ ದಿನ ೮ || ಜಾರ ?

ಟೀಕು || ಧ್ರುವಗತಿಯನೂ ಶೀಘ್ರಗತಿಯನೂ ಕೂಡಿ ಅರ್ಧಿಸಲು ೧೦ ಈ ಹತ್ತಱಿಂ ಯೋಜನ ೮೫ನೂ ಭಾಗಿಸಲು ಲಬ್ಧ ಸರಿ.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೮ ||

ಪಾರಾಮತಮಂ ನಯದಿಂ |
ಸಾರಸಮಂ ರಿತುದಿರಿಂದ ಹಂಸೆಯನಾ ||
ದೂರಾಂಭೋರಾಶಿಯಿಂದೆ ನವಿಲ್ಗಳ |
ಚಾರು ಗುಣವಾರ್ಧಿಯಿಂ ಗುಣಿಯಿಸೆ ಸತತಂ (?) ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೦೯ ||

ಬರುಹಿಯ ನಂಭೋನಿಧಿಯಿಂ |
ಮರಾಳನಂ ಮದನಬಾಣದಿಂ ಸಾರಸಮಂ ||
ಸರಸಿಜಗರ್ಭನ ಮುಖದಿಂ |
ದಿರದೊತ್ತುಗೆ ಮೂಱಱಿಂದೆ ಪಾರಾವತಮಂ ||

ಗ ೩ ಪಾರಿವಾಳ ೫	ಗ ೫ ಗಿಣಿ ೭	ಗ ೭ ಹಂಸೆ ೯	ಗ ೯ ನವಿಲ್ ೩	ಪಾರಿವಾಳದ ಲೆಕ್ಕ ೫ ಗಿಣಿ ೭ ಹಂಸೆ ೯ ನವಿಲ್ ೩ ಪವುಜ ೪. ರಾಜಪುತ್ರರು

ಗ ೦೦ ಲಬ್ಧ ಸಾರಾಸ ನವಿಲು ೧೨ ಕಂ ಗ ೩೬ ಹಂಸ ೪೫ಕ್ಕೆ ಗ ೩೫ ಗಿಣಿ ೨೮ಕ್ಕಂ ಗ ೨೦ ಪಾರಿವಾಳ ೧೫ಕ್ಕಂ ಗ ೯ ಅಂತೂ ಹೊನ್ನು ೧೦೦ ಪಕ್ಷಿಯೂ ೧೦೦.

ಟೀಕು || ಕಡೆಯ ನವಿಲು ೩ ನೂ ಗ ೪ ರಿಂದ ಗುಣಿಯಿಸಲು ಹೊನ್ನು ಬರ್ಕು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲು, ಹೊನ್ನನು ಪಕ್ಷಿಯನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಕೂಡಲು ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೦ ||

ಉ || ಪನ್ನೆರಡಾದಿ ಮೂಲ ಧನಮಂ ತ್ರಿದಶೋತ್ತರವೃದ್ಧಿಯಿಂ ದಶಂ |
ಪೊನ್ನರನಾಥನಗ್ರತನಯಂ ತ್ರಿತಯಪ್ರವಾದ್ಯ ಸೌಖ್ಯದಿಂ ಸ ||
ತ್ಸಂಗ ಚತುಷ್ಟಯ ಪ್ರಜೆಯ ಲಾಭದಿ ನಿರ್ವರುವೊಂದೆ ಗದಸಂಪೂ |
ತಂಗೆಯಿಂ ಸಮಾನಧನಮಂ ಪಡಿದಿತಿಳಿಪಡದ ಸಂಖ್ಯೆಯಂ ||

ಧನಗ ೦೦ ಉ ೩ ಆ ೨	ಧನ ಗ ೦೦ ೪ ಆ ೧೩	ಲಬ್ಧ ಗದ ೧೯–೧೯ ಸಮಧನ ೭೧೪–೭೧೪

ಟೀಕು || ಎರಡು ಆದಿಯ ಶೇಷವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎರಡು ಉತ್ತರದ ಶೇಷವನೂ ಕೊಂಡು ಆದಿಯ ಶೇಷವನು ಗುಣಿಯಿಸಲು ೯ ಈ ೯ನೂ ಗುಣಿಸಿ ೧ ಕೂಡಲು ಗದಮಕ್ಕುಂ. ದನವರೆ ರೂಪೇಣನೊಗದ ಎಂಬ ಸೂತ್ರದಿಂ ತಂದುಕೊಂಬುದು.

ಸಮಾನ ಪೂರ್ವಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಱ್ಪುದರ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೧ ||

ಒಂದಱೊಳೊಂದನೊತ್ತಿದರೆ ದ್ರವ್ಯದ ಲೆಕ್ಕಮದಂ ವಿಶೇಷದಿಂ |
ತಂದಿರದಿಟ್ಟು ಬೇಱೆ ಪ್ರತಿಯಂ ಕಡೆಯಿಂದವೆ ಭಾಗಿಸುತ್ತು ಮ ||
ತಂದಿ ಪಳಮುನ್ನಿನದೊಂದು ಬಱಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಳಂ........ |
.... ||

ಸೂತ್ರಂ || ೧೧೨ ||

ನಯನಂ ಶಿಖಿಗತಿ ಶರ ಸಂ |
ಖ್ಯೆಯ ಗುಣಂಗಳಿಂ ನಾಲ್ಕು ಪುರದೊಳ್ ಪಡೆದುದ ||
ಪಡೆದುದನಾಪುರದ ಶಿವ |
ಭವನಕಂಡುಂ ಸರಿಮಿಗಿಲಂ ಪೇಱ ಮೊದಲುಮಂ ಪೂಜೆಯುಮಂ ||

೦ ೨	೦ ೩	೦ ೪	೦ ೫	ಲಬ್ಧ ಮೊದಲ........ತಂದುದು ೮೬ ಸಮಾನಪೂಜೆ ೧೨೦ ೧೨೦ — ೧೨೦ — ೧೨೦.

ಟೀಕು || ಈ ನಾಲ್ಕು ಪೂಜೆಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಯಿಸಲು ಸಮಾನಪೂಜೆಯಕ್ಕುಂ ಮೊದಲು ಗುಣ ಉಱುಯೆ ೨ನೆಯ ಗುಣದಿಂ ೧ ಕೂಡಿ ೩ನೆಯ ಗುಣದಿಂ ಗುಣಿಸೆ ಮತ್ತೊಂದಂ ಕೂಡಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಗುಣ....ಸಿ ಒಂದಕೂಡಲು ಮೊದಲ ಧನವಕ್ಕುಂ ದ್ವಿಗುಣದವೊಡ್ಡು........ ....ಲಬ್ಧ ೧೨೮ ಸಮಾನಪೂಜೆ ೧೨೦–೧೨೦–೧೨೦–೧೨೦.

ಟೀಕು || ನಾಲ್ಕು (ಪೂಜೆ) ಯನು ಅಡರೆ ಗುಣಿಯಿಸಲು ಸಮಾನಪೂಜೆಯ.......... ೫ ಮೂಱನೆಯ ಗುಣದ ನಾಲ್ಕಱಿಂ ಗುಣಿಸಿ.......ಣದಿಂ ಗುಣಿಸಿ ಮೇಲಣ ಅಂಶಮಂ ಕೂಡಲು ಮೊದ........ವಾರಂಗಳು. ಎನಿತುವಾದೊಡೆ ವೊರಂ ವಿರೆಸಸಿ...............................

ಇದು ಶುಭಚಂದ್ರ ದೇವ ಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ ಮಧುಕರಾಯಮಾಣಂ
ಮಾನಸಾನಂದಿತ ಸಕಲ ಗಣಿತ ತತ್ವವಿಲಾಸಂ ವಿನೇಯಜನ ವಿನುತ

ಶ್ರೀ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಅನುಬಂಧಗಳು

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋನಮಃ

ಅನುಬಂಧ—೧

ಮಂಗುಣಿ ಅಳತೆಗೆ — ಅಳತೆಗೆ ಓಜಾಸೂತ್ರಂ :

ಸೂತ್ರಂ-೧ ಕಂ|| ಅರೆಯೊಂ....ಳೆ ಯೆರಡಂ |
ನಿರುತಂ ಘನವರ್ಗಗೆಯ್ಯೆ ಅದ್ದಗಾಣಿಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಅರೆಯೆರಡು ಬೇಳೆವೊಂದ |
.... ||

ಸೂತ್ರಂ-೨ ಕಂ|| ....ಹರೆಯಗಲಂ |
ಪನ್ನೊಂದು ಬೇಳೆ ಘಾತ ನೀಳಮದು ಬೇಳೆಗಳ ಕೋಲಂ ||
ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿ ಗುಣಿಸಿಯೆ |
ಯಿನ್ನಿದರಂ ಕುಂಟೆ ಪವಣ ಪೇಲ್ವೆ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ವೊಡ್ಡರ ಗುಂಡಿ..............................ಣಿ ೧ || ಹಾರ ೧೨೪ || ಗುಣಕಾರದ ರಾಶಿ ೨೫೧೪೨೫ ||—

ಟೀಕು || ಅಗಲದ ಅಳತೆಯ ಕೋಲು ೧೨||ನೂ ಅರೆಗಳ ಮಾಡಲು ೨೫ ನೀಳದ ಘಾತದ ಅಳತೆಯ ಕೋಲುಗಳನೂ ೧೧೭ ಅಗಲದ ಕೋಲು ೧೨|| ಬೇರೆ......೧೧೩| ೮|| ಅರೆಗಳು ೨೫ ಅರೆ ಕಡಿಮೆಯ ಬೇಳೆಗಳ ಕೂಡಿದ ೨ ರಾಶಿ.......ದಲ್ಲೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಗುಣಕಾರಡ ೨೫೧೪೨೫ ಯಿವು ಅದ್ದಗಾಣಿಗಳಕ್ಕುಂ. ಯಿದನು..........ನಿಸುವ ಹಾರ || ಕುಂಟೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಅದ್ದಗಾಣಿಗಳು ೧೩೮ ಯೆಂದು ಹಾರವಮಾಡಿ ಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ನಿಜಕುಂಟೆಗಳು ೧೯೭೪ ಅದ್ದಗಾಣಿ ೧|| ಉದಾಹರಣೆ—

ಸೂತ್ರಂ-೩ ಕಂ|| ತೆತ್ತಿಸವರೆಗಳಾಗ... |
ವೃತ್ತದ್ರಿಯು ರಾಮವರೆಗಳ...ಗಲ.... ||
ಬಿತ್ತರದ ಘಾತದೆಂಟು ಬೇಳೆಯ |
ಸುಸ್ಥಿರದಿಂ...ಪೇಲಿ ಕುಂಟೆಯ ಪವಣಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ವೊಡ್ಡರ ಗುಂಡಿ ನೀಳ ೧೮ ಅಗ ಇದಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಘಾತ ಕುಂಟೆಗಳು ೨೪೮ಂ

|೨೪೮=| ೧೭||

ಹಾರ ೩೨ ಗುಣಕಾರದ ರಾಶಿ ೧೯೩೭೫||

ಟೀಕು|| ಅಗಲ ೧೭|| ಅರೆಗಳು ೩೩ ನೀಳ ೧೮||ವರೆಗೆ ಅರೆಗಳು ೩೭ ಘಾತ ೮ ಗೆ ಬೇಳೆಗಳು ೭೫|...ಬೇಳೆಗಳ ಮಾಡಿಯಿರಿಸಿ ೩ ರಾಶಿಯನು ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಗುಣಕಾರದ ರಾಶಿ ೭೯೩೭೫. ಯಿವು ಅರೆವೀಸಕುಂಟೆಗಳಕ್ಕುಂ ಯಿದನು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರ| ಕುಂಟೆ ೧ಕ್ಕೆ ಅರೆವೀಸಗಳು ೩೨ ಎಂದು ಹಾರವಮಾಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ನಿಜಕುಂಟೆಗಳು ೨೪೮ಂ.

ಸೂತ್ರಂ-೪ ಕಂ|| ಶಶಿಖಂಡುಗ ಕಿಪ್ಪತುಮಣ |
ಶಶಿಮಣುವಿಗೆ ದಡೆಯನಾಲ್ಕು ತಪ್ಪದು ಬಟಿಃಕಂ ||
ಶಶಿದಡೆಯಕೆ ಸೇರ್ಪತ್ತುಂ |
ಶಶಿಸೇರಿಂಗಂ ಪಾವು ನಾಲ್ಕು ತಪ್ಪದು ನಿರುತಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೫ ಶಶಿಪಾವಿಗೆ ಗದ್ಯಾಣಂ |
ವಸುಶಶಿಯಂ ಸಂಜ್ಞೆಯಿಂದೆ ತಪ್ಪದು ನಿರುತಂ ||
ಪಸರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕಗಳಿನಿತುವ |
ವಸುಮತಿಯೊಳ್ ತಿಳಿಯ ಪೇಟಿ ಗಣಕನಿಧಾನಾ ||

ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಿನ ಕಾಳುಗಳ ಮಿತವ ಕಾ(ಂ)ಬ(ರೆ) ||

ಸೂತ್ರಂ-೬ (ಅ)ದ್ದ(ಕೆ)ನೂಱಯ್ವತ್ತುಂ |
ಅದ್ದನಕಂ ಸಾಸಿರದಯ್ನೂಱು ನೆಲ್ಲುಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಪೊರ್ದ್ದಿದ ಸೊಲ್ಲಗೆ ತ್ರಿಸಾಸಿರ |
ಸದ್ಯದಿ ಮಾನಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು ರವಿ ಸಾಸಿರಮುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೭ ಯಿದ್ದಪ್ರಸ್ಥಕೆ ವಸು(ಚತು)ಸಾಸಿರ | ?
ತಿದ್ದಿದ ಕೊಳಗಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ ಗೂಡಿತ್ತೆರಡುಂ ಸಾಸಿರ ||
ಬುದ್ಧಿಯ ಖಂಡುಗವೊಂದಕೆ |
ನಿರ್ಧರ ಮೂವತ್ತ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ಸಾಸಿರ ಕಾಳಂ ||

ಚಿಟ್ಟನ ಮಣುವಿನ ಖಂಡುಗಡ ಅಳತೆಯ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದು ಕಾಂಬರೆ.

ಸೂತ್ರಂ-೮ ಕಂ|| ಮೂರುಂ ಚಿಟ್ಟನಪಡಿ.... ಣಿವಿನ ಮಾನಂ |
ಮೂಱುಂ ಕುಳಮಣುವುಕೊಳಗ ಚಿಟ್ಟನ ಖಂಡುಗ ||
ಮೂಱಾಗೆ ಮಣುವಿನ ಖಂಡುಗ |
ಮೂಱ......ಗದೆ ಪೊಲನು ಮಣುವೆನಿಸಿಕ್ಕುರ್ಗಂ ||

ಮುತ್ತಿನ ಕಣಜಿನ ತೂಕಕ್ಕೆ :—

ಸೂತ್ರಂ-೯ ಹತ್ತು ಹಣವಡ್ಡ ತೂಕದ |
ಮುತ್ತಿನ ಕಣಜಕ್ಕು ಅದನು ಚೌವಡವಿನೊಳಂ ||
ವೊತ್ತುವುದು ಮತ್ತು ಬಿಗಿವುದು |
ಮುತ್ತಿನ.......ಭಾಷೆಗಿದುವೆ ತಪ್ಪದು (ಗಣಕಾ) ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೦ ಕಂ|| ಭಾರಕ್ಕೆಪತ್ತು ತೊಲೆಯುಂ |
ಬಾರಕ್ಕಂ ನೂಱುಸಂಖ್ಯೆ ಬೀಸಗೆಯಕ್ಕುಂ ||
ಭಾರಕ್ಕೆ ಮಣವು ಪತ್ತುಂ |
ಭಾರಕ್ಕಂತಾಗ ದಡೆಯ ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೧ ಕಂ|| ಭಾರಕ್ಕಿರ್ಛಾಸಿರ ತೊಲೆಯುಂ |
ಭಾರಕ್ಕಂ ಕರುಷವೆಂಟುಸಾಸಿರಮುಕ್ಕುಂ ||
ಭಾರಕೆ ಕಾಲ್ಕರುಷ ಬತ್ತಿ ಸಾವಿರ |
ಭಾರಕ್ಕಂ ಮೂವತೆರಡು ಸಹಸ್ರ ಪೊನ್ನಿನ ತೂಕಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೨ ಭಾರಕ್ಕೆ ತೊಲೆಯು ವಿಂಶತಿ |
........ಯು ತೊಲೆಗಯ್ದು ಬೀಸಗೆ (ಯಕ್ಕುಂ) ||
ಸೇರಿದ ಭೀಸಗೆಗಿಪ್ಪತ್ತು ಹಲವಂ | ?
ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಹಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕರುಷಗಳಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೩ ಕರುಷಕೆ ಗಿದ್ದಗೆ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಧರಣಿಯೊಳಂ ಭಾರದ.......ನಿರತದೊಳಿಂತುಂ ||
ಹರುಷದಲಿ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟ್ಟಿದು |
ಪರಮಾರ್ಥಂ ತಪ್ಪದೆಂದು ಗಣಕನಿಧಾನಾ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೪ ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿ ಬೆಗಡೆಗಳೆದೊಡೆ |
ಮತ್ತದು ದಶಪಣವಡ್ಡ ತೂಕ ತಪ್ಪದು ಬಟಿಃಕಂ ||
ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ಪವಳ ಕಣಜಿಗೆ |
ಉತ್ತಮರುಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಟಿ ಧರಣೆಗಳಯ್ದುಂ ||

ತೂಕಕಟ್ಟಣೆಗೆ :— 565

ಸೂತ್ರಂ-೧೫ ಹವಳಕ್ಕೆ ಕಣಜುಗಟ್ಟಳೆ |
ಭುವನದೊಳಂ ಚೆವು ಅಡಹು ಮುತ್ತಿನ ಮಣಿಗಂ ||
ಧ್ರುವದಿಂ ಮಂ (ಜ) ಡಿ ವಜ್ರಕೆ |
ಜವದಿಂ ಕತ್ತುರಿಗೆ ವೇಣಿ ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೬ ಕಂ|| ಕಪ್ಪುರಕೆ ಕುರುಜು ಎಂಬುದು |
ವೊಪ್ಪುವ ಜವ್ವಾಜಿಗೆ ವಂಕಿ ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ತೂಕಂ ||
ತಪ್ಪದು ಕಂಚು ತಾಮ್ರಕೆ ಹಲ |
ಯಿಪ್ಪದು ಕಲಿಗಳತೆ ಗಜವು ವಾಜಿಗೆ ಖಡ್ಡಿ (ಯೂ) ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೭ ಜವುಳಿಯೆನೆ ಸೀ (ರೆ) ಯೆರಡುಂ |
ಜವುಳಿಗಳಿಪ್ಪತ್ತು ಎನಿಪ ಕೋಡಿಗೆ ವೊಂದುಂ ||
ಜವುಳಿ ಚತುಸಂಖ್ಯೆ ಚೌಕುಳಿ |
ಜವುಳಿಯ ಪರಿಭಾಷೆ ಪೇಟ್ದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ಟೀಕು || ಹವಳ ತೂಗುವ ಕಣಜಿನ ತೂಕ ಗ ೧೯೨|| ಕಡೆದು ವೆಜ್ಜವ ಆದ ಶುದ್ಧ ಮಣಿಯ ತೂಗುವುದು, ಮುತ್ತಿನ ಕಣಜ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಗ ೧-೦|| ಕಡೆಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಿಾವೆಜ್ಜವ ಕೊರೆಯದೆ ಯಿದ್ದ ಮಣಿಯ ತೂಗುವರೆ — ಮುತ್ತಿನ ಕಣಜ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಗ ೧-೧ ಮತ್ತಂ ಯಿನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿತೂಕ ಗ೧-೧ ಉಂಟು,ಮತ್ತು ಮುತ್ತಿನಮಣಿಗಳಿಗೆ ತೂಕಕಟ್ಟಳೆಚೆವ್ವಗಳೆಂದು ವುಂಟು. ಮತ್ತಂ ಮುತ್ತುಗಳ ತೂಗುವ ಕಟ್ಟಳೆಗೆ—ಕೊಚ್ಚಿ—ಕೋಱಕೋಟೆಯ ಆ ಅಡವು, ಕಂಚಿಯ ಅಡಹು-ಕಾಯಿ (ಕಾವೇರಿ ?) ಪಟ್ಟಣದ ಅಡಹು, (ವಿ)ದ್ಯಾನಗರದ ಅಡಹು, ಕಳ್ಳಿಯ ಅಡಹು ಯಿಂಥಾ ಅಡಹುಗಳುಂಟು.

ವಜ್ರವತೂಗುವುದು ಮಂ(ಜ)ಜಾಡಿ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ೦೦||— ಕಸ್ತೂರಿಯ ತೂಗುವ ವೇಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಗ. ಕಪ್ಪುರವ ತೂಗುವ ಕುರುಜು ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಗ ೪೮ ಪನ್ನೀರ ತೂಗುವ ತೊಲೆ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಸೇರು ಖಿರ ಜವ್ವಾಜಿಯ ತೂಗುವ ವಂಕಿ ೧ಕ್ಕೆ ತೂಕ ಗ|| ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ......ತೂಗುವುದು ಹಲ ಗಟ್ಟ...ಆನೆಯ ಅಳೆವುದರ್ಕ್ಕೆ ಗಜಕಟ್ಟಣೆ ಗಜ ೧ಕ್ಕೆ ಪಿಡಿಗಳ ೮ ಪಿಡಿಯ ಮಡಿದುಯಿದ್ದ ಮೊಱದ ಅಳತೆಯೆ ಕುದಿರೆಯ ಅಳೆವ ಖಡ್ಡಿ೧ ಎನಿಸುಗುಂ ಪಿಡಿ.........ಂಬುದು ೧.......ಟು... ...ಸುವುದು.

ಸೂತ್ರಂ-೧೮ ಕಣಜಂ ವರ್ಗಂಗೊಂಡು |
ಎನಿತಾದೊಡೆ ಅಡಹಿನಿಂದ ಗುಣಿಯಿಸುಮತ್ತಂ ||
ಮಣಿ ತೂಕದಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ |
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದೆ ಚೆವ್ವ ಲೆಕ್ಕ ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೯ ಕಂ|| .... |
ನಿಶ್ಚಯದಿಂ ಮೂಱು ತೂಕ......ಂ||
ಹೆಚ್ಚಿನ ಪವಳದ ಕಣಜಿಗೆ |
ನಿಚ್ಚಲು... ಧರಣವಯ್ದು ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಖಂಡುಗ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ :—

ಸೂತ್ರಂ-೨೦ ಖಂಡುಗಕೆ ಪಂಚಕ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಉಂಡಿಗೆಯೊಳ್ ಕೊಳಗವಯ್ದು ಪಂಚಕಶಶಿಗಂ ||
ಮಂಡಲದೊಳ್ ಕೊಳಗವೊಂದಕೆ |
ಕಂಡಿಹುದುಂ ಬಳ್ಳ ನಾಲ್ಕು ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ(ತ್ಯಂ) ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೧ ಬಳ್ಳಕ್ಕೆ ಮಾನ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಉಳ್ಳವು ಮಾನಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಸೊಲ್ಲಗೆಯೊಂದ |
ಕ್ಕೊಳ್ಳಿತೆನೆ ಸೊಲಗೆ ಯೊಂದಕೆ |
ಪೊಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ ಪೇಱ ಯೆಂದ ಗಿದ್ದನ ನಾಲ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೨ ಖಂಡುಗಕೆ ಕೊಳಗವಿಪ್ಪತು |
ಖಂಡುಗಕಂ ಬಳ್ಳಶೀತಿ ತಪ್ಪದು ಬಱಕಂ ||
ಖಂಡುಗಕೆ ಮೂನೂಱಪ್ಪತ್ತು ಮಾನಂ |
ಖಂಡುಗಕಾಕಾ ಶ(ಶ)ಶಿ ನಾಗಾಕ್ಷಿ ಸೋಮ ಸೊಲ್ಲಗೆಯಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೩ ಖಂಡುಗಕದ್ದನಮೆಂತೆನೆ |
ತಂಡದೊಳಂ ಗಗನತರ್ಕಶರಚರಣಂಗಳ್ ||
ಖಂಡುಗಕೆ ಗಿದ್ದನಮೆಂತೆನೆ |
ಕಂಡಿರು ನೀನಭ್ರಯುಗ್ಮ ಶಶಿಶರಮೆಂದುಂ ||

ಪೊನ್ನಿನ ಮಿತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ :—

ಸೂತ್ರಂ-೨೪ ಕಂ|| ಪೊನ್ನಿಗೆ ಪಂಚಕವೆರಡುಂ |
ಚೆನ್ನಾಗಿಯೆ ಪಣವು....(ಪಂ)ಚಕಶಶಿಗಂ ||
ಯಿನ್ನೊಂದುಪಣಕೆ ಪಾಗ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಬಿನ್ನಣದಿಂ ಪಾಗಕಯ್ದು ವೀಸಗಳಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೫ ಪೊನ್ನಿಂಗೆ ಪಣವು ಪತ್ತುಂ |
ಪೊನ್ನಿಂಗಂ (ತಾಳ) ಪಾಗವೀಸೆಗಳಿನ್ನೂ ||
ಪೊನ್ನಿಂಗೆಂಟು ನೂಱುಕಾಣಿಯು |
ಪೊನ್ನಿಂಗಂ ಅದ್ದ...............ಱಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೬ ಪೊನ್ನಿಂಗೆ ಗಿದ್ದಗಾಣಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ |
ಚೆನ್ನಾಗಿಯೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಱ ಲೆಕ್ಕಕ್ರಮದಿಂ ||
ಮುನ್ನೂಱಯಿಪ್ಪತ್ತು ಹತ್ತುಗಳಕ್ಕುಂ |
ಯಿನ್ನಿದಕಂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ಪ್ರತಾಪದ ಲೆಕ್ಕ :—

ಸೂತ್ರಂ-೨೭ ಕಂ|| ಪ್ರತಾಪಕೆ ಚೌಲ ನಾಲ್ಕುಂ |
ಸತತಂ ಚೌಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಪಾಯಿಗಳಕ್ಕುಂ ||
ಅತಿಶಯದ ಪಾಯಿಯೊಂದಕೆ |
ಗತಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಿತಿಯು ಯೆಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೮ ಪ್ರತಾಪಕೆ ಪಣವು ಬಾಣಂ |
ಪ್ರತಾಪಕಂ ಧರಣವೆರಡು ಚೌಲಂ ನಾಲ್ಕುಂ ||
ಪ್ರತಾಪಕೆದು........ಲವೆಂಟುಂ |
ಪ್ರತಾಪಕಂ ಪದಿನಾಱುಪಾಯಿ ಚೌಷಷ್ಟಿಗಿತಿಗಳುಮಂ ||

ಕಾಲಪರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಂ :—

ಸೂತ್ರಂ–೨೯ ಕಂ|| ಪದಿನೆಂಟು ನಿಮಿಷ ಕಾಷ್ಠಂ |
ವೊದವಿದ ಮೂವತ್ತು ಕಾಷ್ಠೆ ಕಳೆಯೆನಿಸಿರ್ಕುಂ ||
ಅದು ಮೂವತು ಕಳೆಯಿಂ ಕ್ಷಣ |
ವಿದಿತಂ ಕ್ಷಣ ವಾಱಱಿಂದೆ ಘಳಿಗೆಯೆನಿಕ್ಕುಂ ||

ಟೀಕು || ಕಣ್ಣಿನ ಯೆರಡು ಯೆವೆಗಳಂ ಮುಚ್ಚಿತೆಱೆವನಿತು ಪೊೞ್ತು ವೊಂದುನಿಮಿಷಮೆನಿಸುವುದು. ಅಂಥಹ ನಿಮಿಷ ೧೮ ಆದೊಡೆ ಅದು ೧ ಕಾಷ್ಠೆಯೆನಿಸುವುದು. ಅಂಥಾ ಕಾಷ್ಠೆ ೩೦ ಆದೊಡೆ ಅದು ೧ ಕಳೆಯೆನಿಸುವುದು. ಅಂಥಾ ಕಳೆ ೩೦ಆದೊಡೆ ಅದು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೆನಿಸುವುದು. ಅಂಥಹ ಕ್ಷಣಂಗಳ್ ಆಱಾದೊಡೆ ಅದು ೧ ಘಳಿಗೆಯೆನಿಸುವುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೩೦ ಎರಡುಂ ಗಳಿಗೆ ಮುಹೂರ್ತಂ |
ವರ ತ್ರಿಂಶನ್ಮುಹೂರ್ತಕೊಂದು ದಿವಸಮುದಕ್ಕುಂ ||
ಶರಶಶಿ ದಿವಸಮೆ ಪಕ್ಷಂ |
ಕರಪಕ್ಷಂ ಮಾಸವೊಂದು ರವಿಮಾಸವರ್ಷಂ ||

ಟೀಕು || (ಎರಡು) ಘಳಿಗೆ ಆದೊಡೆ ಅದು ೧ ಮುಹೂರ್ತವೆನಿಸುವುದು. ಅಂಥಾ ಮುಹೂರ್ತಂಗಳು ೩೦ ಆದೊಡೆ ಅದು ಒಂದು ದಿವಸವಹುದು. ಅಂಥಹ ದಿವಸಗಳು ೧೫ ಆದೊಡೆ ಅದು ಒಂದು ಪಕ್ಷವಹುದು. ಅಂಥಹ ಪಕ್ಷ ೨ ಆದೊಡೆ ಅದು ಒಂದು ತಿಂಗಳೆನಿಸುವುದು. ತಿಂಗಳು ಎಂದರೆ ಮಾಸ ಎಂದರೆ ವೊಂದೇ ಅರ್ಥವಕ್ಕುಂ. ಅಂಥಹ ತಿಂಗಳು ೧೨ಕ್ಕೆ ಅದು ಒಂದು ವರ್ಷವಹುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೩೧ ಅಱುವತ್ತು ವಿಘಳಿಗೆ ಘಳಿಗೆ |
ಅಱುವತ್ತುಂ ಘಳಿಗೆ ಗೊಂದುದೆವಸಮುದಕ್ಕುಂ ||
ಅಱುವತ್ತುಂ ಘಳಿಗೆಗವೆಂ |
ಟಱೊಳಂಶಂ ಜಾವವೊಂದು ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಟೀಕು || ೬೦ ವಿಘಳಿಗೆಗೆ ಘಳಿಗೆ ೧ ಅಂಥಾ ಘಳಿಗೆ ೬೦ಕ್ಕೆ ದೆವಸಂ ಒಂದಹುದು. ಘಳಿಗೆ ೭||ಗೆ ಜಾವ ೧ ಅಹುದು. ಅಂಥಹ ಜಾವ ೮ಕ್ಕೆ ದೆವಸವಹುದು. ದೆವಸ ೩೦ಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೧ ತಿಂಗಳು ೧೨ಕ್ಕೆ ವರುಷವಹುದು.

ಧಾನ್ಯ ಪರಿಭಾಷೆ :—

ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲ ಕಾಳು

ಸೂತ್ರಂ–೩೨ ಗವಾಕ್ಷ ಕಂಡಿಯ ಧೂಳವು |
ಅವಾ (ಱು) ಮಾಗಲಣು ನಾಮ ತಪ್ಪದು ಬಱಿಕಂ ||
ಭಾವದಣು ವೆಂಟು ರೇಣುವು |
ಕೋವಿದರಾರೇಣುವೆಂಟು (ಕರಿಯೆನಿಸಿ) ರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ–೩೩ ಕರಿಯೆಂಟು ಕೂದಲ ವೊನೆಯು |
ಕರಿ(ಕೂದಲ್)ಯ ಮೊನೆಗೆ ನೋಡೆ ತಿಲವೊಂದಕ್ಕುಂ ||
ಕರಿತಿಲದ ಕಾಳಿಗಂದುನೆಲ್ |
ಕರಿಕೂದಲ್ಮೊನೆಗ ವೊಂದು ಸಾಸಿವೆಯಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ–೩೪ ಗತಿಖುತುಕಾಳ್ ಕರ್ಣಾಟದ |
ಅತಿಶಯದಿಂ ಜೋಡುಯೆಂಬ ನಾಮವದಕ್ಕುಂ ||
ಪ್ರತಿಜೋಡು ದ್ವಾದಶವರೆಗಿದ್ದನ |
ಗತಿಗಿದ್ದನವಾಗೆ ಸೊಲಗೆ ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಟೀಕು || ನೆಲ್ಲಕಾಳು ೬೪ ಯೆಂಬುದು ಕರ್ಣಾಟಕದ ಜೋಡುವೊಂದು ಎನಿಸುವುದು. ಯಿಂಥಾ ಜೋಡು ೧೨||ಗೆ ನೆಲ್ಲಕಾಳು ೮೦೦ಯಿದು ವೊಂದುಗಿದ್ದನ ಅಳತೆಯ ನೆಲ್ಲಕಾಳಕ್ಕುಂ— ಯಿಂಥಾಗಿದ್ದನ ೪ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು ೩೨೦೦ಕ್ಕೆ ಸೊಲ್ಲಗೆ ೧ ಅಹುದು. ಇಂಥಾ ಸೊಲ್ಲಗೆ ೪ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು ೧೨೮೦೦ಕ್ಕೆ ಮಾನ ೧ಕ್ಕು ಯಿಂಥಾ ಮಾನ ೪ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲು ೫೧೨೦೦ಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳ ೧ ಎನಿಸುವುದು. ಇಂಥಾ ಬಳ್ಳ ೪ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಕಾಳು ೨೦೪೮೦೦ಕ್ಕೆ ಕೊಳಗ ೧ ಎನಿಸುವುದು. ಇಂಥಾ ಕೊಳಗ ೨೦ಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲಕಾಳು ೪೦೯. (೬೦೦೦ ನೆಲ್ಲಕಾಳು ಒಂದು ಖಂಡುಗವೆನಿಸುವುದು) ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಅಳತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವಕ್ಕುಂ. ಈ ಖಂಡುಗವೆಂಬುದಯ್ದು ಚಿಟ್ಟನ ಖಂಡುಗವೆನಿಸುವುದು. ಈ ಚಿಟ್ಟನ ಖಂಡುಗವ ತ್ರಿಗುಣಿಸಿದರೆ..........ಅಹುದು ತಪ್ಪದು.

ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಉದ್ದುಹೆಸಱಕಾಳ ಕಾಂಬರೆ :—

ಸೂತ್ರಂ–೩೫ ಸೊಲ್ಲಗೆಗೆ ಶಶಿಗೆ ಮಾಷಂ |
ಬಲ್ಲಂತೆಯೆ ಪೇೞ ನೀನು ತಪ್ಪದೆ ಬಱಿಕಂ ||
ನಿಲ್ಲದೆ·ಗಗನಾಂಬರಾಬ್ಧಿಯು |
ಅ.................................. ||

ಟೀಕು || ಸೊಲ್ಲಗೆಗಕ್ಕೆ ಉದ್ದಿನ ಕಾಳುಗಳು ೩೪ (೦೦) ಯಿದನು ೪ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೧೩೬೦೦ ಬಹುದು. ಯಿದು ಒಂದು ಮಾನದ ಲೆಕ್ಕವಕ್ಕುಂ. ಯಿ ಮಾನದ ಲೆಕ್ಕವನು ೪ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೪೪೦೦. ಬಳ್ಳದ ಲೆಕ್ಕವನು ೪ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೨೧೭೬೦೦ ಬಹುದು. ಯಿದು ಕೊಳಗದ ಲೆಕ್ಕವಕ್ಕುಂ. ಯಿ ಕೊಳಗದ ಲೆಕ್ಕವನು ಯಿಪ್ಪತ್ತು ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ (೨೦)ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ೪೩೫೨೦೦೦ ಉದ್ದಿನ ಕಾಳಕ್ಕುಂ. ಇದು ಒಂದು ೧ ಖಂಡುಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಉದ್ದಿನ ಕಾಳಿನ ಲೆಕ್ಕವಕ್ಕುಂ.

ಸೂತ್ರಂ–೩೬ ಗಿದ್ದನ ಶಶಿಗಂ ಮುದ್ಗವು |
ಯಿದ್ದನಿತಂ ಪೇೞ ನೀನು ಕಾಳಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ||
ಸದ್ಯದೊಳೊಂಭಯ್ನೂಱಿಂ |
ಬುದ್ಧಿಯೊಳಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ||

ಟೀಕು|| ಗಿದ್ದನ ೧ಕ್ಕೆ ಹೆಸಱಕಾಳು ೯೦೦ ಯಿದನು ೪ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೩೬೦೦ ಯಿದು ಸೊಲ್ಲಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಯಿಾ ಸೊಲ್ಲಗೆಯ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ (೪) ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೧೪೪೦೦ ಆಯಿತು. ಯಿದು ೧ ಮಾನಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಈ ಮಾನದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ೪ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೭೬೦೦ಯಿದು ೧ ಬಳ್ಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಾಳಕ್ಕುಂ. ಈ ಬಳ್ಳದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ೪ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೨೩[೦೪]೦೦ ಬಹುದು. ಯಿದು ಕೊಳಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಲೆಕ್ಕವಕ್ಕುಂ. ಯಿಾ ಕೊಳಗದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ೨೦ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೪೬೦೮೦೦ ಹೆಸಱಕಾಳಕ್ಕುಂ.

ಸುವರ್ಣ ಪರಿಭಾಷೆ–ಯೋಜನ ಪರಿಭಾಷೆ

ಸುವರ್ಣ ಪರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಂ :—

ಸೂತ್ರಂ–೩೭ ಕರಿಯಣುವದೊಂದು ರೇಣುವು |
ಕರಿರೇಣುಗಳಕ್ಕುಮೊಂದು(ರೋ)ಮದ ತುದಿಯುಂ ||
ಕರಿ ರೋಮಾಗ್ರಂ ಸಾಸಿವೆ |
ಕರಿಸಾಸಿವೆಯಾಗಲೊಂದು ನೆಲ್ಲೆನಿಸಿರ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ–೩೮ ಕರಿನೆಲ್ಲಿಗೊಂದು ವೀಸಂ |
ಕುಸುಮಾಸ್ತ್ರದ ನೆಲ್ಲಿಗೊಂದು ಪಾಗಮದಕ್ಕುಂ ||
ವಿಷನಿಧಿ ಪಾಗಕೊಂದು ಪಣಂ |
ದಶಪಣದಿಂದಂ ಪೊನ್ನುಮೊಂದು ತಪ್ಪದು ಗಣಕಾ ||

ಯೋಜನ ಪರಿಭಾಷೆ :—

ಸೂತ್ರಂ–೩೯ ಕರಿಯಣುವದೊಂದು ರೇಣುವು |
ಕರಿರೇಣುಗಳಕ್ಕುಮೊಂದು ರೋಮದ ತುದಿಯುಂ ||
ಕರಿರೋಮಾಗ್ರಂ ಸಾಸಿವೆ |
ಕರಿಸಾಸಿವೆಯಾಗಲೊಂದು ಜವೆಯೆನಿಸಿರ್ಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ–೪೦ ಕರಿಜವೆ ಯಾಗಲ್ಕಂಗುಲ |
ನಿರತಂಗುಲ ಷೆ(ಗೆ)ೕಣಿಗದುವೆ ಪನ್ನೆರಡಕ್ಕುಂ ||
ಶರನಿಧಿ ಗೇಣಿಗೆ ಹಸ್ತಂ |
ಶರಧಿಯ ಹಸ್ತಂಗಳೊಂದು ದಂಡಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||

ಸೂತ್ರಂ–೪೧ ಎರಡುಂ ಸಾಸಿರ ದಂಡಂ |
ನಿರುತಂ ತಾನೊಂದು ಕ್ರೋಶ ನಾಲ್ಕುಂ ಕ್ರೋಶಂ ||
ಪರಿವಿಡಿ ಯೋಜನ... |
..............................ಗಣಿತ ವಿಳಾಸಾ ||

ಸೂತ್ರಂ–೪೨ ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣಮೆಂತೆನೆ |
ಪುರುಷಂ ತನ್ನೆರಡುಕೆಯ್ಯ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಲ್ ||
ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ ಮೆನಿಸುಗು |
ಪರಮಾರ್ಥಂ ತಪ್ಪದೆಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

[ಶಕನೃಪಕಾಲಮಂಕಾಂಬರೆ]

(ಸಂ) ಆರ್ಯಾ ||........ರಷ್ಟಾದಶ ಗುಣಿತಂ...|... ಪಗತಸಂವತ್ಸರೇಣ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಂ ||
ನವಗಗನಾಬ್ಧಿ ಸಮೇತಂ | ಶಕನೃಪಕಾಲಂ ವಿಜಾನೀಯಾತ್ ||

ಟೀಕು || ಷಷ್ಟಿಯೆಂದರೆ ೬೦ನಿಕ್ಕಿ ಅಷ್ಟಾದಶ ಎಂದರೆ ೧೮ರಿಂ ಗುಣಿಸಿ, ವ್ಯಪಗವತ್ಸರೇಣ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಂ ಎಂದರೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದ ಪ್ರಭವಸಂವತ್ಸರ ಆದಿಯಾಗಿ ಯಿಾ ಕಾಲೋಚಿತಕ್ಕೆ ನಡೆವ ಶಾರ್ವರಿ ಸಂವತ್ಸರಪರಿಯಂತಎಣಿಸಲಾಗಿ ೩೪ ಆಯಿತು ಇವನು ಕೂಡಿ........ಗೆ, ನವಗಗನಾಬ್ಧಿ ಸಮೇತಂ ಎಂದರೆ ೪೯ಸುಕೂಡಲು ೧೫೨೩ ಬಹುದು. ಯಿದೀಗ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷವಕ್ಕು ತಪ್ಪದು. ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಸಿದ ಹಾರ ೧೮ಱವೊಳಗೆ ಪ್ರಭವಾದಿಯಾಗಿ ಕ್ಷಯಸಂವತ್ಸರಕ್ಕೆ ೪೦ ಸಂವತ್ಸರ ಮುಗಿದರೆ೧ ಕೂಡಲು ೧೯ ಅಹುದು. ಯಿದು ಅಱುವತ್ತ ಹೆಚ್ಚುಗುಣಿಸುವ ಹಾರವಕ್ಕು. ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಱುವತ್ತು ಸಂವತ್ಸರ ಮುಗಿಯಿತು. ಎಂದರೆ ಹಿಂದಣ ೧೯ಱ ವೊಳಗೆ ಒಂದೊಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗುಣಿಸುವ ಹಾರವ ಮುಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಡು ಬಹುದು. ಬಱಿಕವಿಕ್ಕಾದ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಕೂಡುವುದೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಣ ಮರಿಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷಗಳು ತಪ್ಪದೆ ಬಹುದು.

ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಬಲವ ಚತುರಂಗಬಲವ ಕಾಂಬರೆ ಗುಣಿತದ ವಿವರ

—ಅಮರಸಿಂಹದೊಳಗೆ ಎರಡನೆಯ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಗ್ರಂಥ—

ಶ್ಲೋ || ಏಕೇಭೈಕರಥತ್ರ್ಯಶ್ವಂ ಪತ್ತಿಃ ಪಂಚಪದಾತಿಕಾ ||
ಪ್ರತ್ಯಂಗೈ ಸ್ತ್ರಿಗುಣೈಸ್ಸರ್ವೈಃ ಕ್ರಮಾದಾಖ್ಯಾ ಯಥೋತ್ತರಂ ||
ಸೇನಾಮುಖಂ ಗುಲ್ಮಗಣೌ ವಾಹಿನೀ ಪೃತನಾ ಚಮೂಃ ||
ಅನೀಕಿನೀ ದಶಾನೀಕಿನ್ಯಕ್ಷೌಹಿಣ್ಯ(ಥ ಸಂಸದಿ) ||

ಟೀಕು || ಏಕೇಭ ಎಂದರೆ ಆನೆ ೧ ಏಕರಥ ಎಂದರೆ ರಥ ೧ ತ್ರ್ಯಶ್ವಯೆಂದರೆ ಕುದಿರೆ ೩ (ಮೂಱು) ಪಂಚಪದಾತಿಗಾ ಎಂದರೆ ಕಾಲಾಳು ೫ ಯಿವು ನಾಲ್ಕುಬಗೆಯ ಚತುರಂಗ ಬಲವೂ ಒಂದು ಪತ್ತ್ಯಂಗವೆನಿಸುವುದು. ಯಿಾ ಪತ್ತ್ಯಂಗ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು "ತ್ರಿಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ" ಎಂದರೆ ಮೂಱಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೩ ರಥ ೩ ಕುದಿರೆ ೯ ಕಾಲಾಳು ೧೫ || ಇದು ಸೇನಾಮುಖವೆಂಬ ಬಲವಹುದು || ಯಿಾ ಸೇನಾಮುಖದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೯ ರಥ ೯ ಕುದಿರೆ ೨೭ ಕಾಲಾಳು ೪೫ ಯಿದು ಗುಲ್ಮವೆಂಬ ಬಲವೆನಿಸುಗುಂ. ಯಿಾ ಗುಲ್ಮವೆಂಬ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩ಱಱಿಂದೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೨೭ ರಥ ೨೭ ಕುದಿರೆ ೮೧ ಕಾಲಾಳು ೧೩೫. ಯಿದು

ಗಣವೆಂಬ ಬಲವೆನಿಸುವುದು. ಈ ಗಣವೆಂಬ ಬಲ್ಲದ್ದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೮೧ ರಥ ೮೧ ಕುದಿರೆ ೨೪೩ ಕಾಲಾಳು ೪೦೫. ಇದು ವಾಹಿನಿಯೆಂಬ ಬಲವಹುದು. ವಾಹಿನಿಯೆಂಬ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩ರಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೨೪೩ ರಥ ೨೪೩ ಕುದಿರೆ ೭೨೯ ಕಾಲಾಳು ೧೨೧೫ ಯಿದು ೧ [ಪೃತನೆಯೆಂಬ ಬಲವೆನಿಸು ಈ ಪೃತನೆಯೆಂಬ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩]ರಿಂದೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೭೨೯ ರಥ ೭೨೯ ಕುದಿರೆ ೨೧೮೭ ಕಾಲಾಳು ೩೬೪೫ ಯಿದು ಒಂದು ಚಮೂ ಎಂಬ ಬಲಮುಕ್ಕು. ಈ ಚಮೂ ಎಂ[ಬ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೩ ಱಿಂ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಆನೆ ೨೧೮೭ ರಥ] ೨೧೮೭ ಕುದಿರೆ ೬೫೬೧ ಕಾಲಾಳು ೧೦೯೩೫. ಯಿದು ೧ ಅನೀಕಿನಿಯೆಂಬ ಬಲವಕ್ಕುಂ. ಈ ಅನೀಕಿನಿ ಎಂಬ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ದಶಾನೀ[ಕಿನಿ-ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ೧೦ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ] ಆನೆ ೨೧೮[೭೦ ರಥ]೨೧೮೭೦ ಕುದಿರೆ ೬೫೬೧೦ ಕಾಲಾಳು ೧೦೯೩೫೦. ಇದು ೧ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿ ಬಲದ ಮಿತವೆನಿಸುವುದು. ಯಿಾ ನಾಲ್ಕು ೪ ಬಲದ ಆನೆ| ರಥ| ಕುದಿರೆ| ಕಾಲಾಳು ಯಿಷ್ಟು..........ಗೂಡಲು ೨೧೮೭೦೦......ಯಿಾ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗೆ ಬಂದ ಚತುರಂಗ ಬಲದ ವೊಟ್ಟು ಲೆಕ್ಕ ವಕ್ಕು ತಪ್ಪದು ಪಾಂಡವರ ೭ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವಕಾಂಬರೆ ವಿವರ ಒಂದು (೧) ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆನೆ, ರಥ, ಕುದಿರೆ, ಕಾಲಾಳು ಯಿಾ ನಾಲ್ಕು ೪ ಬಗೆಯ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನು ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ೭ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧಗಳು ಆನೆ ೧೫೩೦೯೦, ರಥ ೧೫೩೦೯೦, ಕುದಿರೆ ೪೫೯೨೭೦, ಕಾಲಾಳು ೭೬೫೪....೫೦ ಯಿಾ ೭ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗೆ ಬಂದ ಬಲಗಳನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ೧೫೩೦೯೦೦, ಕೌರವನ ೧೧ ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಚತುರಂಗ ಬಲದ ಮಿತವ ಕಾಂಬರೆ ಗುಣಿತದ ವಿವರ. ಹಿಂದೆ ೧ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗೆ ಬಂದ ಆನೆ, ರಥ, ಕುದಿರೆ, ಕಾಲಾಳು ಈ ೪ ಬಲದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ೧೧ರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧಗಳು ಆನೆ ೨೪೦೫೭೦ ರಥ ೨೪೦೫೭೦ ಕುದಿರೆ ೭೨೧೭೧೦ ಕಾಲಾಳು ೧೨೦೨೮೫೦ ಯಿಾ ೧೧ ಅಕ್ಷೌಹಿಣಿಗೆ ಬಂದ ಚತುರಂಗ ಬಲವೆನಿಸುವುದು. ಯಿಾ ೪ ಬಲವನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ೨೪೦೫೭೦೦.

....ಘಳಿಗೆಯ ಕಾಂಬರೆ ಪಾದ...

ಶಶಿಷೋಡಶಂ ದ್ವಾದಶಂ ದಶನುಂ ಚಾಷ್ಟ ಸಪ್ತ ಷಟ್ ಭೂತಮೇವಚ|| ಶರಧಿ ತ್ರೀಣಿ
ದ್ವಯಂ ರೂಪಂ ಪಾದಾರ್ಧಂ ಘಟಕೋದಯಂ ||

ಟೀಕು ||...............ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪರಿಯಂತರ ತನ್ನ ಹಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾಗಿ ಆದಷ್ಟು ಹಜ್ಜೆಗೆ ಘಳಿಗೆಯ ಹೇಳುವ ವಿವರ ||

ಹಜ್ಜೆ ೮೧ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೧	ಹಜ್ಜೆ ೮ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೭	ಹಜ್ಜೆ ೪ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೧೧
ಹಜ್ಜೆ ೪೯ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ...	ಹಜ್ಜೆ ೭ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೮	ಹಜ್ಜೆ ೩ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೧೨
ಹಜ್ಜೆ ೧೬ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೪	ಹಜ್ಜೆ ೬ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗ ೯	... ೨ಕ್ಕೆ ೧೩
ಹಜ್ಜೆ ೧೨ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೫	ಹಜ್ಜೆ ೫ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೧೦	ಹಜ್ಜೆ ೧ಕ್ಕೆ ೧೪
ಹಜ್ಜೆ ೧೦ಕ್ಕೆ ಘಳಿಗೆ ೬		ಹಜ್ಜೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ೧೫

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಿಂದಂ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನೆಳಲ ಹಜ್ಜೆಯನು........... ....ಳಗೆ ಹಾಗೆ ಬೇಳೆ...ಲ್ಲಿ ಘಳಿಗೆಗಳು ಕೂಡಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಯಿದು ಸಾಧಾರಣ ಮಾತ್ರವಕ್ಕು.

ಸೂತ್ರಂ-೪೩ ವಿಘಳಿಗೆಗಳು ಕೂಡಿ ಬಹ(ಸ)ದ ಛಾಯಕ್ಕೆ ।
.... ||
..............................ವಿಘಳಿಗೆ ||

ಟೀಕು || ಸೂರ್ಯೋದಯುವಾದುದು ಆರಭ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನ ನೆಳಲ (ನ್ನು) ತನ್ನ ಹಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಳೆದುಕೊಂಡು ಆದಷ್ಟನು ಯಿಮ್ಮಡಿಸಿ ಅದಱೊಳಗೆ ೧೧ ಒಡಗೂಡಿ ಮೇಲೆ ಯಿಟ್ಟು ಕೆಳಗೆ ಹಿಂದ[ಣ ಭಾ]ಗಿಸುವ ಹಾರದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ೨೧೦ಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧವೇ ಘಳಿಗೆಯುಕ್ಕುಂ ಸಂದಶೇಷವೇ ವಿಘಳಿಗೆಯಕ್ಕುಂ.

...ಇಂತು ಓಜಾಸೂತ್ರಗಳು...

—(ರಾಜಾದಿತ್ಯ ಗಣಿತ)—

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯದ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ತ್ರಯಿರಾಶಿಕ, ಬೆಸ್ತತ್ರಯಿರಾಶಿಕ, ಪಂಚರಾಶಿಕ, ಬೆಸ್ತ ಪಂಚರಾಶಿಕ, [ಸಪ್ತರಾಶಿಕ, ಬೆಸ್ತ ಸಪ್ತರಾಶಿಕ, ನವರಾ]ಶಿಕ ಬೆಸ್ತನವರಾಶಿಕ...

ಓಜಾಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ—೧ ಇಚ್ಛೆ ಫಲಂ ಪ್ರಮಾಣಮೆಂಬಿವು ।
ನಿಚ್ಚಲು ತಾಂ ಮೂಱುರಾಶಿ ಪೆಸರಿವು ಸಿರುತಂ ||
ಯಿಚ್ಛೆಯನು ಪಳದಿ ಗುಣಯಿಪಿ ।
ಬೆಚ್ಚರದಿಂ ಪವಣೊಳೊತ್ತೆ ಮಧ್ಯದ ಫಲಮುಂ ||

ಟೀಕು || ಬಲದ ಭಾಗ ಆದಿಯಾಗಿ ಯಿಚ್ಛೆಯೆಂಬುದೆ ಪ್ರಥಮರಾಶಿ, ಫಳಮೆಂಬುದೆ ಮಧ್ಯರಾಶಿ, ಪ್ರಮಾಣಮೆಂಬುದೆ ಕಡೆಯ ರಾಶಿ—ಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಬುದು. ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಇದ್ದು ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಯಿದ್ದರೆ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನು ಕಾಣಿ ಪರಿಯಂತರಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಯಿದ್ದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಯದ್ದರೆ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕಾಣಿಯ ಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು. ಫಳದ ರಾಶಿಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೋಱಯಿದ್ದಿತು ಅಷ್ಟನೂ ತೋರಿದ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಯಂತರಮಾಡಿ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮೂಱು ರಾಶಿಗಳನೂ ಕ್ಷೀಣಾಧಿಕಗಳ ವಿಚಾರಿಸಿ ಎಲ್ಲವನೂ ಸಮರಾಶಿ...........ಫಳದ ರಾಶಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯನು ಹಾರವಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟ ಫಲವಹುದು—ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ-೨ ಜಿನಗೃಹಕೆ ಬಾಣಶಶಿಗಂ।
ಕನಕಮನಱುವತ್ತ ಕೊಡಲು ಆ ಲೆಕ್ಕದೊಳಂ ||
ಶೂನ್ಯಾಂಬರಾಬ್ಧಿ ಗ್ಳೌಬಸ್ತಿ।
ಗೆನಿತಹುದಂ ಪೇೞಿಮೆಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಸ್ತಿ ೧೫ಕ್ಕೆ ಗದ್ಯಾಣ ೬೦ ಯಾ ಬಸ್ತಿಗಳು ೧೪೦೦ಂಗೆ ...... ಲಬ್ಧ ಗ ೫೬೦೦ ಹಾರ ೧೫ ಗುಣಕಾರ ೮೪೦೦೦

ಅಡಕೆಲೆಯ ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟಕ್ರಯಸೂತ್ರಗಳು—

ಸೂತ್ರಂ-೩ ನಿರುತಮಿರ್ಛಾಸಿರದಯ್ವತ್ತಡಕೆ।
ಭರವಸದಯ್ನಾಸಿರದೇೞನೂಱೆಲೆಯಾಗಲ್ ||
ಪುರಸಾಸಿರದೆಪ್ಪತ್ತಯ್ದಡಕೆಗೆ।
ಭರವಸದಿಂದೆಲೆಯ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸ ||

ವೊಡ್ಡು || ಅಡಕೆ ೨೦೫ಂಕ್ಕೆ ಎಲೆ ೫೬೦೦ ಲೂ ಅಡಕೆ...೫ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಲೆ ೮೫೫೦ ಹಾರ ೨೦೫೦ ಗುಣಹಾರ ೧೬೫೨೬೫೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೪ ಸಿರಿವಡೆದ ನೂಱು ಎಲೆಗಂ।
ಅರೆವೀಸಂ ಕೂಡಿಯಿರ್ದ ವೀಸಗಳೆರಡುಂ ||
ಪುರಪಣ ಪಾಗಕ್ಕೆಲೆಯುಂ।
ನಿರತದೊಳಂ ಗುಣಿಸಿ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗಂ ೮ಂ ವೀಸ....ಲೂ........?—ಲಬ್ಧ ಎಲೆ ೨೬೦೦ ಹಾರ-ಗುಣಕಾರ ೨೬೦೦೦

ಸೂತ್ರಂ-೫ ವಸುಭಾಗದ ಹೋೞ್ ಒಂದಕೆ।
ವಸುಪರ್ಣಂ ಮಾಱುತಿರಲ್ ಕೊಂಬಾ ಲೆಕ್ಕದಿ ||
ವಸುನೂಱು ಅಡಕೆಗೆ ಎಲೆ।
ವಸುಧೇಶಂ ಮೆಚ್ಚೆಪೇೞ [ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ] ||

....ಕೆ ೮೦೦ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಲೆ ೫೧೨೦೦ ಹಾರ ೧ ಗುಣಕಾರ ೫೧೨೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೬ ಹತ್ತೆಲೆಗಡಗೂ....ದುಂ ಕಾಲುಂ।
ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ಎಲೆಯು ಯಿಪ್ಪತಯ್ದು ಸಾಸಿರಕಂ ||
ಮತ್ತೆ ಅಡಕೆ ಎನಿತುಯೆಂಬುದು।
........ಗುಣಿಸಿ ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ||

ವೊಡ್ಡು || ಎಲೆ ೧೦ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೧|ಲೂ ಎಲೆ ೨೫೦೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಅಡಕೆ.... ....೦೩೧೨೫ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪ ಗು...ಹಾರ ೧೨೫೦೦೦|

....ಅಡಕೆಲೆಯ ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ ಸೂತ್ರಗಳು ಸಮಾಪ್ತಂ....

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೆಣಸಿನ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ-೭ ಈರಯ್ದು ಪೊಂಗೆ ಮೆಣಸುಂ।
ಯಿರೆಂಟುಂ ಕೊಳಗಮಾಗಲೇೞ್ವರೆ ಪೊಂಗಂ ||
ಬೇೞಿಾಗಿಯೆ ಕ್ರಯಗೊಂಡುದ।
ನೀೞಿಾ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಕನಿಧಾನಾ ||

ವೊಡ್ಡು|| ಗ ೧೦ಕ್ಕೆ ಮೆಣಸು ಖಂ ೧ಲೂ ಗ ೭||ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಮೆಣಸು ಖಂ ೨ ಹಾರ...೦೦ ಗುಣಕಾರ ೧೨೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೮ ಇಮ್ಮನವರೆ ಮೆಣಸಿಂಗಂ।
ವೊಮ್ಮೆಯು ಪಣವೊಂದುಪಾಗವ್ಯೆವಣವಕ್ಕುಂ ||
ಘಮ್ಮನೆ ಪೇೞ್ ಮೆಣಸೆನಿತ್ತೆ।
ನಿರ್ಮಳಗುಣನಿಳಯ ರಾಜವರ್ಮಂ ಮೆಚ್ಚಲ್ ||

ವೊಡ್ಡು|| ಗ........೧|||....ಮೆಣಸು ಮಾನ ೨|| ಲೂ ಗ-||೦||ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಲಬ್ಧ...

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಲ್ಲದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

565

ಗುಡಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ-೯ ಹಣ ಹಾಗಕ್ಕಯ್ನೂಱಾಗಲ್।
ಹಣಹಾಗಂ ವೀಸಸಹಿತ ಲಕ್ಕಂ ಪೊಂಗೀ ||
ಕ್ಷಣದಿಂ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪೇೞಾ।
ತ್ರಿಣಯನ ನಿಜಭಕ್ತನೆನಿಪ ಗಣಕಸುಜಾಣಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗ ಹ ೧।ಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲ ೫೦೦ ಲೂ ಗ ೧೦೦೦......ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಬೆಲ್ಲ ೪೦೦೦೦೦ ೫೨೦ ಹಾರ ೨೫ ಗುಣಕಾರ ೧೦೦೦೦೧ ೧೩೦೦೦ ||

...ಗುಡಕ್ರಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ...

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಲವಣ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ-೧೦ ಮುಪ್ಪಾಗಂ ಮೂವೀಸ।
ಕ್ಕುಪ್ಪಾಗಲ್ ಅಯಿದುಕೊಳಗಂ ನಿಯತಂ ||
ಇಪ್ಪತ್ತು ಹಣವು ಹಾಗಕೆ।
ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯಪೇೞ ರಾಜನಮತದಿಂ ||

ವೊಡ್ಡು ||। ೩ಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಖಂ ೦|೦ ಲೂ ಗ ೨-೦|ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಉಪ್ಪು ಖ ೫||೨|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧೮ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦ ಗುಣಕಾರ ೨೦೨೫ ||

ಸೂತ್ರಂ-೧೧ ಹಾಗಕ್ಕೊಬ್ಬಳ ವುಪ್ಪುಂ ।
ಬೇಗದೊಳಂ ಕೊಂಡ ಪೊನ್ನು ಸಾವಿರಪಣವೊಂ ॥
ದೀಗಳೆ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪೇೞಾ ।
ಭಾಗಂ ನಿಲದಂತೆ ರಾಜವರ್ಮಂ ಮೆಚ್ಚಲ್ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ೦ । ಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪು ಖಂ ೦।೧ ಲೂ ಗ... ೧ ......೦೦-೧ಗೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?
ಲಬ್ಧ ಉಪ್ಪು ಖಂ ೬೫-೦ ೧। ಹಾರ ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೨೦....ರ ೨೦೦೨೦ ॥

ಸೂತ್ರಂ-೧೨ ಮನವಪ್ಪಿಗೆರಡು ಕಾಣಿಯು ।
ಘಮ್ಮನೆ ಮುನ್ನೂಱುಖಂಡುಗದಱುಗೊಳಗಗೊಳಲ್...॥
...ಮಾನದಿ......... ।
ಘಮ್ಮನೆ ನೀಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ॥

ವೊಡ್ಡು॥ ಉಪ್ಪುಮಾನ....ಕ್ಕೆ...ಕಾಣಿ ೨ ಲೂ ಉಪ್ಪು ಖಂ ೩೦೦।೧ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ?
ಲಬ್ಧ ಗ॥ ೨೮೦-೨- ಪ್ರಹಾರ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾ......ಗುಣ ೧೯೨೧೯೨॥

....ಉಪ್ಪು ಕ್ರಯ ಸಮಾಪ್ತಂ....

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜೀವಿತ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ-೧೩ ವರುಷಂವೊಂದಕೆ ಪೊನ್ನಂ ।
ಕಂಗಿರಿ ಜೀವಿತವ ಮಾಡಿಕೊಡಲುಂ ಕಡೆಯೊಳ್ ॥
ಶರವಾರ್ಧಿದಿನಕೆ ತುಷ್ಟಿಯ ।
ಭರವಸದಿಂ ತಿಳಿಯ ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡು ೭೨ ಲೂ ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೧೫ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?
ಲಬ್ಧ ಜೀವಿತ ಗ ೯ ಹಾರ ೩೬೦ ಗುಣಕಾರ ೩೦೨೪೦.

ಸೂತ್ರಂ-೧೪ ಎರಡುಂ ಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣ ।
ವೆರಡುಂ ಪಾಗಂಗಳೆರಡುಮಾಗಲ್ ತಾ ॥
ಮೆರಡುಂ ಪಣಮುಮನೀಯಲ್ ।
ಭರವಸದಿಂದಂ ದೇವಸಮೆನಿತಕ್ಕಕ್ಕುಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ೨ ಹ೨॥ಕ್ಕೆ ವರು ೧ ಲೂ ಗ ೨ಕ್ಕೆ ದಿನವೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?—ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೧
ದಿನ ೨ ಹಾರ ೯೦ ಪ್ರಥಮ ಗುಣಕಾರ ೮ ದ್ವಿತೀಯ ಗುಣಕಾರ ೩೬೦.

ಸೂತ್ರಂ-೧೫ ಎರಡುಂ ಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣ ।
ನಾಲ್ಕುಂ ಕೊಂಡಾತನೊಂದುವರುಷಂ ನಡೆಯಲ್ ॥
ನಿರುತಪಣವೆಂಟ ಕೊಂಡವ ।
ಭರವಸದಿಂದೆನಿತು ದೇವಸ ನಡೆವಂ ಗಣಕಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ ೨ ಪಣ ೪ಕ್ಕೆ ವರುಷ ೧ ಲೂ ಗ ೮ಕ್ಕೆ..................? ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೪
ಹಾರ ೨೪ ಪ್ರಥಮ ಗುಣಕಾರ ೯೬ ॥

ಸೂತ್ರಂ-೧೬ ದಿನವೆರಡುಮಾಸವೊಂದಕ ।
ಮನುನಯದಿಂ ಪೊನ್ನದೊಂದು ಪಣವೆಂಟಾಗಲ್ ॥
ವಿನಯದಿ ವರುಷವದೊಂದಕೆ ।
ವ......ಲಿದ ತಿಳಿಯೆಪೇೞ ಗಣಿತವಿಲಾಸಾ ॥

ವೊಡ್ಡು॥ ತಿಂಗಳು ೧ ದಿನ ೨ಕ್ಕೆ ಜೀವಿತ ಗ ೧॥ ಹ ೮ ಲೂ ವರುಷ ೧ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ?
ಲಬ್ಧ ಗ ೨೦ ಹಣ ೨॥ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೩೨ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦ ಗುಣಕಾರ ೬೪೮.

ಸೂತ್ರಂ-೧೭ ವರುಷಕ್ಕೆ ಜೀವಿತಂ ಪೊ ।
ನ್ನೆರಡುಂ ಪಣವೊಂಭತಾಗೆ ಹತ್ತುಂತಿಂಗ ॥
ಳ್ವರೆ ನಡೆದು ಮಾಣ್ದವಂಗೊ ।
ಪ್ಪಿರೆ ಕೊಡುವೊಡವಂಗೆ ಲೆಕ್ಕಮಂ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ವರುಷ ೧ಕ್ಕೆ ಜೀವಿತ ಗ ೨ ಪ ೯ ಲೂ। ತಿಂಗಳು ೧೦ ದಿನ ೧೫ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾ
ಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೨॥೦।೨॥ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೩೬೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦ ಗುಣಕಾರ ೧೩೫ ॥

ಸೂತ್ರಂ-೧೮ ವರುಷದ ಮೇಲೆಪ್ಪತ್ತಯ್ದಕೆ ।
ಶರಗದ್ಯಾಣಂ ಪಣಂಗಳೆಂಟಾಗಲ್ ಮೇಣ್ ॥
ಅರೆದಿಂಗಳಿರ್ದು ಮಾಣ್ದಗೆ ।
ನಿರುತಂ ಕೊಡುವೊಡೆ......ದಿಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ವ೧ ತಿಂ೨ ದಿನ ೧೫ಕ್ಕೆ ಜೀವಿತ ಗ ೫ ಪ ೮ ಲೂ ದಿನ ೧೫ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?
ಲಬ್ಧ ೨ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೪೩೫ ಗುಣಕಾರ ೮೬೦.

....ಜೀವಿತ ಸೂತ್ರಂಗಳ್ ಸಮಾಪ್ತಂ....

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ-೧೯ ನಾಗೊಳ ಗೋಧಿಗೆ (ಕಣಿಕ)ವ ।
ನಾಗಳೆತಾಂ ಅಯಿದುಕೊಳಗದಿಮ್ಮನವರೆಯುಂ ॥
.................ಸೆ ಗೋಧಿಯ ।
ನೀಗಳೆ ತಾಂ(ಸೊ)ಲಗೆ ನೂಱಕೆ ಕಣಿಕಮದೇನ್ನೈ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗೋಧಿ ಕೊಳ ೪ಕ್ಕೆ ಕಣಿಕ ಖ ೦।೦ ಮಾ ೨ ॥ ಲೂ ಗೋಧಿ ಸೊಲ್ಲ ೧೦೦ಕ್ಕೆ
ಕಣಿಕವೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಖ ೧೨೮॥........ಪ್ರ. ಹಾ ೪ ದ್ವಿ...ಹಾರ ೧೨೮೦ ಗುಣಕಾರ ೬೬೦೦೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೨೦ ಕಂ|| ಒಕ್ಕುಳನೆಲ್ಲಿಂ ಗಕ್ಕಿಯ |
ನಿಕ್ಕುವರೊಂಭತ್ತು ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಣಮುಂ ತಾಂ ||
ಇಕ್ಕಲಱುವತ್ತು ಖಂಡುಗ |
ಕಕ್ಕಿಯತಾವೆನಿತನಳೆವರಾ ಕೊಟ್ಟ[ಣಿಗ]ರ್ ||

ವೊಡ್ಡು || ನೆಲ್ಲು....ಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಖ ||೦........ನೆಲ್ಲು ಖ ೬೦ಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಅಕ್ಕಿ ಖಂ ೩೩ ಪ್ರ. ಹಾ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾ ೩೨೦, ಗುಣಕಾರ ೧೦೦೮೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೨೧ ಇಕ್ಕುವರೊಬ್ಬಳನೆಲ್ಲಿಂ (ಗಕ್ಕಿಯ) |
ಗೊಕ್ಕುಳ ದೊಮ್ಮ ನವ ಕೊಡಲು ಆ ಲೆಕ್ಕದೊಳಂ ||
ಲಕ್ಕ ಖಂಡುಗದೊಳಗಂ |
ಸಿಕ್ಕಿದ ನೆಲ್ಲೆರಡುಮಾನ ಕಡೆಯಲೇನಯ್ಯಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ನೆಲ್ಲು...........ಅಕ್ಕಿ ಖಂ ೧ ಮಾ ೧ ಲೂ ನೆಲ್ಲು ೯೯೯ |||೪||| ೨ಕ್ಕೆ ಲಬ್ಧ ಅಕ್ಕಿ ಖ ೪೬೨೨೨||೪|೨೧ ೨-|| ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ ೨೪ ಪ್ರ.. ಹಾ ೩೬ ದ್ವಿ. ಹಾ ೩೨೦ ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕ ೫೧೮೯ (೯) ೬೬ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೨ ಇಕ್ಕುಳ ನೆಲ್ಲಿಂಗಕ್ಕಿಯ |
ವೊಕ್ಕುಳದೊಳರವನವ ಕಳದು ಕೊಡಲುಂ ತಾಂ ||
ಚಿಕ್ಕನೆ ಸಾಸಿರಗಂಡುಗ(ನೆಲ್ಲಿಂ) |
ದಿಕ್ಕುಳಕೆ......ದಳಿಸಿದಕ್ಕಿಯ ಪವಣೇಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ನೆಲ್ಲು ಕೊಳ ೨ ಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಖಂ |||೩||| ಲೂ ನೆಲ್ಲ ಖ ೧೦೦೦ ಕೊ ೨ ಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಿ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಅಕ್ಕಿ ಖ ೪೮-|೩|೩|| ಪ್ರ. ಹಾ ೨ ದ್ವಿ. ಹಾ ೧೨೮೦ ಗುಣ ೧೨೪೦೧೨೪.

ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೈಲ ಕ್ರಯಂಗಳ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ-೨೩ ಅಱುಗುಳದೆಳ್ಳಿಂಗೆಣ್ಣೆಯ |
...ಅಳೆವರು ತಾಂ...ದಿಮ್ಮ ನವರೆಯುಂ ||
ಅಱುವತ್ತು ಖಂಡುಗೆಳ್ಳಿಗೆ |
ಎಱೆವುದಮಂ ಪರದರೆಣ್ಣೆಯಂ ಪೇಳ್ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು||ಎಳ್ಳು ಖ ಕೊಳ ೬ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಖ೧ ಮಾನ ೨ಲೂ ಎಳ್ಳು ಖ ೬೦ಕ್ಕೆಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೧೪|೧| ಪ್ರಥ. ಹಾ ೬| ದ್ವಿ. ಹಾರ ೧೨೮೦ ಗುಣಕಾರ ೧೦೮೦೦೦ ||

ಸೂತ್ರಂ-೨೪ ಹರಳೇಱು ಕೊಳಗಕೆಣ್ಣೆಯು |
ಗಿರಿಸಂಖ್ಯೆಯ ದೆಳ್ಳವಾಗೆ ಕೂ....ಹರಳುಂ ||
ಭರದಿಂ ಶತಖಂಡುಗಕಂ |
ನಿರುತಂ ತಾನೆಣ್ಣೆಯೆನಿತು ಪೇೞಯ್ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಅವುಡಲದಹರಳು ಖ ೬ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ೧ ಲೂ ಹರಳು ಖಂ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೨೫ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ...ದ್ವಿ. ಹಾರ ೮೦ ಗುಣಕಾರ ೧೪೦೦೦||

ಸೂತ್ರಂ-೨೫ ಹೊಂಗೆಯ ಹರಳೊಕ್ಕುಳಕಂ |
ಹಿಂಗದೆ ತಾಂ ಯೆಣ್ಣೆ ಮಾನವಯ್ದಂ ಕೊಡುವರ್ ||
ಹೊಂಗೆಯ ಹರಳಯ್ಗಂಡುಗ |
ದೆಪ್ಪತು ಬಳ್ಳಕೆಣ್ಣೆಯೆನಿತು ಪೇೞಯ್ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಹೊಂಗೆ ಹರಳು ೧ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೦| ಹೊಂಗೆಹರಳು ಖಂ ೫೦೦|||೨||ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೧೫೬|| ೦|೩|| ಪ್ರಥಮ ಹಾ ೪ ದ್ವಿತಿ. ಹಾ....ಗುಣಕಾರ ೨೦೦೩೫೦||—

ಸೂತ್ರಂ-೨೬ ಬೇವಿನ ಬೇಳೆಯು ಖಾರಿಗೆ |
ಯಾವುದು ಎಣ್ಣೆಯನು ಅಯ್ದು ಕೊಳಗದೆ ನಿರುತಂ ||
ಬೇವಿನ ಹರಳೆಪ್ಪತ್ತ(ಯ್ಗಂಡುಗಕ್ಕಂ) |
ಭಾವಿಸಿ ಎಣ್ಣೆನಿತು ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬೇವಿನ ಹರಳು ಖ ೧ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಖಂ|೦ ಲೂ ಬೇವಿನ ಹರಳು ಖ ೬೫ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೧೮ ಪ್ರಥಮ ಹಾ ೧ ದ್ವಿತಿ. ಹಾ ೨೦ ಗುಣಕಾರ ೩೬೫.

ಸೂತ್ರಂ-೨೭ ಕುಸುಬೆಯು ಅಯ್ಗೊಳಗಕ್ಕಂ |
ವಸುಧೆಯೊಳಂ ಆಱುಬಳ್ಳದೊಮ್ಮ ನೆಣ್ಣೆಯ ಕುಡಲುಂ ||
ಕುಸುಬೇೞು ಸಾಸಿರೆಂಟುಂ (ಖಂಡುಗ) |
ದ ಶ ಕೊಳಗದೊಳಿಪ್ಪ ಕುಸುಬೆಗೆಣ್ಣೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ವೊಡ್ಡು|| ಕುಸುಬೆಬೀಜ ಖಂ|ಂಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಖಂ ಕೊ ೧||೧ಲೂ ಕುಸುಬೆಬೀಜ ಖ೬೦೮||ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖಂ ೧೯೦ || ಮಾ ೨ ಹಾರ........ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ......೦ ಗುಣ....೩೫....೨೫೦.

ಸೂತ್ರಂ-೨೮ ಎಳ್ಳ ಗಸೆ...ಳ...ಳಗಕ್ಕಂ |
ಬಳ್ಳವುಗಿರಿಸಂಖ್ಯೆ ಮೇಲೆಯೊಮ್ಮ ನವರೆಯುಂ ||
ಬಳ್ಳವೆರಸಿರ್ದಯ್ನೂಱು (ಖಂಡುಗಕ)ಂ |
ಎಳ್ಳಗ...ಲ...ತ...ಪೇೞ್ವೈ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಎಳ್ಳಗಸೆ ಖಂ |೨ಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೧|||೧|| ಲೂ ಎಳ್ಳಗಸೆ ಖಂ ೫೦೦,ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಎಣ್ಣೆ ಖ ೧೩೧||೩|||೩|||೨| ಹಾರ ೨೮ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೨೮೦ ಗುಣಕಾರ ೪೬೨೦೧೧೮.

....ತೈಲದ ಕೊಟ್ಟಣದ ಸೂತ್ರಂಗಳ್ ಸಮಾಪ್ತಂ....

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮತ್ತರ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ–೨೯
ಮತ್ತರು ಹಸನಾಗಿರಲೊಂ |
ಭತ್ತು............ ||
.... |
[ಮತ್ತರ] ಪವಣಿಂಗೆ ಕಂಭಮಂ ಪೇೞ್ಗಣಕಾ ||

ಟೀಕು || ಮತ್ತರು ಎಂಬುದು ಭೂಮಿಯ ಗಡಿಬ || ಮತ್ತರು ೧ಕ್ಕೆ ಕಂಭಂ ೯೦೦ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಬುದು. ಕಂಭ ೧ಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ ೪. ಕಂಭ ೧ಕ್ಕೆ....ಗ ೪೨-೧೬ ಕಾಣಿ ೬೪ ಗಿದ್ದಗಾಣಿ ೨೫೬ ಕಂಭ ೧ಕ್ಕೆ ಹಾಗ. ಹಾಗ ೧ಕ್ಕೆ ವೀಸ ೪ ವೀಸ ೧ಕ್ಕೆ ಕಾಣಿ ೪, ಕಾಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ಗಿದ್ದಗಾಣಿ ೪ ಕಾಣಿ ೧ಕ್ಕೆ ಅದ್ದಗಾಣಿ ೨.

ಸೂತ್ರಂ–೩೦
ಎರಡುಂ ಮತ್ತರು ಮೆಂ[ಭ |
ತ್ತೆರಡುಂ] ಕಂಭಕ್ಕೆ ಮೂಱು ಪಣ·ಮುಪ್ಪಾಗಂ ||
ನಿರುತಂ ತೆಱೆಯಾಗಲ್ ಮ |
ತ್ತರ...ನಾಲ್ವತ್ತೊಂದು ಕಂಭ ಕೆಯ್ಗೇನಕ್ಕುಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೨ ಕಂಭ ೮೨ಕ್ಕೆ ೩||| ಲೂ ಮತ್ತರು ೧ ಕಂಭ ೪೧ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ೧|||೨|| ಹಾರ ೧೮೮೨ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪ ಗುಣಕಾರ ೧೪೧೧೫.

ಸೂತ್ರಂ–೩೧
ಮತ್ತರೇಕಾದಶ (ಶತಕಂಭಕ್ಕಂ) |
ಯಿತ್ತರ್ ಮೂರ್ಪೊನ್ನು ಮಂತೆ ಪಣಪಾಗಕ್ಕಂ ||
ಮತ್ತರೆರಡಱೊಳೇೞ್ನೂ |
ರುತ್ತಮ ಕಂ[ಭಕ್ಕೆ ಪೇೞ]ತೆಱೆಯೆನಿತಕ್ಕುಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೧೧ ಕಂಭ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಗ ೩-೧| ಲೂ ಮತ್ತರು ೨ ಕಂಭ ೭೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೨ || ೧ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧೦೦೦೦ ದ್ವಿ. ಹಾ ೪ ಗುಣಕಾರ ೧೨೫೦.

ಸೂತ್ರಂ–೩೨
ಮೂಱುಂ ಮತ್ತರು ಕೆಯ್ಗಂ |
ಆಱುಹಣಂ ಮೂಱು ಪಾಗವಾಗಲ್ ಮತ್ತಾ ||
ಆಱು ಶತ ಮೂಱುಪೊನ್ನಿಗೆ |
ನೀಱಾ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಮತ್ತರು ೩...ಗ ೬೦೩ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಮತ್ತರು ೨೬೮೦ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೨೭ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೬೦೦ ಗುಣಕಾರ ೨೩೬೦.

ಸೂತ್ರಂ–೩೩
ನಿರುತಂ....ನನಲೊಂದು ಮತ್ತರಿಂಗೆ |
ಪುರಪಣಮುಂ ಪಾಗವೆರಡುಮಾಗಲ್ ಬೞಿಕಂ |
ಎರಡೆಂಭತ್ತೆಂಟಱೊಳಂ |
ಪುರ ಪಾಗದ ಕೆಯ್ಗೆ....ಯ ಪವಣಂ ಪೇೞಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೩ ಲೂ ಕಂಭ ೧೬೮ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೦||೩ ಗಿದ್ದಗಾ ೨ ಹಾರ ೩.೦೦ ಗುಣಕಾರ ೯೪೫೦.

ಸೂತ್ರಂ–೩೪
ಮತ್ತರು...ಱತೊಂಭತ್ತುಂ |
...ಗದ್ಯಾಣವಾಗೆ ತೆಱೆ ಸಾಸಿರದೆ ||
ಪ್ಪತ್ತೇೞುಂ ಪೊನ್ನಿಗೆ ಭ |
ಬಿತ್ತರಿಸಿಯೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಮತ್ತರ ಪವಣಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗ ೮ಕ್ಕೆ ಮತ್ತ ೧೬...ಗದ್ಯಾ ೧೦೭೭ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಮತ್ತರು ೧೯೧೪ ಕಂಭ ೬೦೦ ಹಾರ ೯ ಗುಣಕಾರ ೧೭೨೩೨-||

ಸೂತ್ರಂ–೩೫
ಎರಡುಂ ಮತ್ತರ ಕೆಯ್ಗಂ |
ನಿರುತಂ ತಾನಯ್ದು ಪಣವು ಪಾಗಮುದಾಗಲ್ ||
ಇರದೇೞು ಮತ್ತರಿಂಗಂ |
ಭರವಸದಿಂ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಕನಿಧಾನಾ ||

(ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೧೯೧೪ ಕಂಭ ೬೦೦ ಹಾರ ೯ ಗುಣಕಾರ ೧-೨೩೨) ?

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೨ಕ್ಕೆ ಗ ||೦| ಲೂ ಮತ್ತರು ಏಳಕ್ಕೆ ೭ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೧||೩೨|| ಹಾರ ೨ ಗುಣಕಾರ ೧೪೭.

ಸೂತ್ರಂ–೩೬
ಮೂ............... |
.... ||
........ಮತ್ತೆರಡುಂ ಮತ್ತರಿಗಂ |
ತೇಱೃಸಿ ಗುಣಿಸಿ ಬಂದ ಪೊನ್ನಿನ ಪವಣಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೩ಕ್ಕಂ ೪೫೦ಕ್ಕೆ ೩|| ಲೂ ಮತ್ತರು ೫೫೨ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ೫೫-೨ ಲೂ....ಗುಣ ೯೫೫೨೦೦......

ಸೂತ್ರಂ–೩೭
[ಎರಡುಂ] ಕಂಭಕ್ಕಡಕೆಯ |
ಗಿರಿಲೆಕ್ಕದಿ ನಾಡ ವಿಭುವು ಜಿನಭವನಕ್ಕಂ ||
ತರಿಸಿ ಕೊಡಲಯ್ನೂಱು ಸಾ |
ಸಿರ ಮತ್ತರಿಗಡಕೆ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಕಂಭ ೨ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೭ ಲೂ ಮತ್ತರು ೨೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಅಡಕೆ ೧೫೭೫೦೦೦೦ ಹಾರ ೨ ಗುಣಕಾರ ೧೫೦೦೦೦೦.

ಸೂತ್ರಂ–೩೮
ಹನ್ನೆರಡು ಮತ್ತರಿಂಗಂ |
ಮನ್ನಿಸಿ ಅರಸಿತ್ತ ಮಾನ್ಯಮತ್ತರು ಯೆರಡುಂ ||
ಇನ್ನುಂ ಮತ್ತರ್ ನೂಱಕೆ |
ಸನ್ನುತಮತಿ ತಿಳಿಯಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಮತ್ತರು ೧೨ಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮತ್ತರು ೨ ಲೂ ಮತ್ತರು ೬೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಮಾನ್ಯ ಮತ್ತರು ೧೦ ಹಾರ ೧೨ ಗುಣಕಾರ ೧೨೦ ಮತ್ತರು ||—

ಸೂತ್ರಂ–೩೯ ತೊಂಭತ್ತು ಮೆಟ್ಟಿನ ಗಡಿಬ |
ಕ್ಕಿಂಬಾಗಿರ್ದಯ್ದು ಪಣಮು ಗದ್ಯಾಣಂ...ಂದು ||
ಕಂಭವಱುವತ್ತು ಮೆಟ್ಟಿಗೆ |
ಸಂಭವದಿಂ ಪೊನ್ನು ಯೆನಿತು ಪೇಱಿಯ್ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಕಂಭ ಮೆಟ್ಟು ೯೦ಕ್ಕೆ ಗ ೧ ||೦ ಲೂ ಕಂಭ ಮೆಟ್ಟು ೬೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೧ ಹಾರ ೯೦ ಗುಣಕಾರ...

ಸೂತ್ರಂ–೪೦ ಮೂವತ್ತೆರಡುಂ ಮೆಟ್ಟಿನ |
ಭಾವದ ಕಂಭ ಶಶಿಗೆ ನಾಲ್ಪಣ ಕಳೆದುಂ ||
....................ಪೊನ್ನುಂ |
ಯಿಾವುದು ನೂಱಱುವತ್ತು ಮೆಟ್ಟಿನ ಕಂಭಕ್ಕೇನಯ್ ||

ವೊಡ್ಡು || ಕಂಭದ ಮೆಟ್ಟು ೩೨ಕ್ಕೆ ಗ ೫೬||೪||....ಕಂಭಮೆಟ್ಟು ೧೬೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ....ಹಾರ ೪೦ ಗುಣಕಾರ ೩೬೪೬೪೦||

ಸೂತ್ರಂ–೪೧ (ಗತಿ) ಜಲಧಿ ಮೆಟ್ಟು ಗಡಿಬದು |
ಅತಿಶಯದಿಂ ಕಂಭ ನೂಱುಯೆಂಬೀ ಭೂಮಿಯ |
ಮತಿಯಿಂ ಗಡಿಬವನಱಿಯಲ್ |
ಕ್ಷಿತಿಯೊಳಗಿನ್ನೂಱುಕಂಭವಳೆದುಂ ತೊಱೈ ||

ವೊಡ್ಡು || ಕಂಭ ೧೦೦ನೂ ಅಳೆದ ಗಱೆಯ ಮೆಟ್ಟು ೪೪ ಆಗುತ್ತಿರಲು ಕಂಭ ೨೦೦ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಅಳೆದಗಱೆಯಮೆಟ್ಟು ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಎಂದರೆ ಲಬ್ಧಮೆಟ್ಟು ೩೧ ಗಱೆಯಕ್ಕುಂ. ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ ೭ ಹಾರ ೨೦೦ ಗುಣಕಾರ ೧೯೩೬೦೦.

ಟೀಕು || ಎರಡು ರಾಶಿಯ ಕಂಭಗಳನು ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿಯಿರಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ...ರಾಶಿಯ ಮೆಟ್ಟಂ ವರ್ಗಂಗೊಳಲು ಬಂದುದು ೧೯೩೬ ಯಿದನಿಕ್ಕಿ ಕಂಭ ೧೦ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೧೯೩೬೦೦ ಯಿದನೂ ಕಂಭ ೨೦೦ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೯೬೮ ಯಿದನೂ ವರ್ಗಮೂಲಂ ಗೊಳಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಮೆಟ್ಟು ೩೧ ಯಿದು ಕಂಭ ೨೦೦ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಅಳೆದಗಱೆಯ ಮೆಟ್ಟಕ್ಕುಂ ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ...

ಸೂತ್ರಂ–೪೨ ಅಱುವತ್ತು ನಾಲ್ಕುಮೆಟ್ಟಿನ |
ಅಱುನೂಱುಂ ತಾಳ ಕಂಭವಾಗಲ್ ಮತ್ತಂ ||
ನಿರುತದಿ ಮೂವತ್ತೆರಡುಂ |
ಸರಿಸದಿಗಳ....ಅಳೆಯೆ ಕಂಭಮುದೇನ್ನೈ ||

ವೊಡ್ಡು|| ಮೆಟ್ಟು ೬೪..... ಅಳೆದಿರ್ದ ಕಂಭ ೬೪೦ ಮೆಟ್ಟು ೪೨೮ ಗಱೆಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲು ಕಂಭವೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಕಂಭ ೨೫೬೦ ಹಾರ ೧೦೨೪ ಗುಣಕಾರ ೨೬೨೧೪೪೦.

ಟೀಕು|| ಮೆಟ್ಟು ೬೪ನೂ ವರ್ಗಂಗೊಳಲು ಬಂದುದು ೪೦೯೬ ಯಿದನು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯನಿಡುವುದು, ಬಳಿಕ ನಡುವಣ ರಾಶಿಯ ಕಂಭ ೬೪೦ ನೂ......೩ನೂ ವರ್ಗಂಗೊಳ್ಳಲು ಬಂದುದು....೨೪ ಯಿದನು ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು, ಬಳಿಕ ಗುಣಿಸುವ ವಿವರ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯ ೪೦೯೬ನೂ ಫಳದ ರಾಶಿಯ ೬೪೦ಱಿಂ..............ಯಿಾ ಗುಣಕಾರವನು, ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯ ಹಾರ ೧೦೨೪ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಕಂಭ ೨೫೬೦ ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ತಪ್ಪದು.

ಮತ್ತರ ಸೂತ್ರಂಗಳ್ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೊಟ್ಟಿನ ಸೂತ್ರಗಳು—

ಸೂತ್ರಂ–೪೩ ಕಡಗೊಂಡ ನೂಱುಖಂಡುಗ |
ದೆಡು ಕೊಡುತಿರ್ದುದು ತುಷದೊಳೇಱಿಕ್ಕೊಳಗವ ತಾಂ ||
ಬಿಡೆ ತೂಱೆ ಮೂಱು ಬಳ್ಳಂ |
ತಡೆಯದೆ ಕು...ಲ್ಕದೆನಿತನೀವರ್ ಪರದರ್ ||

ವೊಡ್ಡು || ಭತ್ತ ಖಂ|೧ಕ್ಕೆ ಜಳ್ಳು ಭತ್ತ ಖಂ||೦|| ಲೂ ಶುದ್ಧ ಭತ್ತ ಖಂ...೩ಕ್ಕೆ ಜಳ್ಳು ಎಷ್ಟಾ[ಯಿತ್ತಾ ?]

ಲಬ್ಧ ಜಳ್ಳು ಭತ್ತ ಖಂ |||.೧ ||| ೨ ತಿಹಾಳೆ, ತಿಹಾಳೆಯೆಂದರೆ ಮಾನ ೧ಕ್ಕೆ ಮೂಱು ಹಿಡಿದರೆ ಮಾನ ೧ಕ್ಕೆ ಮೂಱು ತಿಹಾಳೆಯೆಂದು ಯಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಯಿದು ಭಾಗಹಱಿಯದ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೬ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೮೦ ಗುಣಕಾರ ೪೨೪೬||

ಸೂತ್ರಂ–೪೪ ನೂಱೆರಡು ಖಂಡಿ ಭತ್ತವ |
ವೋರಳೆ(ಡೆ)ಯಂ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಅಳೆಯಲ್ ಮತ್ತಂ ||
ಬೇಱಱುಗೊಳಗವ ತೂಱಲ್ |
ತೂಱುವ...................... ||

ವೊಡ್ಡು || ಶುದ್ಧ ಭತ್ತ ಖಂ|೧ಕ್ಕೆ ಜಳ್ಳು ೧|೧ ಲೂ ಶುದ್ಧ ಭತ್ತ ಖಂ ೧೦೨ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಜಳ್ಳು ಭತ್ತ ಖಂ ೫|೧| ಪ್ರ. ಹಾರ ೬ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೨೦ ಗುಣಕಾರ ೧೦೨೦೦.

ಸೂತ್ರಂ–೪೫ ಅಯ್ದುಗ್ಗಳದ ಮೂಱುಮಾನಕ ।
ಮಯ್ದುಗ್ಗಳದೇೞುಮಾನ ಕೊಡುತಿರಲಂತಾಂ ॥
ಯಿಾವುದು ಮೂಱುಸಾಸಿರದ (ನೂಱಾಱು ಖಂಡುಗ) ।
ಭಾವದ ಲಯ್ದು ಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಭತ್ತವದೇನ್ನೈ ?

ವೊಡ್ಡು ॥ ಶುದ್ಧ ಭತ್ತ ಖ ೦|೦ ಮಾ ೩ಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟು ಭತ್ತ ಖಂ |೦|೩ ಲೂ ಶುದ್ಧಭತ್ತ ಖಂ ೬ ೦|೧ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?—ಲಬ್ಧ ಹೊಟ್ಟು ಭತ್ತ ಖಂ ೩೨೫೫||೪ ಮಾ ೧ ಪ್ರ.ಹಾರ ೮೩ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೨೦ ಗುಣಕಾರ ೪೭೧೪೭೫.

ಸೂತ್ರಂ–೪೬ ಮ॥ ಮೊದಲೊಳ್ ಸಾಸಿರದೆಂಟುನೂಱಪದಿನಾಱುಂಖಂಡುಗಂ ತೀವಿರಲ್ ।
....ದೂರಿಂಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದುಳೆಯಲ್ಕೇೞ್ಖಂಡುಗಂ ಕುಂದೆ ಮಾ ।
ಱದೆ ನೂಱೆಸೊಂದೆನಿಸಿರ್ಪ ಖಂಡುಗದೊಳಂ ಮಾನಂ ಸಮಂಗೊಂಡು ತಾಂ ।
ಪದಿನಯ್ದುಂ ಕೊಳಗಂಗಳಂ ಮತ್ತಾಂ ತೀವಿದಿಂದೊಪ್ಪುತಿದೆಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಶುದ್ಧ ಘಟ್ಟ ಭತ್ತ ಖ ೧೮೧೬ಕ್ಕೆ ಹೊ....ಯೆ ಭತ್ತ ಖ ೧೮೧೭ ಯಿಾ ಶುದ್ಧ ಘಟ್ಟ ಭತ್ತ ಖ ೧೦...................ಲಬ್ಧ ಹೊಟ್ಟು ಭತ್ತ ಖಂ ೧೦೨ ಬಹಾರ ೫೭೮೮೮೦ ಗುಣಕಾರ ೯೧೩೨೯೨.

ಸೂತ್ರಂ–೪೭ ನಿರತಮತೀವಿದೂರ ಪದಿನಾಗೊಳಗದೊಳು ।
ಬೆರಸಿರ್ದ ನಾಲ್ಕು ಸಾಸಿರದನೂಱಱು ಖಂಡುಗವನು....॥
....ಯಿಂದ್ರಿಯ ಖಂಡುಗದೇೞು ಬಳ್ಳಮಂ ।
...ಕಲಳೆಯಲ್ಕೆ ಪೇೞದೆನಿತೆಂಬುದನು ತಾನುಭವ್ಯಭೂಷಣಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಹೊಟ್ಟು ಭತ್ತ ಖಂ ||೪೬೦೦|| ೪ಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಘಟ್ಟ ಭತ್ತ ಖಂ ೩೦೦೦ ಲೂ ಹೊಟ್ಟು ಭತ್ತ ಖಂ ೫೭೫೧೧ಕ್ಕೆ ಕ್ರಯ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?—ಲಬ್ಧ ಶುದ್ಧ ಘಟ್ಟ ಭತ್ತ ಖಂ ೩... ಹಾರ ೩೬೮೦೫೬ ಗುಣಕಾರ ೧೩೮೩೨೧೦೦೦.

ಹೊಟ್ಟಿನ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದವಸಂಗಳ ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂಗಳ್—

ಸೂತ್ರಂ–೪೮ ತೊಗರಿ ಸಾಸಿರದಾಱು ಖಂ ।
ಡುಗದ ಪದಿನಾಱುಂ ಕೊಳಗಂ ತಾಂ ॥
ತೊಗರಿಯಾಱು ಖಂಡುಗಕಂ ।
ಕಡಲೆಯು ಮುನಿ ಭಾರಿಯಾಗೆ ನಡೆವ....॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ತೊಗರಿ ಖಂ ೬ಕ್ಕೆ ಕಡಲೆ ಖಂ ೭ ಲೂ ತೊಗರಿ ಖಂ ೧೦೦೬ |||೧ ಕ್ರಯ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಕಡಲೆ ಖಂ ೧೧೭೪||೨ ಹಾರ ೧೨೦ ಗುಣಕಾರ ೧೪೦೯೫೨.

ಸೂತ್ರಂ ೪೯ ನಾಗುಳನೆಲ್ಲಿಂಗೆ ಜೋಳವಱುಗೊಳ ।
ಯಿಾಗಳೆ ಕೊಡುತಿರಲು ನೆಲ್ಲು ನೂಱ್ಖಂಡುಗಕಂ ॥
ಬೇಗ ಕೊಡುವ ಜೋಳದ ಸಂಖ್ಯೆಯ ।
ರಾಗದೊಳಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ನೆಲ್ಲು ಖ ೦ ಕೊಳ ೪ಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಖ ೦ ಕೊಳ ೬ ಲೂ ನೆಲ್ಲು ೧೦೦ ಖಂ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಜೋಳ ಖಂ ೧೫೦............

ದವಸ ಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು ಅಡಕೆ ಮರದ ಗುತ್ತಗೆಯ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ–೫೦ .... ।
ನಿರದೀವರ್ ಕುಳವು ಮದಾಗಿಯು ಮತ್ತಂದೊರೆಗಂ ॥
ಪರಿವಿಡಿಯಲಾಱು ಸಾವಿರ ।
ಮರಕೇನಂ ತೆಱುವರಲ್ಲಿ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಅಡಕೆ ಮರ ೧ಕ್ಕೆ...........ತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಅಡಕೆ ೧೨೦೦೦೦೦...............

ಸೂತ್ರಂ–೫೧ ಮರವೊಂದಕ್ಕಯ್ನೂಱಡಕೆಯ ।
ಭರವಸದಿಂ ದೊರೆಗೆಯಿತ್ತ ಕುಳಮುಮದಾಗಲ್ ॥
ಪರಿವಿಡಿಯಲೆಪ್ಪತೇೞುಂ ಸಾ ।
ಸಿರ ಮರಕಡಕೆಯ....ಲೆಕ್ಕಪವಣಂ ಪೇೞಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಮರ ೧ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ಕುಳ ೫೦೦ ಲೂ ಮರ ೭೭೦೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಅಡಕೆ ೩೮೫೦೦೦೦೦ ಹಾರ ೧ ಗುಣಕಾರ ೩೮೫೦೦೦೦೦.

ಸೂತ್ರಂ–೫೨ ಮರಸಾಸಿರಕೊಂಬುಲಕ್ಕವ ।
ನಿರುತಂ ಕೊಡುತಿರಲು....ಅಡಕೆಗೆ ಮರನಂ ॥
ಧೊರೆಗೀಯಲ್ಪೇೞ್ವುದುಮಂ ।
ಕರಣಿಕ ನೀಂ ಗುಣಿಸಿ ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಅಡಕೆ ೧೦೦೦೦೦ಕ್ಕೆ ಮರ ೧೦೦೦ ಈಯಲು ಅಡಕೆ ೧೦೦೦೦೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಲಬ್ಧ ಮರ ೧೦೦೦೦೦.......

ಅಡಕೆಯಮರ ಕುಳಗುತ್ತಗೆಯ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಕ್ರದ **ಹೊನ್ನ** ಘಟ್ಟೆಯನಮಾಡುವುದು—ಘಟ್ಟೆಯ ಚಕ್ರವ ಮಾಡುವುದು

ನಷ್ಟಾಂತರವನಱಿವುದಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಗಳು—

ಸೂತ್ರಂ-೫೩ ಒಂದು ಪಣವಡ್ಡ ಸಂದಿರೆ ।
ಕೀಲಿಪ್ಪೊನ್ನೊಂದದು ಮೇಲ್ಪೊನ್ನಾಗ....॥
.... ।
ನಂದದಿ ಪೇಟ್ ಪೊನ್ನದೆನಿತು ಮೇಲ್ಪೊನ್ನಕ್ಕುಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಕೀಲುಹೊನ್ನು ಗ ೯೯೧ಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪೊನ್ನು ಗ ೧ ಲೂ ಕೀಲುಹೊನ್ನು ಗ೧೧॥ಂಗೆ ವೊಟ್ಟು........ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಪ್ರಮಾಣ ರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಮುನ್ನಿನ ಬಱಿಯಲ್ಲೀ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ನಡುವಣ ಫಳದ ರಾಶಿ..........ಉದು. ಬಱಿಕ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು. ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ಕೊಂಬುದು, ಪುನರಪಿವೊಡ್ಡು......ಮೇಲು ಗ ೧ಂಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?

ಲಬ್ಧ ಕೀಲು ಗ ೧೧॥೦ ಹಾರ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾರ ೪೦ ಗುಣ ೪೬೦॥

ಸೂತ್ರಂ-೫೪ ಕೀಲಿತೆನಿಸಿದಪೊನ್ನು ಪಣಂ ।
ಬೇಳಿಯನೀಯಲ್ಕೆ ವಟ್ಟಂ......॥
.... ।
......ಂ ಮೇಲ್ಪೊನ್ನನೆನಿತನೀವರ್....॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಮೇಲು ॥ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಕೀಲು ಗ ೧-೧=ಲೂ ಮೇಲು ಗ ೨೭ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಕೀಲು ಗ ೩೦-೦|೨| ಪ್ರ. ಹಾರ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾರ........

ಸೂತ್ರಂ-೫೫ ....ಂಗಳ್ ।
ವೋರಂತಿರೆ ವೀಸಗೂಡಿ ಯಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ॥
ಆರಯ್ದು ಪೇಲ ನೀನೇ ।
ನೂಱುಂ ಪೊಂಗೆನಿತುವಡ್ಡ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ ೧೨೦ಕ್ಕೆ ವಟ್ಟ ಗ ೯೯೦......೧-೪||೨|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ...ದ್ವಿ. ಹಾ ೨೦೦ ಗುಣ ೩೫೭೦೦||

ಸೂತ್ರಂ-೫೬ ನೂಱಿಪ್ಪತಯ್ದು ಪೊನ್ನುಂ ।
ಬೇಱಿತೊದವಿದುದರ್ಕ್ಕೆ ವಟ್ಟಮಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ॥
ಮೂಱುಂ ವೀಸ ಮೆನಲ್‌ಕೇಟ್ ।
ನೂಱುಂ ಪೊನ್ನಿಂಗೆ ವಟ್ಟ[ಮೆನಿತು ಪೇಟ್‌ಗಣಕಾ] ॥

ವೊಡ್ಡು ॥......ಗ ೭೮೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ವಟ್ಟ ಗ ೧-೦||= ಪ್ರ. ಹಾ ೧೭೫ ದ್ವಿ. ಹಾರ ೨೦೦ ಗುಣ ೩೭೧೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೫೭ ಪೊನ್ನಿರೆ ಮೇಲ್ಸಲಿಕೆಯ ನಿಜ ।
ಪೊಂಗಳ್ ಸಲಿಕೆ ಹತ್ತುವರೆ...॥
.... ।
....ಡ ಪನ್ನೆರಡಕ್ಕೆನಿತು ಕೀಲಿಪ್ಪೊನ್ನಕ್ಕುಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಕೀಲು ೧೦॥ ೦ಕ್ಕೆ ಮೇಲು ಗ ೭ ಲೂ ಕೀಲು ೧೨ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಮೇಲು ಗ ೮ ಹಾರ..........

ಸೂತ್ರಂ-೫೮ ....ಗ ಕೊಪ್ಪಲ ಶುಂಠಿಯ ।
ಬೇಗದೊಳಯ್ನೂಱು ಪೊನ್ನು ಪಣಪಾಗಕ್ಕಂ ॥
ಯಿಾಗಳೆ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪೇಱಾ ।
ಭಾಗ್ಯವಂತರ ಪ್ರಾಣನಿಧಿಯೆ ಗಣಕಸುಜಾಣಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥........ಯಿವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಭಾರ ೨೦ ಹಲ ೧೦ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾ ೨೦೦೦ ಗುಣಕಾರ ೪೦೦೧೦॥

ಶುಂಠಿಯ ಕ್ರಯ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕ್ರಯ—

ಸೂತ್ರಂ-೫೯ ಇಮ್ಮಾನ ಸಕ್ಕರೆ ಗೊಪ್ಪಣ(ವಾಗಲ್) ।
ಘೆಮ್ಮಾನಯ್ವತ್ತು ಖಂಡುಗದಯ್ಗೊಳಗಂ ॥
ಸುಮ್ಮಾನದಿಂದೆ ಗುಣಿಯಿಸಿ ।
ನೀಮ್ಮಹಿಯೊಳಗೆ ತಿಳಿಯೆಪೇಟ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾನ ೨ಕ್ಕೆ ೧ಲೂ ಸಕ್ಕರೆ ೩ ೫೦|೦ಕ್ಕೆ **ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ** ? ಲಬ್ಧ ಗ ೮೦೪ ಪ್ರ. ಹಾ. ೨ ದ್ವಿ. ಹಾ. ೧೦ ಗುಣ ೧೬೦೮೦.

ಸೂತ್ರಂ-೬೦ ಪಾಗಂ ವೀಸಮುವೊಂದಕೆ ।
ಯಿಾಗಲೆ ಮಾಱುವುದು ಸಕ್ಕರೆವೊಮ್ಮಾನ....॥
....ಂದೇಟ್ಟೋ೧ ಪೊನ್ನಿಂಗಂ ।
ಶೀಘ್ರದಿ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆಪೇಟ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ ೦|ಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾ ೧॥ ಲೂ ಗ ೭೦೦ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ...೩...೯|೨|| ಪ್ರ. ಹಾ. ೬......ಗುಣಕಾರ ೮೪೦೦೦೦.

[ಸಕ್ಕರೆಯ ಕ್ರಯ ಸಮಾಪ್ತಂ]

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜೇನತುಪ್ಪದ ಕ್ರಯ—

ಸೂತ್ರಂ–೬೧ ಪಣವಿಂಗೆ ಶಶಿಬಳ್ಳವಾಗಲ್ ।
ಪಣಮುಂ ಸಾಸಿರದ ಯಿಪ್ಪತ್ತಾಗಲ್ ॥
.... ।
....ತ್ತರಾಜ ಗುಣಗಣನಿಳಯಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಹ ೧ಕ್ಕೆ ಜೇನತುಪ್ಪ ಖ ಬಳ್ಳ ೧ ಲೂ ಗ ೧೦೭ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?
ಲಬ್ಧ ಜೇನತುಪ್ಪ ಖ ೧೩|೨॥ ಪ್ರ. ಹಾ ೧......೦ ಗುಣಕಾರ ೨೦೭೦.

ಸೂತ್ರಂ–೬೨ ಮೂಱುಂ ಸೊಲ್ಲಗೆ ಜೇನಿಗೆ ।
...ರಂಕೆಯು ಪಾಗವೊಂದು ವೀಸವೆರಡುವರೆಯುಂ ॥
ಮಾಱುವದು ನೂಱುಪ್ಪ(ತ್ತುಂ ಖಂಡುಗ) ।
ನೀಱಾ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಱ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ॥

ವೊಡ್ಡು॥ ಜೇನತುಪ್ಪ ಸೊಲ್ಲಗೆ ೩ಕೆ ಹಾಗವು ೦|||ಲೂ ಜೇನತುಪ್ಪ ಖ೧೫ಂಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ?
ಲಬ್ಧ ಗ ೨೪೦೦ ಪ್ರ. ಹಾರ ೩ ದ್ವಿ. ಹಾರ ೮೦೦ ಗುಣ ೧೫೭೬೦೦೦೦॥

ಜೇನತುಪ್ಪದ ಕ್ರಯ ಸಮಾಪ್ತಂ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ತುಪ್ಪದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ–೬೩ ಪೊನ್ನಿಂ....ರವನತುಪ್ಪಂ ।
ಸನ್ನುತದಿಂ ಕೊಡನೇಱು ಸಾಸಿರ ಪೊನ್ಗಂ ॥
ಬಿನ್ನಣದೆ ಗುಣಿಸಿ ಪೇಱಾ ॥
ಯಿನ್ನಿದಿರಿಲ್ಲಂ ನಿನಗೆ ಗಣಕ ಪ್ರಧಾನಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥......ಗ ೭೦೦೦ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ತುಪ್ಪ ಖ ೭೧೦ |||೩|| ಪ್ರ. ಹಾ ೧
ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೨೮೦ ಗುಣಕಾರ ೯೦೦೦೦೦.

(ತುಪ್ಪದ ಕ್ರಯ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ)

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೋಡಿಗೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ–೬೪ ಕೋಡಿಗೆ ವೊಂದಕ್ಕೊಪ್ಪಿರೆ ।
ನೋಡಲ್ ಹನ್ನೆರಡು ಹೊನ್ನು ಬೆಲೆಯಾ ॥
.... ।
........ಲ್ಲದೆ ಗುಣಿಸಿ ಪೇಱ ಗಣಿತನಿಧಾನಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಕೋಡಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೧೨ ಲೂ ಸೀರೆ ೧ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?
ಲಬ್ಧ –೩–........ಹಾರ ೪೦ ಗುಣಕಾರ ೧೨೦|–

ಸೂತ್ರಂ–೬೫ ಕೋಡಿಗೆ ಜವಳಿಯ....।
ನೀಡಯ್ವತ್ತಯ್ದು ಪೊನ್ನು ಮಿಪ್ಪಣವಡ್ಡಂ ॥
ಕೂಡಿದ ಬೆಲೆ ತಾನಾಗಲ್ ।
ರೂಢಿಸಿ ನೀಂ ಪೇಱ ಜವಳಿವೊಂದಱ ಬೆಲೆಯಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಕೋಡಿಗೆ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೫೫ – ೨ ॥ ಲೂ ಜವಳಿ ೧ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?
ಲಬ್ಧ ಗ ೨||೨||೨|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೨೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ ಗುಣಕಾರ ೨೨೧೦.

ಸೂತ್ರಂ–೬೬ ಇಪ್ಪಣ ಹಾಗಕೆ ಸೀರೆಯ ।
ತಪ್ಪದೆ ಬೆಲೆಯಿಡಲು ಕೊಡುಗುಪೊನ್ನೇಱುಂ (ಮುದ್ದರಣಮುಮಂ) ॥
ತಪ್ಪದೆ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪೇಱ್ವುದು ।
ಒಪ್ಪುವ ಗಣಿತಜ್ಞನೆನಿಪ ನೀಶನದಾಸಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ೨|ಕ್ಕೆ ಸೀರೆ ೧ ಲೂ ಗ ೭ ॥೨॥ ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?
ಲಬ್ಧ ಹಚ್ಚಡ ೧೭ ಸೀರೆ॥ ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷಂ ೭| ಪ್ರ. ಹಾರ........ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ....
ಗುಣಕಾರ ೩೧೦,

ಕೋಡಿಗೆ ಸೂತ್ರಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

-565

— ಗದ್ಯ —

ಇತಿ ಶುಭಚಂದ್ರದೇವಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ
ಮಧುಕರಾಯಮಾಣ ಪಂಡಿತ
ಸಕಲಗಣಿತ ತತ್ವವಿಳಾಸ
ವಿನೇಯ ಜನ ವಿನುತ

ಶ್ರೀ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತದೊಳ್

[ತ್ರೈರಾ]ಸಿಕದ ಗಣಿತ ಸಮಾಪ್ತಂ.

—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಸ್ತ ತ್ರೈರಾಸಿಕದ ಗಣಿತ—

ಕೊಳಗ ಪಲ್ಲಟದ ಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ–೧ ...ಗದ ಮಾನದಿ ।
ಅಳೆದಿರ್ದಾ ಖಂಡುಗವನಿಱಿದು ಪೇೞಿದಮಾನದಿ ॥
ಘಳಿಲನೆ ಭಾಗಂಗೊಳ್ಳಲ್ ।
ತಳುವಿಲ್ಲದೆ ಭಾರಿಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪದೆ ಬರ್ಕುಂ ॥

ಟೀಕು ॥ ಅಳೆದಿರ್ದ ಖಂಡುಗವನಿಕ್ಕಿ ಯಿಾ ಖಂಡುಗವನಳೆದ ಮಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಗುಣಿಸಿ ಹೇೞಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಳಗದ ಮಾನದಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂಡುಗವಕ್ಕುಂ—ತಪ್ಪದು.

...ಮುಂದೆ ಗುಣಿತ ಸೂತ್ರಗಳು...

ಸೂತ್ರಂ–೨ ಪದಿನಯ್ದುಂ ಮಾನದ ಕೊಳಗದಿ ।
ನೊದವಿಸಿ ಅಳೆದಿರ್ದ ನೂಱು ಹನ್ನೆರಡುಂ ಖಂ(ಡುಗಮುಕ್ಕುಂ) ॥
ಇದನೆ ಪದಿನೇೞುವರೆ ಮಾ ।
ನದ ವಿದಿತಂ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲೆನಿತು ಖಂಡುಗಮುಕ್ಕುಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಮಾನ ೧೫ಱ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಳೆದು ಯಿದ್ದುದು ಖ ೧೨ ಲೂ ಮಾನ ೧೭ ॥ ಯ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲು ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಖಂ ೯೬ ಹಾರ ೭೦ ಗುಣಕಾರ ೬೭೨ಂ॥

ಟೀಕು ॥ ನಡುವಣ ಫಳದ ರಾಶಿಯ ಖಂಡುಗವನೂ ನಡುವೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಮಾನ ೧....ನೂ ಸೊಲ್ಲಗೆಯ ಮಾಡಲು ೭೦ ಇದನೂ ಮಾನ ೧೫೦ಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಮಾಣದರಾಶಿಯ ಹಾರವೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು, ಬಳಿಕ ಮಾನ...ಮಾಡಲು ೬೦ ಇದನೂ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಮಾಡಿ ಮಾನ ೧೭||ಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಯಿಚ್ಛಾರಾಶಿ ೬೦ ನಿಕ್ಕಿ ಫಳದ ರಾಸಿಯ ೧೧೨ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು....ಇದನು......ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೯೬ ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೩ ಪದಿನಾಱುಂ ಮಾನದ ಕೊಳ ।
ಗದಿ ಚದುರದಿ ಅಳೆದಿರ್ದ....॥
.... ।
.... ॥

ವೊಡ್ಡು ॥........೧೧೩-೨॥ವನೂ ಅಳೆದ ಮಾನ ೧೬ ಱ ಕೊಳಗ ಯಿದನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಳಗದ......ಯಿದ ಯೆರಡುರಾಶಿಯ ಖಂಡುಗಗಳನೂ....ಬಳ್ಳಗಳಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ... ...ಬಹುದು. ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕುಂ. ಯಿಾ ಗುಣಕಾರವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಮಾಣದ.........ದು॥ ತಪ್ಪದು ಪುನರಪಿ.........ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪ ಯಿದ.......................

ಸೂತ್ರಂ–೪ .... ।
.... ॥
........ಮಾನದ ಪವಣೇಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಖಂ ೧೦೮ ವನೂ–ಅಳೆದ ಕೊಳಗದ......೧೨೮ ಗುಣಕಾರ ೧೭೨೮ ಯಿದನೂ ಹಿಂದಣಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬ......೧೦೮ ಯಿದನಳೆದ ಕೊಳಗ ಎಷ್ಟುಮಾನದ್ದು ಎಂದರೆ ॥ ಲಬ್ಧ ಮಾನ ೧೬..............ನಾಲ್ವತ್ತುಂ । ಅದಱಿಂದಂ ಹಿಂದೆಯಳೆದ ಖಂಡುಗಱವತ್ತು ೬೦ ॥ ....ಸ್ತಿ ॥೦॥ ಅಳೆದಿರ್ದ ಖಂಡುಗ ೪೦೦ಯಿದನೂ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲೂ... ....ಗಳು ಖಂ ೬೦ ವನೂ, ಖಂ ೪೦ ಖಂಡುಗವ ಹ ಹಾಗೆ ಅಳೆದ ಕೊಳಗ ಖಂ ॥ ೧ ॥ ಯಿನ್ನು ೪೦ ಖಂಡುಗವನೂ ಖಂ ೬೦ವಹ ಹಾಗೆ– ಅಳೆದ ಕೊಳಗದಿ ಖ ೧೦ ॥ ೨ ॥ ೨ ॥ ಯಿದಱ ಭಾಗಿಗ...... ಶೇಷ ಗಿದ್ದ.......ಗುಣ......ಗುಣಕಾರ ೩೨೦೦ ॥

ಟೀಕು ॥ ಖಂ ೬೦ವನೂ ಕೊಳಗವಮಾಡಲ್ ೧೨೦೦ ಖಂ ೪೦ನೂ ಕೊಳಗವ ಮಾಡಲ್ ೮೦೦ ಇದು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರವುಕ್ಕುಂ ಹಿಂದಣ ಕೊಳಗ ೧೨೦೦ನಿಕ್ಕಿ ಕೊಳಗ ೮೦೦ರಿಂದ ಹಾರವ ಮಾಡಿ...ಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ॥೧॥ ಇದು ಅಱುವತ್ತು ೬೦ ಖಂಡುಗವನೂ ನಾಲ್ವತ್ತು ೪೦ ಕೊಳಗವಹ ಹಾಗೆ ಅಳೆದ ಕೊಳಗವಕ್ಕುಂ॥ ಬಳಿಕ ಇನ್ನು ಖಂ ೪೦ನೂ ಬಳ್ಳವಮಾಡಲು ೩೨೦೦ ಇದನು ಖಂ ೭ ವನೂ ಕೊಳಗವಮಾಡಲ್ ೧೨೦೦ ಇದನು ಹಾರವಮಾಡಿ ಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧೦||೨||೨ ಯಿಾ ಕೊಳಗವೂ ನಾಲ್ವತ್ತು ಖಂಡುಗವನೂ ಅಱುವತ್ತುಖಂಡುಗವ ಹಾಗೆ ಅಳೆದ ಕೊಳಗವಕ್ಕು ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿ ನಾಸ್ತಿ ಕೊಳಗಗಳ ತಂದುಕೊಂಬುದು. ಪಿಚ್ಚೆ ಕೊಳಗದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ ಗಿದ್ದನ ೮೦೦॥

ಸೂತ್ರಂ–೫ ಎಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗ ತೊಂಭತ್ತಾಗಲ್ ।
ತೊಂಭತ್ತು ಅಳೆದ ಖಂಡುಗೆಂಭತ್ತಾಗಲ್ ॥
ತುಂಬಿಯಳೆದ ಕೊಳಗಗಳೆರಡರ ।
ಯಿಂಬಿನ ಮಾನಗಳುಮೆನಿತು ಪೇೞ್ವೈಗಣಕಾ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಖಂ ೮೦–ಖಂ॥ ಎಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವನು ತೊಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವಹ ಹಾಗೆ... ....ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ ಗಿದ್ದನ ೧೦೦೦॥ ಇನ್ನು ತೊಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವನೂ ಎಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವ ಹಾಗೆ ಅಳೆದ ಕೊಳಗ ಖಂ ೧ ಮಾನ ೨ ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಷನಾಸ್ತಿ ॥ ಹಾರ ೧೮೦೦ ಹಾರ ೧.......ವನೂ ಬಳ್ಳವಮಾಡಲ್ ೬೪೦೦ ಇದನು ಹಾರವಮಾಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧೦||೨ ಗಿದ್ದನ ೩ ಇದಱ ಭಾಗಹಱಿಯಡ ಶೇಷ ಗಿದ್ದನ ೧೦೦೦ ಯಿಾ ಪಿಚ್ಚೆಯ ಕೊಳಗವೂ...೮೦ ವನೂ ತೊಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವಹ ಹಾಗೆ ಅಳೆದ ಕೊಳಗವಕ್ಕು ಇನ್ನು ಖಂ ೯೦ವನೂ ಕೊಳಗವ ಮಾಡಲು ೧೮೦೦ ಇದನೂ ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರದ ವಿವರ – ಖಂ ೮೦ ವನೂ ಕೊಳಗವಮಾಡಲು ೧೬೦೦ ಇದನೂ ಹಾರವಮಾಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧ ಮಾನ ೨ ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಷ ನಾಸ್ತಿ. ಈ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕಾಂಬುದು॥ತಪ್ಪದು॥

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಎತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಇವಱಕ್ರಯವ ಕಾಬರೆ ಗಣಿತ—

ಸೂತ್ರಂ–೬ ಅಱುವತ್ತೊರುಷದ ಗಜಕಂ |
ಅಱುನೂಱುಂ ಕನಕಮಾ ಶತಾಬ್ದದ ಕರಿಗಂ ||
ಉಱುವಾ ಬೆಲೆಯೆನಿತೆಂಬುದ |
ಕರಣಿಕ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ? ||

ವೊಡ್ಡು || ವರುಷ ೬೦ ಗಜಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೬೦೦ ಲೂ ವರುಷ ೧೦೦ ಗಜಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಲಬ್ಧ ಗ ೩೬೦ ಹಾರ ೧೦೦ ಗುಣಕಾರ ೩೬೦೦೦

ಟೀಕು || ವರು............ವ ಮಾಡಿಯಿರಿಸುವುದು. ನಡುವಣ ಹೊನ್ನನೂ ನಡುವೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛೆಯ ೬೦ನಿಕ್ಕಿ ಫಳದ ೬೦೦ ರಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೩೬೦೦೦ ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕು. ಯಿಾ ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕವನು ಹಾರ ೧೦.........ಯನು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು, ಆನೆ ಕುದುರೆ ಎತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಯಿವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ವಯಸ್ಸು ಕಿಱಿದಾದುದರ್ಕೆ ಬೆಲೆ ವೆಗ್ಗಳಂ. ವಯಸ್ಸು ವೆಗ್ಗಳವಾದುದರ್ಕೆ ಬೆಲೆ........ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೭ (ಪತ್ತುಂ) ವರುಷದ ತುರಗಕೆ |
ಯಿತ್ತರ್ ಇನ್ನೂಱು ಪೊನ್ನ ನಿರುತದೊಳೆಂಗುಂ ||
ಮತ್ತಿಪ್ಪತು ವರುಷಾಶ್ವಕೆ |
ಬಿತ್ತರದಿಂ ಬೆಲೆಯ ಪೇೞ ಗಣಕ ಸುಜಾಣಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ವರುಷ ೧೦ ರ ಕುದಿರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಗ ೨೦೦ ಲೂ ವರುಷ ೨೦ ಕುದಿರೆಗೆ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೧೦೦ ಹಾರ ೨೦ ಗುಣಕಾರ ೨೦೦೦ ಇದನೂ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೮ ಅಯ್ದುಂ ಹೆಗಲೆತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆ |
ಅಯ್ವತ್ತುಂ ಪೊನ್ನು ಬೆಲೆಯಕೊಡುತಿರಲ್ಮತ್ತಾ ||
ಒಯ್ದು ಹೆಗಲೆಂಟಱೆತ್ತಿಗೆ |
ಯಿಾವುದು ಪೊನ್ನೆನಿತು ಪೇೞ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ವರುಷ ೫ಱ ಎತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಗ ೫೦ ಲೂ ವರುಷ ೮ಱ ಯೆತ್ತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಯೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೩೧|೨|| ಹಾರ ೮ ಗುಣಕಾರ ೨೫೦– ||

ಟೀಕು || ಬೆಸ್ತ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಹಿಂದಣಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೯ ....೦ |
.........................೦ ||
ಷೋಡಶತ್ರಿಗುಣದ ಪೆಣ್ಗೆ |
ಖೋಡಿಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ ಗಣಕಸುಜಾಣಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ವರುಷ ೧೬ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಲೆ ಗ–೦ ಲೂ ವರುಷ ೪ ಱ ಹೆಣ್ಗೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ......ಗುಣಕಾರ ೧೨೮೦ ಹಿಂದಣ......ವ ಮಾಡಿ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬೆಸ್ತ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಬಣ್ಣದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ—

ಸೂತ್ರಂ–೧೦ ಹತ್ತುವರೆ ಬೇಳೆ ಬಣ್ಣದ |
ಹತ್ತೊಂಭತ್ತುಂ......ಆರ್ಪಣಮುಂ ||
ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ವಿಕ್ರಯವೊಂಭತ್ತರ ಮುಪ್ಪಾಗವೀಸಕೆ ? |
ಮತ್ತೆನಿತುಂ ಪೊನ್ನು ಬರ್ಕುಪೇೞ್ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೦||೨|| ದು–ಗ ೯|| ೧ ದ ಚಿನ್ನವನೂ ವಿಕ್ರಯಮಾಡಿದುದು ಬಣ್ಣ ೯|||೧ ಲೂ ಮಾಱಲಾಗಿ ಬಂದ ಹೊನ್ನು ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಗ ೨೧–೨||| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೭೮೪ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦ ಗುಣಕಾರ ೧೬೬೬೦೦ ||

ಟೀಕು || ಬಣ್ಣ ೯|||ನೂ ಕಾಣಿಯ ಮಾಡಲ್ ೭೮೪ ಬಹುದು ಇದನೂ ಪ್ರಮಾಣಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರವೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಬಣ್ಣ ೧೦||೨|| ನೂ ಕಾಣಿಯಮಾಡಲು ಬಹುದು ೮೫೦ || ಇದನು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಿಂದ ಇಚ್ಛಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ನಡುವಣ ಫಲರಾಶಿಯ ಗ ೯||ವನೂ ಹಣವ ಮಾಡಲು ೧೯೬ ಯಿಾ ಹಣಗಳನು ನಡುವೆ ಫಳವೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಯಿಚ್ಛೆಯ ೮೫೦ನಿಕ್ಕಿ ಫಳ ೧೯೬ ಱಿಂದ........ಂದುದು ೧೬೬೬೦೦ ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕು || ಈ ಗುಣಕಾರವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾರ ೭೮೪ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೨೧–೨|| ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೧೧ ಪದಿನಯ್ದು...... |
.... ||
ಪದಿನಾಱುಂ ಬಣ್ಣದ ಪೊಂಗೆ |
ತಂದು ವಡ್ಡೈಸಿದೊಡೆನಿತಕ್ಕುಮೆಂಬುದಂ ಪೇೞ್ ಗಣಕಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೫|ದೂ ಚಿನ್ನ ತೂಕ ಗ ೧೦೭ ಪೊನ್ನನೂ ಬಣ್ಣ ೧......ಸಲು ಬಂದ ಹೊನ್ನು ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಗ ೧೦೧||೪|||೧|||೨| ಹಾರ ೬೪ ಗುಣಕಾರ ೬೫೨೭.

ಟೀಕು || ಎರಡು ರಾಸಿಯ ಬಣ್ಣಗಳನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು || ಹಿಂದಣಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು || ಈ ಜಾತಿಯನೆಲ್ಲಂ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದೇವರ ಅಭಿಷೇಕದ ಮಿಶ್ರತ್ರಯಿರಾಶಿಕದ ಗುಣಿತ—

ಸೂತ್ರಂ-೧೨ ರಾಶಿಯ ಕೊಳಗದ ಕೂಟಂ ।
ರಾಶಿಗಳೆಲ್ಲವಕೆ ಬಂದ ಹಾರಮದಕ್ಕುಂ ॥
ರಾಶಿಗಳಿಚ್ಛೆ ಫಳಮಾಗಿರೆ ತಂ ।
ದೋಸರಿಸದೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇಳ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ॥

ಸೂತ್ರಂ-೧೩ ಗತಿರವಿ ನೃಪಸಂಖ್ಯಾತದ ।
ಘೃತದಧಿ ದುಗ್ಧವನೆ ವೀತರಾಗಂಗಭಿಷೇಕಮಾಗಿ ॥
ಮತ್ತಂ ತಾನಿರ್ದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳು ? ।
.... ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಬ...ಅಭಿಷೇಕವಮಾಡಿದ ತುಪ್ಪ ಖಂ ೦೪। ಮೊಸರು ಖಂ॥ ೨ ಹಾಲು ಖಂ ೧ ಯಿಾ ಮೂಱು ಬಗೆಯನೂ ದೇವರಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿದರು. ಅಭಿಷೇಕ.........ಲಶಗಳಿಗೆ ತುಂಬಲು... ಯಿಲ್ಲದೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿದುವು ॥ ಬಳಿಕ ॥ ಒಂದೊಂದು ಕಲಶದೊಳಗೆ ತುಂಬಿ ಬೆರಸಿಯಿರ್ದ್ದ ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ? —ಎಂದರೆ— (ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಬ್ಧಗಳು) ತುಪ್ಪದ ಕಲಶ ಖಂ ೪ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿಯಿ....ಪ್ಪಲಂ ೦॥೦॥ ಮೊಸರು ಖಂ ॥೧॥ ಹಾಲು ಖಂ ॥೨॥ ಅಂತು ಖಂ ॥೪ ಸರಿ॥ ಇನ್ನು ಮೊಸರು ಖಂ॥೨ ಕೊಳದೊಳಗೆ ಬೆರಸಿರ್ದ್ದ ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಹಾಲು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಎಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಬ್ಧಗಳು ತುಪ್ಪ ಖಂ ೧ ಮೊಸರು ಖಂ ೪॥ ಹಾಲು ಖಂ ೧ ಅಂತು ಸಹ ಖಂ ॥೨ ಸರಿ॥ ಇನ್ನು ಹಾಲು ಖಂ ೧ ಕೊಳಗದವೊಳಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಇರ್ದ್ದ ತುಪ್ಪ ಮೊಸರು ಹಾಲು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ?-ಎಂದರೆ ॥ ತುಪ್ಪ ಖಂ ೧೨ರ ಮೊಸರು ಖಂ।೧ ಹಾಲು ಖಂ।೩ ಅಂತು ಖಂ ೧ ಸರಿ—ಅಂತು ಕಲಶ ಮೂಱಕ್ಕೆ ಬಳಿದು ತುಂಬಿಯಿದ್ದುದು ಖ॥...ಹಾರ ೩೨ ಹೆಚ್ಚಗುಣಿಸುದ ಹಾರಗಳು ೨-೮.

ಟೀಕು ॥ ಖಂ ೦೪ ಖಂ॥ ೨ ಖಂ ॥।೧ ಇವಂ ಠವಣೆಯ ಕೂಡಲು ಕೊಳಗ ೩೨ ಇದು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರಮಕ್ಕುಂ. ತುಪ್ಪ ಕೊಳ ವನೂ ಮಾನವ ಮಾಡಿ...ಭಾಗಿಸಲು...ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಮಾನ ೨ ಯಿದಱಿಂದ ಕೊಳಗ ೪ ಕೊಳಗ ೧೨-ಕೊಳಗ ೧೬ ಯಿಾ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಮಾನಗಳು ೮-೨೪-೩೨-ಇವನು ಕೊಳಗ ಬಳ್ಳಗಳ ಮಾಡಿ......ಲಬ್ಧ ೦॥೦॥ ಖ ॥ ೨ ॥ ಯಿಾ ವಿಧಿಕ್ರಯ ॥ ಗನಾ....ಕಲಶದೊಳಗೆ ಬೆರಕೆಯಾಗಿ ತುಂಬಿಯಿದ್ದ ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು ಅಂತೂ ಖಂ ೦೪ ಸರಿ. ಇನ್ನು ೧೨ ಕೊಳಗದೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು ಇವ ವಿಂಗಡಿಸುವ ವಿವರ—ಹನ್ನೆರಡು ಕೊಳಗವನು ಮಾನವ ಮಾಡಿ ಹಾರ ೩೨ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಮಾನ ೬ ಇದಱಿಂದ ಕೊಳಗಗಳು ೪-೨-೧೬ ಯಿಾ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಮಾನಗಳು ೨೪-೭೨-೯೬ ಇವನು ಕೊಳಗ ಬಳ್ಳಗಳ ಮಾಡಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖ ೧॥ ಖ ೪॥ ಖಂ ।೧ ಅಂತು ಖಂ ॥೨॥ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಕೊಳಗ ೧೬ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿಯಿದ್ದ ತುಪ್ಪ, ಮೊಸರು, ಹಾಲು, ಇವನೂ ವಿಂಗಡಿಸಿ ತಹ ವಿವರ-ಕೊಳಗ ಹಾಲು ೧೬ ಕೊಳಗವನೂ ಮಾನಮಾಡಿ ಹಾರ ೩೨ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ

ಲಬ್ಧ ಮಾನ ೮ ಇದಱಿಂದ ಕೊಳಗಗಳು ೪-೧೨-೧೬ ಯಿಾ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಗುಣಿಸಲು ಬಂದ ಮಾನಗಳು ೩೨-೯-೬-೧೨೮- ಇವನು ಕೊಳಗ ಬಳ್ಳಗಳಮಾಡಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧಗಳು ತುಪ್ಪ ಖಂ ೨ ಮೊಸರು ಖಂ ೧ ಹಾಲು ಖಂ ೩ ಅಂತು ಖಂ ॥।೧ ಸರಿ.... ....ತಪ್ಪದು ॥

ಹಿಂದಣಂತೆ ಅಭಿಷೇಕದ ಮಿಶ್ರ ತ್ರೈರಾಶಿಕಕ್ಕೆ—

ಸೂತ್ರಂ-೧೪ ಅವನಿಯೊಳಗೊಬ್ಬ ಭೂಪಂ ।
ಭವಹರಗಭಿಷೇಕಮಾಡಬೇಕೆನುತುಂತಾಂ ॥
ತವೆವೆರಸಿದ ಘೃತದಧಿಕ್ಷೀರ ।
..............ಮೊಸರುಂ ॥

ಸೂತ್ರಂ-೧೫ ಇಪ್ಪುದುರವಿ ಕೊಳಗ ಹಾಲುನೃಪ ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳಂ ।
ಒಪ್ಪುವ ಜೇನತುಪ್ಪವಿಕ್ಕುಳಸಕ್ಕರೆ ॥
ತಪ್ಪದುರಸಕೊಳಗ...... ।
...... ಎಳೆನೀರ್ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಕೊಳಗಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ತುಪ್ಪ ಖಂ೦-೪ ಮೊಸರು ಖಂ೦-೨ ಹಾಲು ಖಂ॥।೧ ಜೇನತುಪ್ಪ ಖಂ ೦-೨ ಸಕ್ಕರೆ ಖಂ। ೧ ಎಳನೀರು ಖಂ ೧ - ೪-ಹಾರ ೬೪ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಬ್ಧಗಳು ॥ ತುಪ್ಪ ಕಳಶ ೪ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿರ್ದ್ದ ತುಪ್ಪ ೦। ಮೊಸರು ೦॥ ಹಾಲು ೧ ಜೇನತುಪ್ಪ ಮಾನ ೨ ಸಕ್ಕರೆ ೦।೨ ಎಳನೀರ್ ೧॥ ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ ಖಂ....ಸರಿ ॥ ಇನ್ನು ಮೊಸರು ಖ॥ ೨ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿಯಿರ್ದ್ದುವು ತುಪ್ಪ ೦॥ ಮೊಸರು ೨। ಹಾಲು ೩ ಜೇನತುಪ್ಪ ೦।೨ ಸಕ್ಕರೆ ೧೦೨ ಎಳನೀರು ೪॥ ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ ಖಂ॥ ೨ ಸರಿ ॥ ಹಾಲು ತುಂಬಿಯಿರ್ದ್ದುದು ಖಂ॥।೧ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿಯಿರ್ದ್ದುವು ತುಪ್ಪ ೦೧ ಮೊಸರು ೦೩ ಹಾಲು ೦೪ ಜೇನತುಪ್ಪ ೦॥ ಸಕ್ಕರೆ ೧॥ ಎಳನೀರು ಖಂ । ೧ ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ...........ಸರಿ ॥ ಜೇನತುಪ್ಪ ತುಂಬಿ ಇರ್ದ್ದ ಕಲಶ ೨ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿ ಇರ್ದುವು ತುಪ್ಪ ಮಾನ ೨ ಮೊಸರು ಖ ೦।೨ ಹಾಲು ೦॥ ಜೇನತುಪ್ಪ ಮಾನ ೧ ಸಕ್ಕರೆ ಮಾನ ೩ ಎಳನೀರು ೦॥। ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ ೨ ಸರಿ ॥ ಸಕ್ಕರೆ...ಸಕಲಶ ಖಂ ।೧ ವೊಳಗೆ ಬೆರಸಿ ಇರ್ದುವು. ತುಪ್ಪ ೦-೨ ಮೊಸರು ೧-೨ ಹಾಲು ೧॥ ಜೇನತುಪ್ಪ ಮಾನ ೩ ಸಕ್ಕರೆ ೦॥೧ ಎಳನೀರು ೨ ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ ಖಂ ।೧ ಸರಿ ॥ ಎಳನೀರು ತುಂಬಿ ಇರ್ದ್ದ......ಹಾಲ ಖ।೧ ಜೇನತುಪ್ಪ ೦॥। ಸಕ್ಕರೆ ೨। ಎಳನೀರು ಖ।೪ ಅಂತು ಬಗೆ ೬ಕ್ಕೆ ಖ ೧-೪ ಸರಿ ॥ ಇದರ ಗುಣಿತವು ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಗುಣಿಸಿ ಸರಿತಂದುಕೊಂಬುದು.

ಬೆಸ್ತತ್ರೈ .... ಸಮಾಪ್ತಂ ...

ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಶ್ರೀ

—ಪಂಚರಾಶಿಕ ಬಡ್ಡಿಗೆ—

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪಂಚರಾಶಿಕದ ಗುಣಿತ—

ಸೂತ್ರಂ–೧೬ ಮಿಗೆ ಪಂಚರಾಶಿಕದೊಳಗೆ |
ಮಿಗೆ ಮಧ್ಯದರಾಶಿಯನೆತಂದು ಮಧ್ಯದೊಳಿಟ್ಟಂ ||
ನೆಗಱ್ದಿರ್ದ್ದ್ರಕೆಲದರಾಶಿಯ |
ನಗಲದೆ ನೀನಡರಿ ಗುಣಿಸಿ...ಱುಪ್ರತಿಯಿಡು ಸತತಂ ||

ಉದಾಹರಣೆ :—

ಸೂತ್ರಂ–೧೭ ವೊಂದು ತಿಂಗಳಿಂಗೆ ಸ....ಮ |
ತ್ತೊಂದುಂ ಪೊಂಗೆ ಯೆರಡುವೀಸ ಬಡ್ಡಿಯೆನಲ್ಕೆಂಭ ||
ತ್ತೊಂದುಂ ಪೊನ್ನಿಗೆ ಪೇಱಾ |
—ಂ ದಿರ್ದಮೂಱು ತಿಂಗಳಿಂಗೇನಕ್ಕುಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ–ವೀಸ ೨ ಲೂ ಗ ೮೧ಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ಎರಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?

ಲಬ್ಧ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೨-೪|೧ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೨೦೦ ಗುಣಕಾರ ೪೮೬೮

ಟೀಕು || ಕಡೆಯ ತಿಂಗಳು ೩ನೂ ಗ ೮೧ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೨೪೩ ಇದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ನಡುವಣ ರಾಶಿಯ ವೀಸ ೨ನೂ ನಡುವೆ.......ದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು, ಮೊದಲ ರಾಶಿಯ ತಿಂಗಳು ೧ನೂ ಗ ೧ ಹೊನ್ನಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಲು ಅಹುದು. ಇದನೂ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛೆಯ ರಾಶಿ ೨೪೩ನೂ......
...ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕುಂ. ಈ ಗುಣಕಾರವನೂ ಪ್ರಮಾಣ ರಾಶಿಯ ಹಾರ ೧ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ೪೮೬ ಬಹುದು. ಇದು ನಡುವಣ ರಾಶಿಯ ವೀಸವಕ್ಕುಂ. ಈ ವೀಸೆಗಳ ಲೆಕ್ಕವನೂ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ವೀಸ ೨೦೦ ಎಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರವಮಾಡಿ ಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ೨-೪|೧ ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಂಚರಾಶಿಕವಾದ ಗುಣಿತಗಳನು ಓಜಾಸೂತ್ರದ ಪ್ರಮಾಣದ ಅರ್ಥವ ಟೀಕಿನ ಗುಣಿತದಲ್ಲಿ ಗಣಿಸಿ ಸರಿತಂದುಕೊಂಬುದು| ತಪ್ಪದು |

ಸೂತ್ರಂ–೧೮ ಪೊಂಗೊಂದು ತಿಂಗಳಾಗಲ್ |
ಪಿಂಗದೆ ತಾಂ ವೀಸವರೆಯು ಬಡ್ಡಿಯೆನಲ್ತಾಂ ||
ಪೊಂಗೆಂಭತೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ |
ಹಿಂಗದೆ ನೀಂ ತಿಳಿಯೆಪೇಱ ತಿಂಗಳು ಮೂಱಕೇನಕ್ಕುಂ ||

ವೊಡ್ಡು|| ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ–ವೀಸ ೧||ಲೂ ಗದ್ಯಾಣ ೮೧ಕ್ಕೆ ತಿಂ... ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ?
ಲಬ್ಧ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೧||೩ ವೀಸ ೪|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೧ ದ್ವಿ. ಹಾರ ೮೦೦ ಗುಣಕಾರ ೧೪೫೮||
ಟೀಕು || ಪ್ರಥಮ ಸೂತ್ರದ ಟೀಕಿನ ಗುಣಿತದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ–೧೯ ಮೂಱುಂ ತಿಂಗಳುವರೆಗಿರ |
ದಾಱುಂ ಪೊನ್ನುಂ ಪಣಕ್ಕೆ ಮೂಱುಂ ಪಾಗಂ ||
ತೋಱುದ ಬಡ್ಡಿಯನೀವರ್ |
ನೂಱುಂ ದಶ ಪೊಂಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಯೇಂ ದಿನವೇಲಕ್ಕುಂ ||

...ಂಡು ತೀ೩ ದಿ ೧೫ಕ್ಕೆ ಗ ೬ ಹ ೧ಗೆ ವೊಡ್ಡು ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸಾಲ್ಲೂ.... ....ವರುಷ ತಿಂಗಳು ಏನು ತೋಱು ಇದ್ದರೂ ಯೆಲ್ಲವನೂ ದಿನವ.......ನಡುವಣ ಬಡ್ಡಿಯ ರಾಶಿಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಇದು ಫಳದ ರಾಶಿಯಕ್ಕುಂ ಬಳಿಕ......ಯಿಕ್ಕಿದ್ದ........ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನು ಹಣ ಹಾಗ ವೀಸ ಕಾಣಿ ಗಿದ್ದಗಾಣಿ ಯಿಂಥವು......ದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಯ ಮುಂಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಂದ ಹೊನ್ನು ಹಣ ನೂದ....ಯಿದ್ದವನೂ ಹಿಂದಣ ನಡುವಣ ರಾಶಿಯ ಬಡ್ಡಿಯ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸಮರಾಶಿಯಮಾಡಿ ಕಡೆಯ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ರಾಶಿಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವ........ಇದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಕ್ಕು. ಬಳಿಕ ತ್ರೈರಾಸಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಲಾಗಿ ಆ ಬಂದ ಲಬ್ಧವು ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಲೆ......ದಿನಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಲಬ್ಧವೆಲ್ಲವೊ ದಿನಗಳೂ ಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಬುದು | ಯಿಾ ಬಂದ ಲಬ್ಧ....ದಗನ ಱು........ರ ತಿಂಗಳು ದಿನಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟುದು ಯಿಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಂತುಯೆಂದು ಹೇಳು.

ಸೂತ್ರಂ–೨೦ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂಗೆ ಸಮಂ |
ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಂಗೆಯೆರಡುಂವೀಸ ಬಡ್ಡಿಯೆನಲ್ ||
...ಕಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಪೊಂಗೆ |
.... || 565

ವೊಡ್ಡು ||...ಗ ೨೧ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿಗೊಟ್ಟುದು ಗ||೨ ಲೂ ಎಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಂತು ? ಎಂದರೆ ಲಬ್ದ ತಿಂಗಳು ೩ ದಿನ ೧೦ ಹಾರ ೪೨ ಗುಣಕಾರ ೪೨೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦||

ಟೀಕು || ಇದಱ......ರೆ ಗುಣಿಸು...ಕಡಂಗೊಂಡ ಮೂಲದ್ರವ್ಯ ಗ ೨೧ನೂ ನಡುವಣ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸ ೨ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೪೨|| ಇದನು ಹಾರವಮಾಡಿ ಎಡದಕಡೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಥಾನದ [ತಿಂಗಳ್ ೧ನು ದಿನವ] ಮಾಡಲು ೩೦ ಇದನೂ ಇದಱವೊತ್ತಿದ ಗ ೧ ಲ್ಲೂ ಗುಣಿಸಲು ೪೨ ಇದನೂಹಾರವಮಾಡಿ ಬಂದುದು೩೦ ಇದನೂದಿವಸಗಳೆಂದು ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಎರಡುವೀಸದಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಪಳ....ರದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಿ ಹಿಂಚು[ಮುಂ]ಚಾಗಿ, ವೊಡ್ಡನಿರಿಸಿದ್ದು ಬೆಸ್ತವೆನಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ವೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿಯು...ಸ ಕೊಟ...ದ್ದಿಕಾಗಿ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ....ನೂ ಬಲದ ಭಾಗದಲು ಏಱು ಹಣದ ಕೆಳಗೆ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛೆಯ ೧೪೦ನಿಟ್ಟು ಪಳದ ೩೦ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೪೨೦೦.........ಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಮಾಣದ ೪೨ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ೧೦೦ ಇದು ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ದಿನ ತೋಱು ಇದ್ದಿತಾಗಿ ಬಂದುವೆಲ್ಲಾ ದಿನವಕ್ಕು ಈ ದಿನ ೧೦೦ನಿಕ್ಕೆ ತಿಂಗ......ತಿಂಗಳು ೩ ದಿನ ೧೦ ಯಿಾ ಬಗೆಯನು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು||

ಸೂತ್ರಂ-೨೧ ಪೊಂಗೊಂದು ತಿಂಗಳಿಂಗಂ|
ಪೊಂಗಂ ತಾಂ ವೀಸವರೆಯು ಬಡ್ಡಿಯ ಲೆಕ್ಕದಿ ||
ಪೊಂ................ |
.......ಸವೀಯಲ್ಕೆ ದಿವಸದ ಪವಣೇಂ ||

ವೊಡ್ಡು|| ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸಂ ೧||ಲೂ ಕಡಂಗೊಂಡುದು ಗ೮೧ಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಗ ೧ || ೩ ವೀಸ ೪|| ಲೂ ಬಡ್ಡಿಯೆಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ..........ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦ ಗುಣಕಾರ ೪೩೭೪೦ ಯಿದಱ ಹಿಂದಣಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ-೨೨ ಮೂಱುಂ ತಿಂಗಳವರೆಗಂ |
ಆಱುಂ ಪೊನ್ನು ಪಣಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಮೂಱು...||
.... |
....ಪಣಮುಂ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಲು ದಿವಸದಪವಣೇಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ತಿಂಗಳು ೩ ದಿ ೧೫ಕ್ಕೆ ಗ ೬-೧ ವೀ ಬಡ್ಡಿ ೦|| ಲೂ ಗ ೬೧೦ ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಸಂದ....ರೆ|| ಲಬ್ಧ ದಿನ ೭....೧೮೩೦೦೦ ಗುಣಕಾರ ೧೨೮೧೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೨೩ ತಿಂಗಳದೊಂದಕ್ಕಯ್ದುಂ |
ಪೊಂಗಳ್ಗಿಂತೆರಡು ವೀಸ ಬಡ್ಡಿಯೊಳಿಪ್ಪತ್ತೊಂದು ||
ಪೊಂಗೆ ಸಂದುದು ಮುಂಬಡ್ಡಿ |
........ವೆನಿತಂ ಪೇೞ ಗಣಿತವಿಳಾಸಾ ||

ವೊಡ್ಡು|| ತಿಂ ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೫ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸ ೧೨ ಲೂ ಕಡಂಗೊಂಡುದು ಗ ೨೧ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಸಂದುದು ೨||೨ ಲೂ ಎಷ್ಟು ದಿನ........ಳಿಗೆ ೪೨ ಭಾಗಿಸೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ....ಪ್ರಥಮಹಾರ ೪೨ ದ್ವಿ. ಹಾ ೩೦ ಗುಣಕಾರ ೭೮೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೨೪ ದಿನವಾಱುನೂಱು ಪೊನ್ನಿಂ |
ಗನುನಯದಿಂ ಪಾಗಮೂಱದಾಗಲ್ ಬಡ್ಡಿಯ ||
ವಿನಯ........ |
.......ಶಶಿಪುರಪೊಂಗೆ ದಿವಸಮದೇಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ದಿನ ೬ಕ್ಕೆ ಗ ೧೦೦ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ೦|| ಲೂ ಗ ೭೦೦ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿ ಸಂದುದು ಗ ೩೧||೦ ಕ್ಕೆ ದಿನವೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ವರುಷ ೧ ಪ್ರ. ಹಾರ ೨೧೦೦ ದ್ವಿ. ಹಾ ೩೬೦ ಗುಣಕಾರ ೭೫೬೦೦೦||

ಬೆಸ್ತ ಅರ್ಘಪಂಚರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಗುಣಿತ ಓಜಾಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ-೨೫ ಒಂದರ್ಘದೆ ಕೊಂಡುದ ಮ |
ತ್ತೊಂದರ್ಘದಿನಳೆವ ಪಂಚರಾಶಿಕದೆರಡುಂ ||
ಸಂದರ್ಘಗಳುಂ ಬೆಸ್ತದಿ |
ನೊಂದೊಂದಱಿಕೊಳೆಂದೆನಲ್ಕೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ವೊಡ್ಡಿನ ಸೂತ್ರಂ-೨೬

ಮ.ಪ್ರ|| ಪದಿನೇೞುಂ ಖಂಡುಗಂ ಕೂಡಿದ ಕೊಳಗ ಕರಂ ಶಶಿಪೊಂಗಾಗಲ್ಕೆ ತಾಂಮಾ |
ಣದೆ ಮೂನೂಱೇೞುಗದ್ಯಾಣಮುಮೆರಡುಪಣಂ ಪಾಗವೆರಡಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಂ ||
ತದನೊರ್ವಂ ಪೊಂಗೆ ನಾಲ್ಖಂಡುಗವರೆಯೊಳದಂ ಮಾಱಲೇಂ ಲಾಭಮಿಾಯ |
ರ್ಘದಿನಾಗಲ್ ಪೇೞ ನೀಂ ಭಾವಿಸಿ ಧರೆಗಱಿವಂತಾಗಿರಲ್ ರಾಗದಿಂದಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುದು ಖ ೧೭-೨ ಲ್ಲೂ ಕೊಂಬರೆ ಕಂದ......೩೦೭ ಹ. ೨ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಮಾಱಿದ್ದು ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಖ ೪||೦ ಲೂ ಮಾಱಲು ಬಂದುದು ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಗ ೧೧೬೭ ||೦|| ಇದೆ ಲಬ್ಧವಕ್ಕುಂ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೯೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ ಗುಣಕಾರ ೪೨೦೩೧೮೦||

ಟೀಕು || ಮಾ........ವನ್ನೂ ಕೊಂಡ ಭತ್ತ ಖ ೧೭-೬ ಕೊಂಡ ಧಾರಣೆಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಾಱಿದ ಧಾರಣೆಯ ಹೊನ್ನನೂ........೨ ವನೂ ಕೊಳಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಇರಿಸುವುದು|| ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಮೂಲಧನವನೂ ಹಾರವಮಾಡಿದರೆ ೧೨೯೦ ಬಹುದು. ಇದನು ಮಧ್ಯರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಫಳದ ರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು......೨ ನಿಕ್ಕಿ ಫಳದ ೧೨೯೦ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೪೨೦೩೧೮೦ ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕುಂ. ಈ ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾ ೯೦ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಹಾಗಗಳು ೪೬೭೦೨ ಇವನು......... ಎಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರವಮಾಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧೬೭ ||೦|| ಯಿಾ ಜಾತಿ ಯನು ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ತಪ್ಪದು.

ಸೂತ್ರಂ-೨೭ ಪದಿಮೂರ್ಖಂಡುಗಮುಂ ಪೊಂ |
ಗದಾಗಲ್ ಎಂಭತ್ತನಾಲ್ಕು...ಲವಿಂದಂ ||
ವಿದಿತಂ ಕೊಂಡುದನನಿತಂ |
ಪದಿನಾಲ್ಖಂಡುಗದ ಪೊಂಗೆ ಪೇೞ್ವಿಯದಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುದು ಖ ೧೩ ಲೂ ಕೊಂಬರೆ ತಂದ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯ ೮೪ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಖಂ ೧೪ಲ್ಲೂ ಮಾಱಲು ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹ ಬಂದುದು ಲಬ್ಧ ಗ ೭೮ ಪ್ರಥಮಹಾರ ೧೪ ಗುಣಕಾರ ೧೯೨||

ಟೀಕು ॥ ಇದಱ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದಂತೆ ಗುಣಿತದ ವಿವರ ॥ ಕೊಂಡ ಅರ್ಘದ ಭತ್ತವನೂ ಮಾಱಿದ ಅರ್ಘದ ಭತ್ತವನೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಇರಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಮೂಲ ದ್ರವ್ಯವನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು. ೬ ಕೊಂಡ ಧಾರಣೆಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಾಱಿದ ಧಾರಣೆಯ ಹೊನ್ನನೂ, ಗುಣಿತಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು.

ಸೂತ್ರಂ-೨೮
ಬಗೆಗೊಂಡಱುವತ್ತೆರಡುಂ ಪೊನ್ನಱುವಣವರೆಗಯ್ಯೂಱ ಮೂವತ್ತೆರ... |
............೯ಂ ಪಾಗ ಮೂಱು ವೀಸ...... ॥
...ಪಣಗತಿಯುತ ಪಾಗದ್ವಯಕ್ಕಱ್ತಿಯಿಂದಂ |
ನೆಗಱಲ್ ನಾಲ್ವತ್ತುಮೂಗಂಡುಗಮನಳೆಯಲೇಂ ಪೇಱ ಸಂದಿರ್ದಲಾಭಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ ೬೨॥೧॥ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುದು ಖ ೫೩೨ ಲೂ ಮೂ......ಮಾಱಿದ್ದು ಖ ೪೩ಲೂ ಬಂದ ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಗ ೧೨೪೦ ೧॥|....॥೧ ಭಾಗಿಗೆ ಹಱಿಯದ ಶೇಷ ೨೯ ಪ್ರ. ಹಾರ ೪೩ ದ್ವಿ. ಹಾರ ೨೦೦...

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಡಕೆ ಜವಳಿ ಇವಱ ಕ್ರಯಪ್ರತಿಪಲ್ಲಟಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತಪಂಚರಾಶಿಕ—

ಸೂತ್ರಂ-೨೯
ಇರದೊಂದು ಪೊಂಗೆಯಱು........ |
......ದೇಱ್ನೂರಡಕೆಯರ್ಘದಿಂ ॥
...ಕೊಂಡು ನಾ....ರದಡಕೆಯ.... |
....ಪೊಂಗೆ ಮಾಱಲಿಂ ಪೇಱ್ ಸಂದಿರ್ದಲಾಭಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಗ ೧ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೬೭೦೦......ಮೂಲಧನ ಗ ೫೦೨ ಗ ೧ಕ್ಕೆ...ಲ್ಲೂ ಮಾಱಲು ಬಂದ ಲಾಭ ಮೊದಲು (ಸಹ) ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ಗ ೪೦॥೩॥ ಹಾರ ೪೦೦೦ ಗುಣಕಾರ ೩೬೩೪೦೦॥

ಟೀಕು ॥ ಕೊಂಡ ಧಾರಣೆಯ ಅಡಕೆ......ರಣೆಯ ಅಡಕೆಯಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಇರಿಸುವುಬು. ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಲು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದೆ ಬಹುದು. ಈ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂದ......

ಸೂತ್ರಂ-೩೦
ಮೊಱಮುಂ ಪತ್ತಗಲದ ಮಿಗೆ |
ಮೊಱನೊಂಭತ್ತು ನೀಳದೇಱಂ ಬರವಯ್ದುಗಲಂ ॥
ಮೊಱವೇಱ್ ನೀಳದ ಸೊಗಯಿಪ |
......ಪಚ್ಚಡಕ್ಕೆ...ನಿತಾನಿಪ್ಪುಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಅಗಲ........ಯಿಂಥಾ ಸೀರೆಗಳು ಏಱಿಕ್ಕೆ ೭ ಪ್ರ........೪ ೫ ನೀಳಮೊಳ ೭ ಯಿಂಥಾ ಸೀರೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?

ಲಬ್ಧ ತುಂಡು ಸೀರೆಗಳು ೧೬೦ ಹಾರ ೩೫ ಗುಣಕಾರ ೫೬೦೦....

ಟೀಕು ॥ ಮಧ್ಯರಾಶಿಗೆ ಎಡದ....ಅಗಲ ಮೊಳ ೧ನೂ ನೀಳಮೊಳ ೮ನೂ.........೨೦ ಯಿದನೂ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಇಚ್ಛಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಿರಿಸುವುದು। ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಗೆ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗಲಮೊಱ ೫ನೂ ನೀಳಮೊಱ ೭ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೩೫ ಇದನೂ......ಲ್ಲಿ ಹಾರವೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಸೀರೆಯನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛೆಯ ೮೦೦ನೂ ಫಳದ ಸೀರೆ ೭ ಱಿಂದ ಗುಣಿಸಲು ೫೬೦೦ ಬಹುದು.......ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕವನಿಕ್ಕಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾರ ೩೫ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ತುಂಡು ಸೀರೆಗಳು ೧೬೦ ಯಿಾ ಜಾತಿಯನು ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಬೆಸ್ತ ಪಂಚರಾಶಿಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ.

—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಪ್ತರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರಂ—

ಸಪ್ತರಾಶಿಕದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ—

ಸೂತ್ರಂ-೩೧
ಒಂದು ಮೊಱದಗಲವಿಪ್ಪ |
ತ್ತೊಂದು ಮೊಱಂ ನೀಳದೊಂದು ಪಟ್ಟೆಗೆ... ॥
.... |
......ನೀಳದಯ್ದು ಪಟ್ಟೆಗೆ ಬೆಲೆಯಂ ॥

ವೊಡ್ಡು ॥ ಅಗಲ ಮೊಱ ೧ ನೀಳ ಮೊಱ ೨೦ ಯಿಂಥಾ ಪಟ್ಟೆ ೧ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೫ಲೂ ಅಗಲ ಮೊಱ ೧ ನೀಳ ಮೊಱ ೭......ಲಬ್ಧ ಗ ೧೪೨ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೨೦ ಗುಣಕಾರ ೨೮೪೦...

ಟೀಕು ॥ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಫಳದ ರಾಶಿಯ ......೩-ರಾಶಿಯನು ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೬೮ ಇದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು, ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನಿಗೆ (ಅಡರ ಗುಣಿಸ)ಲು ಬಂದುದು ೨೦ ಇದನು ಮಧ್ಯರಾಶಿಗೆ ಎಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಇಚ್ಛಾ...... ....೬೮ನೂ ಫಳದ ೫ ಱಿಂ.........ವಕ್ಕುಂ ॥....ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕವನೂ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಥಾನದ ಹಾರ...೦ ಱಿಂ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೪೨ ॥ ಯಿಾ ಸಪ್ತರಾಶಿಕವನೂ.........ಮುಂದೆ ನವರಾಶಿಕವನೂ ಯಿಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಸೂತ್ರಂ-೩೨

ಮ. ಸ್ರ|| ಅಗಲಂ ನಾಲ್ಕುಂಮೊಳಂ.... ಪತ್ತುಮೊಳನೀಳಂ ಪಟ್ಟೆ.... |
ಬಗೆಯ......... ಗಲ್ ನೀಳಂ ಮೂವತ್ತೆರಡುಂ ||
ಮಿಗೆ ತೋರ್ಪ ಮೊಳನಗವದಂ ಪಟ್ಟೆಯೇಳ್ನೂಱಱೊಳ್ ಕೂ |
ಡುಗೆ ಮೂವತ್ತಂದದರ್ಕ್ಕಂ ಬೆಲೆಯೆನಿತೆನಿತುಂ ಪೇಳನೀಂ ಭವ್ಯ[ಬಂಧೂ] ||

ವೊಡ್ಡು || ಅಗಲ ಮೊಳ ೪ ನೀಳ ಮೊಳ ೧೦ ಯಿಂಥಾ ಪಟ್ಟೆ ೧೦ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ೧೬೦. ಯಿಾ ನೀಳಮೊಳ ೩೨ ಅಗಲ ಮೊಳ ೪ ಇಂಥಾ ಪಟ್ಟೆ ೭೩ಂಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೆಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ?...... ...೧೪೯೫೦೪೦೦.

ಸೂತ್ರಂ-೩೩ ಮ|| ಅಗಲಂ ಮೂಱುಮೊಳಂ ದಶಮೊಳಂಗೇಣ ನೀಳದೊಂಭತ್ತು ಪ |
ಟ್ಟೆಗೆ ಪೊನ್ನಱುವತ್ತು ಬೆಲೆ ಮೊಳಂ ಮೂ...... ಳಂಗಳಾದು ||
ಪೊಸತು ಪೇಳ್ ಅರ್ಧದೇಳ್ನೂಱಯಿಪ್ಪತ್ತು ಪ |
ಟ್ಟೆಗೆ ಪೊನ್ನೆನಿತಕ್ಕುಮೆಂಬ ಬೆಲೆಯಂ ಪೇಳ್ ಭವ್ಯವೃಂದೋತ್ತಮಾ ||

ವೊಡ್ಡು|| ಅಗ... ಟ್ಟೆ ೯ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೧೬೦ ಲೂ ನೀಳಮೊಳ ೩೧ ಗೇಣು ೧ ಅಗಲಮೊಳ ೪ ಯಿಂಥಾ ಪಟ್ಟೆ ೭೨೦ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ...... ಲಬ್ಧ ೫೧೨೦೦ ಹಾರ ೧೧೩.... ಗುಣಕಾರ...... ||

ಸಪ್ತರಾಶಿಕಕ್ಕೆ ಗುಣಿತ—

ಸೂತ್ರಂ-೩೪ ಮ|| ದಶವರ್ಣಂಗಳ ಪೊಂಗಳಿಪ್ಪತೆರಡರ್ಕಂ ಯೆರಳ್ತಿಂಗಳಿಂಗಯ್ದು ಪಣವ |
ಡ್ಡಸಮಂ ಬಡ್ಡಿ ಯಾಗಲ್ಕೇಳುವರೆಯ ಬಣ್ಣಂ ಬೆಸ್ತಯುತಂ... ||
... . ಬಡ್ಡಿಯಾಗಲ್ಕೆ ತಾಂ |
ವಸುಧಾ ಚಕ್ರಮೆ ಮೆಚ್ಚೆ ಪೇಳದನಿಮಂತಾಂದಿನಂ ಬಾವಿಸಲ್ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೦ ದು...... ಬಣ್ಣ ೭...| ಗ ೧೨೫ಕ್ಕೆ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟದು ಗ ೫ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಸಂತು ?-ಎಂದರೆ-ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೪ ದಿನ ೮ ಪ್ರಥಮಹಾರ ೮೨೫೦೦....

[ಟೀಕು-] ರಾಶಿಯ ಬಣ್ಣಗಳನು ಹಾಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವ ಮಾಡಿಯಿರಿಸುವುದು | ಬಳಿಕ ಹೊನ್ನು ಹೊನ್ನಿಗೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಯಿರಿಸು....... ಯಿಾ ಹಾಗಕ್ಕೂ... ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯ... ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗ ತೋರಿಯಿದ್ದಿತಾಗಿ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಗದ್ಯಾಣ| ೫ ವರಹವನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಯಿಾ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ....... ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು...

ಸೂತ್ರಂ-೩೫ ಉ|| ತಿಂಗಳು [ಮೂಱು] ಹತ್ತು ದಿವಸಂಗಳಿಗೆಂಟು ಬಣ್ಣದಚ್ಚುತಾಂ |
ಪೊಂಗುಅಯ್ದು ಪಣ............... ಱುಂ....................... ||
.... ಮೂಱುಂ ಕನಕಂಗಳಾಱುವ |
ಡ್ಡಂಗಳು ಮೂಱು ವೀಸ ಪುರಕಾಣಿಯುನೀಯಲು ಬಡ್ಡಿಯ ಕಾಲಮೇಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ತಿಂ ೩ ದಿನ ೧೦ಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ೮ ದ ಗ ೫ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ೧೧೧|.... ಗ ೧೩||೧||೩||| ಲೂ ದಿ.... ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ ? ಲಬ್ಧ ತಿಂಗಳು ೬ ಹಾರ ೨೪೩೦೦೦ ಗುಣಕಾರ ೩೭೪೦೦೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೩೦.

ಟೀಕು || ಹೊನ್ನು ಹೊನ್ನಿಗೂ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣ........ ಬಡ್ಡಿ... ಕಾಣಿ | ಮುಂಬಡ್ಡಿಯನು ಕಾಣಿಯುಮಾಡಿ ಯಿಾ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಹಿಂದಣ ಸೂತ್ರದ ಟೀಕಿನಂತೆ.

—ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದವಸ ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯದ ಬೆಸ್ತ ಸಪ್ತ ರಾಶಿಕ—

ಸೂತ್ರಂ-೩೬ ಉ|| ಹತ್ತರ ಬಣ್ಣದಚ್ಚು ಗತಿಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನವದಶಸಂಖ್ಯೆ ಭತ್ತವಾ |
ಗುತ್ತಿರೆ ಖಂಡುಗಂ....................................... ||
.... ಕಾಂಚನವಯ್ದನೆ ಷೋಡಶಳಗಗಳಾ |
ಗುತ್ತಿರೆ ಲಾಭಮಂ ಗಣಕ ಪೇಳ್ವುದು ತಪ್ಪದೆ ಸೂತ್ರದಿಷ್ಟದಿಂ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೦ ದ್ದು ಗ ೪ಕ್ಕೆ ಭತ್ತ ಖ ೧೯೪........ ಬಳ್ಳದ ಕೊಳಗಲೆಂಭತ್ತು ಖಂಡುಗವಳೆಯಲ್ಕೆ ಏಱು ಬಣ್ಣದ ಪೊಂಗಳೆರಡಕ್ಕುಂ ಮೇಲೆನಿಸುವ ಪತ್ತು........ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ತಾ? ಎಂದರೆ-ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧೪ ಹಾರ ೫೬೦ ಗುಣಕಾರ ೭೮೪ಂ.

ಟೀಕು || ಬಳ್ಳ ೧೦ಕ್ಕೂ ಬಳ್ಳ ೭ಕ್ಕೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ.... ...ಇದು ಫಳದ ರಾಶಿಯಕ್ಕುಂ | ಯಿಾ ಮಧ್ಯರಾಶಿಗೆ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ೩ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೬೦ ಇದು ಪ್ರಮಾಣ......... ಕ್ಕು ಯಿಾ ಗುಣಕಾರದ ಲೆಕ್ಕವನೂ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಾರ ೫೬೦ ಱಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಖಂ ೧೪ ||

ಏಕರಾಶಿ ತೂಕ ನಾಸ್ತಿಗೆ ಓಜಾಸೂತ್ರಂ—

ಸೂತ್ರಂ-೩೭ .... |
.... ಲ್ಪೊಂದಿಸು ಪೂರ್ತಿ ರಾಶಿಯೊಳ್ ಶೋಧಿಸಿ ಮಿಕ್ಕುದಂ ||
ಮಿಳಿತವರ್ಣದೊಳಿಲ್ಲದ ಪೊನ್ನುಂ ಬಂಧಿಸಿ ಶೋಧಿಸಿ ಶೇಷದಿಂ |
ತೆಗೆಯಲಿರ್ದ್ದ ಪೊಂಗಳು ಬರ್ಕ್ಕುಮಾಫಳಂ ||

ಉದಾಹರಣೆ :—

ಸೂತ್ರಂ-೩೮ .... |
.... ವಳವಡೆ ||
ಕರಗಿಸಿ ಬಂದ ಮಿಶ್ರವರ್ಣಂ |
ಹರಿದಶನಾಗೆ ನಾಸ್ತಿತೂಕಮದೇನೋ ||

ವೊಡ್ದು				
	ಬಂ	ಬಂ	ಬಂ	
	೧೩	೧೪	೧೦	ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೨ ಲಬ್ಧ ನಾಸ್ತಿ ತೂಕ
	ಗ ೧೬	ಗ ೧೦	ಗ ೦೦	

......ಬಂಡುದು ೩೧೨ ಯಿದನು ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ವೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ತಂತಮ್ಮ ತೂಕಗಳನೂ | ಬೆ......ಇದನು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರ || ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೨ವೊಳಗೆ ವೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ನಷ್ಟ ತೂಕದ ಬಗೆಯ ಒಣ್ಣ ೧೦ ಕಳೆಯಲು ಉೞಿದ ಶೇಷ ೨ ಯಿದಱಿಂದ ಹಿಂದಣ ೩೬ನೂ ಭಾಗಿಸೆ.......

ಸೂತ್ರಂ-೩೯ ...ಹತ್ತರ ಬಣ್ಣದಚ್ಚು ಪದಿನೇೞೀರೇೞು ಬಣ್ಣಾಂತರ |
ಕ್ಕೊರವಕಾಂಚನವೇೞುವಿಪ್ಪಾತೆಱದಿಂದಂ ಭಾವಿಸಲ್ ವರ್ಣಬಿ ||
ಸರಣಂ ತಾನೆನಿತಚ್ಚನೆಯ್ದೆ ಪದಿನಾಱು .... |
.... ಪಣಂ ||

ವೊಡ್ದು||				
	ಬಂ	ಬಂ	ಬಂ	
	೧೦	೧೪	೦	ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣ ೧೨
	ಗ ೧೭	ಗ ೭	ಗ ೧೬	

ಲಬ್ಧ ಬಣ್ಣ ೧೩ || ಹಾರ ೧೬-

ಟೀಕು || ವೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿಯಿದ್ದ ಪೊನ್ನ ಕೂಡಲು ೪೦ || ಇದನೂ ಮಿಶ್ರವರ್ಣ ೧೨ಱಿಂ...... ...ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಣ್ಣಂಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ತೂಕಂಗಳನು ಬೇಱೆ ಬೇಱೆ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟು ಠವಣೆಯಿಂ ಕೂಡಲ್ ಬಂದುದು ೨೬೮|| ಇದನೂ ಹಿಂದೆ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟ......ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ನಾಸ್ತಿ ಬಣ್ಣ ೧೩ ಬಹುದು.

ಬೇಡಿದ ಪ್ರಸ್ತ ? ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ—

ಸೂತ್ರಂ-೪೦ ಅಷ್ಟನವದಶವರ್ಣಂ |
ಅಷ್ಟಾದಶ.......... ||
.... |
.... ||

[ವೊಡ್ದು]				
	ಬಂ ೮	ಬಂ ೯	ಬಂ ೧೦	ಬೇಡಿದ ಪ್ರಸ್ತ ಬಣ್ಣ ೧೧ ಹಾರ ೧೧
	ಗ ೧೫	ಗ ೧೫	ಗ ೭	

ಗುಣಕಾರದ ರಾಶಿ ೩೪೯ ಲಬ್ಧ ಗ ೩೧||೨-೦|೩ ಭಾಗೆಗೆ ಹಱಿಯದ ಪ್ರಸ್ತ ಬಣ್ಣ ೧೧ಱಿಂದ ಹಾರವಮಾಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು......

ಬೆಸ್ತ ಪಂಚರಾಶಿಕ ಮುಂಬಡ್ಡಿ—

ಸೂತ್ರಂ-೪೧ ....೦ |
.... ||
.... |
.... ||

ವೊಡ್ದು || ....ಬಡ್ಡಿ-೦|| ಲೂ ಗ ೬೧೦ಕ್ಕೆ ದಿನ ೭ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯೆಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?
.................||

ಸೂತ್ರಂ-೪೨ .... |
....ಗಡಿಸಿಯೆ ಕೊಡುವ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸವೆರಡುಂ ಮತ್ತಂ ||
ಪೊಂಗಳುಯಿಕ್ಕುಂ ವೀಸಕ್ಕೆನಿತುಂ |
ಸಂಗಡನಿದ ತಿಂಗಳಾಱ...... ||

ವೊಡ್ದು|| ತಿಂಗಳು ೧ಕ್ಕೆ ಗ ೫ಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವೀಸ ೨ ಲೂ ಗ ೨೧ಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳು ೬ಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಬಡ್ಡಿ ಗ ೨||೨ ಪ್ರ...:..೨೦, ಗುಣಕಾರ ೨೫೨.

ಸೂತ್ರಂ-೪೩ ....ದಿನವಾಱುನೂಱು ಹೊನ್ನಿಗೆ |
ಅನುನಯದಿಂ ಬಡ್ಡಿ ಪಾಗಮೂಱಾಗಲ್ ತಾಂ ||
...............ನುಂ |
ಅನುಮತಿಯಿಂದೊಂದಬುದಮಿರೆಬಡ್ಡಿಯ ಪವಣೇಂ ||

ವೊಡ್ದು || ದಿನ ೬ಕ್ಕೆ ಗ ೧೦ಂಕ್ಕೆ ಬ.......ಬಡ್ಡಿಯೆಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೩೧||೦|| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೬೦೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ ಗುಣಕಾರ ೭೫೬೦೦೦ ||

ಪಂಚರಾಶಿಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

565

....ಶಿಕ ಮುಂಬಡ್ಡಿಯ ಗುಣಿತ—

ಓಜಾಸೂತ್ರ || ಸೂತ್ರಂ-೪೪

ಮ|| ಎರಡುಂ ಬೆಸ್ತ ದಿನಕ್ಕೆ ಪೊಂಗಳೆಡೆಯೊಳ್ ತಾಂಬಡ್ಡಿಯಂ ಮಾಸಮಾ |
...ಯೊಳ್ಮುಂಬಡ್ಡಿ ತತ್ಸಮಾನವಿರಲುಂ... ||
...ಕೂಡಿದ ಪಂಚರಾಶಿಕದೊಳಂ ತದ್ಭಾವದಿಂ ತಾನೆಂದು ಬಿ |
ತ್ತರ........ಱನೆ........ವಿಗೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ||

ಟೀಕು || ಕಡಿಂ...............ವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಥಾನ ಎಡದ ಕಡೆಯ...........

ಪದುಪಿನ ಸೂತ್ರ—ಓಜಾಸೂತ್ರ—

ಸೂತ್ರಂ-೪೫ ಜಾವಗಳ ಕೂಡೆ ಹಾರಂ |
ಜಾವಗಳಿಂ ಬೇಱೆ.......||
.... |
.... ||

ಸೂತ್ರಂ-೪೬ .... |
....ದಿಯಾಗಿ ಪಡುವ ಆಳುಗಳೆಂಟುಂ ||
ಶಶಿವಸುಶೂನ್ಯ ಚಂದ್ರ ಪೊನ್ನುಂ |
ಅಸಮಾಕ್ಷನ ನೇತ್ರದ ಪಣವು ಪಾಗಗಳೆರಡುಂ ||

ವೊಡ್ಡು ||.........೧೦೮೧-೩||ಕೆ ಹಾಗಗಳು ೪೩೨೫೪ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಬ್ಧಗಳು ೧೩೦-೦|೨|| ಗ ೬೦-೦||ಗ ೯೦-೧ ವಿಸ ೨ ||

[ಜಾ ೧ಕ್ಕೆ ಜಾ ೨ಕ್ಕೆ ಜಾ ೩ಕ್ಕೆ] ಜಾವ ೪ಕ್ಕೆ ಜಾ ೫ಕ್ಕೆ ಜಾ ೬ಕ್ಕೆ ಜಾ ೭ಕ್ಕೆ [ಜಾ ೮ಕ್ಕೆ]
ಜೀತ ಗ೧ ಜೀತ ಗ೨ ಜೀತ ಗ೩ ಜೀತ ಗ೪ ಜೀತ ಗ೫ ಜೀತ ಗ೬ ಜೀತ ಗ೭ [ಜೀತ ಗ೮]

.........೨ ಗ೨ ೧೦೯೨||೨|| ಗ ೨೪೦ ೩ ಹಾರ ೩೬ ಗುಣಕಾರದರಾಶಿಗಳು ೪೩೨೫೪, ೮೬೫೦೮, ೧೨೯೭೬೨, ೧೭೩೦೧೬, ೨೧೬೨೭೦, ೨೫೯೫೨೪, ೩೦೨೭೭೮, ೩೪೬೦೩೨ ಇದಱ ಗುಣಿತವನು ಹಾಗಕ್ಕೆ ವೀಸ ೫ ಎಂದು ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಟೀಕು || ಒಡ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಜಾವಗಳ ಕೂಡಲು ೩೬ ಇದು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರಮುಕ್ಕುಂ ಬೞಿಕ ಪದುಪಿನ ಪೊನ್ನ ಗ ೧೦೮೧-೩||ವನೂ ಹಾಗವಮಾಡಲು ಬಂದುದು ೪೩೨೫೪ ಇದನು ಒಡ್ಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ....ಂನ್ನಗದಿ ಗ ೧-೨ ಗ ೩ ಗ ೪ ಗ ೫ ಗ ೬ ಗ ೭ ಗ ೮ – ಯಿಾ ೮ ರಾಶಿಯಿಂದಲೂ ಹಿಂದಣ ಪದುಪಿನ ಹಾಗಗಳನೂ ೮ ಬಾರಿ ಬೇಱೆಬೇಱೆ ಹೆಚ್ಚಗುಣಿಸಿ...ಬೇಱೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವ ವಿವರ— ೪೩೨೫೪, ೮೬೫೦೮, ೧೨೯೭೬೨, ೧೭೩೦೧೬, ೨೧೬೨೭೦, ೨೫೯೫೨೪, ೩೦೨೭೭೮, ೩೪೬೦೩೨ ಯಿಾ ಪ್ರತಿಯಿಟ್ಟ ೮ ರಾಶಿಯನು ೮ ಬಾರಿ ಬೇಱೆಬೇಱೆ......೧೨೦....ಶೇಷ ೧೮-೨೪೦೩ ೩೬೦೪ ಶೇಷ ೧೮-೪೮೦೬ ೬೦೭ ಶೇಷ ೧೮-೭೨೦೯ ೮....೧೦ ಶೇಷ ೧೮-೯೬೧೨ ಯಿಾ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ೮ ರಾಶಿಗಳನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ವರಹ ೧ಕ್ಕೆ ಹಾಗಗಳು ೪ ಯೆಂ.......ಂದ ಲಬ್ಧ ಗ.......೦-೦| ಯಿದಱ ಬಗೆ-ಯ ಶೇಷ ೧೮ನೂ ಹಾಗಕ್ಕೆ ವೀಸ ೫ಯೆಂದು ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೩೬ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ವೀಸ ೨|| ಉಭಯಂ ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೩೦-೦-೨|| ಬಳಿಕ ೨೪೦೩ನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦....ಲಬ್ಧ ಗ ೬೦-೦|| ಬಳಿಕ...ನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೯೦-೧ ಯಿದಱ ಬಗೆಯ ಶೇಷ ೧೮ನೂ ಹಾಗಕ್ಕೆ ೫ ವೀಸ ಎಂದು ಇಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೩೬ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು ವೀಸ ೨|| ಉಭಯಂ ಲಬ ಗ ೯೦-೧ ವೀಸ ೨|| ಬಳಿಕ ೪....೬ನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೨೦-೧|| ಬಳಿಕ ೬೦೭ನೂ ಪ್ರಥಮಹಾರ ೩೬ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೫೦-೧|| ಯಿದಱ ಬಗೆಯ ಶೇಷ ೧೮ನೂ ಹಿಂದಣಂತೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ವೀಸ....೨|| ಉಭಯಂ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೫೦-೧||೨|| ಬಳಿಕ ೭೨೦೯ನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೮೦೯೭ ಬಳಿಕ ೮೪೧೦ನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೪೦ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದಲ............ಣಂತೆ ಗುಣಿಸಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ವೀಸ ೨|| ಉಭಯಂ ಲಬ್ಧ ಗ ೨೧೦-೨||೨|| ಬಳಿಕ ೯೬೧೨ನೂ ದ್ವಿತಿ...ಲಬ್ಧ ಗ ೪೦........

ಅಡಕೆಯ ಕ್ರಯದ ಬೆಸ್ತ ಸಪ್ತರಾಶಿಕ—

ಸೂತ್ರಂ-೪೭ .... |
.... ||
.... |
.... ||

ವೊಡ್ಡು|| ......ಯ ಮಾಱಿದ್ದು ೩ ೧೬ಲೂ ಬಂದ ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ? ಲಬ್ಧ ಗ ೧೪೬-೩||೧||೨ ಹಾರ ೨೫೬೦ ಗುಣಕಾರ ೩೭೪೬೮೦||

ಟೀಕು || ಭತ್ತ ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ......ಯ ಹೊನ್ನನೂ ಹೊನ್ನನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು ಬಳಿಕ ಸಪ್ತರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಡಕೆಯ ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯದ ಬೆಸ್ತ—

ಸೂತ್ರಂ-೪೮ ....ಗ್ಮವರೆಯಾಗಿರೆ ವೊಂಭತ್ತು ಸಹಸ್ರಂಗಳಯ್ನೂಱು ವಡಕೆಯ ಹಾಗೆ ಶೂ|
ನ್ಯಾಂಬರ ರಸಕಯ್ದು ಕೊಳಲ್ ರುದ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯುಗ್ಮ ಪಾದಂಗಳು ||
ಬಣ್ಣಂ ಪೊನ್ನುಂ ಮೂಱಕ್ಕಂ ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರ....... |
...........ಪೇೞ ಸಂದಿರ್ದ ಲಾಭಮಂ? ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಂ ೯ದ್ದು ಗ ೨||೦ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೯೫೦೦ ಲೂ ಗ ೬೦೦ಕ್ಕೆ ಕೊಂಡನು. ಬಂ ೧೧||೦ ದು ಗ ೩ಕ್ಕೆ ಅಡಕೆ ೧೦೦........ಲು ಸಹ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ? ಲಬ್ಧ ಗ ೮೭೪,

ಟೀಕು || ಯಿದಱೊಳಗೆ ವೊಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಯಿರ್ದ್ದ ಮೂಲಧನ ಗ ೬೦೦ ಕಳೆಯಲು ಉೞಿದ ಶೇಷ ಬಂದ ಲಾಭ ಗ ೨೭೪ ತಪ್ಪದು| ಹಾರ ೯೦೦೦೦೦೦ ಗುಣಕಾ.......ಕೆ ಅಡಕೆಗೆ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು. ಎರಡು ರಾಶಿಯ ಬಣ್ಣಗಳನೂ ಹಾಗವಮಾಡಿ ಆ ಬಣ್ಣಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಎರಡನೆ.......ಯಿಡುವುದು. ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು ಬಳಿಕ ಸಪ್ತರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿಸಿಕೊಂಬುದು ಲಬ್ಧ ತಪ್ಪದೆ ಬಹುದು.

ಬೆಸ್ತ ಸಪ್ತರಾಶಿಕ....

ಸೂತ್ರಂ-೪೯ ...ಅಗಲದಯ್ಗೇಣು ನೆಱೆಮೂವತ್ತುಗೇಣ್ ನೀಳದಯ್ವತ್ತುಂ ||
ಕಲ್ಲೆಂಟುಗದ್ಯಾಣ....ತ್ತು ಹೊನ್ನುಂ...... ||
ಮದನಾಸ್ತ್ರಂ ಗೇಣು ನೀಳಮೆನೆ ತದಗಲಮೆನಿಪಯ್ವತ್ತು ಗೇಣುನೀಳ...|
....ಧರದಿಂ ಮೂವತ್ತು ಕ.......ವ್ಯಂದೋತ್ತಮಾ ||

ಪೊಡ್ಡು || ಉದ್ದ ಗೇಣ್ ೨ ಅಗಲ ಗೇಣ್ ೫ ನೀಳಗೇಣ್ ೩೨ ಯಿಂಥಾ ಕಲ್ಲು ೮ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೫೦ ಬೂ ಉದ್ದಗೇಣ್ ೮ ನೀಳ......ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?

ಲಬ್ಧ ಗ ೧೧೭೧||೩|| ಹಾರ ೨೫೬೦ ಗುಣಕಾರ ೩೦೦೦೦—

ಟೀಕು || ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಹೊನ್ನನೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಇದು ಫಳದ ರಾಶಿ ......ದ್ದ ನಾಲ್ಕು ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೬೦೦೦೦ ಇದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ಮಧ್ಯರಾಶಿಗೆ ಎಡದಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ರಾಶಿಯ......ಇದು ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರವೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು ಬಳಿಕ ತ್ರೈರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿತ ಇಚ್ಛೆಯ ೬೦೦೦ ಯಿಕ್ಕಿ ಫಳದ ರಾಶಿಯಿ ೫೦ ಹೊನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಲು ೩೦.......ಯ ಹಾರ ೨೫೬ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಬಂದ ಹೊನ್ನು ಗದ್ಯಾಣ ೧೧೬೧ || ೩ ||| ಬಹುದು ನವರಾಶಿಕ ಗಣಿತವನೂ ಯಿೂ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸಿ........ ||

ನ ವ ರಾ ಶಿ ಕ—

ಸೂತ್ರಂ—೫೦ ...ಕಲ್ಲೆಂಟು ಗದ್ಯಾಣಮು ನಾಲ್ಕು ಪಣಂ ನಿರುತಮದುಂ |
ಮೌಲ್ಯಮಾಗೆ ಉದ್ದವಿಗ್ಗೇಣು ಬೆರಲಾಗಲ್ ವಿಸ್ತಾರವಾರ್ಗೇಣು ||
ಅಱುವೆರಲು ನೀಳಮೊಱಂ ಹತ್ತು...ಸಾಸಿರದೆಳ.... |
......ಪೇಱ ಭವ್ಯವೃಂದೋತ್ತಮಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಉದ್ದ ಗೇಣ್ ೧ ನೀಳ ಗೇಣ್ ೩೦ ಅಗಲ ಗೇಣ್ ೨ ಯಿಂಥಾ ಕಲ್ಲು ೫೨ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಗ ೮–೪ ಲೂ ಉದ್ದಗೇಣು ನೀಳಮೊಱ ೧೦ ಯಿಂಥಾ ಕಲ್ಲು ೭೦೫ಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ?
ಲಬ್ಧ ಗ ೧೯೯೧||೩||| ಪ್ರಥಮ ಹಾರ ೫೯೧೩೬೦ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ೧೦ ಗುಣಕಾರ ೮೦೪೩೨....

ಟೀಕು ||......ಬೆಲೆಯ ಹೊನ್ನನೂ ನಡುವೆ ಪ್ರತಿಯಿಡಲು ಫಳದ ರಾಶಿಯಕ್ಕು ಯಿೂ ನಡುವಣ ಫಲದ ರಾಶಿಗೆ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಉೞಿದ ೩ ರಾಶಿಯನೂ... ...ನಿಕ್ಕೆ ಅಡರ ಗುಣಿಸಲು ೯೫೭೫೨೮೦೦೦ ಬಹುದು. ಇದಂ ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯೆಂದು ಪ್ರತಿಯಿಡು ವುದು. ಬಳಿಕ ನಡುವಣ ರಾಶಿಯ ಎಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕಲ್ಲು.......ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೫೯೧೩೬೦ ಇದು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರವೆಂದು ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಬಳಿಕ ತ್ರೈರಾಶಿಕದ ಗುಣಿತದಂತೆ ಇಚ್ಛೆಯನಿಟ್ಟು ಫಳ......ರಾಶಿಯ ಹಾರ ೫೯೧೩೬೦ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಹಣ ೧೪೯ ೧೮ ಇದನೂ ದ್ವಿತೀಯ ಹಾರ ವರಹಕ್ಕೆ ಹಣ ೧೦ ಎಂದು ಯಿಕ್ಕಿ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ...ಯಿಕ್ಕಿ ಹೆಚ್ಚ ಗುಣಿಯಿಸಿ ಪ್ರಥಮ ಹಾರದಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದುದು –೦||| ಉಭಯಂ ಲಬ್ಧ ಗ ೧೯೯೧||| (೩) ಬಹುದು ತಪ್ಪದು.

ನವರಾಶಿಕಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಇನ್ನು........

ಸೂತ್ರಂ—೫೧ ದಶವರವರ್ಣದಿಂದೆಸೆವ ಪೊರ್ತಿತ್ರತಯಕ್ಕೆಸೆದೊಂದು ಮಾನದಿಂ |
ಪಸರಿಸಿ ಚಂದ್ರಯುಗ್ಮದೊಳೆ ಖಂಡುಗಮಂ ಗಗನಾಂಕಪೊಂಗೆ ಕೊಂ ||
ಡೆಸೆದುದ...ನ |
ರಸಶಶಿಖಂಡುಗಂ ಕೊಳಗಮೆಯ್ದನೆ ಮಾಱಲು ಲಾಭಮೇಂಬುಧಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೦ || ದ ಗ ೩ಕ್ಕೆ ಮಾನ ೧೬ ಕೊಳಗದಲ್ಲೂ ಖ ೨೧ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಮಾನ ೫ಕ್ಕೆ ಮಾನ ೧೨ ಕೊಳಗದಲ್ಲಿ ಖ ೧೬|೦ ಲೂ ಮಾಱಲಾಗಿ ಬಂದ ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹವಾಗಿ [ಎಷ್ಟಾಯಿತ್ಯಾ ?]

ಲಬ್ಧ ಗ ೧೭೨–೩ ವೀಸ ೧|| ಭಾಗಿಗಿ ಹೞಿಯದ ಶೇಷ ೫೬೦......ದ ಹೊನ್ನು ಗ ೮೨ ೩ ವೀಸ ೧|| ಹಾರ ೯೯ ೧೪೦೦ ಗುಣಕಾರ ೮೪೬೭೨||

ಟೀಕು || ಮಾನಮಾನಕ್ಕೆ ಬೆಸ್ತ ಎರಡುರಾಶಿಯ ಖಂಡುಗಗಳನು ಕೊಳಗವಮಾಡಿ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ...ನ್ನನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು. ಯಿೂ ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ೪ ರಾಶಿಯನೂ ಅಡರ ಗುಣಿಸಲು ಬಂದುದು ೯೯೧೪೦೦ ಇದು ಭಾಗಿಸುವ ಹಾರವಕ್ಕು–ಬಳಿಕ–ತ್ರಯಿರಾಶಿಕದಂತೆ ಗುಣಿತ– ಇಚ್ಛೆಯ ರಾಶಿ ೯೪೦೮೦೦ನೂ ಫಳದ ರಾಶಿ... ...೬೭೦೦೦ ಇದು ಗುಣಕಾರವಕ್ಕು. ಈ ಗುಣಕಾರದ ರಾಶಿಯನಿಕ್ಕಿ ಹಾರ ೯೯೧೪೦೦ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ಗ....೧೭೨–೩ ವೀಸ ೧|| ಭಾಗಿಗೆ ಹೞಿಯದ ಶೇಷ....

ಸೂತ್ರಂ—೫೨ ......ಗತಿ ಬಿಸಿಗೆಗಳ್ ನವಮಾಗೆ ಮಿಶ್ರವಂ |
ಭೋರೆನೆ ಅಂಬರ ಗಜಪ್ರಮಾಣ ತೊಲೆಯರ್ಘದಿ ಪೊರ್ತಿಶತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡು ತಾಂ||
ಭೋರೆ ಅಂತಮುವರ್ಣಪುರ ಕಾಂಚ...ಗುಣಪ್ರಮಾಣು |
ತೋಱತೆಯರ್ಘದಿ ಹತ್ತಿಯ ಮಾಱಲು ಲಾಭವೇಂ ಬುಧೋತ್ತಮಾ ||

ವೊಡ್ಡು || ಬಣ್ಣ ೧೨ ಱದು ಗ ೪ಕ್ಕೆ ಬಿಸಿಗೆ ೯ಱ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ತೂಗಿದ ತೊಲೆ ೮೦....... ಬಣ್ಣ ೯ ದು... ಬಿಸಿಗೆ ೫ ಹಲ....ಱ ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ತೂಗಿಕೊಟ್ಟುದು ತೊಲೆ ೩೦೦ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲು ಮಾಱಲು ಬಂದ ಲಾಭ ಮೊದಲು ಸಹವಾಗಿ ಬಂದುದು—ಲಬ್ಧ ಗ ೭೩೬–೭.......೦೦೦....

ಟೀಕು || ಬಿಸಿಗೆ....ಬಿಸಿಗೆಯೂ ತೊಲೆ ತೊಲೆಗೆಯೂ ಬೆಸ್ತವಮಾಡಿ ಇರಿಸುವುದು. ಬಳಿಕ ಕಡಿಮೆಯ ರಾಶಿಗಳಿಗೆ ಬೆಸ್ತವಿಲ್ಲ—ಮಧ್ಯರಾಶಿಯ ಗ ಬಂ...ವನೂ........ಯಿಕ್ಕು. ಈ ಫಳದ ರಾಶಿಯ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ೪ ರಾಶಿಗಳನೂ ಅಡರ ಗುಣಿಸಲು ೩೮೮೮೦ಬಹುದು. 'ಇದು ಇಚ್ಛಾರಾಶಿಯಕ್ಕು ಯಿದಂ ಪ್ರತಿಯಿಡುವುದು......ಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದ ೪ ರಾಶಿಯನು ಅಡರೆ ಗುಣಿಸಲು

ಬಂದುದು ೧೫೮೪೦ ಇದನೂ ಪ್ರಮಾಣದ ರಾಶಿಯೆಂದು ಹಾರವಮಾಡಿ ಯಿರಿಸುವುದು. ಇಚ್ಛಾ ರಾಶಿಯನಿಕ್ಕಿ ಫ....ಕಾರ ೧೧೬೬೪೦೦೦ ಇದನು ಹಾರ ೧೫೮೪೦ ಱಿಂದ ಭಾಗಿಸಲು ಬಂದ ಲಬ್ಧ ೭೩೬–೩||೩ ಬಾಗಿಗೆ ಹರಿಯದ ಶೇಷ ೧೦೮೦೦.

[ಬೆ-ಸ್ತ] ಪಂಚರಾಶಿಕ ಸಪ್ತರಾಶಿಕ ಬೆಸ್ತ ಸಪ್ತರಾಶಿಕ ನವರಾಶಿಕ ಬೆಸ್ತನವರಾಶಿಕ ಕಲಶಮಿಶ್ರ ತ್ರೈರಾಶಿಕ ಇನಿತು ಗುಣಿತ...ಂಸ್ತ....ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಪರಿಕರ್ಮಣಿಕರಣ ಸೂತ್ರಂ ಯಥಾಗಣಿತಾ(ದಿ) ರಾಜಾದಿತ್ಯ ಪರಿಯಂತರ ಅಷ್ಟಮಗಣಿತಂ ಸಮಾಪ್ತಂ

ಮಂಗಳಾನಿಭವಂತು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ

— ಗದ್ಯ —

ಇತಿ ಶುಭಚಂದ್ರದೇವಯೋಗೀಂದ್ರ ಪಾದಾರವಿಂದ ದ್ವಂದ್ವ ಸರಸಿಜ

ಮಧುಕರಾಯಮಾಣ ಪಂಡಿತ

ಸಕಲಗಣಿತ ತತ್ವವಿಳಾಸ

ವಿನೇಯ ಜನ ವಿನುತ

ಶ್ರೀ ರಾಜಾದಿತ್ಯ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

(1) ಅನುಬಂಧ—೨

ಪು. ಪಂ.	ಮುದ್ರಿತ ಪಾಠ—	ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಯ ಪಾಠ
೧-೮-೧೨	ಶ್ರೀ ಮನ್ನಮ್ರು....||೨ ಶ್ರೀ ಜಯಜಿತಾಂ ||೩	ಈ ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಇಲ್ಲ
,, ೧೩—	ಪಯೋಜಕರನೆಂದೊ–	ಪಯೋಜಕರೆ ನಿಂದೊಲ
೧೪	ಕಮಲಸ್ಥೆ ರಾಜವರ್ಮನ–	ಕಮಲಾನನೆ ರಾಜಾರ್ಕನ
,, ೨೬	ನವಭ್ರಮರಾಳಿ	ರುವದ್ಭ್ರಮರಾಳಿ
೨-೪-೫	ನೀತಿವಿದರ್....ಕಾರರ್	ವಿನಯ ಗ್ರಾಹಿಗ | ಳನವರತಂ ದಾನಧರ್ಮವಿವಿಧಾಚಾರರ್ ||
,, ೧೫—	ಭರತರಾತ್ಮೀಯರುಂ	— ಭರತರಾತ್ಮೇಶ್ವರರ್—
,, ೧೬—	ಭೋಗಿ ಗಂಭೀರ	ವಾರ್ಧಿ ಗಂಭೀರ
,, ೨೦	ಈ ಕಂದ ಆದ ಮೇಲೆ- ಒಂದು ಕಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	ವ್ರತಗುಣ........ | .... || ಸ್ತುತೆ ಕನಕಮಾಲೆಯುಂ ಪ್ರಿಯ | ಸತಿಯಾಗಿರೆ ನೆಗಳ್ದನಲ್ತೆ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ || ೧೦ ||
,, ೨೨	ತ್ಯನ ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ....ರಾರ್	ತ್ಯನಶೇಷ ವಿಚಿತ್ರ ಗಣಿತ ತತ್ವಜ್ಞತೆಯಿಂ ಜನಸಂಮುದಕರಮಾಗಿರೆ | ವಿನುತ ವ್ಯವಹಾರಗಣಿತಮಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ || ೧೧ ||
೩-೪	೪ ಸಾಲಾದ ಮೇಲೆ ಈಕಂದ ವಿದೆ	ಧಾರಿಣಿಯೊಳ್ ಸಕಳಬುಧಾ | ಧಾರನ ಚೆಲ್ಲಮಾಗಿಯುಂ ವ್ಯವಹಾರೋ || ದಾರಮೆನಲ್ ಸಾರಮೆನಲ್ | ಶ್ರೀರಾಜಾದಿತ್ಯನಲ್ತಿಯಿಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ || ೧೨ ||
,,–೮	ಆದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಂದವಿದೆ	ಭುವನ ಹಿತಮಾಗಿ ಬಂದೆ | ಯ್ದುವ ಲೆಕ್ಕಮನೊಲ್ದೊಡಂಪ್ರಯೋಜನಮದಱಿಂ|| ವ್ಯವಹಾರ ಪೇಟ್ವ ವಿವೇಕಂ | ಕವಿಗಳಳವೆ ಪೇಟ ರಾಜಾದಿತ್ಯಾ || ೧೪ || ಇದು ಶುಭಚಂದ್ರ....ಪೀಠಿಕಾ ಪ್ರಕರಣಂ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರಕರಣ ಮುಗಿದಿದೆ.

(1) ಹೆಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ (ರಿಟೈರ್ಡ್ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ) ಕಾಗದ ಪ್ರತಿಯ ಪಾಠಾಂತರ — ಪೀಠಿಕಾ ಪ್ರಕರಣ ಮಾತ್ರ —

ಪು. ೪...೧೧ ಪರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಂ	ಇತಃಪರಂ ಪರಿಭಾಷಾಸೂತ್ರಮುಚ್ಯತೆ (ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯವಿದೆ)
೧೨ ಪಣವೇ ವೊಂಭತ್ತು	ಪಣಪೇಟಿಟೊಂಭತ್ತು
೧೩— ಪೊಡವಂಗಕ್ಕುಮಂ	ಪೊಡವುಂ ಬರ್ಕುಮಂ
೧೫ ಭಾವಿಸಲು-ವರ್ಮಂ	ಬಾವಿಸೆಥರೆಗಱಿವಂತಾಗಿರಲ್ ರಾಗದಿಂದಂ ‖
,, ೨೪ ಗತಿಸೊಲ್ಲಗೆ....	ಗತಿಸೊಲ್ಲಗೆ ಮಾನಮೆನಿಕು ತದ್ಗತಿ ಬಳ್ಳಂ ‖ ಗತಿ ಬಳ್ಳವೊಂದು ಕೊಳಗಂ ‖
೫—೧೨-೧೩ ನಾಲ್ಕವು....ಕ್ಕುಂ	ನಾಲ್ಕುಂ ವೀಸಮು ! ದಾಗಿರ್ಕುಂ ವೀಸಮೆಯ್ದು ಪಾಗಮೆನಿಕ್ಕುಂ ‖ ಪಾಗಂ ನಾಲ್ಕಱಿಟೊಳಂ ಪಣ | ಪ್ರಾಗುಕ್ತಂ ದಶಪಣಂಗಳಿಂ ಗದ್ಯಾಣಂ ‖
ಈ ೨ ಕಂದಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ	ನಾಲ್ಕು ಜವೆಯೊಂದು ಪಾಗಂ | ನಾಲ್ಕುಂ ಪಾಗಂಗಳಿಂದೆ ಬಣ್ಣಂ ಬಣ್ಣಂ ‖ ನಾಲ್ಕುಂ ಷೋಡಶದಿಂದಂ | ನಾಲ್ಕುಂ ಕಲ್ಪಾಯ ಕಾಂಚನಂ ತಾನಕ್ಕುಂ ‖ ಗಗನಾಕ್ಷಿ ಕೊಳಗ ಖಂಡುಗ | ಗಗನಂ ಗಜ ಬಳ್ಳಕೊಂದು ಖಂಡುಗಮಕ್ಕುಂ ‖ ಗಗನಕ್ಷರಾಗ್ನಿಯೆ ಮಾನಂ | ಗಗನಂ ಗಜಕರಶಶಾಂಕ ಸೊಲ್ಲಗೆಯಕ್ಕುಂ ‖
೬— ೯-೧೦ ಜವೆಯಿಂದೊ.... ನಾಲ್ಕುಂ—	ಜವೆಯೆಂಟಂಗುಲಮದುವುಂ | ರವಿಯಂಗುಲಮಾಗೆ ಗೇಣುಮದುನಾಲ್ಕಾಗಳ್‖ ಭುವನದೊಳೆ ಹಸ್ತಮಕ್ಕುಂ | ಸವಿನಯದಿಂ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಮಕ್ಕುಂ ದಂಡಂ ‖ ಹಸ್ತಪ್ರಸ್ಥಮದುಕ್ಕು ಮಂಗುಲ ಚತು ರ್ವಿಂಶತ್ಪ್ರಮಾಣಂಗಳಿಂ | ಹಸ್ತಂ ನಾಲ್ಕಱಿಕೊ ಳೊಂದು ದಂಡಮೆನಿಕುಂ ದಂಡಂ ಸಹಸ್ರದ್ವಯಂ‖ ನ್ಯಸ್ತಂ ಕ್ರೋಶ...ಚತುಸ್ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ | ವಿಸ್ತಾರೋಚಿತಯೋಜನ ಪ್ರಮಿತಮಿಾ ವಿಶ್ವಂಭರಾ ಚಕ್ರದೊಳ್ ‖

ಕಾಲಪರಿಮಾಣ ಸೂತ್ರಂ

	ಎರಡುಂಗಳಿಗೆ ಮುಹೂರ್ತಂ | ಬರಲದು ಮೂವತ್ತು ದಿನಮುಮದು ಮೂವತ್ತುಂ ‖ ನಿರುತಂ ಮಾಸಂ ಮಾಸಂ | ಭರದಿಂ ಪನ್ನೆರಡು ಮಾಗಲೊಂದದು ವರ್ಷಂ ‖
,,— ೧೬ ಜಾವಕ್ಕೆ....	ಗಳಿಗೆಯುಮೆಂಟಾಗಲ್ ಭೂ | ವಳಯದೊಳದು ಜಾವಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ ಜಾವಂ ‖ ಸುಳಳಿತ ಮಾಗಿರಲೆಂದುಂ | ಸಲೆ ದೆವಸಮುದಾಯ್ತು ಯೆಂದ ರಾಜಾದಿತ್ಯಂ ‖
೬—೯ ಪ್ಪದೆನಲ್....ತಾಮುಱಿಗೆ	ಪ್ಪದಿದೆಂದುಂ ಧರೆಗೆಯ್ದೆ ತಾಮುಱಿಗೆ
೭—೩- ಸಮುಗಾಮಂ ಮಾಡೆ	ಸಮುನಾಮಂ ಗೂಡೆ
೪- ತಾ ನಿಂತುಟೆಂದೀ—	ತಾನೆಂದೊಡಿಂತೀ—
ಮುಂದೆ ಈ ಕಂದವಿದೆ—	ಪಾಗದ ರಾಶಿಯೊಳೆಂಟ್ಸನು | ನಾಗವೆ ನಡುವಿಟ್ಟು ಬಾಣ ಹತಿಗೆಯ್ದರ್ಧಂ ‖ ಭಾಗಿಸು ಪಣಮಿಾತೆಱದಿಂ | ಪಾಗಂಗಳ್ ಪಣಗಳಕ್ಕು(ರ್ಕ) ರಾಜನ ಮತದಿಂ
,,—೧೧ ಪಾದಾರವಿಂದಮಧು	ಪಾದಾರವಿಂದ ದ್ವಂದ್ವ ವಂದನಾನಂದಿತ ಮತ್ತು ಮಧುಕರಾಯಮಾಣ ಮಾನಸಂ—
೧೨ ವಿನೇಯಜನವಿನುತ—	ವಿನೇಯಜನಬಾಂಧವಂ ಶ್ರೀ ರಾಜಾ ....ದೊಳ್ ಪರಿಭಾಷಾ ಪ್ರಕರಣಂ ಸಮಾಪ್ತಂ. (ಮುಂದೆ ಭಾಸ್ಕರ ಗಣಿತವಿದೆ)